

ULUSLARARASI BİLİM KÜLTÜR VE SPOR DERNEĞİ
INTERNATIONAL SCIENCE CULTURE AND SPORT ASSOCIATION

HİBRİT

ULUSLARARASI

BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ

**9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE CULTURE AND SPORT**

**FULL TEXT & ABSTRACT
Proceedings Book**

ÖZET VE TAM METİN KİTABI

ISBN: 978-625-00-8361-1

**11-14 EYLÜL | SEPTEMBER 2023
PRAG / ÇEKYA**

ÖNEMLİ TARİHLER

ÖZET GÖNDERİMİ BAŞLANGICI
ERKEN KAYIT SON TARİH
BİLDİRİ KABULÜ SON TARİH
KONGRE PROGRAMININ AÇIKLANMASI

**01.04.2023
20.06.2023
30.08.2023
05.09.2023**

IMPORTANT DATES

START OF ABSTRACT SUBMISSION
END OF ABSTRACT SUBMISSION
FINAL DATE FOR CONFERENCE REGISTRATION
DECLARATION OF CONFERENCE PROGRAMME

ISBN: 978-625-00-8361-1

9th International Conference on Science Culture and Sport, 11-14 September 2023, Prag/Çekya

9.ULUSLARARASI BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ

KONGRE BİLDİRİ ÖZET VE TAM METİN KİTABI

Proceedings Book 11-14 September 2023

ISBN: 978-625-00-8361-1

Basım Tarihi / Published on

30/09/2023, Ankara

www.iecses.org www.iscs-conference.org www.iscs-a.org

ISBN: 978-625-00-8361-1

9th International Conference on Science Culture and Sport, 11-14 September 2023, Prag/Çekya

9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE CULTURE AND SPORT

FULL TEXT ***&*** ***ABSTRACT***

Proceedings Book 11-14 September 2023

ISBN: 978-625-00-8361-1

Basım Tarihi / Published on

30/09/2023, Ankara

www.iecses.org www.iscs-conference.org www.iscs-a.org

9. ULUSLARARASI BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ

TAM METİN- ÖZET KİTABI

9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE
CULTURE AND SPORT

FULL TEXT & ABSTRACT

All the accepted abstracts listed in this book.

Bu kitapta kongrede sunulmuş/sergilenmiş tüm bildiri ve eserlere yer verilmiştir.

Editor / Editör:

Dr. Zekai ÇAKIR, Dr. Caner CENGİZ

Assistant Editor / Yayına Hazırlık:

*Dr. Zekai ÇAKIR, Sezai ÇAKIR,
Engin Sarıkaya, Betül AYHAN*

Design / Afiş Grafik Tasarım:

Güngör DOĞANAY

ISBN: 978-625-00-8361-1

Basım Tarihi / Published on 30/09/

2023, Ankara

www.iecses.org www.iscs-conference.org www.iscs-a.org

ABOUT US

The International Science Culture and Sports Association (UBİKS) was established in December 2010 and started its activities in 2011. UBİKS, which has people from more than 50 countries in its communication network, is headquartered in Ankara.

UBİKS, organized its first international congress in June 2012 within the scope of the 5th International Metropolitan Ankara Festival with the contributions of **Ankara Metropolitan Municipality**. In 2013, in its second congress which was hosted in **Antalya**, UBİKS threw more colorful and broad activity by taking into Cultural Workshop which organized by **Ministry of Youth and Sports, General Directorate of Education, Culture and Research** and 2nd International Folk Dance Congress which organized with collaboration of **Turkey Folk Dance Federation** in it.

UBİKS, organized its 3rd congress with support of many universities from Bosnia and Herzegovina and in Turkey, as well as with collaboration of **Bosnia and Herzegovina's National Olympic Committee and the International Sport for All Federation (TAFISA)** in Sarajevo in 2014.

UBİKS held its 4th congress in 2015 again under the umbrella of the **International Sports For All Federation (TAFISA)**, with the support of the **Turkish Cooperation Development Agency (TIKA)** and the participation of non-governmental organizations such as the **Executive Bureaucrats Union (IMM)** and the **MuradiyeAlumni Association (MMD)**, in Ohrid, Macedonia.

UBİKS held its 5th International Congress in April 2016 in cooperation with **Ahmet Yesevi University**. The congress was held at Ahmet Yesevi University in **Turkestan, Kazakhstan**, in order to commemorate Hoca Ahmet Yesevi, the leader of Turkish and Islamic thought, on the occasion of the declaration of **2016** as the Year of Ahmet Yesevi by UNESCO, and many national / international non-governmental organizations supported the congress.

UBİKS held its 6th International Congress between **25-27 April 2018**, hosted by **Ukraine Lviv State University of Physical Culture**, and **Ivan Franko State University** also supported this congress.

Since 2016, it has started to organize the **International Eurasian Sports, Education and Society Congress (IECSSES)** and the **International Jury Group Art Exhibition** concurrently with the congress, to be held in our country. This congress and exhibition was held in Antalya in **2016 and 2017**, together with these events, sports and cultural festivals were organized with the participation of hundreds of young people. The congress and exhibition hosted by **Mardin Artuklu University** in **2018** are planned to be held in different provinces in the following years.

UBİKS wishes to hold its 7th International Congress **ONLINE with your support and cooperation** between **15-18 October 2020** due to the scope of the measures taken during the COVID-19 epidemic process.

To see the archive pages of the congresses, you can refer to the **Previous Congresses** menu.

HAKKIMIZDA

Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Derneği (UBİKS), Aralık 2010'da kurulmuş, çalışmalarını ise fiili olarak 2011 yılında başlatmıştır. İletişim ağında 50'den farklı ülkeden kişi bulunan UBİKS'in merkezi Ankara'dadır. **UBİKS**, 2012 Haziran'ında, **Ankara Büyükşehir Belediyesi**'nin katkılarıyla 5. Uluslararası Büyük Ankara Festivali kapsamında ilk uluslararası kongresini organize etmiştir. 2013 yılında **Antalya**'da ev sahipliği yaptığı ikinci kongresinde, **Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü'nce** düzenlenen **Kültür Çalıştayını** ve **Türkiye Halk Oyunları Federasyonu** işbirliği ile 2. Uluslararası Halk Oyunları Kongresini içerisinde alarak daha renkli ve geniş bir etkinliğe imza atmıştır. **UBİKS**, 3. kongresini Bosna Hersek ve Türkiye'den çok sayıda üniversitenin desteğini alarak, ayrıca **Bosna-Hersek Milli Olimpiyat Komitesi** ve **Uluslararası Herkes İçin Spor Federasyonu (TAFISA)** işbirliğini sağlayarak, 2014 yılında Saraybosna'da gerçekleştirmiştir.

UBİKS, 4. kongresini ise 2015 yılında yine **Uluslararası Herkes İçin Spor Federasyonu (TAFISA)** çatısı altında, **Türk İşbirliği Kalkınma Ajansı (TİKA)**'nın destekleri ve **İdareci Bürokratlar Birliği (İBB)** ve **Muradiye Mezunları Derneği (MMD)** gibi sivil toplum kuruluşların katılımı ile Makedonya'nın Ohrid şehrinde gerçekleştirmiştir.

UBİKS, 5. Uluslararası Kongresini ise 2016 yılı Nisan

ayında **Ahmet Yesevi Üniversitesi** işbirliği ile gerçekleştirmiştir. 2016 yılının **UNESCO** tarafından **Ahmet Yesevi Yılı** ilan edilmesi münasebetiyle, Türk ve İslam düşüncesinin önder ismi Hoca Ahmet Yesevi'nin anılması amacıyla, kongre **Kazakistan'ın Türkistan şehrinde** bulunan Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiş, kongreye çok sayıda ulusal/uluslararası sivil toplum kuruluşu da destek sağlamıştır.

UBİKS, 6. Uluslararası Kongresini ise **25-27 Nisan 2018** tarihleri arasında **Ukrayna Lviv Beden Kültürü Devlet Üniversitesi**'nin evsahipliğinde gerçekleştirilmiş olup, bu kongreye **Ivan Franko Devlet Üniversitesi** de destek vermiştir.

UBİKS, 7. Uluslararası Kongresini ise COVID-19 salgını sürecinde alınan tedbirler kapsamı hasebiyle **15-18 Ekim 2020** tarihleri arasında **sizlerin desteği ve işbirliği ile ONLINE** olarak gerçekleştirmiştir.

UBİKS, 8. Uluslararası Kongresini **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, Sayın Cumhurbaşkanı Ersin TATARİ'nin Himayesinde 17-20 Mayıs 2022** Tarihleri arasında **sizlerin desteği ve işbirliği ile Girne/K.K.T.C** 'de gerçekleştirmiştir.

UBİKS, 9. Uluslararası Kongresini **11-14 Eylül 2023** Tarihleri arasında **sizlerin desteği ve işbirliği ile Prag/Çekya'da** gerçekleştirilmiştir.

Kongrelerin arşiv sayfalarını görmek için yandaki **Önceki Kongrelerimiz** menüsüne başvurabilirsiniz.

Onursal Komite / Honorary Committee

Prof. Dr. Musa YILDIZ	Gazi Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Fahrettin GÖKTAŞ	Fırat Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Mutlu TÜRKMEN	Bayburt Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Mehmet KARAKOÇ	Dicle Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Hüsnü KAPU	Kafkas Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Abdulkerim ÇALIŞKAN	ÜAK Genel Sekreteri
Prof. Dr. Mehmet GUNAY	Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu Başkanı
Prof. Dr. Erdal ZORBA	TAFISA Onursal Kurul Üyesi
Suat AKSU	Türkiye Halkoyunları Federasyonu Başkanı
Alper Cavit KABAKÇI	Türkiye Kano Federasyonu Başkanı

Kongre Başkanı / Chairman Of Congress

Dr. Taner BOZKUŞ- Gazi Üniversitesi

**Organizasyon Kurulu
/ Organizing Committee**

Dr. Fatma TEZEL ŞAHİN
Dr. Saliha AĞAÇ
Dr. Metin YAMAN
Dr. Kadir YILDIZ
Dr. Semiyha TUNCEL
Dr. Fatih YAŞARTÜRK
Dr. Mine TURGUT
Dr. Taner BOZKUŞ
Dr. Andriy VOVKANYCH
Dr. Şebnem ŞARVAN CENGİZ

Organization Board

Dr. Çiğdem ÖNER
Dr. Ayşegül YAPICI ÖKSÜZOĞLU
Dr. Hüseyin ÖZALTAŞ
Dr. Mehmet GÖKTEPE

**Kongre Sekreteryası
Congress Secretariat**

Dr. Caner CENGİZ / Secretary General
Betül AYHAN / Assistant Secretary General
Mert Mazhar ERDURAN
Cansu SELECİLER
Ümran SARIKAN
Ecem TÜRKMEN
Onur AKYÜZ

**Organizasyon Danışma Kurulu /
Organization Advisory Board**

Dr. Fatih ÇATIKKAŞ
Dr. Ali ÖZKAN
Dr. Çetin YAMAN
Dr. Muhsin HAZAR
Dr. Serdar GERİ
Dr. Süleyman GÖNÜLATEŞ
Dr. Özkan IŞIK
Dr. Zekai ÇAKIR
Dr. Zeynep YILDIRIM
Dr. Murat AKYÜZ
Dr. Ozan SEVER

Dr. Oruç Ali ÖZ
Dr. Bilal DEMİRHAN
Dr. Selehattin AKPINAR

**Uluslararası İlişkiler
International Relations**

Dr. Cansu TUTKUN
Tural VERDİYEV
Serkan Selim DİLEK
Zaid KAZI GASIM
Sinem ÇELİK KARAHANÇER
Gizem T. ÖKE
Dr. Ömür DUGAN

Bilişim Kurulu
BT Board

Dr.Zekai ÇAKIR
Ali ALTUNAY
Sezai ÇAKIR
Güngör DOĞANAY
Erol KILIÇ

Grafik Tasarım
Graphing Design

Güngör DOĞANAY

Bilim Kurulu / Conference Scientific Committee

Dr. Adeel Nazir AHMAD - SUUDİ ARABİSTAN	Dr. Khaled ABEDA - MISIR
Dr. Adel M. ALNASHAR - BAHREYN	Dr. M. Akif ZİYAGİL - TÜRKİYE
Dr. Adela BADAU - ROMANYA	Dr. M. Yavuz TAŞKIRAN - TÜRKİYE
Dr. Adriana NEOFIT - ROMANYA	Dr. Magdy ABOUZEID - MISIR
Dr. Ahmed BOUSSAKRA - CEZAYİR	Dr. Malik SERBOUT - CEZAYİR
Dr. Ali ÖZKAN	Dr. Mewlud DUDIC - SIRBİSTAN
Dr. Alin LARION - ROMANYA	Dr. Mikail TEL - TÜRKİYE
Dr. Andriy VOVKANYCH - UKRAYNA	Dr. Mine TURĞUT - TÜRKİYE
Dr. Angela MAGNANINI - ITALYA	Dr. Mithat KOZ - TÜRKİYE
Dr. Bachir KHELIFI - CEZAYİR	Dr. Mitra Rouhi DEHKORDI - İRAN
Dr. Balkozar S. ADAM - ABD	Dr. Mona Saleh Al ANSARI - BAHREYN
Dr. Baojun ZHANG - TAYVAN	Dr. Murat KUL
Dr. Bechir HOUSSAM - CEZAYİR	Dr. Musa SELİMİ - KOSOVA
Dr. Birsen ÇİLEROĞLU - TÜRKİYE	Dr. Mümine Soytürk - TÜRKİYE
Dr. Bselat KZAZOVIC - MAKEDONYA	Dr. Myroslaw DUTCHAK - UKRAYNA
Dr. Caner CENGİZ	Dr. Nadim ALWATTAR - IRAK
Dr. Dana BADAU - ROMANYA	Dr. Nataliya SOROKOLIT - UKRAYNA
Dr. Demenescu VERONICA - ROMANYA	Dr. Nurullah Emir EKİNCİ - TÜRKİYE
Dr. Derviş YILMAZ - TÜRKİYE	Dr. Oğuz ÖZÇELİK - TÜRKİYE
Dr. Dilek ERGÖNENÇ AKBABA - TÜRKİYE	Dr. Olga BORYSOVA - UKRAYNA
Dr. Dragulin STELA - ROMANYA	Dr. Olha PAVLOS - BULGARİSTAN
Dr. Dusan MITIC - SIRBİSTAN	Dr. Özden Tepeköylü - TÜRKİYE
Dr. Duško BJELICA - KARADAĞ	Dr. Peter KAPUSTIN - AVUSTURYA
Dr. Fadil MAMUTİ - MAKEDONYA	Dr. Rafet METİN - TÜRKİYE
Dr. Fatih ÇATIKKAŞ - TÜRKİYE	Dr. Rina POONIA - HİNDİSTAN
Dr. Fatma TEZEL ŞAHİN - TÜRKİYE	Dr. Robert SCHNEIDER - ABD
Dr. Fermin ALGÜL - TÜRKİYE	Dr. S. Rana VAROL - TÜRKİYE
Dr. Gabriel TALAGHIR - ROMANYA	Dr. Saadullah Abas RASHID - IRAK
Dr. Gamze DOĞU - TÜRKİYE	Dr. Sevil BAGIROVA - AZERBAJYAN
Dr. Gennadiy YEDYNAK - UKRAYNA	Dr. Stevo POPOVIC - KARADAĞ
Dr. Gökmen KILIÇARSLAN - TÜRKİYE	Dr. Süleyman GÖNÜLATEŞ - TÜRKİYE
Dr. Gül Eda BURMAOĞLU - TÜRKİYE	Dr. Şebnem ŞARVAN CENGİZ - TÜRKİYE
Dr. Gürhan KAYIHAN - İNGİLTERE	Dr. Şerife VATANSEVER TAYŞI - TÜRKİYE
Dr. Hanem MEKNI - TUNUS	Dr. Taner BOZKUŞ - TÜRKİYE
Dr. Harun ER - TÜRKİYE	Dr. Teodora Mihaela ICONOMESCU - ROMANYA
Dr. Hatice PAŞAOĞLU - TÜRKİYE	Dr. Teodora VALOVA - BULGARİSTAN
Dr. Hayati BEŞİRLİ - TÜRKİYE	Dr. Ümit YETİŞ - TÜRKİYE
Dr. Hayri AKYÜZ - TÜRKİYE	Dr. Vedat ÇINAR - TÜRKİYE
Dr. Hikmat ALMADHKHORI - IRAK	Dr. Vladimir PUZOVIC - SIRBİSTAN
Dr. Hülya AŞÇI - TÜRKİYE	Dr. Yağmur AKKOYUNLU - TÜRKİYE
Dr. Hüseyin GÜMÜŞ - TÜRKİYE	Dr. Yasuo YAMAGUCI - JAPONYA
Dr. Igor ZANESKIY - UKRAYNA	Dr. Yıldırım Gökhan GENÇER - TÜRKİYE
Dr. İbrahim SABATIN - FİLİSTİN	Dr. Yuriy BORETSKIY - UKRAYNA
Dr. İhsan KALENDEROĞLU - TÜRKİYE	Dr. Yuriy BRISKIN - UKRAYNA
Dr. İlimdar YALÇIN - TÜRKİYE	Dr. Yuriy PLEVACHUK - UKRAYNA
Dr. İlker ÖZMUTLU - TÜRKİYE	Dr. Yücel OCAK - TÜRKİYE
Dr. İvanna BODNAR - UKRAYNA	Dr. Zaid Kazi GASIM - IRAK
Dr. John A. JOHNSON - GÜNEY KORE	Dr. Zeynep YILDIRIM - TÜRKİYE
Dr. Jwo HANK - TAYVAN	Dr. Zubaidullo UBAIDULLOEVI - JAPONYA
Dr. Kadir YILDIZ - TÜRKİYE	Dr. Beyza Merve AKGÜL
Dr. Kalliope PAVLI - YUNANİSTAN	Dr. Ekrem LEVENT İLHAN - TÜRKİYE
Dr. Kaukab AZEEM - SUUDİ ARABİSTAN	Dr. Erkut KONTER - TÜRKİYE
Dr. Kevser GÜRCAN YARDIMCI - TÜRKİYE	
Dr. Khadraoui Mohamed HABIB - CEZAYİR	

Dr. Ahmet ALPTEKİN - TÜRKİYE	Dr. Murat AĞARI - TÜRKİYE
Dr. Ahmet Haktan SİVRİKAYA - TÜRKİYE	Dr. Murat AKYÜZ - TÜRKİYE
Dr. Ahmet ÖZCAN - TÜRKİYE	Dr. Murat ERDOĞDU - TÜRKİYE
Dr. Akan BAYRAKTAR - TÜRKİYE	Dr. Murat ŞAHİN - TÜRKİYE
Dr. Ali Ahmet DOĞAN - TÜRKİYE	Dr. Murat TAŞ - TÜRKİYE
Dr. Ali KARATAŞ - TÜRKİYE	Dr. Mustafa HİZMETLİ - TÜRKİYE
Dr. Ali Savaş BÜLBÜL - TÜRKİYE	Dr. Mustafa Yaşar ŞAHİN - TÜRKİYE
Dr. Arslan KALKAVAN - TÜRKİYE	Dr. Muzaffer SELÇUK - TÜRKİYE
Dr. Atahan ALTINTAŞ - TÜRKİYE	Dr. Muzaffer SÜMBÜL - TÜRKİYE
Dr. Aydın ŞENTÜRK - TÜRKİYE	Dr. Mürsel AHISKALI - TÜRKİYE
Dr. Ayşe KAZAN EDİZ - TÜRKİYE	Dr. Necati CERRAHOĞLU - TÜRKİYE
Dr. Ayşegül YAPICI ÖKSÜZOĞLU - TÜRKİYE	Dr. Nejla GÜNAY - TÜRKİYE
Dr. Bülent AĞBUĞA - TÜRKİYE	Dr. Nezahat GÜÇLÜ - TÜRKİYE
Dr. Bülent GÜRBÜZ - TÜRKİYE	Dr. Nurgul KILIÇ - TÜRKİYE
Dr. Canan Gülbın ESKİYECEK - TÜRKİYE	Dr. Nuriye İŞGÖREN - TÜRKİYE
Dr. Cengiz ARSLAN - TÜRKİYE	Dr. Osman İMAMOĞLU - TÜRKİYE
Dr. Cevat ÖZYURT - TÜRKİYE	Dr. Ozan SEVER - TÜRKİYE
Dr. Çiğdem ÖNER - TÜRKİYE	Dr. Ökkeş Alpaslan GENÇAY - TÜRKİYE
Dr. Duygu DEMİREL - TÜRKİYE	Dr. Özgür BOSTANCI - TÜRKİYE
Dr. Ender ŞENEL - TÜRKİYE	Dr. Özkan IŞIK - TÜRKİYE
Dr. Engin GEZER - TÜRKİYE	Dr. Özlem YENİGÜN - TÜRKİYE
Dr. Erdil DURUKAN - TÜRKİYE	Dr. Recep CENGİZ - TÜRKİYE
Dr. Eren ULUÖZ - TÜRKİYE	Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU - TÜRKİYE
Dr. Ergün ÇAKIR - TÜRKİYE	Dr. Selçuk GENÇAY - TÜRKİYE
Dr. Ersan TOLUKAN - TÜRKİYE	Dr. Selehattin AKPINAR - TÜRKİYE
Dr. Ersin ESKİLER - TÜRKİYE	Dr. Selma CİVAR YAVUZ - TÜRKİYE
Dr. Fatih YAŞARTÜRK - TÜRKİYE	Dr. Sercan KURAL - TÜRKİYE
Dr. Fatma AÇIK - TÜRKİYE	Dr. Serdar USLU - TÜRKİYE
Dr. Ferhat GÜDER - TÜRKİYE	Dr. Serhat ÖZDENK - TÜRKİYE
Dr. Ferman KONUKMAN - KATAR	Dr. Serkan HACICAFEROĞLU - TÜRKİYE
Dr. Figen ÖZEREN - TÜRKİYE	Dr. Serkan HAZAR - TÜRKİYE
Dr. Hakan SUNAY - TÜRKİYE	Dr. Seyfullah KARA - TÜRKİYE
Dr. Hüseyin ÖZALTA - TÜRKİYE	Dr. Tevfik Cem AKALIN - TÜRKİYE
Dr. İzzet KARAKULAK - TÜRKİYE	Dr. Ülfet ERBAŞ - TÜRKİYE
Dr. Kürşat KARACABEY - TÜRKİYE	Dr. Vahit CELAL - TÜRKİYE
Dr. Levent ERASLAN - TÜRKİYE	Dr. Veli TOPTAŞ - TÜRKİYE
Dr. Mehmet Ali CEYHAN - TÜRKİYE	Dr. Yakup KILIÇ - TÜRKİYE
Dr. Mehmet Ali ÖZTÜRK - TÜRKİYE	Dr. Yusuf Kürşad AYTAÇ - TÜRKİYE
Dr. Mehmet BAYANSALDUZ - TÜRKİYE	Dr. Yunus Emre ÇİNGÖZ - TÜRKİYE
Dr. Mehmet DEMİREL - TÜRKİYE	Dr. Zekai ÇAKIR - TÜRKİYE
Dr. Mehmet GÖKTEPE - TÜRKİYE	Dr. Zülbiye KAÇAY - TÜRKİYE
Dr. Mehmet GÜÇLÜ - TÜRKİYE	Dr. Cansu TUTKUN - TÜRKİYE
Dr. Mehmet KUMARTAŞLI - TÜRKİYE	Dr. İmdat YARIM - TÜRKİYE
Dr. Mehmet TAŞPINAR - TÜRKİYE	Dr. Kürşat HAZAR - TÜRKİYE
Dr. Melda ÖZDEMİR - TÜRKİYE	
Dr. Mevlüt GÖNEN - TÜRKİYE	
Dr. Muhsin HAZAR - TÜRKİYE	

Davetli Konuşmacılar / Invited Speakers

	
<p>Prof. Dr. Mutlu TÜRKMEN (TÜRKİYE) "From grassroots to performance, an antique sport; Bocce"</p>	<p>Prof. Dr. Andriy Vovkanych (UKRAYNA) " Development of recreational sport for handicapped in Ukraine"</p>
	
<p>Prof. Antonio ROBUSTELLI Konuşma Başlığı: " "</p>	<p>Nagif HAMZAYEV- (Azerbaycan Milletvekili, AZERBAYCAN) Sağlıklı Hayat tarzı- Düzenli Spor ve Kısıtlı Yiyecek Tüketimi</p>
<p>Prof. Dr. Laurentiu-Gabriel TALAGHİR - (Dean of Physical Education and Sport Faculty from Galati - ROMANIA)</p>	

	
<p>Prof. Dr. Dana BADAU (ROMANYA) “ Spor Bilgi Teknolojisinin Fiziksel Kapasiteyi Geliştirmeye Etkisi”</p>	<p>Dr Hamid ABDULSADA (IRAK) “ Use Corrective Exercise On Back Pain In Male Students Suffering From Lumbar Lordosis”</p>
	
<p>Prof. Dr. Mir Hamid Salehian (İRAN) The effect of mindfulness on increasing the assertiveness of Taekwondo male adolescent”</p>	<p>Prof. Dr. Mehmet Taşpınar “ Nicel araştırmalara eleştirel bakış”</p>
	
<p>Dr. Atakan YAZICI “ Psychological skills of professional basketball players”</p>	

 HİBRİT
ULUSLARARASI
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ
9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE CULTURE AND SPORT

ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR DERNEĞİ
SPORT ASSOCIATION

11-14 EYLÜL | SEPTEMBER 2023
PRAG / ÇEKYA

info@iscs-conference.org www.iscs-conference.org f ISCSA_UBIKS t ISCSA_UBIKS i ISCSA.UBIKS

CONTENTS / İÇİNDEKİLER

1	DÜNYA GIDA GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA KARADENİZ TAHIL KORİDORU	23
	Bekir GÖKMEN	
2	SİLYMARİN'İN MDA-MB-231 MEME KANSERİ HÜCRELERİNDE APOPTOZ VE İNFLAMASYONUNA OLAN ETKİSİ	25
	Tuğçe Aladağ, Fatma Fırat, Hülya Çetin	
3	The Relationship Between Regular Physical Activity, Sociability and Subjective Well-Being	27
	Hamideh SHERAFATMANDYARI, Farzad GHAFOURI	
4	CHILDREN AND PHYSICAL LOADS	28
	Edison İKONOMI	
5	LİRAGLUTİDE'İN A549 AKCİĞER KANSERİ HÜCRELERİNİN PI3K-AKT-MTOR SİNYAL YOLUNA VE MİGRASYONUNA OLAN ETKİLERİ	29
	Fatma FIRAT, Tülay AKAN, Tuğçe ALADAĞ	
6	GENÇ YETİŞKİNLERDE DÜZENLİ AÇIK HAVA BİSİKLET EGZERSİZLERİNİN ETKİNLİĞİNİN RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR PİLOT ÇALIŞMASI	31
	Manolya Acar	
7	ŞEYH-ZÂDE ATÂYÎ DÎVÂNINDA İKİLEMELER	33
	Gökçenur AKBOĞA	
8	1989 ve SONRASINDA BULGARİSTAN'DAN GÖÇ EDEN TÜRK GÖÇMENLERİN AĞIZLARI ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN ÖNEMİ: BURSA ÖRNEĞİ	34
	Hatice ŞAHİN, Şükrü BAŞTÜRK, Anıl ÇELİK, Ebru KUYBU DURMAZ	
9	FUTBOLDA SPOR ETİĞİ İLE İLGİLİ TEKNİK DİREKTÖRLERİN GÖRÜŞLERİ	41
	Göksel YIKMIŞ, Recep CENGİZ	
10	TÜRKİYE'DE KARDEŞ İLİŞKİSİ KONUSU İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	42
	Esra Kızılırmak, Fatma Tezel Şahin	
11	OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE SAYI HİSSİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI	43
	Cansu TUTKUN, Fikrinaz Damla AKBABA	
12	ANNELERİN ÇOCUKLARININ AKRAN İLİŞKİLERİNE BAKIŞ AÇISI	44
	Tuğba Kanmaz, Fatma Tezel Şahin	
13	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN YAZI FARKINDALIĞI BECERİLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞ VE UYGULAMALARI	45
	Hilal KAROĞLU	
14	Examining The Mathematics Textbook in Terms of Mentioning Technological Tools	46
	Semra POLAT	
15	Examining The History Of Mathematics Through Textbooks	47
	Semra POLAT	

16	ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE 4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN AKRAN İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ	48
	Tuğba Kanmaz, Fatma Tezel Şahin, Tülay Bozkuş	
17	21. YÜZYIL BECERİLERİ MODELİ: ORTAOKUL BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	49
	Sevilcan Yavuz, Ülfet Yavuz, H. Özge Baydar Arıcan	
18	SIRIKLA YÜKSEK ATLAMA BİOMEKANIĞİNE YENİ BİR BAKIŞ AÇISI	50
	Osman Satı COŞKUNTÜRK	
19	USE CORRECTIVE EXERCISE ON BACK PAIN IN MALE STUDENTS SUFFERING FROM LUMBAR LORDOSIS	51
	Dr. Hamid Abdulsada Kadhim Al-Akrh	
20	OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN VE OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	58
	Serap Efe KENDÜZLER	
21	Relative Age Effect in Male Youth Basketball	59
	Ramazan TAŞÇIOĞLU, Atakan YAZICI	
22	İLKOKUL DERS KİTAPLARINDA SPOR TEMALİ İÇERİK ANALİZİ	62
	Arzu ÖZKAN, Ümit ÖZ, Ali ÖZKAN	
23	THE IMPACT OF THE GAME-BASED METHOD ON STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENT	63
	Mehmet Ali CEYHAN	
24	GENÇLİK MERKEZİ FAALİYETLERİNE KATILAN BİREYLERİN BEKLENTİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)	64
	Ali KARAGÖZ, Hakkı ULUCAN	
25	Leadership And its Role in Building Effective Work Teams in Sports Federations	66
	Ali Najm, Ghassaq Abdul Majeed	
26	GENÇ VOLEYBOLCULARDA FARKLI SIÇRAMA YÖNTEMLERİ İLE FONKSİYONEL HAREKET TARAMASI TEST SKORLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	67
	Meral MİYAÇ, Mehmet GÖKTEPE, Züleyha SAFİ	
27	An Improvement of the Physical Preparation of Qualified Goalkeepers in Football by using the Fitness Tools	68
	Natalia HRYBOVSKA , Ihor ZANEVSKYY	
28	The effect of mindfulness on increasing the assertiveness of Taekwondo male adolescent	69
	Mir Hamid Salehian*, Esmail Abbasi, Roya Hossinzadeh Peyghan	
29	2018 VE 2022 DÜNYA KUPALARININ DİSİPLİN CEZALARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	70
	Atakan AKSU, Gürkan TANOĞLU, Mehmet Şükrü KÖZCÜ	
30	Terapatik Rekreatif Faaliyetlere Katılım Durumunun Duygusal Beceri Ve Yetkinlik İle Yaşam Yönelimi Üzerine Etkisi	71
	Tebessüm Ayyıldız Durhan , Ferhat Kiliçarslan , Ecem Türkmen , Beyza Merve Akgül	

31	Increasing Condition in Artistic Gymnastics With Students	72
	Edison İkonomi	
32	HALKOYUNLARININ ALGILANAN ÖĞRETMEN ÖZYETERLİĞİNE ETKİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: GAZİANTEP ÖRNEĞİ	73
	Gökтуğ Akdoğan, Hüseyin Öztürk	
33	ANTRENÖRLERİN SPORDA SOSYALLEŞME VE ANTRENÖR ÖZ YETERLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: GAZİANTEP ÖRNEĞİ	74
	Reşit Salan, İbrahim Halil Korkmaz	
34	SOSYOTELİST OLMA VE CAN SIKINTISI İLİŞKİSİ: SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	75
	Yalçın UYAR	
35	GENÇ ERKEK YÜZÜCÜLERDE KISA MESAFE YÜZME PERFORMANS BİLEŞENLERİ İLE ANTROPOMETRİK ÖZELLİKLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ	84
	İrem BULUT, Nuri TOPSAKAL, Ani AGOPYAN, Pemra ÜNALAN	
36	Attitude Of Students Towards Physical Education: A Case Study Of Public High Higher Secondary Schools Of Peshawar, Pakistan	85
	Prof.Dr. Abdul Waheed Mughal	
37	Taraftar Fair Play Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması	86
	İsmail AKTAŞ	
38	DENETİM ODAĞININ BEDEN EĞİTİMİNDE OLUŞAN BAŞARI DUYGULARINA ETKİSİ: BAŞARI GÜDÜSÜ VE ÖĞRETMEN DESTEĞİNİN ROLLERİ	87
	Mehmet Ceylan, Ünal Karlı	
39	"ACI GEÇİCİDİR. GURUR EBEDİDİR": SPOR TARAFTARLARININ KİMLİK KORUMA STRATEJİLERİNİN ANLAŞILMASI	88
	Nurettin Göksu Çini, Ebru Güzel Kuyucu	
40	LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENİM GÖREN LİSANSIZ FUTBOLCULARIN ÇEVİKLİK İLE HIZ DEĞERLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	90
	Meral MİYAÇ	
41	PARA-KARATE SPORCULARININ SPORA KATILIM MOTİVASYONLARI İLE YAŞAM KALİTE VE YAŞAM DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	91
	Emre BOZ, Murat KUL, Yasin ÇETİNTAŞ	
42	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN DERSİN KONUMU VE ÖĞRETMENLERİN STATÜSÜ	92
	Esmayılmaz, Hidayet Suha Yüksel	
43	2022 AMPUTE FUTBOL DÜNYA KUPASINDA ATILAN GOLLERİN ANALİZ EDİLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	94
	Ferhat Esatbeyoğlu, Oğuz Gürkan, İzzet Kırkaya	
44	SPORCULARDA ROL BELİRSİZLİĞİ: ANTRENÖR İLETİŞİM BECERİLERİNİN ETKİSİ	95
	Özden Tepeköylü Öztürk, Mümine Soytürk, Orhan Deymeci	
45	SİĞİNMACI ÖĞRENCİLERİN HALK OYUNLARINA YÖNELİK TUTUMLARI İLE OKULA UYUMLARI VE SOSYAL BÜTÜNLEŞMELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	96
	Ender ÖZBEK, Nevin GÜNDÜZ, Tebessüm AYYILDIZ DURHAN	

46	SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN KARAR VERME STRATEJİLERİ VE ÇÖZÜM ODAKLI YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ	99
	Mümine Soytürk, Özden Tepeköylü Öztürk	
47	SPOR MÜSABAKALARININ ÜLKE EKONOMİSİNE KATKISI: ŞAMPİYONLAR LİGİ FİNALİ ÖRNEĞİ	101
	İdris Akpunar, Velittin Balcı	
48	30-15 ARALIKLI FİTNESS TESTİ: KALP ATIM HIZI VE ALGILANAN ZORLUK DERECEŚİ ARASINDA İLİŐKİ VAR MIDIR?	102
	Hakan Karabıyık	
49	HALK OYUNCULAR VE SALON DANCİLARININ KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	104
	Pınar Karacan Doğan, Gamze Durmuş, Ozan Çiçek	
50	ANTRENÖRLERİN SPORTMENLİK YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ	105
	Gökhan Dokuzoğlu , Hasan Güler, Ünsal Altınışık ,Murat Tunçbilek	
51	FARKLI EGZERSİZ MODELLERİNİN KALP ATIM HIZI DEĞİŞKENLİĞİ VE KAS OKSİJEN DOYGUNLUĞU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	106
	Hilal Kalkan, Serdar Orkun Pelvan	
52	BEDEN EĞİTİMİNDE ALGILANAN ÇEŞİTLİLİK DESTEĞİNİN KATILIMA ETKİSİ: ZEVK VE MOTİVASYONUN SERİ ARACILIK ROLLERİ	108
	Mehmet Ceylan, Nurettin Göksu Çini, Buğra Akay, Sevim Handan Yılmaz	
53	GENÇLİK MERKEZİ FAALİYETLERİNE KATILAN BİREYLERİN BEKLENTİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)	109
	Ali Karagöz, Hakkı Ulucan	
54	PSYCHOLOGICAL SKILLS IMPORTANCE OF ELITE BASKETBALL: MENTAL TOUGHNESS AND PERFORMANCE APPROACH	110
	Atakan YAZICI	
55	ÇOKLU ZEKÂ ALANLARI İLE İMGELEME BECERİLERİ: GELENEKSEL OKÇULUK SPORCULARI ÜZERİNE İNCELEME	112
	Didem Gülçin Kaya, İrem Kahya, Yaşar İsmail Gölünay	
56	ULUSAL YÜZME GELİŞİM PROJESİ TÜRKİYE FİNALLERİNİN İLLERE GÖRE İNCELENMESİ	113
	Benil Kistak Altan, Çiğdem Bulgan Ercin, Mustafa Arslan Başar	
57	KADINLARIN SERBEST ZAMAN KATILIMINDA KARŞILAŞTIĞI ENGELLER: BİR İNCELEME VE DEĞERLENDİRME	114
	Aylin Köse, Halil Sarol	
58	SPORT as a TOOL OF TÜRKİYE'S SOFT POWER and NATION BRANDING	115
	Berkay AYVERDİ, Semiyha TUNCEL, Hakan SUNAY	
59	FİZİKSEL AKTİVİTEDEN KEYİF ALMA, TEKRAR KATILMA NİYETİ VE MUTLULUK ARASINDAKİ İLİŞKİ: KAMPÜS REKREASYONUNA KATILAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ	116
	Harun PEKER, Cemile TEKE, Bayram ÇAKAR, Yeşim KABADAYI, Nihal CANER	
60	SPORCULARDA BİR HAFTALIK CORE ANTRENMANLARININ DİKKAT SÜREÇLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	117
	Erdem Çakaloğlu	

61	BASKETBALL MASTER THESES IN TÜRKİYE	119
	Atakan Yazıcı,Ramazan Taşçıoğlu,Serdar Solmaz,Ahmet Köksal,Serdar Kocaekşi	
62	EDUCATION THROUGH ADVENTURE - THE CONNECTION BETWEEN PHYSICAL AND RECREATIONAL ACTIVITIES	120
	Dana Badau, Adela Badau	
63	GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILAN BİREYLERİN SOSYAL BECERİ DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ	121
	Muhsin DURAN, Mehmet AYDOĞAN, Ender ÖZBEK	
64	DİJİTAL OYUN OYNAYAN BİREYLERDE MOTİVASYON VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	122
	Tolga Beşikçi	
65	SPORDA İMGELEME VE SANAL GERÇEKLIK KULLANIMI	123
	Cansu SELEÇİLER, Mutlu TÜRKMEN	
66	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN METAFORİK YÜZLERİ: OKUL YÖNETİCİLERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN BİR İNCELEME	124
	Gizem CEYLAN, Yağmur GÜLER, Damla GÜLER, Semiyha TUNCEL	
67	SPORDA ÇOCUK İSTİSMARININ ÇOK YÖNLÜ İNCELENMESİ	126
	Damla GÜLER, Yağmur GÜLER, Caner CENGİZ, Semiyha TUNCEL	
68	AKILLI SAAT: FİZİKSEL AKTİVİTE YAPAN BİREYLERİN BEKLENTİ VE DENEYİMLERİ	128
	Duygu DOĞAN, Hidayet Suha Yüksel, Semiyha TUNCEL	
69	BEDEN EĞİTİMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAŞTIRMALARININ GÜNCEL EĞİLİMLERİ	129
	Hande Buşra Eren, Semiyha Tuncel	
70	BEDEN EĞİTİMİNDE CHATGPT' NİN KULLANIMI	130
	Hande Buşra EREN, Semiyha TUNCEL	
71	TÜRKİYE'DE SPOR YÖNETİMİ ve POLİTİKASI: TARİHSEL BİR BAKIŞ	131
	Berkay AYVERDİ, Hakan SUNAY	
72	RİTMİK CİMNASTİKÇİLERİN SAĞLIKLI BESLENMEYE İLİŞKİN TUTUM VE SOSYAL FİZİK KAYGILARININ İNCELENMESİ	132
	Duygu DOĞAN,Nevin GÜNDÜZ, Semiyha TUNCEL	
73	3. BÖLGE FUTBOL HAKEMLERİNİ STRESE İTEN FAKTÖRLERİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	134
	Cihan ÇEKİÇ, Mine TURĞUT, Anıl YALÇIN	
74	FİTNESS MERKEZİNE GİDEN BİREYLERİN SAĞLIKLI BESLENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ	135
	Yusuf Burak YAMANER, İbrahim GIRAK	
75	GIDA NEOFOBİSİ VE EGZERSİZ İLİŞKİSİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME	136
	Gizem SARAÇ, Mine TURĞUT	
76	BİLİŞSEL PERFORMANS: YEME DAVRANIŞI VE EGZERSİZ İLİŞKİSİ	137
	Rasim GARALOV, Mine TURĞUT, Emre YAMANER	

77	LIRAGLUTIDE'İN A549 AKCIĞER KANSERİ HÜCRELERİNİN PI3K-AKT-MTOR SINYAL YOLUNA VE MİGRASYONUNA OLAN ETKİLERİ Fatma FIRAT, Tülay AKAN, Tuğçe ALADAĞ	138
78	SİLYMARİN'İN MDA-MB-231 MEME KANSERİ HÜCRELERİNDE APOPTOZ VE İNFLAMASYONUNA OLAN ETKİSİ Tuğçe ALADAĞ, Fatma FIRAT, Hülya ÇETİN	144
79	SPOR MEDYASININ SPORA YÖNELİME ETKİSİNİN İNCELENMESİ Ümran SARIKAN, Hakan SUNAY	151
80	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUM VE YAŞAM DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ Eslem, ÖZDEN, Fatih YAŞARTÜRK	152
81	KADINLARIN SERBEST ZAMAN KATILIMINDA KARŞILAŞTIĞI ENGELLER: BİR İNCELEME VE DEĞERLENDİRME Aylin KÖSE, Halil SAROL	154

DÜNYA GIDA GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA KARADENİZ TAHIL KORİDORU

Bekir GÖKMEN¹

¹Çankırı Karatekin Üniversitesi

ÖZET

Beslenme, insan fizyolojisinin temel ihtiyaçlarından biridir. Artan dünya nüfusunun ihtiyaçlarının ülkeler bazında karşılanması stratejik bir önem kazanmıştır. Ülkelerin temel hedefi, temel gıda egemenliğine ve bu mümkün değilse gıda güvenliğine ulaşmaktır. Dünya genelinde birçok ülkenin gıda güvenliği, gıda tedarik zincirine bağlıdır. Aralık 2019'da Covid 19 salgını dünya gıda tedarik zincirini bozarak gıda fiyatlarını artırdı ve gıda güvenliğini tehdit etti. COVID-19 salgını muhtemelen birden fazla yetersiz beslenme türünün yaygınlığını etkilemiştir ve 2020'nin ötesinde kalıcı etkileri olabilir. Buna ek olarak, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali küresel piyasaları daha da bozacak, kısa vadede küresel tahıl arzı için olumsuz sonuçlar doğuracak ve doğal gaz ve gübre piyasalarını bozarak yeni bir ekim sezonuna girerken üreticiler için olumsuz etkiler yaratacaktır. Bu durum halihazırda yüksek olan gıda fiyat enflasyonunu daha da yukarı çekebilir ve son birkaç yıldır pandemi nedeniyle yetersiz beslenme oranlarında artış görülen düşük gelirli net gıda ithalatçısı ülkeler için ciddi sonuçlar doğurabilir.

Kişi başına günlük kalori olarak ölçülen dünya ortalama diyet enerji arzı (DES), 2019'dan 2021'e kadar olan dönemde istikrarlı bir şekilde artarak kişi başına günlük 2 960 kcal civarına yükselmektedir. Rusya ve Ukrayna'nın ihracatı dünyada ticareti yapılan toplam kalorisinin yaklaşık %12'sini oluşturmaktadır ve bu iki ülke buğday, arpa, ayçiçeği ve mısır gibi birçok önemli tahıl ve yağlı tohumda dünyanın ilk beş ihracatçısı arasında yer almaktadır. Ukrayna aynı zamanda önemli bir ayçiçeği tohumu yağı kaynağıdır ve küresel pazarın yaklaşık %50'sini tedarik etmektedir.

Birçok ithalatçı ülke Ukrayna ve Rusya'dan gelen bu ürünlere daha da fazla bağımlıdır. Kuzey Afrika ve Orta Doğu tahıl ihtiyacının %50'sinden fazlasını ve buğday ve arpanın büyük bir kısmını Ukrayna ve Rusya'dan ithal etmektedir. Ukrayna, Avrupa Birliği ve Çin'in yanı sıra Mısır ve Libya gibi bazı Kuzey Afrika pazarları için de önemli bir mısır tedarikçisidir.

Dünya gıda güvenliği için Karadeniz Tahıl Girişimi 22 Temmuz 2022'de imzalandı. Devam eden savaşın ortasında Ukrayna'nın Karadeniz üzerinden tahıl ihracatına yeniden başlaması, buna şiddetle ihtiyaç duyan dünyada "bir umut ışığı" niteliğinde.

Rus gıda ve gübresinin küresel pazarlara ulaşmasını sağlamaya yönelik çabalarla bağlantılı olan BM planı, dünya genelinde hızla artan gıda fiyatlarının istikrara kavuşturulmasını ve milyonlarca kişiyi etkileyen kıtlığın önlenmesini destekliyor. Ancak Rusya için bu durum bu gerçekleşmedi. Girişim özellikle Karadeniz'deki üç önemli Ukrayna limanından - Odesa, Chornomorsk, Yuzhny/Pivdennyi - ticari gıda ve gübre (amonyak dahil) ihracatına izin vermektedir. Bu girişim ile Ukrayna'dan toplam 32.9 milyon ton gıda ihraç edilmiştir. Girişim, 17 Temmuz 2023 tarihinde sona eren üçüncü döneminin ardından yenilenmemiştir. Rusya, ürünlerine uygulanan ambargo nedeniyle anlaşmadan çekilmiştir.

Dünyada 2020 yılında 720 ila 811 milyon insanın açlıkla karşı karşıya kalacağı öngörülmektedir. Öngörülen aralığın ortası (768 milyon) dikkate alındığında, 2020 yılında 2019 yılına kıyasla yaklaşık 118 milyon daha fazla insan açlıkla karşı karşıya kalmıştır - ya da aralığın üst sınırı dikkate alındığında 161 milyon kadar daha fazla. Dünyada yetersiz beslenenlerin yarısından fazlası Asya'da (418 milyon), üçte birinden fazlası ise Afrika'da (282 milyon) bulunmaktadır. 2019 ile karşılaştırıldığında, 2020 yılında Afrika'da yaklaşık 46 milyon, Asya'da 57 milyon ve Latin Amerika ve Karayipler'de yaklaşık 14 milyon daha fazla insan açlıktan etkilenmiştir.

2021 yılında dünya genelinde akut açlık çeken 140 milyon insanın çoğu sadece on ülkede yaşıyordu: Afganistan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti (DRC), Etiyopya, Haiti, Nijerya, Pakistan, Güney Sudan, Sudan, Suriye ve Yemen bu ülkeler arasındadır.

Gıda tedarik zincirindeki aksaklıklar gıda fiyatlarının yükselmesine neden olacaktır. Ülkelerdeki ekonomik refah azaldıkça, kıtlık karşısında daha fazla insan özellikle Batı ülkelerine göç etmeye çalışacaktır. Bunun sonucunda ortaya çıkan yasadışı göç, ülkelerin düzenini tehlikeli bir şekilde sarsacaktır.

Bu nedenle, dünyadaki açlık ve yetersiz beslenmenin ortadan kaldırılması için Karadeniz Tahıl Girişimi bir an önce yenilenmelidir, Finaly Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşın ne zaman sona ereceğini kimse bilmiyor, ancak açlıkla mücadele için yeni bir anlaşma acilen ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Karadeniz, Covid 19 Pandemi, Gıda Güvenliği, Açlık, Uluslararası Göç

Black Sea Grain Corridor in the Context of World Food Security

Abstract

Nutrition is one of the basic needs of human physiology. Meeting the needs of the growing world population on a country-by-country basis has gained strategic importance. The main objective of countries is to achieve basic food sovereignty and, if this is not possible, food security. The food security of many countries around the world depends on the food supply chain. In December 2019 the Covid 19 pandemic disrupted the world food supply chain, increasing food prices and threaten food security. The COVID-19 pandemic has likely impacted the prevalence of multiple forms of malnutrition, and could have lasting effects beyond 2020. In addition to this, Russia's invasion of Ukraine will further disrupt global markets, will have negative consequences for global grain supplies in the short term, and by disrupting natural gas and fertilizer markets, have negative impacts for producers as they enter a new planting season. This could push up already-high food price inflation, and have serious consequences for low-income net-food importing countries, many of which have seen an increase in malnourishment rates over the past few years in the face of pandemic disruptions. The world average dietary energy supply (DES), measured as calories per capita per day, has been increasing steadily to around 2 960 kcal per person per day over the period from 2019 to 2021. Russia and Ukraine exports account for about 12% of total calories traded in the world, and the two countries are among the top five global exporters for many important cereals and oilseeds, including wheat, barley, sunflowers and maize. Ukraine is also an important source of sunflower seed oil, supplying about 50% of the global market. Many importing countries depend even more on these products from Ukraine and Russia. North Africa and the Middle East import over 50% of their cereal needs and a large share of wheat and barley from Ukraine and Russia. Ukraine is an important supplier of maize for the European Union and China, as well as several North African markets including Egypt and Libya. For the hope of world food security, Black Sea Grain Initiative signed 22 July 2022. The resumption of Ukrainian grain exports via the Black Sea amid the ongoing war is "a beacon of hope" in a world that desperately needs it. The UN plan, which is linked to efforts to ensure Russian food and fertilizer reach global markets, supports the stabilization of spiralling food prices worldwide and stave off famine, affecting millions. But it did not happen. The Initiative specifically allows for commercial food and fertilizer (including ammonia) exports from three key Ukrainian ports in the Black Sea – Odesa, Chornomorsk, Yuzhny/Pivdennyi. With this initiative totaly 32.9 million tonnes of food has been exported from Ukrain. The Initiative was not renewed after its third term, which expired on 17 July 2023. Russia withdrew from the treaty as a result of the embargo on its products. It is projected that between 720 and 811 million people in the world faced hunger in 2020. Considering the middle of the projected range (768 million), around 118 million more people were facing hunger in 2020 than in 2019 – or as many as 161 million more, considering the upper bound of the range. More than half of the world's undernourished are found in Asia (418 million) and more than one-third in Africa (282 million). Compared with 2019, about 46 million more people in Africa, 57 million more in Asia, and about 14 million more in Latin America and the Caribbean were affected by hunger in 2020. In 2021, most of the 140 million people suffering acute hunger around the world lived in just ten countries: Afghanistan, the Democratic Republic of the Congo (DRC), Ethiopia, Haiti, Nigeria, Pakistan, South Sudan, Sudan, Syria and Yemen. Disruptions in the food supply chain will cause food prices to rise. As economic prosperity in countries declines, more people will seek to migrate, especially to Western countries, in the face of famine. The resulting illegal migration would dangerously undermine the order of the countries. The Black Sea Grain Initiative must therefore be renewed as soon as possible to eliminate world hunger and malnutrition, Finally No one knows when the war between Russia and Ukraine will end, but a new agreement to fight hunger is urgent.

Keywords: Black Sea, Covid 19 Pandemic, Food Security, Hunger, International Migration

SİLYMARİN'İN MDA-MB-231 MEME KANSERİ HÜCRELERİNDE APOPTOZ VE İNFLAMASYONUNA OLAN ETKİSİ

Tuğçe Aladağ¹, Fatma Fırat², Hülya Çetin³

¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp fakültesi, Histoloji-Embriyoloji A.D., Afyonkarahisar, Türkiye.,

²Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp fakültesi, Histoloji-Embriyoloji A.D., Afyonkarahisar, Türkiye.

³Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji-Embriyoloji A.D., Denizli, Türkiye

Özet

Meme kanseri, kanserlerin yaklaşık %11.6'sını ve dünyada kansere bağlı ölümlerin %6.6'sını oluşturan en yaygın kanser tipidir. Meme kanseri için önleyici ve terapötik tedaviler geliştirilmiş olup henüz tam bir tedavi yöntemi mevcut değildir. Östrojen reseptörü, progesteron reseptörü ve insan epidermal büyüme faktörü reseptörü-2 (HER2) ifadelerinin bulunmadığı üçlü negatif meme kanseri (TNBC), tüm meme kanseri vakalarının %15-20'sini oluşturur ve en tehlikeli olarak kabul edilir. İnflamasyon, meme kanserinin invazyonu veya metastazı ile ilişkilidir. Sitokin üretimi ile ilişkisine bağlı olarak kronik inflamatuvar durumlar, tümör büyümesi ve metastaz için uygun bir mikro ortam sağlar. Silibinin, Silybim marianum'un deve dikeninden ekstrakte edilen doğal bir polifenolik flavonoiddir. Silibinin güçlü antiproliferatif, proapoptotik ve antiinflamatuvar etkiler gösterir. Birçok çalışma, silibininin karaciğer, prostat, deri ve kolonda deneysel olarak indüklenen maligniteleri inhibe ettiğini göstermişlerdir. Ayrıca kanser hücre dizilerinin in vitro proliferasyonunu inhibisyonunu teşvik ettiğini göstermiştir. Bizde çalışmamızda silybin'in MDA-MB-231 meme kanseri hücrelerinde hücre apoptozu ve inflamasyonu üzerine etkisini incelemeyi amaçladık. Uygulama öncesinde IC50 dozunu belirlemek için MTT canlılık testi yapıldı. 96 gözlü kuyucuklar da üretilen hücreler 24 saat boyunca 10µM, 30µM, 60 µM, 90 µM ve 120 µM doz aralıklarında uygulama yapıldı. 24 saatin sonunda IC50 dozu 60 µM olarak belirlendi. Daha sonra uygun şartlar altında üretilen MDA-MB-231 hücreleri iki gruba ayrıldı ve bir grup kontrol grubu kabul edilip diğer gruba 24 saat boyunca uygulama yapıldı. Uygulama sonrası her iki grup için hücre apoptozunu belirlemek için Cas-3 ve Ki67 antikorları ile inflamasyonu belirlemek için ise TNF-α, IL-6 ve IL-18 antikorları ile boyandı. Boyanma sonuçları ışık mikroskobu altında NİS elements görüntüleme cihazı kullanılarak H-Score yapıldı. Yapılan değerlendirme sonucunda, hücre ölümü antikorları olan Cas-3 immunreaktivitesinde artış, Ki67 proliferasyon antikorunda ve hücre inflamasyon antikorlarında azalış olduğu görüldü. Bu sonuçlar ışığında silymarinin TNBC hücresi olan MDA-MB-231 hücrelerine etki ederek hücrenin metastatik karakterini ve hücrenin göç etme kabiliyetini inhibe ettiği ve aynı zamanda hücre'yi ölüme götürebileceğini de düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Apoptoz, Silymarin, İnflamasyon, Meme Kanseri, Proliferasyon

The Effect of Silymarin on Cell Apoptosis and Inflammation Characteristics of MDA-MB-231 Breast Cancer Cells

Abstract

Breast cancer is the most common type of cancer, accounting for approximately 11.6% of cancers and 6.6% of cancer-related deaths worldwide. Preventive and therapeutic treatments have been developed for breast cancer, and a complete treatment method is not yet available. Triple negative breast cancer (TNBC) of estrogen receptor, progesterone receptor and human epidermal growth factor receptor-2 (HER2) expressions accounts for 15-20% of all breast cancer cases and is considered the most dangerous. Use with inflammation, invasion or metastasis of breast cancer. Due to its association with cytokine production, it provides a favorable microenvironment for chronic inflammatory conditions, tumor tumors and metastasis. Silibinin is a natural polyphenolic flavonoid extracted from the thistle of Silybim marianum. Silibinin shows strong antiproliferative, proapoptotic and anti-inflammatory effects. Many studies have shown that silibinin enlargement prevents malignancies induced as treatments in the prostate, skin, and colon. It also promoted the inhibition of proliferation of cancer cell lines in vitro. In our study, we aimed to investigate silybin on cell apoptosis and inflammation in MDA-MB-231 breast cell cells. MTT viability test was performed to determine the IC50 dose before administration. The electrical network

produced in 96-well wells was applied at dose intervals of 10 μ M, 30 μ M, 60 μ M, 90 μ M and 120 μ M for 24 hours. At the end of 24 hours, the IC50 dose is determined as 60 μ M. Then, MDA-MB-231 cells produced under suitable conditions were separated from two groups, and acceptance measures of one group were applied to the control group and the other group was applied for 24 hours. After the application, it was stained with Cas-3 and Ki67 antibodies to determine cell apoptosis and TNF- α , IL-6 and IL-18 antibodies to determine inflammation for both groups. Staining results were performed with H-Score under light microscope using NIS elements imaging device. Examination treatment showed a decrease in the immunoreactivity of Cas-3, a cell death antibody, and a decrease in Ki67 proliferation antibody and cell inflammation antibodies. These results suggest that silymarin acts on MDA-MB-231 cells, which are TNBC cells, inhibiting the metastatic character of the cells and the ability of the cell to migrate, and may also lead to death of the cell.

Keywords: Apoptosis, Silymarin, Inflammation, Breast Cancer, Proliferation

The Relationship Between Regular Physical Activity, Sociability and Subjective Well-Being

*Hamideh SHERAFATMANDYARI, *Farzad GHAFOURI

*Allameh Tabataba i University

Abstract

Many studies showed that there is relationship between participating at recreational activities and a good health and well-being among all age groups. In the second half of 20th century, although the income and life standards are progressed in developed societies, life satisfaction faced some problems, and this, has made subjective well-being (SWB) prominent. In subjective well-being man's evaluation is represented and is affected by different factors such as income, age, occupation physical activity levels etc. Today the SWB is not only a controversial topic in developed countries, but it's became a concern of policy makers of developing countries. The purpose of this study was to understand, whether regular physical and recreational activities are related to the subjective well-being and sociability. Sociability is the quality of linking to meet and spend time with other people and tolerate them. The subjects included the citizens of northern part of Tehran. Data gathering was done by a self-developed questionnaire determining the subjective well-being, the amount of sociability and physical/recreational activity levels of subjects. Age, educational level, occupational, marital/cohabitation status, living with children at home, and residential municipality were questioned as well. The results indicated that the SWB and physical activity were significantly related together. This study is the small portion of any research in the field of relationship between the subjective well-being and sport. Some other issues are questioned e.g.: Do individual and group sports have different effects on the SWB? Or do professional or recreational sport is more effective in development of SWB? Does sport have persistent influence on the subjective well-being or it has a temporary effect? According to results, there was a significant relationship between the group sport participation and sociability of subjects. Also we observed a linear relationship between economic status, sociability and SWB. This results reveal that generally, physical activity plays a complementary role in promotion of SWB and sociability. Therefore, in case of absence of welfare, even physical activity cannot affect life satisfaction.

Keywords: Sport, Subjective-wellbeing, Sociability, Physical activity, Recreation

58-iscs-conference-9th-554-MT-FC-TB/34

CHILDREN AND PHYSICAL LOADS

Edison IKONOMI

Sports University Tirane/ALBANIA

Abstract

Physical activity provides significant physical, mental and social benefits. In children participation in physical activity is associated with improved musculoskeletal, cardiovascular, and mental health systems, including the reduction of anxiety and depression. The study aims to support the assessment of physical activity in school-age children. During the months of October-December 2022 we conducted a transversal study with children aged 8-9 years. A transversal (cross-sectional) study was undertaken which included primary sampling units in 16 public schools and 747 pupils. All data analysis was performed using the statistical package SPSS (Statistical Package for Social Sciences, version 20.0) and M. Office. Excel 2010. Pearson correlation coefficients were used to estimate the linear relationships of numerical variables, where they were considered statistically considerable values $p \leq 0.05$. Reported 26.1% of children are involved in physical activity 3-4 days a week. Boys do more physical activity per week compared to girls. Three in four children aged 8-9 spend more hours a week watching TV or video. In our study it was found that boys perform more physical activity compared to girls, and the level of physical activity decreases with age.

Keywords: Children, Social, Body Image, Physical Activity, Sedentary Life.

LİRAGLUTİDE'İN A549 AKCİĞER KANSERİ HÜCRELERİNİN PI3K-AKT-MTOR SİNYAL YOLUNA VE MİGRASYONUNA OLAN ETKİLERİ

Fatma FIRAT¹, Tülay AKAN², Tuğçe ALADAĞ³

¹Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi Histoloji ve embriyoloji AD, Afyonkarahisar, TÜRKİYE

²Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi Fizyoloji AD, Afyonkarahisar, TÜRKİYE

³Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi Histoloji ve embriyoloji AD, Afyonkarahisar, TÜRKİYE

Özet

Akciğer kanseri mortalitesi giderek artan yaygın kanser türlerindedir. Son çalışmalar, hiperinsülinemi, hiperglisemi ve artmış inflamatuvar sitokin seviyeleri nedeniyle, eşzamanlı Tip2DM olan kanser hastalarında artan neoplastik proliferasyon ve progresyon göstermiştir. Bu nedenle, akciğer kanseri insidansı ve Tip2DM'nin ilerlemesi yakın bir etkileşime sahip olabilir. Liraglutide, Tip2DM tedavisinde kullanılan hipoglisemik bir ilaçtır. Akciğer kanserinde PI3K-AKT-Mtor sinyal yolağını düzenleyerek hücrelerinin proliferasyonu ve apoptozuna etki ettiğini belirten sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. PI3K-AKT-mTOR yolları, hücre dışı sinyallere karşı hücrenin hayatta kalmasını, çoğalmasını, metabolizmasını ve diğer hücresel fonksiyonları sürdürmek için ortak mekanizmalar olarak işlev görür. PI3K/AKT/mTOR yolağının aktivasyonu, kanser hastalığının ilerlemesinde, protein sentezinde hayati bir rol oynar ve yeni tedavi yaklaşımları için anahtar hedeflerden biri olarak kabul edilir. Çalışmamızda; liraglutid ile tedavinin, insan akciğer kanseri hücrelerinde in vitro olarak, PI3K/AKT/mTOR yolağı üzerine olası etkisini immunohistokimyasal olarak ve hücrelerin migrasyonuna olan etkisini Vimentin protein ifadesi ve yara yeri iyileşmesi yöntemiyle araştırdık. İlk olarak, A549 hücrelerinde MTT deneyi ile liraglutid için IC50 dozunun 250nM olduğunu bulduk. Ardından hücreleri 24 saat LR uygulanan ve uygulama yapılmayan kontrol grubu şeklinde iki gruba ayırdık. 24 saat sonunda her iki grup için anti-PI3K/AKT/mTOR antikoları ile immunohistokimyasal olarak boyadık. Ayrıca LR nin A549 akciğer kanseri hücrelerinin migrasyon kabiliyetlerine olan etkisini araştırmak için Vimentin protein ifadesini immunohistokimyasal olarak araştırırken bir yandan da hücre göçü sürecine olan etkisini yara yeri iyileşme deneyi ile değerlendirdik. LR grubunda kontrole göre PI3K immunoreaktivitesinde artış ve AKT/mTOR immunoreaktivitelerinde bir miktar azalmanın olduğunu gözlemledik. Vimentin ifadesi kontrol ile kıyaslandığında LR grubunda anlamlı derecede azalmıştı. Yara yeri iyileşme deneyinde ise LR grubunda yara alanında kapanma olmadığını tespit ettik. Sonuç olarak LR nin PI3K ifadesini arttırırken AKT/mTOR ifadelerinde azalmaya sebep olması, şaşırtıcı bir şekilde vimentin ifadesini değiştirmesi ve hücre göçünü engellemesi A549 akciğer kanseri tedavisinde etkili olabileceğini düşündürdü.

Anahtar Kelimeler: Liraglutide, A549, PI3K/AKT/mTOR, migrasyon, Vimentin.

THE EFFECTS OF LIRAGLUTIDE ON PI3K-AKT-MTOR SIGNAL PATH AND MIGRATION IN A549 LUNG CANCER CELLS

Abstract

Lung cancer is one of the most common cancer types with increasing mortality. Recent studies have shown increased neoplastic proliferation and progression in cancer patients with concomitant Type 2DM, due to hyperinsulinemia, hyperglycemia, and increased inflammatory cytokine levels. Thus, the incidence of lung cancer and the progression of Type2DM may have a close interaction. Liraglutide is a hypoglycemic drug used in the treatment of Type 2DM. There are a limited number of studies indicating that it affects the proliferation and apoptosis of cells by regulating the PI3K-AKT-Mtor signaling pathway in lung cancer. PI3K-AKT-mTOR pathways serve as common mechanisms to maintain cell survival, proliferation, metabolism and other cellular functions against extracellular signals. Activation of the PI3K/AKT/mTOR pathway plays a vital role in cancer disease progression, protein synthesis and is considered one of the key targets for new therapeutic approaches. In our study; We investigated the possible effects of liraglutide treatment on the PI3K/AKT/mTOR pathway in vitro in human lung cancer cells, immunohistochemically, and the effect of cell migration on cell migration using Vimentin

protein expression and wound healing method. First, we found that the IC50 dose for liraglutide was 250nM by MTT assay in A549 cells. Then, we divided the cells into two groups as a control group that was treated with LR for 24 hours and a control group that was not treated. After 24 hours, we stained both groups immunohistochemically with anti-PI3K/AKT/mTOR antibodies. In addition, to investigate the effect of LR on the migration abilities of A549 lung cancer cells, we investigated the Vimentin protein expression immunohistochemically, while evaluating its effect on the cell migration process with the wound healing assay. We observed an increase in PI3K immunoreactivity and a slight decrease in AKT/mTOR immunoreactivity in the LR group compared to the control. Vimentin expression was significantly decreased in the LR group compared to the control. In the wound healing experiment, we found that there was no closure in the wound area in the LR group. As a result, LR increased PI3K expression while causing a decrease in AKT/mTOR expressions, surprisingly changing vimentin expression and preventing cell migration, suggesting that A549 may be effective in the treatment of lung cancer.

Keywords: Liraglutide, A549, PI3K/AKT/mTOR, migration, Vimentin

GENÇ YETİŞKİNLERDE DÜZENLİ AÇIK HAVA BİSİKLET EGZERSİZLERİNİN ETKİNLİĞİNİN RANDOMİZE KONTROLLÜ BİR PİLOT ÇALIŞMASI

Manolya Acar¹

¹Baskent University

Giriş: Açık hava egzersizlerinin biyopsikososyal yönden sağlığa faydaları bilinmesine rağmen, literatürde düzenli yapılan açık hava bisiklet egzersizlerinin etkileri kapsamlı şekilde incelenmemiştir.

Amaç: Bu çalışmada amaç genç yetişkinlerde açık hava bisiklet egzersizlerinin aerobik kapasite, yaşam kalitesi, serbest zaman doyum, stres ve mutluluk düzeyi üzerine etkilerini belirlemektir.

Metod: Çalışmaya ortalama 22,81 ± 1.79 yaşında 16 birey dahil edildi. Bireyler açık hava bisiklet egzersiz (AHBE) grubu (n:8) ve kontrol grubu (n:8) olarak iki gruba ayrıldı. AHBE grubu 6 hafta, haftada 2 gün maksimal kalp hızının %60-%80'inde, Modifiye Borg Skalasına göre 3-4 seviyesinde açık havada bisiklet sürdüler. Kontrol grubu herhangi bir egzersiz eğitim programına dahil edilmedi. 6 haftalık çalışma öncesi ve sonrasında her iki gruba da değerlendirmeler uygulandı. Vakaların aerobik kapasitesi Copper Testi ile değerlendirildi. Nottingham Health Profile ile yaşam kalitesi, Serbest Zaman Doyum Ölçeği ile boş zaman tatmin algısı, Algılanan Stres Ölçeği ile stres düzeyi ve Oxford Mutluluk Ölçeği ile mutluluk düzeyi belirlendi.

Bulgular: AHBE sonrası, Cooper Test mesafesi (p=0,012), Boş Zaman Doyumu Ölçeği sosyal alt parametresinde (p=0,041), Algılanan Stres Ölçeği öz-yeterlik algısı (p=0,034), rahatsızlık algısı (p=0,025) ve toplam (p=0,017) alt parametrelerinde istatistiksel olarak anlamlı iyileşmeler gözlemlendi. Araştırma sonrası sonuç ölçümleri karşılaştırıldığında, Nottingham Sağlık Profili enerji (p=0,037), toplam (p=0,040), Boş Zaman Doyumu Ölçeği eğitim (p=0,046), fizyolojik alt parametreleri (p=0,002) iki grup arasında AHBE grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı farklıydı.

Sonuç: Genç erişkinlerde AEBE 'nin aerobik kapasite, yaşam kalitesi, boş zaman doyum ve stres düzeyi üzerinde olumlu etkileri gösterilirken, mutluluk düzeyi üzerinde herhangi bir etkisi bulunmadı. Sonuç olarak, genç yetişkinler için düzenli olarak açık hava bisiklet egzersiz programına katılmanın fiziksel, sosyal ve psikolojik durumlarında olumlu değişikliklere yol açabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Açık hava bisiklet egzersizleri, aerobik kapasite, yaşam kalitesi, serbest zaman doyum, stres, mutluluk

sA Randomized Controlled Pilot Study of The Effectiveness of Regular Outdoor Cycling Exercises in Young Adults

Introduction: The effects of regular outdoor cycling exercises (OCE) have not been comprehensively investigated in the literature, although the biopsychosocial health benefits of outdoor exercises are known,

Purpose: In the present study, it was aimed to determine the effects of outdoor cycling exercises on aerobic capacity, quality of life, leisure time satisfaction, stress and happiness level in young adults.

Methods: Sixteen subjects with mean age 22,81±1.79 years were included in the study. Subjects were divided into 2 groups as OCE (n:8) and control group (n:8). OCE group cycled outdoors for 6 weeks, 2 days a week, at 60%-80% of their maximal heart rate, at a level 3-4 on the Modified Borg Scale. The control group were not included in any exercise training program. Before and after 6-week study, evaluations were applied to both groups. The aerobic capacity of subjects was evaluated by Copper Test. The quality of life with Nottingham Health Profile, leisure satisfaction perception with by Leisure Satisfaction Scale, stress level with Perceived Stress Scale, and happiness level with Oxford Happiness Scale were determined.

Results: After OCE, statistically significant improvements were observed in Cooper Test distance (p=0.012), Leisure Satisfaction Scale social subparameter (p=0.041), Perceived Stress Scale self-efficacy perception

($p=0.034$), discomfort perception ($p=0.025$), and total ($p=0.017$) subparameters. When the post-research outcome measurements were compared, Nottingham Health Profile energy ($p=0.037$), total ($p=0.040$) subparameters, Leisure Satisfaction Scale education ($p=0.046$), physiological subparameters ($p=0.002$) were statistically significantly different between two groups in favor of OCE group.

Conclusion: While positive effects of OCE on aerobic capacity, quality of life, leisure satisfaction and stress level were shown, no effect on happiness level was found in young adults. As a result, it can be said for young adults that participating in a regular outdoor cycling exercise program can lead to positive changes in their physical, social and psychological conditions.

Keywords: Outdoor Cycling Exercises, Aerobic Capacity, Quality of Life, Leisure Satisfaction, Stress, Happiness

61-iscs-conference-9th-659-MT-FC-TB-Face to Face Oral / -67

ŞEYH-ZÂDE ATÂYÎ DÎVÂNINDA İKİLEMELER *Reduplications in The Divan of Şeyh-Zâde Atâyî*

Gökçenur AKBOĞA¹

¹Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bayburt

Bir eylemi ya da varlığı karşılamak için eş görevli iki kelimenin bir araya gelerek oluşturduğu söz öbeği olan ikilemeler, ifadenin anlamını güçlendirmek, pekiştirmek, anlatıma renk katmak amacıyla kullanılırlar. Dilin önemli anlatım zenginliklerinden biri olan ikilemeler, Türkçenin ilk dönemlerinden başlayarak hemen her döneminde varlık göstermiştir.

Çağatay Türkçesi, 15. yüzyılın başlarından başlayıp 20.yüzyıla kadar devam eden Doğu Türklerinin ve Orta Asya Türkistan coğrafyasının ortak yazı dilidir. Böyle geniş bir alanda ve yüzyıllar boyunca kullanılan Çağatay Türkçesi dönemi, Türk dili açısından zengin dil malzemelerini içinde barındıran önemli bir dönemdir. Bu dönemde eser veren önemli isimlerden biri de Şeyh-Zâde Atâyî'dir.

Bu çalışmada, Prof. Dr. Kâzım Köktekin tarafından hazırlanan Çağatay Türkçesi dönemine ait Şeyh-Zâde Atâyî Dîvânı adlı eserdeki ikilemeler incelenmiştir. Çalışmada ikilemelerle ilgili genel bilgi ve tanımlara verildikten sonra Divanda tespit edilen ikilemeler alfabetik olarak sıralanmıştır. Tespit edilen ikilemelerin şiir ve mısra numaraları, tekrar sayısı verilmiştir. Daha sonra bu ikilemeler anlam, köken ve yapı bakımından incelenmiştir. Aynı, eş, yakın, zıt anlamlı kelimelerin tekrarıyla yapılan ikilemeler ele alınmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Çağatay Türkçesi dönemine ait bu eserde geçen Türkçenin zenginliğine ait önemli unsurlardan olan ikilemeleri belirleyerek Türk dilinin söz varlığına katkı sağlayabilmektir.

Anahtar Kelimeler: Şeyh-Zâde Atâyî, Çağatayca, ikileme, Türk dili

Keywords: Şeyh-Zâde Atâyî, Chagatai Turkish, reduplication, Turkish language

1989 ve SONRASINDA BULGARİSTAN'DAN GÖÇ EDEN TÜRK GÖÇMENLERİN AĞIZLARI ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALARIN ÖNEMİ: BURSA ÖRNEĞİ

Hatice ŞAHİN¹, Şükrü BAŞTÜRK², Anıl ÇELİK³, Ebru KUYBU DURMAZ⁴

¹ Bu bildiri, Bursa Uludağ Üniversitesinde Prof. Dr. Hatice ŞAHİN yürütücülüğünde hazırlanmakta olan “1989 ve Sonrası Bursaya Yerleşen Bulgaristan Göçmenlerinin Ağızları” başlıklı Genel Araştırma Projesi’nden üretilmiştir.

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Bursa, Türkiye. <https://orcid.org/0000-0002-8832-8240>

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Bursa, Türkiye. <https://orcid.org/0000-0002-8319-9507>

¹ Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Bartın, Türkiye. <https://orcid.org/0000-0001-6035-5303>

¹ Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Bursa, Türkiye. <https://orcid.org/0000-0003-1133-747X>

Özet

1984-1985 yılları itibarıyla Bulgaristan’da uygulanmaya başlanan sistemli asimilasyon siyaseti nihayetinde, kültürel mevcudiyetlerini ve ulusal kimliklerini tehlike altında gören çok sayıda Bulgaristan Türkü, Türkiye topraklarına göç etmiştir. 1989 yılında gerçekleşen bu göç hareketi Türkiye üzerinde; sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik pek çok etki bırakmıştır. Bu etkileşimle ilgili olarak çeşitli disiplinlerde önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bulgaristan Türklerinin dilleri ve ağızları üzerine de kapsamlı çalışmalar yapılmıştır ancak bu çalışmalar daha çok 1989 yılı öncesindeki göçmenlerin dili üzerinedir. Merkezine 1989 ve sonrası Bulgaristan göçmenlerini alan dil çalışmalarının sayısı artırılmalıdır. Bu tür çalışmalar, diyalektoloji alanının yanında; toplum dil bilimi, dil tarihi ve karşılaştırmalı dil bilgisi gibi alanları da ilgilendirecek birçok veri sağlayacak, bu ağızların birçok etkenlerle yörede konuşulan diğer ağızlarla iç içe geçip geçmediğinin tespitini mümkün kılacaktır. 1989 göçü sonunda en çok göçmeni bünyesine katan illerden biri olan Bursa, böyle bir çalışmanın gerçekleştirilmesi için en uygun şehirlerin başında gelmektedir. Bu düşünceden hareketle, tarafımızca “1989 ve Sonrası Bursa’ya Yerleşen Bulgaristan Göçmenlerinin Ağızları” isimli bir genel araştırma projesi yürütülmektedir. Bu bildiri, 1989 ve sonrasında Bulgaristan’dan göç eden Türk göçmenlerin ağızları üzerine yapılan araştırmaların niçin ve hangi açılardan önemli olduğu hususu Bursa örneği üzerinden tartışılmış, göç ile beraber ortaya çıkan kültür etkileşimleri ve sosyal durumun (iki dillilik, dil ölümü vs. açısından) diyalektolojik sonuçlarını ortaya koymanın önemi vurgulanmış, benzer çalışmalarının sayılarının artırılması amacıyla konu gündeme getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: 1989 Göçü, Göçmen Ağızları, Diyalektoloji, Bursa.

THE IMPORTANCE OF RESEARCH ON THE SUBDIALECTS OF TURKISH IMMIGRANTS MIGRATING FROM BULGARIA IN AND AFTER 1989: THE CASE OF BURSA

ABSTRACT

As a result of the systematic assimilation policy that started to be implemented in Bulgaria as of 1984-1985, a large number of Turks in that country, who considered their cultural existence and national identities in danger, immigrated to Turkey. This migration movement, which took place in 1989, has left many social, political, cultural and economic effects. Important studies have been carried out in various disciplines regarding this interaction. There have also been extensive studies on the dialects and subdialects of the Turks of Bulgaria, but these studies are mostly on the language of immigrants who migrated before 1989. The number of linguistic studies focusing on Turkish immigrants migrating from Bulgaria in and after 1989 should be increased. Such studies will provide a lot of data that will concern areas such as social linguistics, language history and comparative grammar, as well as the field of dialectology, and will make it possible to determine whether these subdialects are intertwined with other subdialects spoken in the region. Bursa, which was one of the provinces in Turkey where the most immigrants emigrated during the 1989 migration, is one of the most suitable cities for carrying out such a study. Based on this view, we are carrying out a research project called “The Subdialects of Turkish Immigrants Who Immigrated from Bulgaria and Settled in Bursa in and after 1989”. In this paper, the importance of research on

the subdialects of Turkish immigrants who immigrated from Bulgaria in and after 1989 is discussed through the case of Bursa, the importance of revealing the dialectological results of the cultural interactions and social situation that emerged with the migration is emphasized, and the issue is raised in order to increase the number of similar studies.

Keywords: 1989 Migration, Subdialects of the Immigrants, Dialectology, Bursa.

1. Giriş

Göç kavramı, çok karmaşık ve muhtelif niteliklere sahip bir kavramdır. Kısaca açıklamak gerekirse insanların doğdukları, yaşamlarını sürdürdükleri ve kültürel tüm edimlerini kazandıkları bir yöreden ayrılarak geçici süreliğine veya kalıcı olarak farklı bir yerde yaşamaya başlamaları, dolayısıyla da toplumsal açıdan farklılaşma süreci geçirmeleri manasına geldiği söylenebilir. Uluslararası göç hareketleri insanlığın her döneminde mevcut olsa da son asırda iyice yoğunlaşmış ve dünyanın kültürel, nüfus bilimsel ve etnik niteliklerini mühim derecede değişikliğe uğratmıştır. Dil bilimi perspektifinden ele alındığında ise göç, kültürünü belirli bir coğrafyada edinen bir kişinin, o coğrafyanın etkilediği yaşam tarzı ve kavrayışını ifade metodu olan ana dilinden bir başka yaşam anlayışının biçim verdiği farklı bir dilin yürürlükte olduğu bir çevreye adım atması manasını taşır (Türkmen Birlik, 2018: 20-26).

Dilin, bir milletin maddi, manevi kültürlerinin bütünü olduğu anlayışından hareket edilirse, bir dili öğrenmenin göç edilen yere uyum sağlamada ve kabul görmede birinci adım olduğu da rahatlıkla görülebilir.

Türkiye, Osmanlı İmparatorluğu'ndan itibaren dünyanın dört bir yanından göç alan bir ülke olmuştur. Müslüman ve Müslüman olmayan topluluklar farklı dönemlerde Osmanlı İmparatorluğu'na ve ardından Türkiye Cumhuriyeti'ne göç etmiştir.

2. XIX. Yüzyılın Sonlarından İtibaren Bursa'ya Yapılan Başlıca Göçler

Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki savaşları yitirerek toprak kayıpları yaşamaya başlamasından itibaren Anadolu'ya yapılan göçlerin hız kazandığı görülür. 93 Harbi'ne kadar olan dönemde devletin iskân politikası gereği Avrupa topraklarına aktarılan göçler, bu savaşın ardından Anadolu'ya yönlendirilmiştir. Bu göçler, Osmanlı Devleti döneminde başlamış ve Türkiye Cumhuriyeti döneminde de sürmüştür. Anadolu coğrafyasında göçmen iskânının gerçekleştirildiği önemli merkezlerden biri de Bursa olmuştur. Kafkaslar ve Balkanlar başta olmak üzere muhtelif coğrafyalardan Bursa'ya gerçekleştirilen göçler altı ana başlık altında toplanmıştır:

1. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı (93 Harbi) sonrası göçler.
2. 1912-1913 Balkan Savaşları ve sonrası göçler.
3. 1923-1929 Mübadele göçleri.
4. 1950-1951 göçleri.
5. 1968-1978 göçleri.
6. 1989-1990 göçü. (Uluocak vd., 2013: 155-158)

Osmanlı'nın iskân politikaları gereği, Balkanlara yerleştirilen Anadolu Türkleri, uzunca bir süre Türk topraklarında yaşamaya devam ederken ortaya çıkan siyasi gelişmeler sonunda yukarıda da belirtilen tarihlerde dalga dalga anayurda göç etmişlerdir. Türk topluluğu olarak bir bütün hâlinde değerlendirilen Balkan Türk nüfusunun hepsinin Hem Anadolu'dan farklı bölgelerden Balkanlara gönderildikleri hem de yerleştirildikleri bölgelerde farklı dil ve kültür çevrelerinde yaşadıkları için aynı Türkçeyi kullandıkları söylenemez. Bu sebeple Balkanlar aslında Türk ağızları için son derece karmaşık ama bir o kadar da değerli malzeme içermektedir.

Bu bildirinin konusu da olan Bursa'ya 1989 yılı itibarıyla gerçekleştirilen zorunlu göçün getirmiş olduğu en büyük sıkıntılardan biri konut sorunu olmuştur. Yüksek Planlama Kurulu kararı gereği göçmenler için 10 Ağustos 1989 tarihinden başlayarak 40.000 konutun inşa edilmesi kararı alınmıştır. Bu süreçteki giderlerin tümü Toplu Konut Fonu tarafından karşılanmıştır. Proje, beş yüz milyon dolara mal olmuştur. Bu tutarın yarısı projeyi üstlenen firmalarca, diğer yarısı ise Avrupa İskân Fonu'na karşılanmıştır (Pınar, 2014:141).

Aynı doğrultuda Bursa Merkez İlçe Nilüfer Göçmen Konutları, Merkez Yıldırım İlçesi Kestel Göçmen Konutları ve İnegöl İlçesi Yenice Göçmen Konutları inşa edilmiştir ve göçmenler buralara yerleştirilmiştir. Buralardan başka - Yeşilyayla, Atıcılar, Başaran, Gülbahçe, Millet Mahallesi, Fethiye vb.- kendi imkânlarıyla arsa alıp ev yapan göçmenler de vardır. Özellikle kendileri için yapılan konutlara yerleşen göçmenler, şehirdeki diğer topluluklarla nispeten daha az iletişime geçtiğinden ağız özelliklerini ve kültürel özelliklerini büyük ölçüde korumuşlardır. Bu açıdan bakıldığında 1989 ve sonrası Bulgaristan göçmenlerinin dil ve kültür özelliklerinin tespit edilmesinin niçin önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

3. Bursa Ağızlarıyla İlgili Olarak Yapılmış Yayınlar

Anadolu ağızları çalışmalarının Türk diliyle ilgili araştırmalar için ne kadar önemli olduğu çok iyi bilinen hususlardan biridir. Bugüne kadar Anadolu'nun değişik bölgelerinde çok sayıda derleme çalışması yapılmış, genel dil özellikleri ortaya konmuş, eldeki malzemelerden yola çıkarak bölgelerin etnik yapısıyla ilgili sonuçlara varılmaya çalışılmıştır (Eroğlu vd., 2009: 2047). Bu doğrultuda Bursa ağızlarıyla ilgili yapılmış çeşitli yayınlar mevcuttur. Bu alanda Prof. Dr. Hatice Şahin yürütücülüğünde iki tane bilimsel araştırma projesi (BAP) tamamlanmıştır.

1. Şahin H., Baştürk Ş., Uluocak M., Eroğlu S., "Bursa Yerli Ağızlarının Derlenip İncelenmesi" Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi, 2006.

Bursa ili sınırları içerisindeki yerli köylerin ağız özelliklerini belirlemeyi amaçlamış ve Uludağ Üniversitesi tarafından desteklenmiştir.

2. Şahin H., Baştürk Ş., Uluocak M., Ogur E., Eroğlu S., "Bursa Balkan Göçmenleri Ağızlarının Derlenip İncelenmesi", Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi, 2010.

Bursa ili ve ilçelerinde yaşayan Balkan Göçmenlerinin ağız özelliklerini belirlemeyi amaçlayan bu proje Uludağ Üniversitesi tarafından desteklenmiştir.

Bu iki projeden elde edilen verilerle de aşağıdaki yayınlar yapılmıştır.

1. "Bursa Yerli Ağızlarının Genel Özellikleri" (2009)
2. "Bursa Yerli Ağızlarında İsim İşletme Ekleri" (2009)
3. "Bursa'daki Nogay Tatarları ve Dilleri Üzerine Gözlemler" (2009)
4. "Bursa Yerli Ağızlarında ç-ş Değişimine Dair Bazı Gözlemler" (2010)
5. "Bursa Yerli Ağızlarında Fiil İşletimi" (2010)
6. "Bursa Yerli Ağızları ve Bazı Arkaik Özellikleri" (2011)
7. "Bursa Göçmen Ağızları Fiil İşletiminde Şimdiki Zaman" (2013)
8. "Bursa Balkan Göçmenleri Ağızlarında İsim İşletme Ekleri" (2013)
9. "Bursa Göçmen Ağızları Üzerine" (2013)
10. "İki Dilli Halklardan Pomaklar: Bursa Örneği" (2013)
11. "Yenişehir Köyleri ve Ağızları Üzerine" (2013)
12. "Comparative Study On The Local Dialects Of Mountain And Lowland Villages Of Bursa" (2013)
13. "Bursa Yerli Ağızlarında Alıntı Kelimeler" (2014)
14. "Bursa İli Yerli Ağızı" (2019).

Bu bildirinin ana konusunu da vurgulayan, gerçekleştirmekte olduğumuz "1989 ve Sonrası Bursa'ya Yerleşen Bulgaristan Göçmenlerinin Ağızları" başlıklı Genel Araştırma Projesi kapsamında ise daha önce araştırma kapsamı dışında tutulan Bursa 1989 Bulgaristan göçmenlerinin ağızlarına odaklanılacak ve böylece Bursa göçmenlerinin ağızlarıyla ilgili çalışmalarda bir adım daha atılabilecektir. Zira göçmenlerin ağız özelliklerini tespit etmek, ardından göç ile beraber ortaya çıkan kültür etkileşimleri ve sosyal durumun diyalektolojik neticelerini ölçümlemek adına Bursa'daki 1989 göçmenlerinin ağızlarının incelenmesi ayrı bir önem taşımaktadır.

"1989 ve Sonrası Bursa'ya Yerleşen Bulgaristan Göçmenlerinin Ağızları" başlıklı Genel Araştırma Projesi gerçekleştirilirken uygulanacak yöntem ve araştırma tekniklerine değinmekte de fayda vardır. Projenin "Yazılı Kaynakların Tespiti ve Taranması" bölümü bilimsel araştırma yöntemlerinden "literatür taraması" yöntemiyle gerçekleştirilecektir. Bu amaçla (Yök Tez Merkezi, Academia, Google Akademik, Sobiad Atıf Dizini, Çeşitli Kütüphanelerin Veritabanları vb.) taranacaktır. Literatür taramasında araştırma konusu ile ilgili daha önce

yayınlanmış kitaplar, makaleler, tezler, konferans bildirimleri, tarihi kayıtlar ve raporlar gibi eserler aranır, bulunur, incelenir ve bu sayede çalışmaya katkı sağlayacak bilgiler elde edilmeye çalışılır. Literatür taramasının amacı kısaca, araştırma konusunda ihtiyaç duyulan bilgilerin elde edilmesi şeklinde ifade edilebilir (Bourner,1996). “Kaynak Kişilerin Tespiti” bölümünde veri toplama yöntemlerinden “görüşme” yöntemi kullanılacaktır. Kaynak kişilerin tespitinde Bulgaristan göçmeni derneklerinden görüş alınacaktır. Görüşme için özellikle Bulgaristan’da doğmuş olan ve ağız özelliklerini koruyan 50 yaş üstü kaynak kişiler tercih edilecektir. “Kaynak Kişilerden Ses Kayıtlarının Derlenmesi” bölümünde veri toplama yöntemlerinden “görüşme” yöntemi kullanılacaktır. Görüşme, sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Görüşme, çoğu zaman yüz yüze yapılıyor olsa da telefon ve televizyonlu telefon gibi anında ses ve görüntü iletilicileri ile de yapılabilmektedir (Karasar, 2020:210). Bu projede kayıtlar, ses kayıt cihazları aracılığıyla alınacaktır. “Ses Kayıtlarının Fonetik Alfabeye Aktarılması” bölümünde ses kayıt cihazlarıyla alınıp bilgisayarlarda depolanan kayıtlar, uygun ses çalma ve analiz programlarıyla dinlenerek “Word” ortamında fonetik alfabe aktarılacaktır. “Çalışmanın Türkçenin Tüm Araştırma Alanlarında Analizinin Gerçekleştirilmesi” bölümünde nitel araştırmalarda kullanılan veri analiz süreçlerinden “içerik analizi” yöntemi kullanılacaktır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklamaya yardımcı olacak kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizle özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analiziyle derinlemesine bir işleme tabi tutulur ve yeni kavramlar keşfedilir. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Karataş, 2015:74). Projede uygulanacak yöntemler ile ilerleme kaydedilememesi durumunda uzaktan iletişim programlarını kullanarak kayıtların alınması yöntemi tercih edilecektir.

Dil dışındaki çeşitli disiplinlerle ilgili olarak 1989 göçü üzerine yapılmış pek çok akademik çalışma mevcuttur. Bu çalışmalara Çetin (2008), Çağlayan (2009), Dişbudak, Akgün & Balmumcu (2012), Kemaloğlu (2012), Yiğit (2012), Gündüz (2013), Hacıoğlu (2014), Şen (2015), Kahraman, Güneş & Kahraman (2017), Özlem (2020), Hergüvenç (2020) ve Alişoğlu’nun (2021) yaptığı çalışmalar örnek olarak gösterilebilir.

Bulgaristan Türkleri’nin dilleri hakkında da birçok önemli çalışma gerçekleştirilmiş olmakla beraber (Günşen, 2002; Şimşir, 2012; Yalınkılıç, 2014; Bosnalı & Şafak, 2016) bu çalışmalar daha çok 1989 yılı öncesindeki göçmenlerin dili üzerinedir. Bulgaristan’dan Bursa’ya 1989 yılında göç eden topluluğun dili ve ağızları hakkında henüz özgün bir araştırma gerçekleştirilmiş değildir. Bu, önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

3. 1989 ve Sonrasında Bulgaristan’dan Bursa’ya Göç Eden Türk Göçmenlerin Ağızları ve Toplumdilbilim

Birtakım görüşler diyalektolojiyi toplumdilbiliminin bir alt dalı olarak görür. Trudgill’e (1999:3) göre “diyalektoloji, dili toplumsal bağlamı içinde inceleyen ve dilsel değişimin doğasına ilişkin anlayışımızı geliştirmek gibi dil bilimsel hedefleri olan ya da olması gereken bir çalışma alanıdır. Toplumdilbilimin diğer alanlarında olduğu gibi, ağız haritalarının kültürel tarihi, göç paternlerini vb. incelemek için araç olarak kullanılması benzeri karma amaçları da olabilir.”. Başka bir görüşe göre ise diyalektolojinin kendi literatürü, gelenek ve yaklaşımları vardır ve toplumdilbiliminden çok daha eski bir disiplin olması yönüyle ondan ayrılır.

Diyalektoloji, ister toplumdilbiliminin bir alt alanı olsun ister onunla iş birliği yapan müstakil bir disiplin olarak tanımlansın her hâlükarda bir beşerî bilimdir ve verileri toplumdilbiliminin tamamlayıcısıdır. Bu noktada Trudgill’in de belirttiği gibi (1999:3) Hymes’a (1972) ait olan ve beşerî bilimlerin farklı, keskin sınırlarla ayrılmış ve birbiriyle rekabet eden disiplinlere bölünmesine karşı çıkan savları hatırlatmakta fayda vardır.

Farrar ve Jones’a (2002, 1) göre dilsel değişimler; iç (dil dizgesine ait), dış (etkileşim esaslı) ve dil dışı (ekonomik ve sosyopolitik) motivasyonlarla gerçekleşir. Etkileşim esaslı değişimin temel sebeplerinden birinin göç hareketleri olduğu söylenebilir. Bu durumda göç hareketlerinin dış motivasyonlu değişimlere sebebiyet veren mühim bir dil dışı faktör olduğu tespiti ortaya çıkar. Kerswill (2006:2), “homojen bir insan grubunun izole bir yere taşınması dışında her göç vakasında, dil veya lehçe-ağız temasının ortaya çıktığını (Thomason ve Kaufman 1988; Trudgill 1986)” hatırlatır. Lewis (1982) ve Mangalam (1968) göçün üç toplumsal doku üzerinde büyük kapsamlı sonuçlar ortaya çıkardığını söyler:

1- Kaynak Toplum

2- Hedef Toplum

3- Göçmenlerin Kendileri.

Göçmenlerin -onları göçe iten sebepler değerlendirildiğinde- genellikle genç ve ekonomik anlamda aktif oldukları gözlemlenir. Bu da dilsel değişimlerin etkisini artırmada rol oynar. Göç mefhumu, göç veren ve göç alan toplumların demografik dengesini değiştirir. Göçmen unsurlar alışkın oldukları toplumsal ve toplumdilbilimsel düzenlerden uzaklaşır. Muhtemelen yeni -yerli- bir dil/lehçe/ağız topluluğuyla ilişki kurmak durumunda olan etnodilbilimsel bir azınlık oluştururlar. Mezkûr yerli topluluk da onların gelmesiyle bir dönüşüm geçirir (Kerswill, 1994, 2006). Dil/lehçe/ağız teması, sosyolinguistik sonuçlarla beraber psikolinguistik sonuçlar da doğurur (Trudgill, 1994). Dolayısıyla toplum psikolojisinin değerlendirilmesiyle ilgili de önemli veriler ihtiva eder.

Temasın niteliğine ve ilgili toplulukların türlerine göre birtakım dilsel sonuçlar ortaya çıkar. Bunlar; ikinci lehçe edinimi (Chambers, 1992; Britain, 2003; Kerswill, 1996; Kerswill, 2006), ortaklaşma, tikel uyum, karıştırma, yalınlaştırma, eşitleme, hiper-diyalektalizm, odaklanma ve tekrar ayrılma gibi süreçlerdir (Trudgill, 1986; Britain ve Trudgill, 1999; Kerswill, 2006). Pilten-Ufuk (2018:93) "Göç, Dil ve İletişim Üzerine Toplum Dil Bilim Yaklaşımları"nı ele aldığı çalışmasında bu süreçleri açıklamış ve Trudgill'e ait yeni lehçe oluşumu teorisinin aşamalarını tablolastırmıştır. Bu tablo aşağıda dikkatlere sunulmuştur:

Aşama	Dâhil Olan Konuşmacılar	Dil Bilimsel Özellikler
1	Yetişkin Göçmenler	İlkel Eşitleme
2	Yerli Konuşurlar	Yaygın Değişkenlik ve Daha İleri Eşitleme
3	Sonraki Kuşaklar	Odaklanma, Eşitleme ve Tekrar Ayrılma

Tablo 1. Trudgill'e Göre Yeni Lehçe Oluşumu Teorisinin Aşamaları

1989 ve sonrasında Bulgaristan'dan Bursa'ya göç eden Türk göçmenlerin ağızları, Lewis (1982) ve Mangalam'ın (1968) görüşleri doğrultusunda incelendiğinde etkileşim açısından kaynak toplum olarak Bulgaristan Türklerinin, hedef toplum olarak Bursalı konuşurların ve diğer bir etkilenen unsur olarak söz konusu Bulgaristan göçmenlerinin kendilerinin gösterilebileceği saptanır. Bu unsurlar arasında mezkûr dilsel etkileşim ve değişmelerin gerçekleşmesi kaçınılmazdır.

Sonuç

1908 yılında Bulgaristan'ın bağımsızlığını ilan etmesinden itibaren Bulgaristan Türkleri'nin Anadolu Türkleri'yle olan irtibatları kısıtlanmıştır. Bulgaristan'da kullanılan farklı Türk ağızları, bu iletişim kısıtlılığı sebebiyle kendi içinde kapalı kalarak dış etkilerden kendini korumuştur. 1989 yılı ve sonrasında Bursa'ya göç eden Bulgaristan Türklerinin ağız özelliklerinin, konuşurlarından derlenen metinlerin çözümlenmesi yoluyla incelenmesi bugün Türkiye Türkçesindeki bazı yapı ve kelimelerin şekil bilgisi ve köken bilgisi yönünden tahlil edilip çözümlenmesine katkı sağlayacaktır.

Bursa'da konuşulan 1989 ve sonrası Bulgaristan göçmeni ağızlarının meydana çıkarılması sonucunda bu ağızların özgün nitelikleri yanında yörede konuşulan diğer ağızlardan etkilenip etkilenmediğinin tespiti söz konusu olacaktır. Bu türden bir çalışma; dil tarihi, karşılaştırmalı dil bilgisi ve diyalektoloji çalışmaları açısından da yarar taşıyacaktır.

1989 ve sonrasında Bulgaristan'dan Bursa'ya göç eden Türk göçmenlerin ağızları, yukarıda zikredilen bağlamlar açısından ele alındığında Bursa toplumunun sosyo-linguistik ve psiko-linguistik durumuna dair çok önemli veriler ortaya konmuş olacaktır. Benzer çalışmalar Türkiye çapında 1989 ve sonrası göçmenlerinin yer aldığı tüm yörelerde gerçekleştirilmelidir.

Kaynaklar

Alişoğlu, B., Kayıran, M., (2021), "Eskişehir Basınında 1989 Bulgaristan Göçü", Anadolu ve Balkan Araştırmaları Dergisi, 4: s. 17-40.

Baştürk Ş., Eroğlu S., Uluocak M., Şahin H., (2009), "Bursa Yerli Ağızlarında İsim İşletme Ekleri", Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 295-304, C. 17, S.17, 2009/2.

Baştürk Ş., Uluocak M., (2014). "Bursa Yerli Ağızlarında Alıntı Kelimeler", VII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu, 16-18 Ekim, Elazığ, C. 2. s. 487-502.

Baştürk Ş., Uluocak M., Eroğlu S., Şahin H., (2010). "Bursa Yerli Ağızlarında Fiil İşletimi", Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic, 187-198, 5/1.

- Baştürk Ş., Uluocak M., Ogur E., Eroğlu S., Şahin H., (2013), "Bursa Göçmen Ağızları Fiil İşletiminde Şimdiki Zaman", *Diyalektolog-Ağız Araştırmaları Dergisi*, 7-13, Yaz 2013-6.
- Bosnalı, S., Şafak Z., (2016), *Bulgaristan Türk Göçmenlerinde dil değinimi*, A. Tilbe ve S. Bosnalı (Ed.), Göç üzerine yazın ve kültür incelemeleri içinde (s.141-149), Londra: Transnational Press.
- Bourner, T., (1996), *The research process: Four steps to success*. Greeneld, T. (Ed.), *Research methods: guidance for postgraduatesin* (pp. 7-11). London: Arnold.
- Britain, D. (2003) "Geolinguistics and Linguistic Diffusion", in Mattheier, Klaus/Ammon, Ulrich/Trudgill, Peter, eds., *Handbook of sociolinguistics/Handbuch der Soziolinguistik*, Berlin.
- Britain, D. ve Trudgill, P. (1999) "Migration, New-Dialect Formation and Sociolinguistic Refunctionalisation: Reallocation as an Outcome of Dialect Contact", *Transactions of the Philological Society* 97, 245-256.
- Chambers, J.K. (1992) "Dialect acquisition", in: *Language* 68, 673-705
- Çağlayan, S., (2009), "Bulgaristan Türklerinin 1989 Göçü Üzerine Yeni Bir Değerlendirme", *Sosyoloji Dergisi*, (20), s. 25-40.
- Çetin T., (2008), "Bulgaristan'dan Türkiye'ye Son Türk Göçünün (1989) Sosyo-Ekonomik Etkileri", *Turkish Studies*, Volume 3 Issue 7, s. 241-270.
- Dişbudak, C., Akgün, G., Balmumcu, Ö., (2012), "Göçmenlerin Türkiye'de "Yaşamaya Devam Etme Kararlarının" Sosyo-Ekonomik Belirleyenleri: 1989 Bulgaristan Göçmenleri Örneği", *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, 4 (2) , s.1-10.
- Eroğlu, S., Baştürk Ş., Uluocak, M., Şahin, H. (2009), "Bursa Yerli Ağızlarının Genel Özellikleri" *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 4/8.
- Farrar, K. and Jones, M. C., (2002), "Introduction", in: Jones, Mari/Esch, Edith, eds., *Contact-Induced Language Change. An Examination of Onternal, External and Non-Linguistic Factors*, Berlin, p. 1-16.
- Gündüz, A. O., (2013), "Bulgaristan' dan Türkiye' ye Türk Göçü (1989 Örneği)", *Kırklareli Aşiyen Dergisi*, yıl 2, sayı 4.
- Günşen, A., (2002), "Balkan Türk Ağızlarının Tasnifleri Üzerine Bir Değerlendirme", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 7/4, Fall 2012, s. 111-129.
- Hacıoğlu, S., (2014), "Devlet-Toplum İlişkisi Yaklaşımıyla Bulgaristandan 1989 Zorunlu Göçü". *Balkan Araştırma Enstitüsü Dergisi*, 3 (1), s. 25-36.
- Hergüvenç, B. (2020), 89 Bulgaristan Göçmenlerinin Kimlik Kurguları Üzerinden Şehre Uyum Pratikleri: Sakarya Örneği. *Journal of Balkan and Black Sea Studies*, (4) , s. 35-62 .
- Hyrnes, D. (1972), "Foreword to J.A. Fishman", *The Sociology of Language*. Rowley, Mass.: Newbury House.
- Kahraman C., Güneş İ. ve Kahraman, N. (2017), "1989 Göçü Sonrası Bulgaristan Göçmenlerinin Yemek Kültüründeki Değişim". *Göç Dergisi*, 4 (2): s. 227-245.
- Karasar, N., (2020), *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler ve Teknikler*. Ankara: Nobel.
- Karataş, Z., (2015), "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi", C1, S1, s. 63-80.
- Kemaloğlu, A., (2013), "Bulgaristan'dan Türk Göçü (1985-1989)", *Tarih İncelemeleri Dergisi* , 28 (2) , s. 621-624.
- Kerswill, P., (1994), *Dialects Converging: Rural Speech in Urban Norway*, Oxford.
- Kerswill, P., (1996) "Children, Adolescents And Language Change", in: *Language Variation and Change* 8, 177-202.
- Kerswill, P., (2006), "Migration and Language". In Klaus Mattheier, Ulrich Ammon & Peter Trudgill (eds.) *Sociolinguistics/Soziolinguistik. An international handbook of the science of language and society*, 2 nd edn., Vol 3. Berlin: De Gruyter.
- Lewis, G., (1982), *Human Migration: A Geographical Perspective*, London/Canberra.
- Mangalam, J.J., (1968), *Human migration: A guide to migration literature in English*, Lexington.
- Özlem, G., (2020), "Türk Romanında 1989 Zorunlu Göçü'nün Sebeplerinin Etkisinde Türk ve Bulgar İmgeleri". *Balkanlarda Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları*, 2 (1) , s. 109-131.
- Pınar, M., (2014), "Bulgaristan Türklerinin 1950-1951 ve 1989'da Türkiye'ye Göçleri ve İki Göçmen Grubunun Kültürel Özelliklerinin Karşılaştırılması: Bursa Örneği", *Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Atatürk İlke Ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Bilim Dalı*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Bursa.
- Pilten-Ufuk, Ş., (2018), "Göç, Dil ve İletişim Üzerine Toplum Dil Bilim Yaklaşımları" *International Journal of Language Academy*, 26, s. 86-95.
- Şahin H., Baştürk Ş., Uluocak M., Eroğlu S., (2006), "Bursa Yerli Ağızlarının Derlenip İncelenmesi" *Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi*.
- Şahin H., Baştürk Ş., Uluocak M., Eroğlu S., (2009), "Bursa'daki Nogay Tatarları ve Dilleri Üzerine Gözlemler", *Uluslararası Tatar Türkçesi Bilgi Şöleni Bildirileri, Eskişehir-Türkiye*, 401-410.
- Şahin H., Baştürk Ş., Uluocak M., Eroğlu S., (2011). "Bursa Yerli Ağızları ve Bazı Arkaik Özellikleri", *Kaşgar'dan Endülü'e Türk-İslâm Şehirleri Sempozyumları, Bursa Şehrengizi (28-30 Nisan 2011), Bursa-Türkiye*, 211-216.

- Şahin H., Baştürk Ş., Uluocak M., Ogur E., Eroğlu S., (2010), "Bursa Balkan Göçmenleri Ağızlarının Derlenip incelenmesi", Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi.
- Şahin, H., Baştürk Ş., Uluocak, M., Ogur, E., (2013). "Yenişehir Köyleri ve Ağızları Üzerine", Tarihten Günümüze Yenişehir Sempozyumu, 25-27 Ekim, Yenişehir-Bursa 2014, s. 303-309.
- Şahin, H., Baştürk Ş., Uluocak, M., & Eroğlu, S., (2019), Bursa İli Yerli Ağzı, Bursa: Bursa Kültür A.Ş..
- Şen, H., (2015), Şiirin tanıklık Gücü: 1989 zorunlu göçünün Bulgaristan Türk şiire yansımaları, Göç Dergisi, London, Transnational Press.
- Şimsir, B. N. (2012), Bulgaristan Türkleri, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Thomason, S. And Kaufman, T. (1988), Language Contact, Creolization and Genetic Linguistics, Berkeley.
- Trudgill, P. (1999), Dialect Contact, Dialectology and Socioninguistics, Cuadernos de Filología Inglesa, 8, 1-8.
- Trudgill, P., (1986), Dialects in Contact, Oxford.
- Trudgill, P. (1994), "Language Contact and Dialect Contact in Linguistic Change", in: Kotsinas, Ulla-Britt/Helgander, John, eds., Dialektkontakt, språkkontakt och språkförändring i Norden. Föredrag från ett forskarsymposium Series: MINS, No. 40, Stockholm University, Stockholm, 13-22.
- Uluocak M., Baştürk Ş., Eroğlu S., Şahin H., (2010), "Bursa Yerli Ağızlarında ç>ş Değişimine Dair Bazı Gözlemler", Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic, 616-624, 5/1.
- Uluocak M., Baştürk Ş., Ogur E., Eroğlu S., Şahin H., (2013), "Bursa Balkan Göçmenleri Ağızlarında İsim İşletme Ekleri", Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 155-166, 24, 2013/1.
- Uluocak M., Baştürk Ş., Ogur E., Eroğlu S., Şahin H., (2013), "İki Dilli Halklardan Pomaklar: Bursa Örneği", VI. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu, 4-7 Aralık, Bursa-Türkiye, 1037-1046.
- Uluocak, M., Baştürk, Ş., Şahin, H., (2013), "A Comparative Study On The Local Dialects Of Mountain And Lowland Villages Of Bursa", The Science And Education At The Beginning of The 21st Century In Turkey, Sofya 682.
- Yalınkılıç, K., (2014), "Kırcaali Örneğinden Hareketle Bulgaristan'da Türkçenin Etnikdilsel Canlılığı", Bilig, Yaz 2014 / Sayı 70, s. 259-282.
- Yiğit, Y., (2012), Balıkesir'de 89 Göçü. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Special Issue, 157-174.

FUTBOLDA SPOR ETİĞİ İLE İLGİLİ TEKNİK DİREKTÖRLERİN GÖRÜŞLERİ

Göksel YIKMIŞ¹, Recep CENGİZ²

¹MARMARA ÜNİVERSİTESİ, İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ, FELSEFE BÖLÜMÜ

²MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ, SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ, REKREASYON BÖLÜMÜ

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki profesyonel futbol liglerinde mücadele eden kulüplerde aktif görev yapan teknik direktörlerin futbolda spor etiğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya aktif görev yapan 11 teknik direktör katılımcı olarak dâhil edilmiştir. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış sorular hazırlanıp 11 teknik direktöre uygulanmıştır. Sorular futboldaki etik değerler ile ilgili teknik direktörlerin görüşlerini ve teknik direktörlerin takım içinde, rakibe karşı, saha içi ve dışında futbola dair etik değer ve davranışların gelişmesi için neler yaptığını kapsamaktadır. Çalışma üç ana temadan oluşmakta olup bunlar; "teknik direktörlere göre futbolda etik değerlerin ne anlama geldiği", "teknik direktörlere göre futbol takımı içinde etik değerlerin yeri ve önemi", "teknik direktörlerin saha içinde ve rakibe karşı etik davranışları nasıl sağladıkları"dır. Verilerin toplanmasında katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılmış ve soruları cevaplamaları istenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde Nvivo çözümlene tekniği kullanılmıştır. Araştırma bulgularında katılımcılar futbolda spor etiğinin temel ve gerekli bir unsur olduğunu, futbolun her alanında spor etiğine uygun davranışları sağlamak için saha içi ve dışında çeşitli yöntemler kullandıklarını, futbolda rekabetin adil bir şekilde gerçekleşmesi için etik değerlerin önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca teknik direktörlerin ifadelerinden futbolun paydaşlarının spor ahlakına uygun davranışlar sergilemesinin, futbolun değeri için önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte spor etiği anlayışının geliştirilmesi için futbol kulüpleri, bakanlık, federasyon, üniversiteler ve eğitim kurumlarının işbirliği içinde olması gerektiği görüşü de çalışmanın önemli bir bulgusu olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Etik, Spor Etiği, Teknik Direktör, Fair-Play

OPINIONS of HEAD COACHES on SPORTS ETHICS IN FOOTBALL

Abstract

The purpose of this research is to determine the opinions of the head coaches who are actively working in the clubs competing in the professional football leagues in Turkey on the ethics of sports in football. Qualitative research method was used in the research. 11 active head coaches were included in the study as participants. In the collection of data, semi-structured questions were prepared and applied to 11 head coaches. The questions contain the opinions of the head coaches about the ethical values in football and what the head coaches do for the development of ethical values and behaviors regarding football within their own team, against the opponent, on and off the field. The study consists of three main themes and these are; "what ethical values mean in football according to head coaches", "the place and importance of ethical values in football teams according to head coaches", "how head coaches provide ethical behavior on the field and against the opponent". In order to collect the data, face-to-face interviews were held with the participants and they were asked to answer the questions. Nvivo analysis technique was used to analyze the data. In the research findings, the participants stated that sports ethics in football is a fundamental and necessary element, that they use various methods on and off the field to ensure sports ethics in every part of football, and that ethical values are important for a fair competition in football. Also, it is understood from the statements of the coaches that it is important for the value of football that the stakeholders of the football behave in accordance with the sports ethics. In addition, participant views on the need for cooperation between football clubs, ministries, football federation, universities and educational institutions in order to develop the understanding of sports ethics are also seen as an important finding of the study.

Keywords: Football, Ethics, Sports Ethics, Head Coach, Fair-Play

TÜRKİYE'DE KARDEŞ İLİŞKİSİ KONUSU İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Examination of Graduate Theses on the Topic of Sibling Relationship in Turkey

Esra Kızılırmak¹, Fatma Tezel Şahin²

¹ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU,
²GAZİ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ

Özet

Bu araştırmanın amacı 2000-2023 yılları arasında tamamlanmış kardeş ilişkisi konulu tezleri belirli kriterlere göre inceleyerek değerlendirmektir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) Ulusal Tez Merkezi'nden konu alanı kısıtlaması olmaksızın, 2000-2023 yılları arasında kapsayan tezler arasında "Kardeş İlişkisi" anahtar kelimesi ile tarama yapılmış ve 69 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmada incelenen lisansüstü tezler; tez türü, yıl, tezin yapıldığı üniversite, anabilim dalı, tezin uygulamasının yapıldığı il, araştırma yöntemi, veri toplama araçları, çalışma grubu/örneklem, veri toplama araçları ve konu temalarına göre incelenmiştir. Elde edinilen veriler grafiklerle açıklanmıştır. Kardeş ilişkisi anahtar kelimesi doğrultusunda 8 doktora tezi, 61 yüksek lisans tezi incelenmiş; 2015-2022 yılları arasında çalışmaların yoğunlaştığı görülmüştür. İncelenen tez çalışmalarının 31 farklı üniversite ve 13 farklı anabilim/bilim dalı bünyesinde yürütüldüğü, çalışma grubu/örneklem olarak 8-18 yaş arası çocuklarla yapılan çalışmaların daha çok olduğu tespit edilmiştir. Mevcut tez çalışmalarının 21 farklı şehirde gerçekleştirildiği araştırmalarda en fazla nicel yöntemin kullanıldığı ve veri toplama aracı olarak da en fazla ölçeklerden yararlandığı belirlenmiştir. Araştırma konularına bakıldığında ise özel gereksinimli çocukların normal gelişim gösteren kardeşleri ile olan ilişkisine yönelik çalışmaların daha çok olduğu görülmektedir. Mevcut bulgular, sonuç, tartışma kısmında tartışılmış ve alana yönelik önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kardeş İlişkisi, Lisansüstü Tez

Keywords: Sibling Relationship, Graduate Thesis

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE SAYI HİSSİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ: BİR META-ANALİZ ÇALIŞMASI

Cansu TUTKUN¹, Fikrinaz Damla AKBABA¹

¹Bayburt Üniversitesi

Özet

Okul öncesi dönem beyin gelişiminin en yoğun ve hızlı olduğu dönemdir. Bu dönemde çocuklar aldıkları eğitimin kalitesi doğrultusunda akademik beceriler edinirler. Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler, okuma yazma becerileri ve matematik becerileri olmak üzere iki başlıkta incelenir ve matematik eğitiminin temelini sayılar oluşturmaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın amacı, Türkiye’de okul öncesi dönemde sayı hissine yönelik yapılan çalışmaların incelenmesidir. Araştırmanın verileri YÖK Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik, Ulakbim (TR Dizin) ve DergiPark veri tabanları üzerinden yapılan taramalar sonucunda elde edilmiştir. Tarama, Türkçe dilinde; “sayı duygusu”, “sayı hissi” kelimeleri ile Mayıs-Temmuz 2023 tarihlerinde yapılmıştır. Tarama ve bulguların raporlandırılması PRISMA 2020 bildiri kontrol listesi rehber alınarak yürütülmüştür. Araştırmanın güvenilirliği için araştırmacılar birbirinden bağımsız değerlendirmeler yaparak, kodlayıcılar arasındaki uyum hesaplanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar süreç içerisinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: okul öncesi dönem, matematik eğitimi, sayı hissi

Investigation of Studies on Number Sense in Preschool Period: A Meta-Analysis Study

Abstract

Preschool period is the period when brain development is most intense and rapid. During this period, children acquire academic skills in line with the quality of the education they receive. Early academic skills in the preschool period are examined under two headings as literacy skills and math skills, and numbers form the basis of mathematics education. In this context, the aim of the research is to examine the studies on number sense in the preschool period in Turkey. The data of the research were obtained as a result of the searches made on the YÖK National Thesis Center, Google Scholar, Ulakbim (TR Index) and DergiPark databases. Scan, in Turkish; It was made in May-July 2023 with the words "number sense", "number sense". The screening and reporting of findings were carried out by taking the PRISMA 2020 notification checklist as a guide. For the reliability of the research, the researchers made independent evaluations and the agreement between the coders was calculated. The results obtained from the research were discussed in the process.

Keywords: preschool education, math education, number sense

ANNELERİN ÇOCUKLARININ AKRAN İLİŞKİLERİNE BAKIŞ AÇISI

Perspective of Mother's on Peer Relationships of Their Children

Tuğba Kanmaz, Fatma Tezel Şahin

¹Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

²Gazi Üniversitesi

Özet

Çocuk ilk sosyal etkileşimlerini aile ortamında anne baba ve kardeşleriyle deneyimlemektedir. Çocuğun anne babası ve kardeşleri olan ilişkisi akran ilişkilerini de şekillendirme potansiyeline sahiptir. Buradan yola çıkarak çalışmada, 4-6 yaş grubu çocukların akran ilişkilerinin annelerinin görüşlerine göre çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama yönteminde iki ya da daha çok sayıdaki değişkenin birlikte değişip değişmediği değişim söz konusu ise bunun nasıl gerçekleştiği ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu okul öncesi dönemde çocuğu olan araştırmaya katılmaya gönüllü 266 anne oluşturmuştur. Araştırmada veriler Kanmaz ve Tezel Şahin tarafından (2021) geliştirilen "Okul Öncesinde Akran İlişkileri Ölçeği Ebeveyn Formu" ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi için SPSS paket programına başvurulmuştur. Elde edilen bulgular çocukların akran ilişkilerinin annenin; öğrenim durumu, çalışma durumu, sahip olduğu çocuk sayısı ile çocuğun; yaşı, cinsiyeti, doğum sırası değişkenlerine göre tablollaştırılarak yorumlanmıştır. Araştırma sonuçları ilgili literatür ışığında tartışılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi eğitim kurumlarında annelere yönelik çocuklarının akran ilişkilerine dair bilgilendirici çalışmalar yapılması ve müdahale programlarının uygulanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Akran ilişkileri, okul öncesi dönem çocuğu, anne

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN YAZI FARKINDALIĞI BECERİLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞ VE UYGULAMALARI

HİLAL KAROĞLU¹

¹Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

Özet

Bu araştırmanın amacı çocukların yazı farkındalığına dair okul öncesi öğretmenlerinin görüş ve uygulamalarını incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Bayburt ilinde okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 36 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu ile toplanmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin uyguladıkları yazı farkındalık çalışmalarının bazıları arasında kitap okumanın, çeşitli eşyalara çocukların isimlerini yazmanın, merkezleri düzenlemenin, çocukların isimlerinin yazıldığı yaka kartları hazırlamanın, materyallerin isimlerini yazmanın yer aldığı görülmüştür. Bazı öğretmenler, kalem tutmanın, çizgi çalışmalarının, dikkatin, algının, harfleri tanımanın çocukların yazı farkındalıklarını geliştiren beceri ve davranışlar içerisinde yer aldığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin genel görüşlerine göre çocukların yazı farkındalıklarını değerlendirmek için yapılan çalışmalar arasında tekrar çalışmaları, gözlemlenme, soru sorma bulunmaktadır. Çocuklara sözel düzeltme vermenin, veli ile iletişim kurmanın, ödevlendirme yapmanın, aile katılım çalışmaları yapmanın, farklı etkinlikler hazırlamanın ise öğretmenlerin bir kısmının çocukların yazı farkındalığını değerlendirme sonucunda yaptıkları uygulamalar arasında olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: erken okuryazarlık, yazı farkındalığı, okul öncesi dönem, öğretmen

Opinions And Practices Of Pre-School Teachers On Print Awareness Skills

Abstract

The aim of this research is to examine the views and practices of preschool teachers on children's print awareness. The study group of the research consists of 36 preschool teachers working in pre-school education institutions in Bayburt. The data of the research were collected with the interview form created by the researcher. In this research, it was seen that some of print awareness activities carried out by the teachers included reading books, writing children's names on various wares, arrangement of centers, preparing name badge with children's names and writing the names of materials. Some teachers stated that gripping pencil, drawing lines, attention, perception, recognizing letters are among the skills and behaviors that improve children's print awareness. According to general opinions of the teachers who participated in this research, repetitions, observation and questioning among the studies carried out to evaluate the children's print awareness. It has been revealed that giving verbal corrections to children, communicating with parents, doing homework, doing family involvement studies and preparing different activities are among the practices that some of the teachers do as a result of evaluating children's print awareness

Keywords: early literacy, print awareness, early childhood, teacher

Examining The Mathematics Textbook in Terms of Mentioning Technological Tools

Matematik Ders Kitabının Teknolojik Araçlardan Bahsetme Açısından İncelenmesi

Semra POLAT¹

¹Muş Alparslan Üniversitesi

Abstract

In many studies, the importance of technology has been emphasized in learning environments and mathematics content in order to increase mathematics achievement. When we look at the education system of countries that are successful in international exams such as TIMS, it can be reached that technological content is intense and they attach importance to technology. FATİH project and EBA initiated in our country are a step towards improving the education system in this sense. With this project, the technological content in the textbooks has also increased. Considering that textbooks are the most influential source for students and teachers, the importance of this step will be understood. Because textbooks are a guide for teachers in terms of activity and subject expression. For students, even if there is no trainer, it is important in terms of teaching and the progress of all students in Turkey from a source is also important in terms of equality. Therefore, investment and development studies in mathematics textbooks are very effective on education. Investing in technology in textbooks means investing directly in education. Therefore, the question of what kind of content the textbooks have in terms of technology comes to the fore. The purpose of the present work is to answer this question through document review. In the present study, a mathematics textbook was examined. The data were analyzed by supporting with tables and graphs.

Keywords: *Mathematics Textbook, Technological Tools*

Examining The History Of Mathematics Through Textbooks

Ders Kitabı Aracılığıyla Matematik Tarihinin İncelenmesi

Semra POLAT¹

¹Muş Alparslan Üniversitesi

Abstract

The careful and rational use of the history of mathematics can be an effective teaching tool. One of the ways to do this is to integrate the history of mathematics into mathematics lessons. The role of textbooks in ways of integration is indispensable. As a matter of fact, textbooks are a bridge between the teacher and the student. Since the history of mathematics cannot be considered separately from mathematics, it should be a natural and integrated part of mathematics (Siu & Tzanakis, 2004). Just as the history of art can not be considered separately while teaching art, the history of mathematics should not be considered separately while teaching mathematics (Fauvel & Van Maanen, 2000). The history of mathematics can be used to increase motivation and to develop an in-depth perspective in lessons with historical problem solving (Swetz, 1994; Tzanakis & Arcavi, 2000). In addition, students will have the opportunity to examine the mathematical problems of the ancient age and compare their contemporary solution strategies and their own solutions with the original solutions of ancient mathematicians. In this process, students see how the mathematical knowledge of the past affects our modern daily life (Lawrence, 2008; Jahnke et al., 2002). In addition, the history of mathematics is effective in changing stereotyped attitudes and prejudices towards mathematics in students. (Jankvist, 2009; Michalowicz et al., 2002). In addition, the history of mathematics shows students that mathematics has culturally interacted with various civilizations and helped them to extend mathematically beyond their own cultural background (D'Ambrosio, 1997; Grugnetti & Rogers, 2000; Jahnke, 2000; Joseph, 1993). In this respect, the question of how much importance our textbooks give to the elements of history of mathematics should be answered. The objective of this study is to explore the mathematics textbook in terms of the history of mathematics. Document examination from qualitative research methods is used. Research results are supported with tables and graphs.

Keywords: *History of Mathematics, Textbooks*

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE 4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARIN AKRAN İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ

Examining Peer Relationships Of 4-6 Year-Old Children According To Teacher's Views

Tuğba Kanmaz¹, Fatma Tezel Şahin², Tülay Bozkuş³

¹Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

²Gazi Üniversitesi

³MEB, Ankara

Özet

Okul öncesi eğitim kurumları çocukların akranlarıyla bir araya geldikleri, paylaşımda buldukları ilk sosyal çevrelerini oluşturmaktadır. Çocukların okula uyumu, sosyal becerilerinin gelişimi, arkadaşlık kurmaları ve sürdürülebilmeleri ile akran ilişkilerini düzenleyebilmelerinde öğretmenin rehberliğine ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu bağlamda araştırmada öğretmen görüşlerine göre 4-6 yaş grubu çocukların akran ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama yöntemi, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir. Araştırmanın örneklemini bağımsız anaokullarında veya ilkokulların anasınıflarında çalışan araştırmaya katılmaya gönüllü olan 259 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada veriler Kanmaz ve Tezel Şahin tarafından (2021) geliştirilen "Okul Öncesinde Akran İlişkileri Ölçeği Öğretmen Formu" aracılığıyla toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi SPSS paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular çocukların akran ilişkilerinin öğretmenin; yaşı, çalıştığı kurumu, mesleki kıdemi, çalıştığı yaş grubu, çalıştığı çocuk sayısı ve formu doldurduğu çocuğun cinsiyeti değişkenlerine göre tablollaştırılarak yorumlanmıştır. Araştırma sonuçları ilgili alan yazın ışığında tartışılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi eğitim kurumlarında çocuklara akran ilişkilerinin desteklenmesine yönelik farklı eğitim etkinlikleri planlanıp uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem, akran ilişkileri, okul öncesi öğretmeni

Keywords: Preschool period, peer relations, preschool teacher

21. YÜZYIL BECERİLERİ MODELİ: ORTAOKUL BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Sevilcan Yavuz¹, Ülfet Yavuz², H. Özge Baydar Arıcan³

¹Milli Eğitim Bakanlığı (MEB),

²Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

³Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

Özet

Çağın ihtiyaçları doğrultusunda bireylerin sahip olmaları beklenen beceriler yenilenmekte ve güncellenmektedir. Bu yenilik ve güncellemelerin yansımaları da devletlerin eğitim politikalarındaki raporlarda, yönetmeliklerde ve mevzuatlarda görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın hazırlamış olduğu "21. Yüzyıl Becerileri ve Değerlere Yönelik Araştırma Raporu" çerçevesinde Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının kazanımlarını değerlendirmek amacıyla yapılan bu çalışmada nitel veri analizi yöntemlerinden biri olarak doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıfların Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programındaki tüm kazanımlar 21. yüzyıl becerileri modeli temele alınarak içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Yapılan çözümlenme sonucunda bağlantılı olan kazanımların temel beceriler ile ilişkisi yüksek olandan düşük olana doğru değerlendirildiğinde; sosyal ve duygusal beceriler, okuryazarlık becerileri, üst düzey düşünme becerileri, benlik becerileri, öğrenme becerileri, çalışma becerileri ve son olarak da dil ve iletişim becerileri şeklinde sıralandığını görmek mümkündür. Kazanımların sayısı sınıf düzeyine göre neredeyse değişiklik göstermiyor olmasına karşın [5. sınıf (31), 6. sınıf (31), 7. sınıf (30), 8. sınıf (30)] sınıf düzeyi arttıkça kazanımların kapsamlarının "sosyal ve duygusal beceriler", "benlik becerileri" ve "üst düzey düşünme becerileri" başlıklarında daha çok tekrar ettiği gözlenmektedir. Sonuç olarak Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programındaki kazanımların 21. yüzyıl becerilerini kapsayıcılığı noktasında güncellemeler yapılması ve geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler:21. yüzyıl beceri modeli, beden eğitimi ve spor dersi, ortaokul, kazanımlar

21st Century Skills Model: Secondary School Physical Education And Sports Lesson Curriculum

In line with the needs of the age, the skills that individuals are expected to have are renewed and updated. The reflections of these innovations and updates are also seen in the reports, regulations and legislations in the education policies of the states. In this study, which was conducted to evaluate the achievements of the Physical Education and Sports Lesson Curriculum within the framework of the "Research Report on 21st Century Skills and Values", document analysis was used as one of the qualitative data analysis methods. All the gains in the Physical Education and Sports Lesson Curriculum of the 5th, 6th, 7th and 8th grades of the secondary school were analyzed with the weights model in the 21st century, the basic weight content analysis method. As a result of the analysis, when the relationship of the related acquisitions with basic skills is evaluated from high to low; It is possible to see that they are listed as social and emotional skills, literacy skills, high-level thinking skills, self skills, learning skills, study skills and finally language and communication skills. Even though, the Number of acquisitions does not at all seen to change (grade 5,6,7,8), the Scope of the skills "social and emotional skills", "self skills", and "advanced thinking" skills the more the grade increase skills the more it is observed to repeat in these headings. As a result, it can be recommended to update and develop the achievements in the Secondary School Physical Education and Sports Curriculum to include 21st century skills.

Keywords:21st century skill model, physical education and sports lesson, secondary school, achievements

SIRIKLA YÜKSEK ATLAMA BİOMEKANIĞINE YENİ BİR BAKIŞ AÇISI

Osman Satı COŞKUNTÜRK

Ankara, TÜRKİYE, coskunturk@ankara.edu.tr
ORCID: 0000 0001 8668 2628

Özet

Son yıllarda spor biyomekaniği araştırmalarında bir paradigma değişikliği yaşanmış, çalışmaların odak noktası dış etmenlerden hareketle yapılan analizlerden hareketin iç süreçlerinin de anlaşılmasına ve analiz edilmesine yönelik olarak gelişmiştir. Mikro düzeyde bunlar kas ve tendon etkileşimlerini, makro düzeyde ise atletizmde çalışmalar atlet ve dış etmenler arasındaki etkileşimleri içermektedir. Fiberglas sırığın elastik yapısı ve geniş deformasyon yolu (bükülebilmesi) nedeniyle sırıkla yüksek atlama makro düzeyde etkileşim mekanizmalarının çalışılması için idealdir. Bireyselleştirilmiş gelişim hedefiyle deneyimli sırıkla yüksek atlayan sporcularının derecelerini iyileştirmelerine yardımcı olacak teknik çözümler için benimsenen yaklaşımın teorik arka planını ve geliştirilen değerlendirme kriterler değerlendirilmiştir. Ayrıca atlet ile sırık arasındaki etkileşim, enerjinin sırığa nasıl aktarıldığı ve 2000 Sidney Olimpiyat Oyunları finallerinde en iyi erkek ve kadın sırık atlayıcılardan toplanan enerji değerlendirmelerindeki farklılıklar da tartışılmaktadır. Son olarak, elit atletlerin teknik parametreleri ile ilgili teşhis ve danışmanlık çalışmalarına rehberlik edecek hareket ilkelerinin önemine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Biyomekanik, Sırıkla Atlama, Enerji, Hareket Analizi

Abstract

In recent years, there has been a paradigm change in sports biomechanics research, and the focal point of the studies has developed to understand and analyze the internal processes of the movement from the analyses made based on external factors. These include muscle and tendon interactions at the micro level, and at the macro level, athletics studies include interactions between athletes and external factors. Because of the flexible structure and bending ability of vaulting poles, pole vaulting is ideal for work for macro-level interaction mechanisms. The theoretical background of the approach adopted for technical solutions that will help improve the degrees of experienced pole vaulters with the goal of individualised development is explained. In addition, the interaction between the athlete and the pole, how the energy is transferred to the pole and the differences in energy assessments collected from the best male and female pole vaulters in the 2000 Sidney Olympic Games finals are discussed. Finally, four-movement principles to guide the diagnostic and counselling studies of the technical parameters of elite athletes are summarized.

Keywords: Biomechanics, Pole Vaulting, Energy, Motion Analysis

USE CORRECTIVE EXERCISE ON BACK PAIN IN MALE STUDENTS SUFFERING FROM LUMBAR LORDOSIS

Dr. Hamid Abdulsada Kadhim Al-Akrh

Sports Medicine Sports Injury Corrective Exercises
Iraq-Ministry Of Education Diwaniyah Directorate Of Education
nnoor1202@gmail.com
Whatsapp Number +9647813769929/ +98 939 575 1772

Abstract:

Purpose: Corrective movements of horns are applied sciences and include the main goals of identification, education, prevention, improvement and correction of body abnormalities and incorrect movement habits of people. In this study, the effect of corrective movements on the back pain of students suffering from lumbar lordosis of Al-Qadisiyah University, Faculty of Physical Education and Sports Sciences is investigated.

methods: In this semi-experimental study, 300 students male second stage of Al-Qadisiyah University, Faculty of Physical Education and Sports Sciences were selected as the primary sample using stratified random sampling. All of these people were screened using the New York Organizational Test method to identify and separate those suffering from lumbar lordosis. Among these people, 120 people who had hyperlordosis were re-measured by a flexible ruler to accurately measure the lumbar arch. were evaluated, and at the end, 44 of them, who had a curvature angle of more than 30 degrees, were selected as patients and were randomly divided into two groups, case and control. For the case group, corrective exercises were applied for 8 weeks, 3 sessions per week and 60 minutes each session. At the beginning and end of the course, pre-tests and post-tests were taken. The data was collected through the Quebec Pain Questionnaire (measurement of back pain) and analyzed by independent and dependent T-statistics.

Results: The average age, height and weight of the subjects were 21.5±1.6, 160.6±5.8 and 55.4±7.8, respectively. There was a significant difference between lumbar lordosis and back pain caused by it in the case group, before and after 8 weeks of corrective movements at the $P \leq 0.05$ level. Between the mean changes of all the physical variables of the case group in comparison with the control group after 8 weeks of corrective movements period, a significant difference was observed at the $P \leq 0.05$ level.

Conclusion: Since regular and correct exercises increase muscle power and reduce the intensity of lordosis, it reduces the possibility of pain recurrence and can have a very important therapeutic role for patients with back pain.

Key words: lumbar lordosis, back pain, postural abnormalities

Introduction and objective

Physical education and sports science is one of the fields of human sciences that has a special position in the present era. One of the important goals of physical education and sports science is education and physical health. It is very important to have good physical condition in daily activities and sports skills.¹

Philosophers have said beautifully that movement is the reason for existence and stillness is the reason for death. Every creature should stop moving and its movements are reduced to the same extent as its movement is reduced and it is added to its stillness. ² Body posture is also the result of coordination and cooperation between different parts of the body, especially muscles and bones.³ Several researches have been carried out in Iran in the field of physical condition and skeletal abnormalities, all of which have confirmed a very high prevalence of spine abnormalities among students,⁴ workers,⁵ and athletes of national teams ⁶. The statistics of the World Health Organization have also indicated the occurrence of chronic back pain with a high percentage among different social classes. ⁷ It is most likely that one of the main causes of back pain is the change in the curvature

of the spine, especially in the lower back region ⁸ and the lack of proper balance in the strength of the pelvic and lower back muscles ⁹. Improper movement habits and lack of movement during growth are the main causes of skeletal abnormalities. The new information related to the increasing growth of all types of spinal deformities and movement organs indicates the lack of adequate planning to solve such abnormalities, so that

5 children, 4 children have abnormalities in the movement organs, and almost one out of 3 children have weakness in soft tissues, especially tendons and muscles. ¹⁰ In addition to bones and ligaments, which are effective in the formation of the lumbar arch, muscles also play an undeniable role in this regard. Muscle weakness, excessive stretching, spasm and their shortness are often associated with postural abnormalities and back pain. ¹¹ Studies have shown that lordosis of the back, rotation of the pelvis and the action of the abdominal muscles and thigh openers have a noticeable effect on the anterior rotation of the pelvis and subsequently increase the arch in the lumbar region. ¹² Excessive increase in the concavity of the lumbar vertebrae is called lordosis, which is one of the causes of the prevalence of back pain among people. People suffer from back pain at least once in their lifetime and 50% of people suffer from back pain at any time. 6 out of 10 adults suffer from back pain. People who suffer from back pain may miss more days from work compared to other patients. ¹³ Back pain is one of the most expensive medical disorders and problems in every country ¹⁴ The spine, as a supporting part of the upper body skeleton, plays an important and essential role in performing body functions. It is clear that if such an important part of the body is exposed to excessive pressure and immobility, in addition to the fact that the internal organs of the body are exposed to danger, the skeletal and muscular structure of the upper body is also unbalanced and affects the process of movement activities. Humans leave a negative impact ⁸. In the structure of the spine there are mechanisms that help to adjust the pressure on the nuts. In this structure, there are three important arches: neck, back and lumbar, and the lumbar arch is exposed to many risks and injuries due to bearing more weight of the upper body. In addition, the weakness of the muscles that act on this part How to form and create changes in this arch is effective ¹⁵ The only way to strengthen this part of the body is to have enough movement and strengthening through exercises and sports activities and maintaining a good physical condition. 3. Corrective movements are one of the parts of physical education whose purpose is to prevent and fix some physical abnormalities through physical exercises. It may not be possible to consider a fixed and specific standard for the physical condition of all people in the same way.

Because this issue is related to the mechanics of the body and under the influence of the functioning of different body systems, including the skeleton and muscles. But what is important is that a more suitable body position has less fatigue and more efficiency. In this research, in addition to identifying the weakened muscles of the lower back area (the cause of the problem), the effect of a corrective program (emphasizing the increase in strength and flexibility) on the reduction of postural abnormalities in the lower back area, as well as the reduction of back pain has been studied.

Methods

This research is of an experimental type. Statistical society included 300 Students male second stage of Al-Qadisiyah University, Faculty of Physical Education and Sports Sciences In the beginning, this number can be used as a primary sample using random sampling method The floors were selected. Then, all of these people were screened using the New York Organizational Test method to identify and differentiate those with increased lumbar arch. Among these people, 120 people who had lordosis were re-evaluated by a flexible ruler to accurately measure the lumbar arch, and in the end, 44 people who had a curvature angle of more than 30 degrees were selected as affected people and were randomly divided into two groups of case and control (22 people in each group, and the control group was reduced to 15 due to the decrease of the subjects). It is necessary to mention that these people did not have any special physical problems or abnormality apart from lumbar lordosis, and they did not take any special medicine. Before starting the experimental period, consent was obtained from all subjects. Measuring tools and instruments include a flexible ruler, checkerboard, Copeck questionnaire, and SOGO model digital height and weight measuring device. In order to measure the back arch and also the amount of back pain, the Copeck pain questionnaire was used, which has 25 questions and 5 options that rank the pain intensity between 0 and 100. (Copeck & et, al, 1995) Also, to measure the height and weight of the subjects under study, the SOGO model digital height and weight measuring device made in Japan with an accuracy of 0.1 kilograms and centimeters was used. The used flexible ruler is made in Taiwan, and it is a 50 cm long and 1 cm wide rod that can be bent and straightened. This ruler is easily formed. Some of these rulers are graduated (like the ruler used in this research) and some others are found in the market without graduation. This

tool has the accuracy of one-tenth of a 15-degree checkerboard, the reliability coefficient is 0.97. with dimensions of 1.52 x 2 meters and 5 x 5 squares Centimeter, made in Iran, is based on the organization chart of the New York test. Descriptive and inferential statistical methods were used to analyze the data. In descriptive statistics of indicators such as Mean and standard deviation and in inferential statistics were used to analyze hypotheses from independent and dependent t tests. Statistical analysis using SPSS and P<0.05 level It was done.

Training protocol

The exercises were carried out in stations and the intensity of the exercise for each subject was controlled based on the findings of previous researches and the tolerance threshold of the subjects, so that with the continuation of the exercises, the subjects performed the exercises with more repetitions and less rest time without feeling tired, so that the exercises started with 10 repetitions and ended with 40 repetitions. The ratio of rest time to activity in the first and second weeks was 2 to 1, the third and fourth weeks were 1 to 1, the fifth and sixth weeks were 1 to 2, and the seventh and eighth weeks of rest to exercise were considered constant, but the number of repetitions was increased. The corrective exercises were performed as follows:

1- Strengthening the pelvis and back. This movement, which leads to strong strengthening of the muscles of the pelvis and back, plays a significant role in relieving back pain. So that the person lies on the back on the ground and puts the right foot on the left foot. Then he takes the back of the left leg with his hands. In this situation, the person pulls both his legs towards his waist with his hand. Of course, one should try that the hand only acts as a lever and all the pressure is on the back and hip muscles. This operation 15 times and in 3 stages

It was performed at intervals of one minute.

2- The person was asked to move his knees to the chest as far as he can while lying down. The purpose of performing this operation (Williams' third exercise) is to create stretch and flexibility in

It is the muscles and elements around the spine.

3 - stretching and contraction

The movement of the cat is called a camel. In this state, the person is placed on the palms and knees and starts the movement by creating relaxation and then contraction of the back muscles. This movement was performed 20 times and in 3 stages with an interval of one minute.

4-Strengthening the sides of the waist

It was performed following the previous movement, that is, without changing the person's position, he bends both legs from the knee area and places the soles of the feet on the ground. He tilts his legs from the hip area to the left and once to the right. This movement was done very slowly because haste in doing this movement can have the opposite result and aggravate the back pain. This movement was performed 15 times in 3 stages with one minute intervals.

5 - Back stretch

To perform this movement, the left foot was placed on a surface at a height of half a meter from the ground and slowly the waist and chest approached the foot without bending the knee. This movement on the right leg also

It was executed in the same order.

6 - Contraction and stretching(dead bug exercise)

The person lies on his back and performs the movement by contracting the abdominal and lower back muscles and then relaxing them. This movement was performed 20 times in 3 stages with one minute intervals.

7- The person lies on his stomach and keeps himself in this position for about 30 seconds.

8- First, the person lies on his stomach, then he brings his right hand and left foot about 15 cm above the ground and keeps it in this position for about 6 seconds. Hands and feet down

brought and the same movement is repeated with the other hand and foot.

9- The person is lying on his back on the ground in such a way that the knees are bent and the soles of the feet are on the ground. One knee is brought up to the chest and the other leg is not moved. The arch of the back should be straightened and a slight stretch should be felt in the hips. This stretch was continued for 30 seconds.

10 - A person lying on the bed with his legs extended. A sheet is taken by him in such a way that its two ends are in the person's hand and the middle is behind the heel of the right foot .The sheet is stretched slowly (knees should not be bent) and whenever the stretch is felt on the back of the thigh, it is kept in this position for about 20 to 30 seconds. The same thing was repeated for the left leg.

11- This movement is effective for strengthening the hamstring muscles and the muscles around the thigh and hip joints. The person is asked to lie on the ground. Of course, only heels

be on the ground My heels are pressed on the ground and my hips are tight. In this case, lift the person from the ground, so that the shoulders, hips and knees are parallel to each other. This situation was maintained for about 6 seconds.

Result

The average age, height and weight of the subjects were 8.7 ± 4.55 , 8.5 ± 6.160 , and 6.1 ± 5.21 , according to their anthropometric data according to the case and control groups in Table 1. The details are given. The physical characteristics of the subjects of the previous group and After 8 weeks, corrective movements were evaluated using a paired t-test. As the results of table 2 show that in the case group between the amount of lumbar lordosis and Back pain caused by it before and after corrective movements, a significant difference has been obtained ($P \leq 0.05$). In other words, performing 8 weeks of corrective movements in the case group has had a significant effect ($P \leq 0.05$). In the event that there was no significant difference in the physical characteristics of the subjects of the control group before and after the 8-week period of corrective movements. ($P \geq 0.05$).

Table 1- Anthropometric characteristics of subjects

Variables	Case group = 22 male				Control group = 15 male			
	Mean	standard deviation	minimum	maximum	Mean	standard deviation	minimum	maximum
Age year	5/20	1/5	18	21	5/20	1/5	18/2	22
height centimeters	159/6	4/9	153/2	160/6	160/7	7/2	153/9	166/1
Weight kg	54/5	7/6	50/8	57/7	55/4	8/6	50/4	61/2

Table 2- Physical characteristics of subjects in the case and control groups before and after 8 weeks of corrective movements

No	row	Before the period of corrective movements		After the course of corrective movements				
		Mean	standard deviation	Mean	standard deviation	dependent t	Degrees of freedom	P -value
1	Lumbar lordosis (degree) (item group)	40/84	13/23	29/89	12/90	3/150	21	0/05
2	Back pain (score) (group item)	21/51	13/60	11/65	8/10	5/99	21	>0/01
3	Weight kg Lumbar lordosis (degree) (control group)	43/35	8/01	45/85	7/50	-1/66	15	0.171
4	Back pain (score) (control group)	21/81	12/99	22/45	12/97	-/464	15	0.656

Table 3 Comparison of the average changes in the physical characteristics of the case and control groups after 8 weeks of corrective movements

No	row	Item group			control group			
		Characteristics under consideration	Mean	standard deviation	Mean	standard deviation	dependent t	Degrees of freedom
1	lumbar lordosis	-10/15	15	2/10	5/54	-2/98	34	0/05
2	Back pain	-12/15	9/40	0/469	3/95	-4/10	34	>0/01

According to the findings of Table 3, a significant difference has been observed between the average changes of all physical variables of the case group in comparison with the control group after 8 weeks of corrective movements ($P \geq 0.05$). (In other words, the effect of the program -Reform groups in the tests of the case group are significantly more than the control group.

Discuss result

Studies have shown that the effect of physical activities in the treatment and control of lumbar lordosis and back pain caused by it is greater in youth and adolescence, because with increasing age, there is an increase in joint stiffness along with a significant decrease in the range of motion of the spine joints, and as a result Also, with increasing age, correction and treatment will become more difficult¹⁷. Osteoporosis also increases, which is one of the causes of spine abnormalities, including lumbar lordosis ¹⁸. Considering the low average age of the subjects, after 8 weeks of corrective movements, the mean lumbar lordosis was 40.84 It decreased to 29.89 degrees and the amount of back pain decreased from 21.51` to 11.65. In this regard, the results of this research are consistent with the results of other studies conducted in this field^{16,24}The findings of the present research show that there is a significant difference between the amount of lumbar lordosis of the case group and the control group. A group of researchers believe in the relationship between the amount of physical activity and maintaining the amount of lumbar lordosis and they believe that the amount of physical activity, both in the form of exercise and when performing work activities, is effective in the amount of lumbar lordosis. Based on the theory of the relationship between lumbar lordosis reduction and sports activities, one of the main causes of its increase is weakness and shortness in a group of trunk and hip muscles, so that the weakness and shortness of these muscles causes Lumbar arch increases and back pain occurs. Because due to weakness and shortness in a series of muscles, the controlling role of those muscles on the pelvis is lost and causes the pelvis to rotate forward and as a result Lumbar arch increases. Abdominal muscles, back openers, thigh openers and flexors are among these muscles. Therefore, to prevent and treat lumbar arch, the above muscles should be used. Strengthened through sports activities. Based on this, the surgery has one of the ²⁵ reasons for the return of the lumbar arch. The reduction of the lumbar arch in the current research is also the strengthening of the mentioned muscles. In a study conducted by Gershasabi on pregnant women, no significant decrease in lumbar arch was observed, which is not consistent with the results of the present study¹⁹, which may be due to the special physiological condition of this group of women.

Also, there is a significant difference between the amount of back pain in the case group and the control group after the test, so that the average amount of back pain in the case group is from 21.51 to 11.65.

decreased Four muscle groups support and stabilize the pelvis in the anterior-posterior direction, the lumbar extensors pull the pelvis upwards from the back and the hamstrings downwards. The abdominal muscles pull the pelvis from the front up and the hip flexors pull the pelvis from the front down. If there is a balance in these muscles, the pelvis will be in the right position. If there is no balance, the pelvis rotates forward or backward. In the anterior rotation of the pelvis, the back is inclined to the lordosis position, inappropriate pressure is placed on the vertebrae and facet joints from the back, and also inappropriate stretching is placed on the anterior longitudinal ligament in the lumbar region, all of which are the main causes of back pain. The imbalance of muscle power that causes the rotation of the pelvis, with all or part of the problems of weakness of the anterior abdominal muscles, stiffness and shortness of the thigh flexor muscles, muscle shortness.

The waist and the weakness of the thigh extensor muscles are associated. ¹⁹ The results of this study are consistent with the results of other studies conducted in this field. ^{19, 25, 26}

Of course, it should be noted that severe lordosis in the spine can be very painful, but this issue is not true in all cases. In fact, it is possible that some people with severe lordosis do not complain of much pain, while another group, even with milder lordosis, has pain in

Be in the waist area. Lordosis can occur as a result of habit, but if the back muscles allow the back to change position while having adequate flexibility, then probably nothing. No sign will appear. But if the back muscles are so tight and short that lordosis is fixed, there will be pain in any situation. According to the results of some researches, it is possible that the lumbar lordosis caused by habit and without the shortening of the back muscles and without any back pain, or that the cause of the pain is meaningfully due to inflammation of the joints between the vertebrae and the space between the discs, and it does not seem to have anything to do with the lumbar lordosis. Do not have lumbar lordosis of 17 and 27. It can be one of the causes of back pain, but it cannot be between lordosis Back and back pain established a necessary and necessary relationship.

Conclusion

1-When it comes to health, do not doubt the correct position of the body. Various activities will be at the top of the list of important health factors. Because proper nutrition, exercise, abstinence from alcohol, drugs and cigarettes are effective in maintaining the health of the body.

2- The correct positioning of the organs helps to do things with more energy and less stress and fatigue.

3- Exercise has a very important therapeutic role for patients with back pain because it reduces the intensity of pain and reduces the possibility of pain recurrence.

4- A good exercise program can speed up pain recovery, reduce pain intensity and even prevent back pain recurrence. But for exercise to be more effective, there is an important key called a regular exercise program,

5- so based on the results of this research, it can be stated that doing exercises A correction for 8 weeks

6- can cause a significant improvement in the amount of lumbar lordosis symptom and a significant

7- decrease in the amount of back pain in male students with an average age of 22 years with lumbar lordosis.

Recommendation

1. While stretching is often highlighted as a top solution for lumbar lordosis,
2. a growing body of research suggests that muscle strengthening is also important.
3. The dead bug exercise is notorious for its ability to improve core strength.

References:

1. Alizadeh, M. H., Qrakhano, R., Daneshmandy, H.; movements and corrective therapy, Printing, Tehran: Majed, 1378.
2. Soltani Hfshjany, b; corrective movements. Chap 1, Tehran University, Imam Hussein (AS) 1373.
3. Frahani, A.; corrective actions. Chap3, Tehran, Payam Noor University Press, 1380.
4. Qrakhano, R., Evaluation, and deformities of the spine and provide corrective recommendations motion, MS Thesis, University of tarbiat modares Tehran, 1368.
5. Habibi, A.; of spinal abnormalities male industrial workers in Ahwaz and provide corrective recommendations. MS Thesis, University of tarbiat modares Tehran, 1371.
6. Alizadeh, M. H.; of national team athletes posture and body condition index and compare it with corrective exercises. MS Thesis, University of tarbiat modares Tehran, 1369.
7. Hosseini, M.; investigating the causes of back pain in workers turning ergonomic. MS Thesis, Iran University of Medical Sciences, 1382.
8. Sobhani, A. gH., Azari, H.. (Interpreters) trunkkinematics and spinal joints. English author, Kapanchy, Ay. A. Second edition, Tehran, Art Press, 1378.
9. Neghahbani seyouki, H., Ebrahimi, A., shatterzade, M. j, evaluation and treatment of lumbar, pelvic. Chap1, Tehran, Fryar Knowledge Publishing, 1380.

10. Patichok, A., Didor, M. D. Children's physical growth, programs for recognition and corrective for abnormality spine. So khan, Press. Volume 47.(2001).
11. Swinkels, A., Dolan, P. Spinal position sens is independent of the magnitude of Movement Spine;25. 1:98-105. (2000).
12. Van zina, M. J., Hobley-kozey, C. L. Muscle activation in the therapeutic exercise to improve trunkstability. Arch phys Med Rehabil; 81:1370-9. (2001).
13. Quittan, M. Management of back pain. Taylor francis healthclences: 24 (8): 423-434, (2002).
14. Meher, C.G. A systematic review of workplace inter vention to prevent low back pain, Australian journal of physiothera py: 46: 256-265 (2000).
15. Daneshmandi, c., Sardar, M. H., Taghizadeh, M.; effect of motor movment on Lumbar lordosis.Research in Sport Sciences, No. VIII, 104-91, 1384.
16. Sarmadi, A., Haj Ghanbari, b. (Translators), 1382,Evaluation of muscle function, posture and pain.English writers, Kendal, p., Mak Kerry, K., Pervans,j; 1993.
17. Taghi Naderi, A., Evaluation and comparison of abdominal muscle strength and lumbar lordosis of male athletes and nonathletes Tehran University.MS Thesis, Tehran University, 1378.
18. Birdwell, K., Lawrence, G. L. Determine the optimal time dependent sagittal spinal balance following adult lumbar deformity instrumentation andfusion from the distal thoracic spine to L5-S1. 2005,35 (2): 275-325.
19. Steven, Z., Gregory, E., Michael, A., Jane, A.,Molly, T. The relationship between lumbar lordosis and radio logic variables and lumbar lordosis and clinical variables in elderly, African-AmericanWomen. Journal of Spinal Disorders and Techniques;16 (2):200-206. (2003).
20. Garshasbi, A., Faghih Zadeh, S. the effect of exercise on the intensity of low back pain in pregnant women. Int J Gynaecol Obstet; 88 (3): 271-275.(2005).
21. Hrysonallis, C., Goodman, C. A Review of Resistance Exercise and Posture Realignment. Journal of Strength and Conditioning Research; 15 (3), 385-390. (2001).
22. Kim HJ, Chung S, Kim S, Shin H, Lee J, Kim S,Song MY Influences of trunk muscles on lumbar lordosis and sacral angle. Spine Journal. (2005).
23. Ostrowska, B. the shape of anterior-posterior spinalcurvature in post-menopausal women with osteoporosis. Ortop Traumatol Rehabil; 31:8 (5): 537-542. (2005).
24. AsgharZadeh gholzar, S.; of spinal abnormalities secondary boys school in Mashhad. MS Thesis, Tarbiat Moallem University, Tehran, 1374.
25. Roushan, A. M., Evaluation of spinal abnormalities junior boys (15-11) years. MS Thesis, Tehran University, 1375.
26. Aghdaee, M., Williams exercised influence onlumbar lordosis girls. Journal eighth Olympic year, spring and summer, 1379.
27. Alizadeh, M. H, the effect of a training program on lumbar lordosis subjects with hollow back. Spring and Summer Olympics attached publication, 1379.
28. Farzan, F.; of corrective exercises on a partial correction of lumbar lordosis male students (14-17) years, Kerman. MS Thesis, Tehran University, 1373.
29. Karami Dehkordi, M.; compares two methods of breeding to reduce lumbar lordosis students (10 to 11years), MS Thesis, Islamic Azad University, 1385.
30. Musavi, c, Distribution of lumbar lordosis in healthy subjects and patients with chronic low back pain. MS Thesis, Shahid Beheshti University, Tehran eminence M., 1377.
31. Mahdavi-Nejad, R., Effect of exercise on reform movements in relative kyphosis students. MS Thesis,University of tarbiat modares Tehran, 1371.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN VE OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ TÜRKÇE DİL ETKİNLİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Opinions of Preschool Teachers and Preschool Children About Turkish Language Activities

Serap Efe KENDÜZLER¹

¹MEB

Özet

Sosyokültürel kuram dikkate alındığında erken çocukluk döneminde çocukların yetişkinlerle sözel etkileşimlerinin özellikle dil gelişimlerinde önemli olduğu anlaşılmaktadır. Çocuğun dil gelişimini destekleyecek etkinliklerde bulunmak ve uyarıcı ortamı sağlamakla sorumlu olan okul öncesi eğitim kurumları dil gelişimini desteklemede önemli etkilere sahiptir. Bu doğrultuda bu araştırma okul öncesi dönem çocukların ve okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliklerine ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla yürütülmüştür. Türkçe etkinliklerinin özellik ve niteliğini öğretmen ve çocuk gözünden derinlemesine inceleyen çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlere ve çocuklara demografik bilgilerin yanı sıra Türkçe dil etkinliği hakkındaki görüşlerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin Türkçe dil etkinliğine ilişkin görüşmelerden elde edilen bulgular hazırlık, uygulama ve değerlendirme olmak üzere üç temel tema etrafında düzenlenmiştir. Katılımcı öğretmenler Türkçe dil etkinliklerinin oldukça önemli olduğunu ve bu etkinliklerin önceden hazırlık gerektirdiğini belirtmişlerdir. Hazırlık olarak ifade edilen bu temada öğretmenler kitap seçimi ve etkinlik planı hazırlama çalışmalarından söz etmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin hikâye etkinliği süresi, okuma türü ve okumalarını desteklenmesi üzerinde durmuşlardır. Öğretmenler hikâye etkinliğini değerlendirirken kendilerine atıflarda bulunmuş faydalarından ve yaşadıkları zorluklara değinmişlerdir. Bu tema altında hikâye etkinliğinin faydaları, sınırlılıkları ve öz değerlendirme alt başlıklarında toplanmıştır. Türkçe dil etkinliğine ilişkin çocuklardan elde edilen bulgular çocukların hikâye hakkındaki duyguları, ne zaman okuma yaptıkları ve en sevdikleri kitap türleri olarak üç tema etrafında toplanmıştır. Çocuklardan elde edilen veriler çocukların çoğunlukla kitap okumayı sevdiğini göstermektedir. Çocukların en çok hayvanlarla ilgili kitapları sevdiğini bulgular arasındadır. Çocuklardan hiçbirinin gün içerisinde yaptıkları etkinlikler arasında dil etkinliklerinden bahsetmemeleri ilgi çekicidir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi öğretmeni, Türkçe dil, erken çocukluk

Keywords: Preschool teacher, Turkish language, early childhood

Relative Age Effect in Male Youth Basketball

Ramazan TAŞÇIOĞLU¹ Atakan YAZICI^{2,3}

¹ Ardahan University, Ardahan / TÜRKİYE
<https://orcid.org/0000-0003-3483-3839>

² Onsekiz Mart University, Çanakkale / TÜRKİYE

³ BC Apollo Amsterdam, Amsterdam / NETHERLANDS
<https://orcid.org/0000-0001-8899-2515>

Email: ramazantascioglu@windowslive.com, atakanyazici windowslive.com

Özet

Doğum tarihi, yaş kategorileri için oyuncu seçiminde temel bir faktördür. Spor bilimleri literatüründe bağıl yaş etkisi (BYE), yılın erken dönemlerinde doğan oyuncuların, aynı yıl içinde daha geç doğanlara göre oyuncu seçim sürecinde avantajlı olduğu kavramını ifade eder. Bu araştırmanın amacı, genç erkek basketbolcularda bağıl yaş etkisini (RAE) araştırmaktır. Araştırma, 5 sezonda (2017-2012 arası) 99 takımdan 1556 ergen erkek basketbol oyuncusu (Yaş:17.73±.89) üzerinde yürütülmüştür. Tüm veriler Türkiye Basketbol Federasyonu'nun (TBF) resmi internet sitesinin kamuya açık istatistik sayfasından elde edilmiştir. Tüm oyuncular 4 BQ'ya ayrılmıştır. Araştırma bulguları, Ki-kare testi, ilk BQ'da diğer tüm BQ'lara göre daha fazla oyuncu doğduğunu gösterdi ($p<.05$). Sonuç olarak yılın ilk aylarında doğan genç erkek oyuncuların genç takımlara seçilme olasılığı daha yüksektir.

Anahtar Sözcükler: Bağıl yaş etkisi, Yetenek belirleme, Yetenek seçimi, Genç basketbol oyuncuları

Abstract

Introduction/Aim: Birth date is a fundamental factor within player selection for age categories. In sport science literature, relative age effect (RAE) refers to the concept that players born earlier in the year have an advantage in the player selection process over those born later during the same year. The purpose of this research was to assess the relative age effect (RAE) in young male basketball players. **Methods:** Research was conducted on 1556 adolescent male basketball players (Age:17.73±.89) from 99 teams in 5 seasons (from 2017-2012). All data was obtained from the publicly announced statistics page of the official website of the Turkish Basketball Federation (TBF). All players were divided into 4 BQs. **Results:** Chi-square test showed that more players were born in first BQ than in all other BQs ($p<.05$). **Conclusion:** The young male players born in the first months of the year were more likely to be selected for the youth teams.

Keywords: Relative age effect, Talent identification, Talent selection, Young basketball players

Introduction

Relative age effect (RAE) is a frequent topic that has been extensively discussed in the literature on sports science in terms of talent identification, whose effects have been observed in lots of sports (Cobley, Baker, Wattie, & McKenna, 2009). It is a phenomenon known as the disparity between athletes born in the earlier months of the year and those born later in the same year in terms of athletic performance and developmental stage (Reilly, 2010). The RAE has been studied on young athletes in a number of individual sports such as track and field (Brazo-Sayavera, Martínez-Valencia, Müller, Andronikos, & Martindale, 2018), judo (Fukuda, 2015), and swimming (Costa, Marques, Louro, Ferreira, & Marinho, 2013). In addition, the RAE has been observed in young athletes in a range of team sports such as handball (Schorer, Cobley, Büsch, Bräutigam, & Baker, 2009), volleyball (Rubajczyk & Rokita, 2020), and basketball (Arrieta, Torres-Unda, Gil, & Irazusta, 2016). The aim of this research was to assess the relative age effect (RAE) in youth male basketball.

METHODS

Participants

A total of 1556 (Mean_{Age}: 17.73±.89) young male basketball players of the Basketball Youth League (BYL) in the Turkish Basketball Federation (TBF) for five seasons were included in the research.

Data Collection

All data was obtained from the publicly announced statistics page of the official website of Turkish Basketball Federation (<http-1>). Birth dates were transformed into birth quarters respectively. The BQs that were defined as: 1st quarter (Q1) from January 1st to March 31st, 2nd Quarter (Q2) from April 1st to June 30rd, 3rd Quarter (Q3) from July 1st to September 30th, and 4th Quarter (Q4) from October 1st to December 31st, respectively.

Statistical Analysis

Chi-square test was used to compare differences between the observed and expected birth quarter distributions selected players to the teams for each season and all seasons (25% for Q1, Q2, Q3, and Q4). SPSS 25® program was used for the statistical analyses, and a significance level of $p < .05$ was adopted for all tests.

RESULTS

The selection of all players by teams varied according to birth quarters ($\chi^2=389.91$; $p < .001$). The selection of players varied for each season according to birth quarters ($\chi^2=104.99$; $\chi^2=106.55$; $\chi^2=78.96$, $p < .001$; $\chi^2=47.34$, $p < .001$; $\chi^2=65.15$, $p < .001$) (Table 1).

Table 1. Relative age effect frequency for each comparison by quarter (Q1, Q2, Q3, Q4)

Seasons	Total	Q1	Q2	Q3	Q4	Exp.	χ^2	p
All	1556	686	420	291	159	389	389.91	.000
2017-2018	300	144	81	49	26	75	104.99	.000
2018-2019	303	147	77	53	26	75.75	106.55	.000
2019-2020	311	137	85	58	31	77.75	78.96	.000
2020-2021	304	119	83	66	36	76	47.34	.000
2021-2022	338	139	94	65	40	84.5	65.15	.000

DISCUSSION AND CONCLUSION

The purpose of this paper was to assess the relative age effect (RAE) in youth male basketball. The results of this research showed that relative age effect was apparent for the selection of Turkish youth male basketball players who participated in BYL. Some studies involving 16-year-old young male athletes in individual and team sports showed that RAE is significant in the 4 months period (Brazo-Sayavera et al., 2018; Costa et al., 2013; Fukuda, 2015; Ibáñez et al., 2018; Rubajczyk & Rokita, 2020; Schorer et al., 2009; Skorski et al., 2016). One study stated that there were physical changes at these ages. Tanner and Whitehouse (1976), expressed that in the 16-year-old population, the difference in height might reach up to 16 inches in a year's time. These developmental differences may become into an advantage for the athletes born in the first months of the same year, by affecting the athlete's choices of the coaches. In other words, the result of this research showed that players who were born in the last quarter of the year were secondary during the process of player selection. According to Merton (1968) who also invented the term "Matthew effect", this may also cause small children who are born in the later months to miss out on social and decision-making components of life as well.

REFERENCES

- Arrieta, H., Torres-Unda, J., Gil, S. M., & Irazusta, J. (2016). Relative age effect and performance in the U16, U18 and U20 european basketball championships. *Journal of Sports Sciences*, 34(16), 1530–1534.
- Brazo-Sayavera, J., Martínez-Valencia, M. A., Müller, L., Andronikos, G., & Martindale, R. J. J. (2018). Relative age effects in international age group championships: A study of Spanish track and field athletes. *PLoS ONE*, 13(4), 1–12.
- Cobley, S., Baker, J., Wattie, N., & McKenna, J. (2009). Annual Age-Grouping and Athlete Development. *Sports Medicine*, 39(3), 235–256.
- Costa, A. M., Marques, M. C., Louro, H., Ferreira, S. S., & Marinho, D. A. (2013). The relative age effect among elite youth competitive swimmers. *European Journal of Sport Science*, 13(5), 437–444.
- Ibáñez, S. J., Mazo, A., Nascimento, J., & García-Rubio, J. (2018). The Relative Age Effect in under-18 basketball: Effects on performance according to playing position. *PLoS ONE*, 13(7), 1–11.
- Merton, R. K. (1968). The Matthew effect in science. *Science* 159 (3810), 56–63.
- Reilly, T. (2010). *Ergonomics in sport and physical activity: enhancing performance and improving safety*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Fukuda, D. H. (2015). Analysis of the relative age effect in elite youth judo athletes. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 10(8), 1048–1051. <https://doi.org/10.1123/ijspp.2014-0463>.
- Schorer, J., Cobley, S., Büsch, D., Bräutigam, H., & Baker, J. (2009). Influences of competition level, gender, player nationality, career stage and playing position on relative age effects. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 19(5), 720–730.
- Skorski, S., Skorski, S., Faude, O., Hammes, D., & Meyer, T. (2016). The relative age effect in elite German youth soccer: implications for a successful career. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 11(3), 370–376.
- Rubajczyk, K., & Rokita, A. (2020). The Relative Age Effect and Talent Identification Factors in Youth Volleyball in Poland. *Frontiers in Psychology*, 11(July), 1–9.
- Tanner, J. M., & Whitehouse, R. H. (1976). Clinical longitudinal standards for height, weight, height velocity, weight velocity, and stages of puberty. *Archives of Disease in Childhood*, 51(3), 170–179.
- http-1: <https://www.tbf.org.tr/ligler/bgl-2021-2022> (Erişim tarihi: 07.08.2022).

İLKOKUL DERS KİTAPLARINDA SPOR TEMALI İÇERİK ANALİZİ

Arzu ÖZKAN¹, Ümit ÖZ², Ali ÖZKAN³

¹Alparslan İlkokulu, Sincan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Ankara

²Bayburt Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu, Bayburt

³Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Yozgat

Özet

İlkokul yıllarında millî ve kültürel kavram eğitiminin temellerinin ders kitaplarıyla atılması oldukça önemlidir. Çocukların eğitiminde önemli yere sahip olan kitaplar onların hayata hazırlanmasına da yardımcı olur. İlk öğrenim seviyesindeki kitaplarda yer alan temalar, temaların özellikleri ve bu temsil eden kahramanların yaptıkları meslekler çocukların ileride mesleklere karşı tutumlarını belirlemede etkili olmaktadır. Öğrenmelerin temellendiği ve desteklendiği dönemlerde çocuklarla buluşan kitaplar, onların örnek alabileceği modeller yaratarak toplumsallaşma sürecine katkı sağlamaktadır. Bu yüzden kahramanların üstlendikleri meslekler ve bu meslekleri ifade eden temaların nasıl dağıldığı son derece önemlidir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı ilkokullarda okutulan ders kitaplarının içinde yer alan spor temalı içerikler açısından incelenmesidir. Araştırmada ilkokul ders kitaplarında yer alan spor temalarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı 2022-2023 Eğitim Öğretim yılında Bakanlığa Bağlı okullardaki 1., 2., 3. 4. sınıflarında okutulacak olan ders kitaplar incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı 2022-2023 Eğitim Öğretim yılında Bakanlığa Bağlı ilkokullarda kullanılan MEB ilkokul 1, 2, 3, 4. sınıf ders kitapları oluşturmaktadır. Bu çalışmada, ders kitaplarındaki tema metinleri ve bunlara ait görseller incelenmiştir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi olarak belirlenmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde kullanılmıştır. Sonuç olarak, çocuklar için hazırlanan kitaplarda spor aktivitelerine yönelik çeşitlilik görülse de sportif aktivitelerini anlatan metinlere düşük düzeyde yer verildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Ders Kitapları, Spor

The Contest Analysis of Sports-Themed in Primary School Textbooks

Abstract

It is very important to lay foundations of national and cultural concept acquisition with textbooks. Books have an important place in the education of children. Books prepare children for life. Especially the themed, characteristics and occupations of the heroes in the books at primary level are effective in determining the attitudes of children towards the professions in the future. For this reason, the themed, occupations undertaken by the heroes and how these occupations are divided by themed are extremely important. In this context, the aim of this study was to examine the textbooks taught in primary schools in terms of sports-themed content. This study was conducted to reveal the themes of sports included in primary school textbooks. 5th, 6th, 7th and 8th grade primary school textbooks of MEB which were included in the Ministry of National Education of Turkey. The sample of the research is the 1th, 2th, 3th and 4th grade primary school textbooks of the Ministry of National Education of Turkey in the 2022-2023 academic year. In research texts in the textbooks and pictures of these texts will be examined. The data in the study were analyzed by, frequencies and percentages were used. In conclusion, although it seemed like the books prepared for children included various sports activities; it was observed that the texts that covered sports activities were included in the texts at low levels.

Keywords: Primary School, Textbooks, Sport

THE IMPACT OF THE GAME-BASED METHOD ON STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENT OYUN YÖNTEMİNİN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ

Mehmet Ali CEYHAN¹

¹Bayburt University, Faculty of Sports Sciences, Bayburt, TÜRKİYE
mehmetaliceyhan@bayburt.edu.tr ORCID: 0000-0001-6207-8135

Abstract

This research study was conducted with the aim of determining the impact of the game-based method on students' academic achievement during the learning process. At the end of the application, it was found that there was a significant difference in favor of the students who received the educational game method compared to those who received instruction through traditional methods in terms of academic achievement. Regarding students' learning motivation, it was also determined that there was a significant difference in academic achievement levels in favor of the students who received the educational game method compared to those who received instruction through reading-writing-play and traditional methods. It was observed that there was a significant difference in favor of the students who received the educational game method among the applied methods. As a result, it was determined that the educational game method is more effective in addressing students' learning problems and improving their academic achievement. Within the scope of the research, based on the examined studies and literature, it is emphasized that a well-designed instructional design is essential to achieve positive results in students' learning and motivation through gamification. When effective instructional designs are not in place, no game elements can compensate for this deficiency, and it can hinder the achievement of the desired goals in the process. Planning processes that allow individuals to track their own progress and continue their development in a way that supports autonomy, competence, and a sense of belonging will be more beneficial in achieving positive results in both students' learning and academic achievement.

Anahtar Kelimeler: Oyunlaştırma, Motivasyon, Oyun, Akademik başarı, Öğrenci

Keywords: Gamification, Motivation, Game, Academic Achievement, Student

GENÇLİK MERKEZİ FAALİYETLERİNE KATILAN BİREYLERİN BEKLENTİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)

Ali KARAGÖZ¹ Hakkı ULUCAN²

¹ Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0009-00072860-3304>

² Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0002-0059-1344>

Email: alikaogoz384@gmail.com, hakkiulucan@gmail.com

Özet

Bu araştırmada Gençlik Merkezi Faaliyetlerine katılan bireylerin beklenti ve memnuniyet düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2021 yılında Kayseri Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'ne Bağlı Kayseri, Talas ve Seyyid Burhaneddin gençlik merkezlerindeki faaliyetlere katılan bireyler üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini Gençlik Merkezi faaliyetlerine katılan 273'ü kadın, 205'i erkek olmak üzere toplam 478 birey oluşturmaktadır. Veriler anket yönteminden yararlanılarak 26/10/2021 tarihli 426 başvuru numaralı etik kurul kararı ile toplanmıştır. Üç bölümden oluşan anketin birinci bölümünde Kişisel Bilgi Formu, ikinci bölümünde Yıldız ve Çoban (2020) tarafından geliştirilen Gençlik Merkezi Beklenti Ölçeği ve son bölümde ise Yıldız ve Çoban (2020) tarafından geliştirilen Gençlik Merkezi Beklenti Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra, ikili değişkenler arası karşılaştırmalarda t testi, çoklu grup değişkenlerinde (yaş ve öğrenim durumu) Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve elde edilen farklılıkların belirlenmesi için LSD testi uygulanarak veriler çözümlenmiştir. Analiz sonucunda cinsiyet değişkenine göre farklılık bulunmamıştır. Yaş değişkenine göre gençlik merkezi beklenti ölçeğinin duyarlılık alt boyutunda ve gençlik merkezi memnuniyet ölçeğinin eğitim alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilirken diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Öğrenim durumu değişkenine göre gençlik merkezi memnuniyet ölçeğinin eğitim ve yeterlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilirken, diğer alt boyutlar ve gençlik merkezi beklenti ölçeğinin alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Sonuç olarak, katılımcıların yaş ve eğitim durumu gibi demografik özelliklerin beklenti ve memnuniyet düzeylerinde etkili olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Gençlik Merkezi, Beklenti, Memnuniyet

* Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı bünyesinde hazırlanan "Gençlik Merkezi Faaliyetlerine Katılan Bireylerin Beklenti ve Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi (Kayseri İli Örneği)" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

INVESTIGATION OF THE EXPECTATIONS AND SATISFACTION LEVELS OF THE INDIVIDUALS PARTICIPATING IN THE YOUTH CENTER ACTIVITIES (KAYSERİ PROVINCE EXAMPLE)

In this research, it is aimed to examine the expectations and satisfaction levels of the individuals participating in the Youth Center Activities in terms of different variables. The research was conducted on individuals who participated in the activities at Kayseri, Talas and Seyyid Burhaneddin youth centers affiliated to Kayseri Youth and Sports Provincial Directorate in 2021. A total of 478 individuals, 273 of whom are women and 205 of whom are men, who participated in the Youth Center activities constitute the sample of the research. The data was collected using the survey method, with the ethics committee decision dated 26/10/2021, application number 426. The Personal Information Form was used in the first part of the survey, which consists of three parts, the Youth Center Expectation Scale developed by Yıldız and Çoban (2020) in the second part, and the Youth Center Expectation Scale developed by Yıldız and Çoban (2020) in the last part. In addition to descriptive statistics in the analysis of the data, the data were analyzed by applying the t-test for comparisons between binary variables, the One-Way Analysis of Variance (ANOVA) for multiple group variables (age and education status), and the LSD test to determine the differences obtained. As a result of the analysis, there was no difference according to the gender variable. While a significant difference was found in the sensitivity sub-dimension of the youth center expectations scale and the educational sub-dimension of the youth center satisfaction scale according to the age variable, no

significant difference was found in other sub-dimensions. While significant differences were found in the education and competence sub-dimensions of the youth center satisfaction scale according to the learning status variable, no significant differences were found in the other sub-dimensions and sub-dimensions of the youth center expectations scale. As a result, it can be said that demographic characteristics such as the age and educational status of the participants are effective in the expectations and satisfaction levels.

Keywords: Youth Center, Expectation, Satisfaction

*This study was produced from the master's thesis titled "Examination of Expectations and Satisfaction Levels of Individuals Participating in Youth Center Activities (Kayseri Province Sample)" prepared within Erciyes University, Health Sciences Institute, Department of Sports Management

Leadership And its Role in Building Effective Work Teams in Sports Federations

Ali Najm, Ghassaq Abdul Majeed

Introduction: Background information on sports federations and their importance in organizing and governing sports activities. Definition of leadership in the context of sports federations. Statement of the research problem: The significance of leadership in building successful work teams within sports federations. Theoretical Framework Overview of leadership theories relevant to sports organizations. Examination of transformational leadership, transactional leadership, and servant leadership theories. Discussion of the key attributes and behaviors associated with effective leadership in sports federations. Exploration of the role of leadership in team dynamics and performance within sports organizations. Leadership Practices in Sports Federations Analysis of different leadership practices and styles utilized in sports federations.

Case studies of successful sports federations and their leadership approaches. Examination of the challenges faced by leaders in sports federations and strategies for overcoming them. Evaluation of the impact of leadership practices on team cohesion, motivation, and performance.

Building Effective Work Teams in Sports Federations Importance of teamwork in sports federations. Strategies for fostering teamwork and collaboration within sports federations. Role of leadership in team selection, talent management, and creating a positive team culture.

Building trust, communication, and accountability within work teams. Developing effective leadership succession plans for sustainable team success.

Conclusion: Summary of key findings regarding the role of leadership in building effective work teams in sports federations. Implications for sports federations and recommendations for enhancing leadership practices. Suggestions for future research in the field of leadership within sports organizations.

Note: The page count provided is an estimate and may vary based on formatting and content density. It's important to adjust the content and structure based on the specific requirements and guidelines of your research project.

Keywords: Sports- Leadership- Role in Building - Work Teams - Sports Federations

GENÇ VOLEYBOLCULARDA FARKLI SIÇRAMA YÖNTEMLERİ İLE FONKSİYONEL HAREKET TARAMASI TEST SKORLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

The Relationship Between Different Jumping Methods and Functional Mobility Test Scores in Young Volleyball Players.

Meral MİYAÇ¹, Mehmet GÖKTEPE², Züleyha SAFİ³

¹İstanbul Topkapı Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

²Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

³İstanbul Topkapı Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü

Özet

Amaç: Bu çalışmada, Genç voleybolcularda farklı sıçrama yöntemleri ile fonksiyonel hareket taraması test skorları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya, Balıkesir ili Bigadiç Belediyespor genç voleybol takımında oynayan, toplam 12 erkek lisanslı sporcu dahil edilmiştir.

Çalışmaya katılmayı kabul eden her adaya öncelikle çalışmanın içeriği tüm ayrıntıları ile anlatılmıştır. Ölçümler yapılmadan önce bütün katılımcılar ölçümden önceki günde ağır egzersiz yapmamaları konusunda uyarılmıştır. Sporculara sırasıyla; 1) Boy ve kilo ölçümü yapıldı. 2) 5 dakika ısınma koşusu yaptırıldı. 3) Fonksiyonel Hareket Tarama Testi yapıldı 4) Sıçrama testleri yapılarak çalışma sonlandırıldı. Bu araştırma Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi kapalı spor salonunda yapılmıştır.

İstatistiksel değerlendirme SPSS 22.0 (SPSS Inc., Chicago, IL, USA) programı kullanılarak yapıldı. Sayısal değişkenler için "Descriptives" testi kullanılarak tanımlayıcı istatistikler ortalama±standart sapma olarak ifade edildi. Deneklerin bağımsız değişkenlerinin incelenmesinde parametrik test varsayımları sağlanmadığından, "Spearman Momentler Çarpım Korelasyon Testi" kullanıldı.

Bulgular: Yapılan spearman korelasyon istatistik yöntemi sonucu çalışmaya katılan sporcuların FHT Skorları ile Farklı sıçrama testleri (SS,DS,YS) skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$). Diğer deyişle genç voleybolcuların fonksiyonel hareketlilik performansı ile sıçrama performansları arasında ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Sonuç: Genç voleybolcuların fonksiyonel hareketlilik performansı ile sıçrama performansları arasında ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Voleybol, Fonksiyonel hareket, Sıçrama

Keywords: Volleyball, Junior, functional mobility, Jump

An Improvement of the Physical Preparation of Qualified Goalkeepers in Football by using the Fitness Tools

Natalia HRYBOVSKA , Ihor ZANEVSKYY

Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj, Department of Informatics and Kinesiology, Lviv, UKRAINE, Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj, Department of Informatics and Kinesiology, Lviv, UKRAINE,,,,,,

The modern dynamic nature of football development increases the requirements for the training process of football players. Today, a large number of studies are devoted to the optimization of the educational and training process, in particular: analysis of the development of technique and tactics of a game (V.V. Jermakov, 2017; O.V. Privalov, 2018; S.M. Kokarev, 2021).

An analysis of literary sources and generalization of the experience of practical activity of specialists show a significant amount of information regarding the improvement of the training process, mainly of field players. However, there are not enough researches on players of such an important role as goalkeepers (V.M. Shamardin, 2015; T. Mulqueen, 2011; J. Pascarella, 2017).

Modern football places increased demands on the functional preparedness of football players. At the same time, researchers of the theory and practice of football mainly focus on the problems of improving physical fitness associated with field players who quantitatively prevail over goalkeepers in the team (G.A. Lisenchuk and V.O. Tishchenko, 2020).

At the same time, there are not enough scientific papers covering the peculiarities of the physical fitness of goalkeepers, despite the need for its systematic improvement. Thus, modern requirements for the physical fitness of goalkeepers determine the need and relevance of our research aimed at substantiating and developing programs for their physical training using fitness tools.

The purpose of the work is to increase the efficiency of physical fitness of qualified goalkeepers in football using modern fitness technologies. The problems of the research were as follows: (1) to study and summarize the data of scientific and methodological literature on the content of physical training of football players; (2) to find out the attitude of specialists to the use of fitness technologies in the training process of football players; (3) to determine the functional state and level of physical fitness of qualified goalkeepers in football; (4) to study the relationship of the components of competitive activity with indicators of physical fitness of qualified goalkeepers in football; (5) to develop a program to improve the physical fitness of qualified goalkeepers using fitness tools and check its effectiveness.

A scientifically substantiated program for improving the physical fitness of goalkeepers in football will be presented on the Congress.

Keywords:football, goalkeeper, fitness, modeling, anthropometrics

The effect of mindfulness on increasing the assertiveness of Taekwondo male adolescent

Mir Hamid Salehian^{*}, Esmail Abbasi, Roya Hossinzadeh Peyghan

Department of Physical Education, Tabriz branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran
ORCID: 0000-0001-7722-553X.
m_salehian@iaut.ac.ir

Abstract

The purpose of this study was to compare the effect of mindfulness training on increasing the assertiveness of Taekwondo male adolescent. The method of the present study was semi-experimental (pre-test-post-test) using two experimental groups and a control group. The statistical population of this research, including all Taekwondo male adolescent from 13 to 17 years of age, club teams participating in the Taekwondo Championship of East Azarbaijan province Championship in 2022-2023. From the study population, 30 of them were selected as convenience sampling and then they were randomly assigned to 2 groups of 15 people (mind-awareness training and control group). Then, experimental group 1 received mindfulness training based on stress reduction (8 sessions; 2 one and a half hour sessions per week) and the control group did not receive training. Before and after the training, all the subjects filled the stress questionnaires of Malekpour (1996) and assertiveness questionnaires. Analysis of covariance was used to analyze the data. The results showed that mindfulness trainings have a significant positive effect on increasing assertiveness of Taekwondo Taekwondo male adolescents. Therefore, in order to improve the assertiveness of Taekwondo adolescents to championships, mindfulness training is suggested.

Keywords: Mindfulness, Assertiveness, Adolescent.

2018 VE 2022 DÜNYA KUPALARININ DİSİPLİN CEZALARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Atakan AKSU¹, Gürkan TANOĞLU², Mehmet Şükrü KÖZCÜ³

¹Muş Alparslan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muş

²Muş Alparslan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Muş

³Muş Özel Eğitim Uygulama Okulu

Özet

Futbol oyunu çağdaş olarak ortaya çıktığı ilk günden günümüze kadar sürekli olarak artan bir ilgiyle kitlelerin ilgisini çekmiştir. Taraftarları stadyumlara, televizyonlara ve müsabakaların izlenebildiği birçok sanal platforma çekmiştir. Futbola olan bu ilgi Dünya Kupası müsabakalarında en tepe noktaya çıkmaktadır. Öyle ki dünya kupası turnuvasını milyarlarca insan çeşitli platformlardan izlemektedir. Bu derece aşırı ilgi beraberinde hakem kararlarının irdelenmesini de getirmektedir. FIFA bu kadar ilgi gören turnuvanın devamlılığını sağlamak ve turnuvayı daha fazla kitlelere yaymak adına "Adil Oyun" sloganını uygulamaya koydu. Bu sloganı desteklemek için "VAR", "Kale Çizgisi Teknolojisi", "Yarı Otomatik Ofsyat Teknolojisi" gibi teknolojik yenilikleri futbola adapte etmiştir. Bunun sonucunda, bu teknolojiler özellikle çalışmamıza da konu olan disiplin uygulamaları konusunda daha önceki dünya kupaları müsabakalarına oranla daha az kart çıkmasını sağlamıştır.

Bu çalışmanın amacı da son iki Dünya Kupası Finallerinde takımların almış oldukları kart cezalarını incelemektir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda son iki dünya kupasında kart sayılarının birbirine çok yakın oldukları görülmüştür. Bu durumun sebebini FIFA'nın futbola adapte ettiği bazı teknolojik yeniliklerden kaynaklandığını düşünmekteyiz. Öyle ki VAR sisteminin olmadığı son Dünya Kupası finallerinde 10 tane kırmızı kart çıkmışken VAR uygulanan son iki dünya kupasında sadece 4 kırmızı kart çıkmıştır. Benzeri teknolojik sistemlerin futbolda seyir zevkini arttıracığını ve oyuncularını daha fazla koruyacağını düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: FIFA, Dünya Kupası, Futbol, Disiplin Cezası

EVALUATION OF 2018 AND 2022 WORLD CUPS IN TERMS OF DISCIPLINARY PUNISHMENT

The game of football has attracted the attention of the masses with an ever-increasing interest from the first day of its emergence to the present day. It has attracted fans to stadiums, televisions and many virtual platforms where the matches can be watched. This interest in football reaches its peak in World Cup competitions. So much so that billions of people watch the world cup tournament from various platforms. This degree of interest brings with it the scrutiny of the arbitrator's decisions. FIFA implemented the "Fair Game" slogan in order to ensure the continuity of the tournament, which attracted so much attention, and to spread the tournament to more masses. To support this slogan, it has adapted technological innovations such as "VAR", "Goal Line Technology", "Semi-Automatic Offset Technology" to football. As a result, these technologies have enabled fewer cards to be issued compared to previous world cup competitions, especially in terms of discipline practices, which are also the subject of our study.

This study aims to examine the card penalties received by the teams in the last two World Cup Finals. As a result of the evaluations, it was seen that the number of cards in the last two world cups was very close to each other. We think that the reason for this situation is due to some technological innovations that FIFA has adapted to football. So much so that while 10 red cards were shown in the last World Cup finals without the VAR system, only 4 red cards were shown in the last two world cups where VAR was applied. We think that similar technological systems will increase the pleasure of watching football and protect the players more.

Keywords: FIFA, World Cup, Football, Disciplinary Punishment

Terapatik Rekreasyonel Faaliyetlere Katılım Durumunun Duygusal Beceri Ve Yetkinlik İle Yaşam Yönelimi Üzerine Etkisi

Tebessüm Ayyıldız Durhan , Ferhat Kiliçarslan , Ecem Türkmen , Beyza Merve Akgül

Gazi Üniversitesi,Gazi Üniversitesi,Gazi Üniversitesi,Gazi Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada hastanelerde yatılı olarak tedavi gören hastaların terapatik rekreasyonel faaliyetlere katılım durumlarının hastalar için duygusal beceri ve yetkinlik ile yaşam yönelimleri üzerine olan etkilerinin araştırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda çalışmaya Ankara Gülhane Eğitim ve Araştırma hastanesinde yatılı olarak tedavi gören 154'ü erkek 159'u kadın toplam 313 kişi katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formunun yanı sıra "Duygusal Beceri ve Yetkinlik Ölçeği (DBYÖ-45) ile Yaşam Yönelimi Testi (YYT-R) kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem T testi, tek yönlü varyans analizi ANOVA, LSD post hoc testleri ve çoklu doğrusal regresyon analizi ile pearson momentler çarpımı korelasyon analizleri kullanılmıştır. Mevcut çalışmada DBYÖ-45 için iç tutarlılık kat sayısı .96 ve YYT-R için ise .92 olarak bulunmuştur. Analiz sonuçlarından elde edilen bulgulara göre katılımcıların Duygusal Beceri ve Yetkinlik Ölçeğinden aldıkları ortalama puanların yüksek düzeyde olduğu ($\bar{x}=3.81$) ve düşük düzeyde ($\bar{x}=2.00$) YYT-R düzeyi sergiledikleri tespit edilmiştir. Buna göre katılımcıların yaşam yönelimi için kötümser duygular taşıdığı söylenebilir. Katılımcıların terapatik rekreasyonel faaliyetlere katılım durumları duygusal beceri ve yetkinliklerini anlamlı şekilde farklılaştırdığı yine katılımcıların yaş, eğitim düzeyi, günlük tedavi sıklığı, tedavi alınan birim, hastanede kalma süresi değişkenlerinin ölçme araçlarını anlamlı olarak farklılaştırdığını; cinsiyet, medeni hal, algılanan gelir ve tedavi sürecinde kalınan odadaki hasta sayısı değişkenlerine göre ise anlamlı olarak farklılaşmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Duygusal beceri ve yetkinliği ve alt boyutları ile yaşam yönelimi arasında negatif yönlü orta düzeyde ilişkiler bulunmuş olup, duygusal beceri ve yetkinlik, yaşam yöneliminin anlamlı bir yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir. Araştırma bulguları terapatik rekreasyon faaliyetlerine katılımın duygusal beceri ve yetkinlik ile yaşam yönelimi üzerinde nispeten sınırlı farklılık yarattığı yönündedir.

Anahtar Kelimeler: Terapatik Rekreasyon, Hastalar, Duygusal Beceri ve Yetkinlik, Yaşam Yönelimi.

The Effect of Participation in Therapeutic Recreational Activities on Emotional Skills and Competence and Life Orientation

In this study, it is aimed to investigate the effects of participation in therapeutic recreational activities on emotional skills and competence and life orientations of patients receiving inpatient treatment in hospitals. In this direction, a total of 313 people, 154 males and 159 females, who were treated as inpatients in Ankara Gülhane Training and Research Hospital, participated in the study. In addition to the personal information form, "Emotional Skills and Competence Scale (ESCS-45) and Life Orientation Test (LAT-R) were used as data collection tools. Descriptive statistics, independent sample T test, one-way analysis of variance ANOVA, LSD post hoc tests, multiple linear regression analysis and Pearson product-moment correlation analyses were used to analyse the data. In the present study, the internal consistency coefficient was found to be .96 for the DBQ-45 and .92 for the YYT-R. According to the findings obtained from the results of the analyses, it was determined that the mean scores of the participants from the Emotional Skills and Competence Scale were at a high level ($\bar{x}=3.81$) and they exhibited a low level ($\bar{x}=2.00$) of YYT-R. Accordingly, it can be said that the participants have pessimistic feelings for life orientation. It was concluded that the participants' participation in therapeutic recreational activities significantly differentiated their emotional skills and competencies, and that the variables of age, education level, daily treatment frequency, unit of treatment, and length of stay in the hospital significantly differentiated the measurement tools, while the variables of gender, marital status, perceived income, and the number of patients in the room during the treatment process did not differ significantly. Negative and moderate relationships were found between emotional skills and competence and its sub-dimensions and life orientation, and emotional skills and competence was found to be a significant predictor of life orientation. The findings of the research suggest that participation in therapeutic recreation activities creates a relatively limited difference on emotional skills and competence and life orientation.

Keywords: Therapeutic Recreation, Patients, Emotional Skills and Competence, Life Orientation.

[90-iscs-conference-9th-554-MT-FC-TB-Oral/Online / Çeviri-33](#)

Increasing Condition in Artistic Gymnastics With Students

Edison Ikonomi

Sports University Tirane/ALBANIA

Abstract

The physical preparation represents a determined structural side of the sport training inside gymnastics and an important content factor conditioning the technical level and the performance capacity. The more and more obvious specificity through the biomechanical structures, influencing training but also through respective physical and psychical effort, is conclusively oriented towards developing the specific motor skill qualities to the students. Experimenting and comparing data from measurements is a prime place in this study. To measure S. j. and C. m. j. in the lower limbs, Leonardo Mechanography (GRFP) 2008 equipment was used, from which were obtained specific data such as: V. max., Jump Height, F. max. tot., P. max. tot., F. max. rel., P. max. / kg., Efficiency, E.F.I. All students were measured on tests: vertical jump, long jump, 20m running, 5x10m running, flexibility, and anthropometric parameters related to these tests. All data obtained from tests performed were subjected to statistical analysis with ANOVA method and EXEL 2010, representing average, standard deviation, variance, probability. The planned training for jumps in 8 weeks helped to develop the specific mobility skills needed to increase sporting performance on the floor and vault. Applying muscle training programs within the preparation, has contributed to the improvement of the technical level.

Keywords: Gymnasts, Physical Preparation, Jumping, Muscular Training.

HALKOYUNLARININ ALGILANAN ÖĞRETMEN ÖZYETERLİĞİNE ETKİLERİ ÜZERİNE BİR

ARAŞTIRMA: GAZİANTEP ÖRNEĞİ

Göktuğ Akdoğan¹, Hüseyin Öztürk²

¹MEB, ²Gaziantep Üniversitesi

Özet

Algılanan öz yeterlik, Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramında merkezi bir rol oynar. Çünkü yeterlilik algısı sadece davranışın sonucunu etkilemez. Yetkinlik algısı, diğer değişkenler üzerindeki arzuyu, analitik ve stratejik düşünmeyi, zorluklara karşı direnci ve motivasyonu etkiler (Bandura, 1999; Bandura, Barbaranelli, Caprara ve Pastorelli, 2001). Bu nedenle, bireyin öz yeterlik algısı, sadece davranışlarını yönlendirmekle kalmaz, aynı zamanda birbirinden farklı gereksinimleri bulunan görevler için davranışlarına yön vermesini de etkiler (Bandura, 1999). Öğretmenlerin öz yeterliği, öğrenciler motive olsun veya olmasın, öğretmenin öğrenci davranışında istenen etkiyi gösterebileceği inancı olarak tanımlanmaktadır (Tschannen-Moran, Woolfolk Hoy ve Hoy, 2001). Daha genel olarak, öğretmenin öğretim sürecindeki görevlerle uğraşırken kendisine ilişkin algısına öğretmen öz yeterliği denir. Davranışsal Öğrenme Yaklaşımı sonrasında geliştirilen Bilişsel Kuramlar ile öğrencilerin öğrenme sürecinde daha aktif oldukları, daha kolay öğrenebildikleri ve öğrenme sürecinde nasıl daha olumlu tutumlar geliştirebilecekleri ve öğretmenlerin yeterliliklerinin nasıl yapılandırılacağı görülmektedir. Dansın pedagojik yönü, insanı daha duyarlı bir kişilik olması için eğitmesi, aynı zamanda sanatsal değerleri ve insan ilişkilerini eğitmesi anlamında görülebilir. Bu yönüyle dans kültürel yönden daha güçlü topluma giden yoldur. Ayrıca halk dansları, insanların kendi kültüründe özdeşleşmek ve belirli bir biçimde sunmak istediği değerlerin paylaşım ve icra alanıdır (Dugonik ve Plenkovic, 2012). Eğitim alanında, insani değerleri ve davranışları belirleyen sosyal ve kültürel etkilerin anlaşılmasının yanı sıra doğal ve kültürel mirasa duyarlı olma becerisinin geliştirilmesi de önemlidir (Uhrinova vd., 2016). Bu çalışmada hem eğitim sürecine önemli katkılar sunabilme potansiyeli bakımından, hem de öz yeterlik bağlamında etkileri bulunabileceği düşünülen halkoyunlarının; öğretmenlerin mesleki öz yeterlik algıları üzerinde etkileri bulunup bulunmadığı belirlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Halkoyunları, Dans, Özyeterlik, Öğretmen Özyeterliği

A RESEARCH on THE EFFECTS of FOLKDANCE on PERCEIVED TEACHER SELF-EFFICIENCY: THE CASE of GAZİANTEP

Perceived self-efficacy plays a central role in Social Cognitive Learning Theory. Because the perception of competence does not only affect the outcome of the behavior. Perception of competence affects the desire on other variables, analytical and strategic thinking, resistance to difficulties and motivation (Bandura, 1999; Bandura, Barbaranelli, Caprara, & Pastorelli, 2001). Therefore, an individual's perception of self-efficacy not only directs his/her behaviors, but also influences his/her behavior for tasks with different needs (Bandura, 1999). Teachers' self-efficacy is defined as the belief that the teacher can exert the desired effect on student behavior, whether students are motivated or not (Tschannen-Moran, Woolfolk Hoy, & Hoy, 2001). More generally, the teacher's perception of himself while dealing with the tasks in the teaching process is called teacher self-efficacy. With the Cognitive Theories developed after the Behavioral Learning Approach, it is seen that students are more active in the learning process, they can learn more easily, how they can develop more positive attitudes in the learning process and how teachers' competencies can be structured. The pedagogical aspect of dance can be seen in the sense that it trains people to be a more sensitive personality, but also educates artistic values and human relations. In this respect, dance is the way to a stronger society in terms of culture. In addition, folk dance is the area of sharing and performing the values that people want to identify in their own culture and present in a certain way (Dugonik & Plenkovic, 2012). In the field of education, it is important to develop the ability to be sensitive to natural and cultural heritage, as well as to understand the social and cultural effects that determine human values and behaviors (Uhrinova et al., 2016). In this study, folk dances, which are thought to have effects both in terms of their potential to contribute to the education process and in terms of self-efficacy; It will be determined whether there are effects on teachers' professional self-efficacy perceptions.

Keywords: Folkdance, Dance, Self-efficacy, Teachers Self-efficacy

ANTRENÖRLERİN SPORDA SOSYALLEŞME VE ANTRENÖR ÖZ YETERLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: GAZİANTEP ÖRNEĞİ

Reşit Salan¹, İbrahim Halil Korkmaz²

¹Gaziantep Final Okulları

²Gaziantep Üniversitesi

Özet

Günümüzde bireylerin fiziksel, duygusal ve toplumsal bakımdan gelişiminin sağlanması, grup çalışmasına yatkınlıklarının artırılması, karşılıklı dayanışma duygusunun oluşturulması ve toplum üyeliğini kazanmalarının en kolay yollarından biri spor olgusudur. Spor, bir takım fiziksel aktiviteler bütünü olmasının yanı sıra, bireylere sosyal kimlik ve grup üyeliği duygusu kazandırır. Spor etkinlikleriyle meşgul olmak bireyin sosyalleşmesine yardımcı olur. Bunun yanı sıra önem verilen birçok sosyal değer oluşmasını ve sürekli hale gelmesini sporla sağlamak mümkündür. Söz konusu işlevleri yerine getirmesi bakımından son derece büyük bir sosyal önem taşıyan sportif süreçlerde antrenörler, katılımcıların süreçlere dahil olmalarına ve gelişim göstermelerine refakat etmeleri açısından oldukça değerli bir vazifeyi üstlenmektedir. Bu bakımdan sporun hem sosyal, hem de fonksiyonel işlevlerinin yerine gelmesi açısından kritik öneme haiz antrenörlerin sporda sosyalleşme durumları ile sporcularının öğrenme süreçleri ve performanslarına ne ölçüde etki edebildiklerine ilişkin inançlarını ifade eden antrenör öz yeterlik düzeylerinin sosyalleşme durumları ile ilişkisi, merakla şayan bir araştırma konusu teşkil etmektedir. Araştırma kapsamında antrenörlerin sporda sosyalleşme düzeyleri, antrenör öz yeterlik durumları ve söz konusu değişkenler arasındaki ilişkiler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: öz-yeterlik, antrenörlük, antrenör öz-yeterliği

A RESEARCH ON THE RELATIONSHIP BETWEEN COACHES' SOCIALIZATION IN SPORTS AND COACHER SELF-EFFICIENCY LEVELS: THE EXAMPLE OF GAZİANTEP

Today, sports is one of the easiest ways for individuals to develop physically, emotionally and socially, to increase their tendency to group work, to create a sense of mutual solidarity and to gain community membership. Sports, in addition to being a set of physical activities, gives individuals a sense of social identity and group membership. Engaging in sports activities helps the individual socialize. In addition, it is possible to ensure the formation and continuity of many important social values through sports. In sportive processes, which are of great social importance in terms of fulfilling these functions, coaches undertake a very valuable task in terms of accompanying the participants in the processes and their development. In this respect, the relationship between the socialization status of coaches, which is critical for the fulfillment of both social and functional functions of sports, and the relationship between the socialization status of trainers, expressing their beliefs about the extent to which they can affect the learning processes and performances of their athletes, constitutes an interesting research topic. . Within the scope of the research, the socialization levels of the trainers in sports, the trainer's self-efficacy status and the relationships between these variables will be examined.

Keywords: self-efficacy, coaching, coach self-efficacy

SOSYOTELİST OLMA VE CAN SIKINTISI İLİŞKİSİ: SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yalçın UYAR¹

¹ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-9786-5849>

Email: yuyar@ankara.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, can sıkıntısı ile sosyotelist olma ilişkisinin spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinden incelenmesidir. Araştırma nicel bir araştırma olup, tarama modelinin esaslarına göre hazırlanmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler oluştururken, araştırmanın örneklemini, Ankara’daki spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören 391 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, katılımcıların demografik bilgilerine yönelik soruların yer aldığı kişisel bilgi formu ile Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği ve Sosyotelist Olma Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada analizler SPSS paket programı yoluyla çözümlenmiştir. Verilerin normal dağılımı için Çarpıklık ve Basıklık değerlerine, güvenilirlik için ise Cronbach’s Alfa (α) katsayısına bakılmıştır. Araştırmada ikili gruplar arasındaki farkların belirlenmesinde Independent Sample t test, çoklu gruplar arasındaki farkları belirlemesinde OneWay ANOVA testi, anlamlı farkın hangi gruptan kaynaklandığının belirlenmesi için ise LSD testi kullanılmıştır. Araştırmada spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin can sıkıntısı ile sosyotelist olma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı ve bu ilişkinin yönü ve gücünün belirlenebilmesi amacıyla Pearson korelasyon testi kullanılmıştır. Araştırmada cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre herhangi bir anlamlı farka rastlanmazken, sınıf, akıllı telefon kullanma yılı, günlük akıllı telefon kullanma süresi değişkenlerine göre anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Bunun yanında spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin can sıkıntısı ile sosyotelist olma durumları arasında orta düzeyde, pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Sosyotelist olma, can sıkıntısı, spor bilimleri fakültesi öğrencileri

THE RELATIONSHIP BETWEEN PHUBBING AND BOREDOM: A RESEARCH ON STUDENTS OF THE FACULTY OF SPORTS SCIENCES

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between boredom and phubbing through the students of the faculty of sports sciences. The research is a quantitative research and has been prepared according to the principles of the screening model. While the population of the research was composed of students studying at the faculties of sports sciences in Turkey, the sample of the research consisted of 391 students studying at the faculties of sports sciences in Ankara. Convenience sampling method was used in the research. In the study, the personal information form, which included questions about the demographic information of the participants, and the boredom tendency scale and generic scale of phubbing were used. In the research, the analyzes were analyzed through the SPSS package program. Skewness and Kurtosis values were used for the normal distribution of the data, and Cronbach's Alpha (α) coefficient was used for reliability. In the study, Independent Sample t test was used to determine the differences between paired groups, OneWay ANOVA test was used to determine the differences between multiple groups and LSD test was used to determine which group caused the significant difference. In the research, Pearson correlation test was used to determine whether there is a significant relationship between the boredom and phubbing levels of the students of the faculty of sports sciences, and to determine the direction and strength of this relationship. No significant difference was found in the study according to gender and age variables. It was observed that there were significant differences according to the variables of class, year of smartphone use and daily smartphone usage time. In addition, it has been determined that there is a moderate, positive and significant relationship between the boredom and phubbing levels of the students of the faculty of sports sciences.

Keywords: Phubbing, boredom, students of the faculty of sports sciences

Giriş

Günlük yaşamda yoğunluğu ne derece yüksek olursa olsun insanoğlunun ilgi duyduğu, onu meşgul eden şeylerin cazibesi zamanla kaybolur. Kişinin deneyimlediği her şeyin değeri zamanla azalır. İnsan kendisine yeni ilgi alanları ve meşguliyetler aramaya başlar. Eğer bu durum bir başka meşguliyet ya da ilgi çekici aktiviteyle ikame edilemezse can sıkıntısının ortaya çıkması kaçınılmazdır (Bench ve Lench, 2013). Can sıkıntısı olarak isimlendirdiğimiz deneyim insanlığın her döneminde ve her kültürde kendine yer bulmuştur (Eastwood vd., 2012). Antik dönemlerden bu yana bilimsel bir araştırma konusu olmasına rağmen insanların neden can sıkıntısı yaşadıklarının tam olarak açıklanamaması, can sıkıntısının tanımını yapmayı da zorlaştırmaktadır (Martin vd., 2006; Bench ve Lench, 2013). Bu konuda Greenson, (1953), can sıkıntısını tarif etmenin, tanımlamaktan çok daha kolay olduğunu belirtmiştir. Bunun nedenini ise sıkılma hissinin kişiden kişiye değişen bir kavram olmasına bağlamıştır. Çünkü tatminsizlik durumu, bir eyleme karşı isteksizlik, bir özlem hali ancak neyin özlemediğini belirleyememe, bir boşluk duygusu ve zamanın sanki durmuş gibi görünmesi gibi durumların hepsinin can sıkıntısı olarak tarif edilebileceğini söylemiştir (Greenson,1953). Buna paralel olarak Wijnand vd., (2012), can sıkıntısının "kendi özgü" bir duygu olduğunu savunmaktadır. Can sıkıntısının bu kendine özgü olduğunu ise can sıkıntısının başka hiçbir duyguyla açıklanamayacak bazı özellikler taşımasına bağlamaktadırlar. Daha açık bir ifadeyle, "kişinin yaptığı işleri anlamsız olarak algılaması" durumunu can sıkıntısının en önemli özelliği olarak konumlandırırlarken, "keyifsizlik, ilgi eksikliği veya boşluk duyguların can sıkıntısı duygusuyla iç içe olan, ona yol açabilecek duygular olabileceğini ancak can sıkıntısının bizzat bu olamayacağını savunmuşlardır (Wijnand vd., 2012), Ancak can sıkıntısı kavramının literatürde en sık kullanılan tanımı "tatmin edici bir faaliyette bulunmayı istemek ancak bunun gerçekleşmemesi durumunda kişide ortaya çıkan mutsuzluk ve huzursuzluk hissi" şeklindedir (Eastwood vd., 2012). O'Hanlon (1981), can sıkıntısını, monoton görevler veya sınırlı dış uyaranlardan kaynaklanan insanın yaşantısı için önemsiz geçici bir durum olarak değerlendirmiştir. Ancak araştırmalar can sıkıntısı eğiliminin toplumsal yaşamda büyük bir sorun olabileceğini göstermektedir (Eastwood vd., 2012). Sürekli can sıkıntısının insanlarda kumar, uyuşturucu, alkol ve depresyon gibi bir çok büyük probleme yol açabileceği yapılan araştırmalarla ortaya konulmuştur (Mercer ve Eastwood, 2010; Lee vd., 2007; Goldberg vd., 2011). Diğer yandan Eastwood vd., (2012) can sıkıntısının insanın hedef arayışında önemli bir yeri olduğu, insanları yeni hedefler ve deneyimler aramaya teşvik ettiği, bu nedenle de değerli bir uyaran olduğunu savunmuştur. Bu durumların bir birleşimi olarak Elpidorou (2017), olumsuz duygu ve deneyimlerin insan yaşamında kaçınılmaz olduğunu, bunlara nasıl tepki verilmesi gerektiğinin ise kişinin kendisine bağlı olduğunu söyleyerek, can sıkıntısının kişinin kendi potansiyelini keşfetmesine olanak sağlayan, kişiyi hayatı için bir şeyler yapmaya teşvik eden bir duygu olduğunu belirtmiştir.

Teknolojinin insan yaşamındaki etkilerinin her geçen gün kendini hissettirmesiyle birlikte bunun neden olduğu sosyal ve psikolojik sorunların varlığı da kendini göstermeye başlamıştır. Teknolojik bağımlılıklara örnek olarak "internet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı ve akıllı telefon bağımlılığı" gibi çeşitli bağımlılık türlerinden söz edilmektedir (Savcı ve Aysan, 2017). Literatür incelendiğinde bu bağımlılık türlerine ilişkin farklı alanlarda, artan sayıda araştırmalar olduğu dikkat çekmektedir (Anlı ve Taş 2018; Ang vd., 2019; Oberst vd., 2017; Kwon vd., 2013). İlk zamanlar anında iletişimin sağlanması, işlerin zaman ve sermayeden tasarruf edilerek daha kolay ve akıcı yürütülmesi amacıyla kullanılmaya başlanan cep telefonları, teknolojik gelişmelerin de etkisiyle farklı amaçlarla da kullanılmaya başlamıştır. Özellikle internet özelliğinin telefonlara dahil edilmesi sonrası hızla gelişen oyun ve sosyal medya uygulamaları, cep telefonlarının kullanım amaçlarını da değiştirmiştir. Dünyanın neresinde olunursa olunsun iletişimin hem görüntülü hem de sesli bir şekilde çok kolay bir şekilde gerçekleşebilmesi insanların sosyalleşme algılarını da etkilemiştir. Bu durum ise "yüz yüze ilişkilerde" çeşitli sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu sorunlardan biri de sosyotelizmdir (Göksün, 2019). Sosyotelizm, "bireyin başka bireylerle iletişimi sırasında dikkatini akıllı telefona vermesi, akıllı telefonla ilgilenmesi ve algısını kişilerarası iletişimden kaçırmaması" olarak tanımlanmaktadır. Bu davranışı sergileyen kişiler ise "sosyotelist" olarak adlandırılmaktadır (Karadağ vd., 2016). David ve Roberts (2017) sosyotelizm (phubbing) davranışlarını "kişilerarası iletişim halindeyken birden bir tarafın telefon ile görüşme yapması, bir mesaj yazmak için konuşmayı kesmesi, beraberken karşısındaki bireyin varlığını yok sayması, görüşmeyi kesintiye uğratması gibi sürekli akıllı telefonla uğraşma şeklindeki davranışlar" olarak tanımlamıştır.

Bugün gelinen noktada cep telefonlarının insanoğlunun hayatını kolaylaştıran en önemli teknolojik araçlardan biri olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ancak cep telefonunun insanların sosyal yaşam pratiklerinde neden olduğu değişimler, kimi zaman sosyotelist olma gibi olumsuz sonuçlar da doğurabilmektedir. Özellikle gençler cep telefonu sayesinde ulaşabildikleri sosyal mecralar sayesinde kendilerini okul, aile veya arkadaş ortamından kolaylıkla izole edebilmektedir. Bu durum ise kontrol edilemediği takdirde çeşitli sosyal veya psikolojik

rahatsızlıklara neden olabileceği belirtilmektedir (Cunningham, vd.,2021; Keles vd., 2020). Bu çalışmanın amacı, can sıkıntısı ile sosyotelist olma ilişkisinin spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinden incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli:

Bu araştırma nicel bir araştırma olup, tarama modelinin esaslarına göre hazırlanmıştır. Tarama modelinde, geçmişte veya halen var olan bir durum mevcut şekliyle ortaya konulmaya çalışılır. “Belge, istatistik, görüntü veya resim” gibi veriler bir sistem dâhilinde ele alınır ve yorumlanır (Karasar, 2020). Nicel araştırmalarda ise “olgular, çevrelerindeki süreç ve etkenlerden soyutlanarak nesnelleştirilir”. Daha sonra bu olgular gözlenebilen ve ölçülebilen birimlere dönüştürülerek (Erdoğan, 2003) farklı grup ya da değişkenler arasındaki ilişkilerin karşılaştırılması ve yorumlanmasına olanak sağlar (Büyükoztürk vd., 2016).

Araştırma Grubu:

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler oluştururken, araştırmanın örneklemini, Ankara’da bulunan spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören 391 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminde “veriler, belirlenen örneklem içinden en kolay, hızlı ve ekonomik şekilde” toplanır (Aaker vd., 2007). Araştırmaya katılan öğrencilerin 158’i kadın, 233’ü erkektir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu 18-23 yaş arasındadır ve 6 yıldan daha uzun süredir akıllı telefon kullanmaktadır. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu ise günde en az 3 saatini akıllı telefon kullanarak geçirmektedir. Katılımcı bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik özellikleri

Kişisel Bilgiler	Alt Gruplar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	158	40,4
	Erkek	233	59,6
Yaş	18-20 Yaş Arası	172	44
	21-23 Yaş Arası	167	42,7
	24 Yaş ve Üzeri	52	13,3
Sınıf	1.Sınıf	73	18,7
	2.Sınıf	152	38,9
	3.Sınıf	93	23,8
	4.Sınıf	73	18,7
Akıllı Telefon Kullanma Yılı	4-5 Yıl Arası	39	10
	6-7 Yıl Arası	103	26,3
	8-9 Yıl Arası	107	27,4
	10 Yıl ve Üzeri	142	36,3
Günlük Akıllı Telefon Kullanma Süresi	2 Saat veya Daha Az	82	21
	3-4 Saat Arası	185	47,3
	5-6 Saat Arası	103	26,3
	7 Saat ve Üzeri	21	5,4
Toplam		391	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, katılımcıların demografik bilgilerine yönelik soruların yer aldığı kişisel bilgi formu ile Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği ve Sosyotelist Olma Ölçeği kullanılmıştır. Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği, Struk vd., (2015) tarafından geliştirilmiş, Güner vd., (2021) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 7’li Likert tipinde hazırlanan ölçek, 8 madde ve tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 8, en yüksek puan 56’dır. Ölçekten yüksek puan alınması, yüksek can sıkıntısı düzeyini, düşük puan alınması ise düşük can sıkıntısı düzeyini göstermektedir. Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır. Sosyotelist Olma Ölçeği ise Chotpitayasunondh ve Douglas (2018) tarafından geliştirilmiş olup, Göksün (2019) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 7’li Likert tipinde hazırlanan ölçek, 15 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar “nomofobi, kişilerarası çatışma ve kendini yalnızlaştırma alt boyutu 4 maddeden oluşurken, problem farkındalığı alt boyutu 3 maddeden” oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek puan 105’dir. Ölçekten yüksek puan alınması, yüksek sosyotelist olma düzeyini, düşük puan alınması ise düşük sosyotelist olma düzeyini göstermektedir. Ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmada analizler SPSS paket programı yoluyla çözümlenmiştir. Analizler öncesinde eksik ya da hatalı formlar belirlenerek araştırmadan çıkarılmıştır. Verilerin normal dağılımı için Çarpıklık (Skewness) ve Basıklık (Kurtosis) değerlerine, güvenilirlik için ise Cronbach's Alfa (α) katsayısına bakılmıştır. Yapılan normallik testi sonucunda Çarpıklık (,123) ve Basıklık (,246) değerlerinin -2 ve +2 arasında değiştiği, dolayısıyla verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir (Şencan, 2002). Güvenilirlik analizi ise, ölçeklerin geneli ve alt boyutlar için ayrı ayrı yapılmıştır. Kısa Can Sıkıntısı Ölçeğinin Cronbach's Alfa (α) katsayısı ,901 olarak bulunmuştur. Sosyotelist Olma Ölçeğinin geneli için Cronbach's Alfa (α) katsayısı ,892 bulunurken, nomofobi alt boyutu için ,798, kişilerarası çatışma alt boyutu için ,826, kendini yalnızlaştırma alt boyutu için ,893 ve problem farkındalığı alt boyutu için ,760 olarak bulunmuştur. Cronbach's Alfa (α) katsayılarından elde edilen rakamlar ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir (Kayış, 2013). Verilere ilişkin normallik ve güvenilirlik testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. Araştırmada ikili gruplar arasındaki farkların belirlenmesinde independent sample t test, çoklu gruplar arasındaki farkları belirlenmesinde OneWay ANOVA testi, anlamlı farkın hangi gruptan kaynaklandığının belirlenmesi için ise LSD testi kullanılmıştır. Araştırmada spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin can sıkıntısı ile sosyotelist olma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı ve bu ilişkinin yönü ve gücünün belirlenebilmesi amacıyla Pearson Korelasyon testi yapılmıştır.

Tablo 2. Verilere İlişkin Normallik ve Güvenilirlik Testi Sonuçları

Ölçekler	N	Çarpıklık	Basıklık	(α)
Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği	391			,901
Sosyotelist Olma Ölçeği	391			,892
Sosyotelist Olma Ölçeği Alt Boyutları	N			(α)
Nomofobi	391	,123	,246	,798
Kişilerarası Çatışma	391			,826
Kendini Yalnızlaştırma	391			,893
Problem Farkındalığı	391			,760

BULGULAR ve YORUMLAR

Ölçekten elde edilen veriler spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin demografik değişkenlerine göre analiz edilmiştir. Aşağıda bu analizler sonucu ortaya çıkan verilere ilişkin tablolar yer almaktadır.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Ölçekler ve Alt boyutları	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Std. Sapma	t	sd	P*
Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği	Kadın	158	2,83	1,42952	-1,857	389	,064
	Erkek	233	3,09	1,32594			
Sosyotelist Olma Ölçeği	Kadın	158	3,16	1,20243	,543	389	,587
	Erkek	233	3,10	,96595			
Nomofobi Alt Boyutu	Kadın	158	4,55	1,53023	,721	389	,471
	Erkek	233	4,44	1,37361			
Kişilerarası Çatışma Alt Boyutu	Kadın	158	2,41	1,37789	1,142	389	,254
	Erkek	233	2,26	1,19964			
Kendini Yalnızlaştırma Alt Boyutu	Kadın	158	2,54	1,53753	,255	389	,799
	Erkek	233	2,50	1,33976			
Problem Farkındalığı Alt Boyutu	Kadın	158	3,12	1,59234	-,637	389	,525
	Erkek	233	3,21	1,30376			

(P* $<$ 0,05).

Tablo 3 incelendiğinde, cinsiyet değişkenine göre, kısa can sıkıntısı ölçeği, sosyotelist olma ölçeğinin geneli ve tüm alt boyutlarında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farka rastlanmamıştır (Kısa can sıkıntısı ölçeği [t=-1,857, p<0.05], sosyotelist olma ölçeği geneli [t=,543, p<0.05], nomofobi alt boyutu [t=,721, p<0.05], kişilerarası çatışma alt boyutu [t=1,142, p<0.05], kendini yalnızlaştırma alt boyutu [t=,255, p<0.05], problem farkındalığı alt boyutu [t=-,637, p<0.05]).

Tablo 4. Yaş Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

ÖLÇEKLER VE ALT BOYUTLARI	GRUPLAR	$\bar{X}$	KARELER TOPLAMI	SD	KARELER ORTALAMA SI	F	P*	FARK (LSD)
KISA CAN SIKINTISI ÖLÇEĞİ	18-20 yaş arası (a)	3,10	5,490	2 388 390	2,745	1,460	,234	-
	21-23 yaş arası (b)	2,93	729,683		1,881			
	24 yaş üzeri (c)	2,76	735,173					
SOSYOTELİST OLMA ÖLÇEĞİ	18-20 yaş arası (a)	3,14	,596		,298	,261	,771	-
	21-23 yaş arası (b)	3,13	443,209		1,142			
	24 yaş üzeri (c)	3,02	443,805					
NOMOFOBİ ALT BOYUTU	18-20 yaş arası (a)	4,48	,282		,141	,068	,934	-
	21-23 yaş arası (b)	4,46	806,166		,688			
	24 yaş üzeri (c)	4,55	806,448					
KİŞİLERARASI ÇATIŞMA ALT BOYUTU	18-20 yaş arası (a)	2,39	3,880		1,940	1,194	,304	-
	21-23 yaş arası (b)	2,32	630,193		1,624			
	24 yaş üzeri (c)	2,08	634,073					
KENDİNİ YALNIZLAŞTIRMA ALT BOYUTU	18-20 yaş arası (a)	2,58	1,768	,884	,436	,647	-	
	21-23 yaş arası (b)	2,50	785,943	2,026				
	24 yaş üzeri (c)	2,37	787,711					
PROBLEM FARKINDALIĞI ALT BOYUTU	18-20 yaş arası (a)	3,12	1,744	,872	,428	,652	-	
	21-23 yaş arası (b)	3,25	791,510	2,040				
	24 yaş üzeri (c)	3,11	793,254					

(P* $<$ 0,05).

Tablo 4 incelendiğinde yaş değişkenine göre hiçbir ölçek ve alt boyutta istatistiksel olarak anlamlı farka rastlanmamıştır (kısa can sıkıntısı ölçeği [F(2,388)=1,460,p<0.05], sosyotelist olma ölçeği [F(2,388)=,261,p<0.05], nomofobi alt boyutu [F(2,388)=,068,p<0.05], kişilerarası çatışma alt boyutu [F(2,388)=1,194,p<0.05], kendini yalnızlaştırma alt boyutu [F(2,388)=,436,p<0.05], problem farkındalığı alt boyutu [F(2,388)=,428,p<0.05]).

Tablo 5. Sınıf Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

ÖLÇEKLER VE ALT BOYUTLARI	GRUPLAR	$\bar{X}$	KARELER TOPLAMI	SD	KARELER ORTALAMA SI	F	P*	FARK (LSD)
KISA CAN SIKINTISI ÖLÇEĞİ	1.Sınıf (a)	3,28		3 387 390	5,321 1,858	2,863	,037*	a,b>d
	2.Sınıf (b)	3,05	15,962					
	3.Sınıf (c)	2,91	719,210					
	4.Sınıf (d)	2,65	735,173					
SOSYOTELİST OLMA ÖLÇEĞİ	1.Sınıf (a)	3,34			1,666	1,469	,223	-
	2.Sınıf (b)	3,11	4,997		1,134			
	3.Sınıf (c)	3,08	438,808					
	4.Sınıf (d)	2,98	443,805					
NOMOFOBİ ALT BOYUTU	1.Sınıf (a)	4,37			2,306	1,116	,342	-
	2.Sınıf (b)	4,62	6,919		2,066			
	3.Sınıf (c)	4,50	799,529					
	4.Sınıf (d)	4,28	806,448					
KİŞİLERARASI ÇATIŞMA ALT BOYUTU	1.Sınıf (a)	2,75			5,426	3,399	,018*	a>b,c,d
	2.Sınıf (b)	2,22	16,277		1,596			
	3.Sınıf (c)	2,26	617,797					
	4.Sınıf (d)	2,19	634,073					
KENDİNİ YALNIZLAŞTIRMA ALT BOYUTU	1.Sınıf (a)	2,91		4,625	2,313	,076	-	
	2.Sınıf (b)	2,41	13,875	2,000				
	3.Sınıf (c)	2,46	773,836					
	4.Sınıf (d)	2,42	787,711					
PROBLEM FARKINDALIĞI ALT BOYUTU	1.Sınıf (a)	3,32		1,208	,592	,620	-	
	2.Sınıf (b)	3,21	3,625	2,040				
	3.Sınıf (c)	3,09	789,629					
	4.Sınıf (d)	3,05	793,254					

(P* $<$ 0,05).

Tablo 5 incelendiğinde sınıf değişkenine göre sosyotelist olma ölçeğinin geneli, nomofobi, kendini yalnızlaştırma ve problem farkındalığı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farka rastlanmazken, kısa can sıkıntısı ölçeğinin geneli ve kişilerarası çatışma alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür. Kısa can sıkıntısı ölçeğinin genelinde 1. ve 2. sınıf öğrencilerinin can sıkıntısı düzeylerinin, 4. sınıf öğrencilerine oranla daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır [$F(3,387)=,2,863,p<0.05$]. Kişilerarası çatışma alt boyutunda ise 1. sınıf öğrencilerinin sosyotelist olma düzeylerinin, 2.3. ve 4. sınıf öğrencilerine oranla daha yüksek olduğu görülmüştür [$F(3,387)=,3,399,p<0.05$].

Tablo 6. Akıllı Telefon Kullanma Yılı Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

ÖLÇEKLER VE ALT BOYUTLARI	GRUPLAR	$\bar{X}$	KARELER TOPLAMI	SD	KARELER ORTALAMA SI	F	P*	FARK (LSD)
KISA CAN SIKINTISI ÖLÇEĞİ	4-5 Yıldır (a)	2,82						
	6-7 Yıldır (b)	3,24	9,962		3,321	1,772	,152	-
	8-9 Yıldır (c)	2,96	725,210		1,874			
	10 Yıl ve Üzeri (d)	2,86	735,173					
SOSYOTELİST OLMA ÖLÇEĞİ	4-5 Yıldır (a)	3,00						
	6-7 Yıldır (b)	3,03	3,924		1,308	1,151	,328	-
	8-9 Yıldır (c)	3,08	439,881	3	1,137			
	10 Yıl ve Üzeri (d)	3,25	443,805	387				
NOMOFOBİ ALT BOYUTU	4-5 Yıldır (a)	3,92		390				
	6-7 Yıldır (b)	4,24	35,362		11,787	5,916	,001*	c>a
	8-9 Yıldır (c)	4,47	771,087		1,992			d>a,b
	10 Yıl ve Üzeri (d)	4,83	806,448					
KİŞİLERARASI ÇATIŞMA ALT BOYUTU	4-5 Yıldır (a)	2,29						
	6-7 Yıldır (b)	2,22	3,154		1,051	,645	,587	-
	8-9 Yıldır (c)	2,28	630,919		1,630			
	10 Yıl ve Üzeri (d)	2,44	634,073					
KENDİNİ YALNIZLAŞTIRMA ALT BOYUTU	4-5 Yıldır (a)	2,70						
	6-7 Yıldır (b)	2,48	1,515		,505	,249	,862	-
	8-9 Yıldır (c)	2,50	786,196		2,032			
	10 Yıl ve Üzeri (d)	2,51	787,711					
PROBLEM FARKINDALIĞI ALT BOYUTU	4-5 Yıldır (a)	3,12						
	6-7 Yıldır (b)	3,24	2,402		,801	,392	,392	-
	8-9 Yıldır (c)	3,06	790,852		2,044			
	10 Yıl ve Üzeri (d)	3,22	793,254					

(P* $<0,05$).

Tablo 6 incelendiğinde akıllı telefon kullanma yılı değişkenine göre kısa can sıkıntısı ölçeğinin geneli, sosyotelist olma ölçeğinin geneli, kişilerarası çatışma kendini yalnızlaştırma alt boyutu ve problem farkındalığı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farka rastlanmazken, nomofobi alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür. Nomofobi alt boyutunda 8-9 yıldır akıllı telefon kullanan öğrencilerin sosyotelist olma düzeylerinin, 4-5 yıldır akıllı telefon kullanan öğrencilere oranla daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca yine nomofobi alt boyutunda 10 yıl ve daha uzun süredir akıllı telefon kullanan öğrencilerin sosyotelist olma düzeylerinin, 4-7 yıldır akıllı telefon kullanan öğrencilere oranla daha yüksek olduğu görülmüştür [$F(3,387)=,5,916,p<0.05$].

Tablo 7. Günlük Akıllı Telefon Kullanma Süresi Değişkenine Göre Anova Testi Sonuçları

ÖLÇEKLER VE ALT BOYUTLARI	GRUPLAR	$\bar{X}$	KARELER TOPLAMI	SD	KARELER ORTALAMA SI	F	P*	FARK (LSD)
KISA CAN SIKINTISI ÖLÇEĞİ	2 Saat veya daha az (a)	2,42						
	3-4 Saat Arası (b)	2,95	49,366		16,455	9,286	,001*	b,c,d>a
	5-6 Saat Arası (c)	3,44	685,807		1,772			
	7 Saat ve Üzeri (d)	3,28	735,173					
SOSYOTELİST OLMA ÖLÇEĞİ	2 Saat veya daha az (a)	2,45						
	3-4 Saat Arası (b)	3,18	53,291	3	17,764	17,604	,001*	b,c,d>a
	5-6 Saat Arası (c)	3,46	390,514	387	1,009			
	7 Saat ve Üzeri (d)	3,52	443,805	390				
NOMOFOBİ ALT BOYUTU	2 Saat veya daha az (a)	3,42						
	3-4 Saat Arası (b)	4,56	139,502		46,501	26,982	,001*	b,c,d>a
	5-6 Saat Arası (c)	5,13	666,946		1,723			
	7 Saat ve Üzeri (d)	4,79	806,448					
KİŞİLERARASI ÇATIŞMA ALT BOYUTU	2 Saat veya daha az (a)	1,90						
	3-4 Saat Arası (b)	2,36	23,161		7,720	4,891	,002*	b,c,d>a
	5-6 Saat Arası (c)	2,49	610,912		1,579			
	7 Saat ve Üzeri (d)	2,83	634,073					
KENDİNİ YALNIZLAŞTIRMA ALT BOYUTU	2 Saat veya daha az (a)	2,08						
	3-4 Saat Arası (b)	2,57	20,160		6,975	3,520	,015*	b,c>a
	5-6 Saat Arası (c)	2,72	766,787		1,981			
	7 Saat ve Üzeri (d)	2,72	787,711					
PROBLEM FARKINDALIĞI ALT BOYUTU	2 Saat veya daha az (a)	2,36						
	3-4 Saat Arası (b)	3,27	76,160		25,387	13,701	,001*	b,c,d>a
	5-6 Saat Arası (c)	3,52	717,093		1,853			
	7 Saat ve Üzeri (d)	3,79	793,254					

(P* < 0,05).

Tablo 7 incelendiğinde günlük akıllı telefon kullanma süresi değişkenine göre tüm ölçek ve alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı farklar olduğu görülmüştür. Kısa can sıkıntısı ölçeğinin genelinde günde 3 saat ve daha uzun süre akıllı telefon kullanan öğrencilerin can sıkıntısı düzeylerinin, günde 2 saat veya daha az akıllı telefon kullanan öğrencilere oranla daha fazla olduğu bulgusuna ulaşılmıştır [F(3,387)=9,286,p<0.05]. Sosyotelist olma ölçeğinin genelinde, günde 3 saat ve daha uzun süre akıllı telefon kullanan öğrencilerin sosyotelist olma düzeylerinin, günde 2 saat veya daha az akıllı telefon kullanan öğrencilere oranla daha fazla olduğu bulgusuna ulaşılmıştır [F(3,387)=17,604,p<0.05]. Nomofobi, kişilerarası çatışma ve problem farkındalığı alt boyutlarında günde 3 saat ve daha uzun süre akıllı telefon kullanan öğrencilerin sosyotelist olma düzeylerinin, günde 2 saat veya daha az akıllı telefon kullanan öğrencilere oranla daha fazla olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (nomofobi alt boyutu, [F(3,387)=26,982,p<0.05], kişilerarası çatışma alt boyutu, [F(3,387)=4,891,p<0.05], problem farkındalığı alt boyut, [F(3,387)=13,701,p<0.05]). Kendini yalnızlaştırma alt boyutunda ise, günde 3-6 saat arası akıllı telefon kullanan öğrencilerin, sosyotelist olma düzeylerinin, günde 2 saat veya daha az akıllı telefon kullanan öğrencilere göre daha fazla olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 8. Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği ile Sosyotelist Olma ölçeği Arasındaki İlişkiyi Gösteren Korelasyon Analizi Sonuçları

Ölçekler	Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği	Sosyotelist Olma Ölçeği
Kısa Can Sıkıntısı Ölçeği	1	,585*
Sosyotelist Olma Ölçeği	,585*	1

(P* < 0,05).

Yapılan Pearson Korelasyon analizi sonucunda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin can sıkıntısı düzeyleri ile sosyotelist olma düzeyleri arasında orta düzeyde, pozitif yönlü (r = .585; p<0.05) anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Alpar, 2016). Bir başka deyişle, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin can sıkıntısı düzeyleri ile sosyotelist olma düzeylerinin doğru orantılı olduğu, can sıkıntısı düzeyi arttıkça, sosyotelist olma düzeyinin de arttığı veya can sıkıntısı düzeyi düştükçe, sosyotelist olma düzeyinin de düştüğü söylenebilir.

SONUÇLAR

Sonuç olarak, genel sosyotelizm ölçeğinde spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin en yüksek katılımı “telefonumu görebileceğim bir yere koyarım ($\bar{x}=4,95$)” maddesine, en düşük katılımı ise, “başkalarını rahatsız ettiğini bilsem bile telefonumu kullanırım ($\bar{x}=2,08$)” maddesine gösterdikleri görülmüştür. Bunun yanında alt boyutlarda en yüksek katılımın “nomofobi alt boyutunda ($\bar{x}=4,48$)”, en düşük katılımın ise “kişilerarası çatışma alt boyutunda ($\bar{x}=2,32$)” gerçekleştiği görülmüştür. Can sıkıntısı ölçeğinde ise en yüksek katılımın “yapmam gereken şeylerin çoğu birbirlerini tekrar eden, monoton şeyler ($\bar{x}=3,41$)”, maddesine, en düşük katılımın ise “kendimi eğlendirmekte zorlanıyorum ($\bar{x}=2,71$)” maddesinde gerçekleştiği görülmüştür. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin can sıkıntısı düzeyleri ile sosyotelist olma düzeyleri arasındaki ilişkiye bakıldığında ise, bu ilişkinin doğru orantılı olduğu, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin can sıkıntısı düzeyleri arttıkça, sosyotelist olma düzeylerinin de arttığı veya can sıkıntısı düzeyleri düştükçe, sosyotelist olma düzeylerinin de düştüğü görülmüştür. Genel sosyotelizm ölçeğinin bütününe bakıldığında spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin “ara sıra ($\bar{x}=3,12$)” düzeyinde sosyotelist davranışlar gösterdikleri, can sıkıntısı ölçeğine bakıldığında ise yine “ara sıra ($\bar{x}=2,98$)” düzeyinde can sıkıntısı eğilimleri gösterdikleri söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Aaker, D.A., Kumar, V., Day, G.S., (2007). *Marketing Research, 9. Edition, John Wiley & Sons, Danvers*
- Alpar, C. (2016). *Spor sağlık ve eğitim bilimlerinden örneklerle uygulamalı istatistik ve geçerlik güvenilirlik. Detay Yayıncılık. Ankara*
- Ang, MP, Chong, YX, Lau PJ. (2019). *The impact of loneliness and fear of missing out in predicting phubbing behaviour among undergraduates in Malaysia (Bachelor of Social Science Psychology dissertation). Negeri Perak, Malaysia, University of Tunku Abdul Rahman.*
- Anlı, G. Taş, İ. (2018). *Ergenler için oyun bağımlılığı ölçeği kısa formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Electronic Turkish Studies, 13(11):189-203.*
- Bench, S. W., Lench, H. C. (2013). *On the function of boredom. Behavioral sciences, 3(3), 459-472.*
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Özcan, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri (21. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.*
- Cunningham, S., Hudson, C. C., Harkness, K. (2021). *Social media and depression symptoms: a meta-analysis. Research on child and adolescent psychopathology, 49, 241-253.*
- David, M. E., Roberts, J. A. (2017). *Phubbed and alone: Phone snubbing, social exclusion, and attachment to social media. Journal of the Association for Consumer Research, 2(2), 155-163.*
- Eastwood, J.D., Frischen, A., Fenske, M.J., Smilek, D. (2012). *The unengaged mind: Defining boredom in terms of attention. Perspect. Psychol. Sci. 7, 482-495.*
- Elpidorou, A. (2017). *The good of boredom. Philosophical Psychology, 31(3), 323-351. doi:10.1080/09515089.2017.1346240*
- Erdoğan, İ. (2003). *Pozitivist metodoloji: Bilimsel araştırma tasarımı istatistiksel yöntemler analiz ve yorum. ERK: Ankara.*
- Goldberg, Y. K., Eastwood, J. D., LaGuardia, J., & Danckert, J. (2011). *Boredom: An emotional experience distinct from apathy, anhedonia, or depression. Journal of Social and Clinical Psychology, 30(6), 647-666.*
- Göksün, D. O. (2019). *Sosyotelist olma ve sosyotelizme maruz kalma ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21(3), 657-671. https://doi.org/10.32709/akusosbil.505642*
- Güner, H., Okan, N. ve Kardaş, S. (2021). *Kısa Can Sıkıntısı Eğilimi Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Yönden İncelenmesi. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 53: 326-341. DOI: 10.15285/maruaebd.797235*
- Greenson, R. R. (1953). *On boredom. Journal of the American Psychoanalytic Association, 1(1), 7-21.*
- Karadağ, E., Tosuntaş, ŞB., Erze, E., Duru, P., Bostan, N., Mızrak-Şahin, B., Babadağ, B (2016). *Sanal dünyanın kronolojik bağımlılığı: Sosyotelizm (phubbing). Addicta, 3:223-269.*
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi (35. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.*
- Kayış, A. (2013). *Kalaycı, Ş.(Ed.)(2006). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Ankara: Asil Yayın Dağıtım. İlköğretim Online, 12(1), 1-6.*

- Keles, B., McCrae, N., Grealish, A. (2020). A systematic review: the influence of social media on depression, anxiety and psychological distress in adolescents. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 79-93.
- Kwon, M., Kim, D.J., Cho, H., Yang, S. (2013). The smartphone addiction scale: development and validation of a short version for adolescents. *PloS one*, 8:e83558.
- Lee, C. M., Neighbors, C., & Woods, B. A. (2007). Marijuana motives: Young adults' reasons for using marijuana. *Addictive behaviors*, 32(7), 1384-1394.
- Martin, M.; Sadlo, G.; Stew, G. (2006). The phenomenon of boredom. *Qual. Res. Psychol.* 3, 193–211.
- Mercer, K. B., Eastwood, J. D. (2010). Is boredom associated with problem gambling behaviour? It depends on what you mean by 'boredom'. *International Gambling Studies*, 10(1), 91-104.
- Oberst, U., Wegmann, E., Stodt, B., Brand, M., Chamarro, A. (2017). Negative consequences from heavy social networking in adolescents: The mediating role of fear of missing out. *J Adolesc*, 55:51-60.
- O'Hanlon, J.F. (1981). Boredom: Practical consequences and a theory. *Acta Psychol.* 49, 53–82.
- Savcı, M., Aysan, F. (2017). Teknolojik bağımlılıklar ve sosyal bağıllık: İnternet bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı, dijital oyun bağımlılığı ve akıllı telefon bağımlılığının sosyal bağıllığı yordayıcı etkisi. *Dusunen Adam*, 30(3), 202-216.
- Wijnand, A. P. van Tilburg, Eric R. Igou (2012). On boredom: Lack of challenge and meaning as distinct boredom experiences. , 36(2), 181–194. doi:10.1007/s11031-011-9234-9

GENÇ ERKEK YÜZÜCÜLERDE KISA MESAFE YÜZME PERFORMANS BİLEŞENLERİ İLE ANTROPOMETRİK ÖZELLİKLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Determining The Relationship Between Short Distance Swimming Performance Components and Anthropometric Characteristics in Young Male Swimmers

İrem BULUT¹, Nuri TOPSAKAL², Ani AGOPYAN², Pemra ÜNALAN³

¹Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

²Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

³Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi

Özet

Amaç: Antropometrik parametreler ve yüzme performansı arasındaki ilişki çeşitli araştırmalarda ortaya konmasına karşılık, özellikle genç sporcularda farklı mesafelerdeki sprint performansı ile olan ilişkiye yönelik bilgiler yetersizdir. Bu çalışmanın amacı, 12-14 yaş grubu erkek yüzücülerde antropometrik özelliklerle kısa mesafe yüzme performans bileşenleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırmaya yarışmacı düzeyinde olan 22 erkek yüzücü katıldı. Katılımcıların antropometrik ölçümleri kapsamında vücut ağırlıkları, uzunlukları (boy, oturma yüksekliği, kulaç, el ve ayak), el ve ayak genişlikleri değerlendirildi. Ayrıca cormique index [(oturma yüksekliği/boy uzunluğu)x100] değeri hesaplandı. Katılımcıların 25-m,50-m serbest stil yüzme süreleri, alt ve üst ekstremite yüzme performans bileşenleri (kol ve ayak frekansı) test edildi ve ölçümler video kamera ile kaydedilerek analiz edildi. Normallik analizi için Shapiro-Wilk testi kullanıldı. 25-m ve 50-m serbest stil yüzme derecesi ile antropometrik özellikler ve yüzme performans bileşenleri arasında ilişki Spearman korelasyon analizi ile yapıldı.

Bulgular: Yüzücülerin yaş:12,1±0,95 yıl, boy uzunlukları: 153,4±7,29 cm, vücut ağırlığı: 42,6±7,46 kg olarak belirlendi. Kısa mesafe yüzme süreleri ile vücut ağırlığı (50m, r=-0.459), ekstremite uzunlukları [boy (25m, r=-0.448;50m, r=-0.462), kulaç (25m, r=-0.510;50m, r=-0.525), ayak (25m, r=-0.476;50m, r=-0.500), el (50m, r=-0.449),], kulaç frekansı (25m, r=-0.468) ve ayak frekansı (25m, r=-0.489;50m, r=-0.433) arasında negatif yönde anlamlı (p<0.05) bir ilişki olduğu belirlendi.

Sonuç: Genç erkek yüzücülerde 25-m ve 50-m serbest stil yüzme performans sürelerindeki azalmanın, özellikle alt ve üst ekstremite uzunluklarındaki artışla ilişkili olabileceği gözlemlendi. Ayrıca ayak (25-m ve 50-m) ve kulaç frekanslarındaki artışın (25-m), yüzme performans sürelerindeki azalmayla ilişkili olduğu sonucuna varıldı. Antrenörlerin sporcuların sprint yüzme performans bileşenlerini değerlendirirken, antropometrik özellikleri de dikkate almaları önemlidir. Bu yaklaşımla, antrenörler, bir sporcunun performans süresini optimize edebilmek ve antrenman programını planlarken performansta çok yönlü faktörlerin de ilişkili olabileceğine yönelik bir bakış açısı kazanabilirler. Araştırma sonuçlarımız yüzmede yetenek seçimi modelleri uygulanırken de kullanılmasi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler:Yüzme, Antropometrik Özellikler, Kulaç Frekansı, Ayak Frekansı

Attitude Of Students Towards Physical Education: A Case Study Of Public High Higher Secondary Schools Of Peshawar, Pakistan

Prof.Dr. Abdul Waheed Mughal

Sarhad Univerity, Peshawar

The primary aim of this study was to evaluate the perceptions of higher secondary school students regarding physical education, utilizing an attitude tool based on attitude theory. The study investigated students' attitudes toward physical education while considering the influence of grade level and gender. A total of 1000 students from 10th, 11th, and 12th grades participated in the study. The results indicated that, on the whole, students expressed a positive attitude towards physical education. However, as students progressed to higher grade levels, a noticeable decline in attitude scores was observed, with students in higher grades displaying lower mean scores.

Keywords: *Physical Education; Students Attitude; Higher Secondary Grade-Level*

TARAF TAR FAİR PLAY ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

İsmail AKTAŞ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Özet

Günümüzde sporun en önemli paydaşları arasında yer alan taraftarların davranış ve tutumları oyunun bir parçası olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle sporda beklenen etik değişimin bir sorumlusunun da taraftarlar olduğu düşünülmektedir. Taraftarların bu sürece bakış açıları ise ayrıca merak edilmektedir. Dolayısıyla mevcut araştırmada bu durumun değerlendirilebilmesine olanak sunacağı düşünülen Taraftar Fair Play Ölçeği'nin psikometrik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, ölçeğin faktör geçerliğini tespit etmek amacıyla iki aşama ile yürütülmüştür. Araştırmanın birinci aşamasına farklı kulüp taraftarlarından toplamda 313 birey (144 kadın-169 erkek) dahil edilirken ikinci aşamaya ise yine farklı kulüp taraftarlarından 214 birey (82 kadın-132 erkek) dahil edilmiştir. Birinci aşamada açımlayıcı faktör analizi (AFA), ikinci aşamada ise yapının uygulamadaki doğruluğunu test etmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) gerçekleştirilmiş ayrıca alt boyutların geçerlik ve güvenilirlik değerleri hesaplanmıştır. İlgili yapının güvenilirliği için cronbach alfa katsayıları ve madde toplam test korelasyonları incelenmiştir. AFA sonucunda ölçeğin 2 alt boyut altında toplanan 16 maddeden oluştuğu görülmüştür. Bu iki alt boyutun (Olumsuz tutum %46.39, Olumlu tutum %12.48) toplam varyansın %58.88'lik kısmını açıkladığı anlaşılmıştır. İlgili alt boyutlara yük veren maddelerin .54-.85 aralığında değer aldıkları belirlenmiştir. Güvenirliğe ait bulgular incelendiğinde sırasıyla alt boyutlar için cronbach alfa güvenirlik katsayısının .913, .866 olduğu ve ölçeğin tamamı için ise bu değer .920 olduğu görülmüş ve madde toplam test korelasyonlarının da .50-.81 aralığında değiştiği tespit edilmiştir. DFA sonucu RMSEA değerinin .066 ve diğer indekslerin de kriter değerler aralığında olduğu gözlenmiştir. Ayrıca alt boyutların da geçerli ve güvenilir olduğu ilgili değerler eşliğinde tespit edilmiştir (sırasıyla AVE .52-.50, CR .91-.85). Sonuç olarak; AFA, DFA, güvenirlik analizi ve madde analizleri kapsamında ulaşılan sonuçlar, Taraftar Fair Play Ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir yapıyı temsil ettiğini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Fair play, Taraftar, Geçerlik, Güvenirlik

Fan Fair Play Scale: Validity and Reliability Study

Today, the behavior and attitudes of the fans, who are among the most important stakeholders of sports, are accepted as a part of the game. For this reason, it is thought that fans are also responsible for the expected ethical change in sports. The viewpoints of the fans on this process are also curious. Therefore, in the present study, it is aimed to examine the psychometric properties of the Fan Fair Play Scale, which is thought to allow the evaluation of this situation. The research was carried out in two stages in order to determine the factor validity of the scale. A total of 313 individuals (144 female-169 mmale) from different club fans were included in the first stage of the research, while 214 individuals (82 female-132 male) from different club fans were included in the second stage. In the first stage, exploratory factor analysis (EFA) was performed, and in the second stage, confirmatory factor analysis (CFA) was carried out to test the accuracy of the structure in practice, and the validity and reliability values of the sub-dimensions were calculated. Cronbach's alpha and item-total test correlations were examined for the reliability of the related construct. As a result of EFA, it was seen that the scale consisted of 16 items gathered under 2 sub-dimensions. It was understood that these two sub-dimensions (Negative attitude 46.39%, Positive attitude 12.48%) explained 58.88% of the total variance. It has been determined that the items that load the related sub-dimensions have values in the range of .54-.85. When the findings of reliability were examined, it was seen that the Cronbach's alpha reliability coefficient for the sub-dimensions was .913, .866, and this value was .920 for the whole scale, and the item-total test correlations were found to vary between .50-.81. As a result of DFA, it was observed that the RMSEA value was .066 and the other indexes were within the criteria range. In addition, it was determined that the sub-dimensions were valid and reliable with the relevant values (AVE .52-.50, CR .91-.85, respectively). In conclusion; The results obtained within the scope of EFA, CFA, reliability analysis and item analyzes showed that the Fan Fair Play Scale represents a valid and reliable structure.

Keywords: Fair play, Fan, Validity, Reliability

DENETİM ODAĞININ BEDEN EĞİTİMİNDE OLUŞAN BAŞARI DUYGULARINA ETKİSİ: BAŞARI GÜDÜSÜ VE ÖĞRETMEN DESTEĞİNİN ROLLERİ

Mehmet Ceylan¹, Ünal Karlı²

¹Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor

²Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor

Özet

Bu araştırmanın iki amacı vardır; birincisi denetim odağının beden eğitimi dersi için oluşan başarı duygularına etkisini ve bu etkide başarı güdüsünün aracı rolünü ortaya koymak, ikincisi ise beden eğitimi öğretmeni desteği ile denetim odağı, başarı duyguları ve başarı güdüsü arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Araştırma örneklemini 2022-2023 bahar yarıyılında Kırıkkale’de öğrenim gören 894 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma YEM kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veriler SPSS ve AMOS programları kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular; iç denetim odağının beden eğitimi için oluşan pozitif başarı duygularını etkilediğini ($R^2=.07$, $\beta=0.27$; $p<.001$) ve bu etkide başarı güdüsünün aracı olduğunu ortaya koymuştur. Başarı güdüsü, iç denetim odağı ile birlikte pozitif başarı duygularındaki değişimin (varyansın) %19’unu açıklamaktadır. Aracı modelin anlamlılığını test edebilmek için yapılan Bootstrap yöntemi dolaylı etkinin anlamlı olduğunu göstermektedir ($\beta=0.15$; %95 CI {0.101, 0.213}). Dış denetim odağının ise beden eğitimi için oluşan negatif başarı duygularını etkilediği ($R^2=.28$, $\beta=0.53$; $p<.001$) ve bu etkide başarı güdüsünün aracı rolü olduğu bulunmuştur. Dış denetim odağı başarı güdüsü ile birlikte negatif başarı duygularındaki değişimin (varyansın) %34’ünü açıklamaktadır. Yapılan Bootstrap yöntemi ile aracı etkinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($\beta=0.06$; %95 CI {0.038, 0.102}). Ayrıca, beden eğitimi öğretmeni desteği ile pozitif başarı duyguları arasında pozitif yönde, negatif başarı duyguları arasında ters yönde orta düzeyde ilişki varken, dış denetim odağı ile ters yönde, iç denetim odağı ve başarı güdüsü ile pozitif yönde düşük düzeyde ilişki bulunmuştur. Sonuç olarak; çocukların denetim odaklarının iç denetimli olarak eğitilmesi ve başarıya güdülenmeleri sağlanarak beden eğitiminde pozitif başarı duygularının yaşanması sağlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Başarı Motivasyonu, Kontrol Odağı, Öğrenci Kişilikleri, Beden Eğitimi ve Spor

The Effect of Locus of Control on Achievement Emotions in Physical Education: The Roles of Achievement Motive and Teacher Support

The first aim of this study was to investigate the impact of locus of control on achievement emotions for physical education and to explore the mediating role of achievement motive in this impact. Secondly, the study also sought to determine the relationship between locus of control, achievement emotions, and achievement motive with the support of physical education teachers. The study was conducted using SEM with 894 students from the Kırıkkale province during the Spring semester of 2022-2023. The results showed that an internal locus of control had an influence on positive achievement emotions for physical education ($R^2=.07$, $\beta=0.27$; $p<.001$) with achievement motive mediating this effect. Bootstrap method used to test the significance of the mediating model revealed that indirect effect was significant ($\beta=0.15$; 95% CI {0.101, 0.213}). In addition, external locus of control was found to affect negative achievement emotions for physical education ($R^2=.28$, $\beta=0.53$; $p<.001$) with achievement motive again mediating this effect. This combination explained 34% of the variance in negative achievement emotions and the mediating effect was deemed significant with the Bootstrap method ($\beta=0.06$; 95% CI {0.038, 0.102}). Further, a moderate positive correlation was observed between physical education teacher support and positive achievement emotions, while a moderate negative correlation was found between negative achievement emotions and external locus of control. Moreover, a weak positive correlation was found between internal locus of control and achievement motive. Result; internal locus of control and promoting achievement motive among children can lead to the experience of positive achievement emotions for physical education.

Keywords: Achievement Motivation, Locus of Control, Student Personalities, Physical Education and Sports

“ACI GEÇİCİDİR. GURUR EBEDİDİR”: SPOR TARAFTARLARININ KİMLİK KORUMA STRATEJİLERİNİN ANLAŞILMASI

Nurettin Göksu Çini¹, Ebru Güzel Kuyucu²

¹Kırıkkale Üniversitesi

²Ege Üniversitesi

Özet

Taraftarların favori takımlarına yönelik oluşturdukları kimliği açıklayan takım özdeşleşmesi, bireyin bir spor takımı veya etkinliği ile psikolojik bağlantısının derecesi olarak tanımlanmaktadır. Sporun doğasında var olan rekabet, hırs, kazanma arzusu gibi psikolojik süreçler, taraftarların takımlarına duydukları aşırı bağlılıkla birleşerek farklı davranış ve düşünce biçimlerine dönüşebilir. Bu noktadan hareketle çalışmanın amacı, favori takımlarının başarısızlıkları, kaybedilen şampiyonluklar ya da rakip takımın başarıları gibi olumsuz durumlar karşısında taraftarların kimliklerini nasıl koruduğunun anlaşılmasıdır.

Fenomenolojik desende planlanan çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, takımının en az 10 maçına katılmış 14 yetişkin spor taraftarı oluşturmuştur. Yüz yüze gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın inanırılığını sağlamak için, alan notları ve gözlemler aracılığıyla yöntem üçgenleme, amaçlı örnekleme, ayrıntılı betimleme, uzman incelemesi ve katılımcı teyidi yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırma sonuçları, taraftarların takımlarına yönelik olumsuz durumlar karşısında kimliklerini koruma ve sürdürmeye yönelik duygusal başa çıkma yöntemlerinden, takımlarının gurur duydukları yönleri yansıtan sosyal yaratıcılık stratejileri izlerken; diğer yandan ait oldukları grubun özelliklerini rakip takım ve taraftarlarla karşılaştırarak onlardan üstün yönlerini ön plana çıkaran sosyal rekabeti kullandıkları görülmüştür. Özellikle taraftarların, takımlarına yönelik oluşan gurur duyguları onların ait oldukları takım ve taraftar grubuna yönelik düşüncelerini etkileyerek kendilerini rakiplerinden üstün gören kolektif narsist bir yönelim kazandıkları belirlenmiştir.

Taraftarlar, tuttıkları takımların başarılarıyla sevinmekte, takımlarının kaybetmesi durumunda ise üzölmektedirler. Taraftarların, en sadık müşteriler olduğu ve kulüp gelirlerinin önemli bir kısmını sağladığı düşünüldüğünde spor organizasyonları açısından taraftar davranışlarının anlaşılması hayati öneme sahiptir. Çalışmamızdan elde edilen sonuçlar, favori takımlarına yönelik olumsuz durumlarla karşılaşan taraftarların davranış biçimlerinin anlaşılması ve gelecek araştırmalara rehberlik etmesi adına kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Takım Özdeşleşmesi, Taraftar Kimliği, Gurur Duyguları, Kolektif Narsisizm

Pain is temporary, Pride is Forever”: Understanding Sports Fans' Identity-Maintenance Strategies

Team identification, which explains the identity that fans form towards their favorite team, is defined as the degree of an individual's psychological connection with a sports team or event. Psychological processes such as competition, ambition, and the desire to win, which are inherent in sports, can be transformed into different forms of behavior and thought by combining with the excessive attachment of fans to their teams. From this point of view, the aim of this study is to understand how fans protect their identities in the face of adverse situations such as the failure of their favorite team, lost championships, or the success of the rival team.

In the study planned in phenomenological design, the semi-structured interview technique, one of the qualitative research methods, was used. The participants of the study were determined by criterion sampling from purposeful sampling methods. The study group consisted of 14 adult sports fans who attended at least 10 matches of their

team. The data obtained from face-to-face interviews were analyzed by the content analysis method. To ensure the credibility of the research, method triangulation through field notes and observations, purposive sampling, detailed description, expert review, and participant confirmation methods were used.

The results of the research suggest that fans use emotional coping to protect and maintain their identity in the face of negative situations against their team, social creativity strategies that reflect the aspects of their team that they are proud of; on the other hand, it has been observed that they use social competition strategies that emphasize their superiority by comparing the characteristics of the group they belong to with rival teams and fans. In particular, it was determined that the fans' feelings of pride towards their team affected their thoughts about the team and fan group they belonged to and they gained a collective narcissistic orientation that sees themselves superior to their rivals.

Fans rejoice at the success of their favorite teams and feel sad when their teams lose. Since fans are the most loyal customers and provide a significant portion of club revenues, understanding fan behavior is vital for sports organizations. The results obtained from our study can be used to understand the behavioral patterns of fans who encounter negative situations towards their favorite teams and to guide future research.

Keywords: Team Identification, Fan Identity, Pride Feelings, Collective Narcissism

LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENİM GÖREN LİSANSLI FUTBOLCULARIN ÇEVİKLİK İLE HIZ DEĞERLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Meral MİYAÇ¹

¹İstanbul Topkapı Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü

ÖZET

Amaç: Araştırmanın amacı, lise düzeyinde öğrenim gören lisanslı futbolcuların çeviklik ile hız değerleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir.

Yöntem: Çalışmaya, Balıkesir ilinde farklı liselerde öğrenim gören lisanslı olarak futbol oynayan yaş ortalamaları ($15,30 \pm 0,47$) yıl, boy ortalamaları ($166,70 \pm 1,53$) cm ve vücut ağırlığı ortalaması ($58,52 \pm 3,50$) kg olan 20 erkek futbolcu dahil edilmiştir.

Bütün sporcular testlerden önce sağlık durumlarının belirlenmesinde kullanılan sağlık anketini ve çalışmaya gönüllü katıldıklarını belirten formu doldurup imzalamışlardır. Çalışmaya katılmayı kabul eden her adaya öncelikle çalışmanın içeriği tüm ayrıntıları ile anlatılmıştır. Ölçümler yapılmadan önce bütün katılımcılar ölçümden önceki günde ağır egzersiz yapmamaları uyarılmıştır.

Katılımcılara sırasıyla; 1) Boy uzunluğu ve vücut ağırlığı ölçümü yapıldı. 2) 5 dakika ısınma koşusu yaptırılmıştır. 3) Çeviklik T Testi yapıldı 4) kablosuz fotosel kullanılarak 10m, 20m, 30 m hız testi yapılarak çalışma sonlandırılmıştır.

Bu araştırma Balıkesir Üniversitesi spor bilimleri fakültesi futbol sahasında yapılmıştır. İstatistiksel değerlendirme SPSS 22.0 (SPSS Inc., Chicago, IL, USA) programı kullanılarak yapılmıştır. Sayısal değişkenler için "Descriptives" testi kullanılarak tanımlayıcı istatistikler ortalama±standart sapma olarak ifade edilmiştir. Deneklerin bağımsız değişkenlerinin incelenmesinde parametrik test varsayımları sağlanmadığından, "Spearman Momentler Çarpım Korelasyon Testi" kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızın bulgularına göre; sporcuların çeviklik değerleri ile 10m, 20m, 30m hız değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (10m-cor:-0,20/ 20m-cor:0,19/30m-cor:1/p>0,05).

Sonuç: lise düzeyinde öğrenim gören amatör lisanslı futbolcuların çeviklik performansları ile hız performansları arasında ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Lise, Futbolcu, çeviklik, Hız

The Relationship Between Agility and Speed Values of Licensed Football Players Studying at High School Level

Keywords: High School, Football Player, Agility, Speed

PARA-KARATE SPORCULARININ SPORA KATILIM MOTİVASYONLARI İLE YAŞAM KALİTE VE YAŞAM DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Emre BOZ¹, Murat KUL², Yasin ÇETİNTAŞ³

¹Bayburt Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

²Bayburt Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

³Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Şehit Yahya Acar Ortaokulu

Özet

Para-Karate sporcularının spora katılım motivasyonları ile yaşam kaliteleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi bu araştırmanın temel amacıdır. Bu amaç doğrultusunda milli takım seçmelerine katılan 24 para-karate sporcusu (n=11kadın-13erkek) çalışmaya dâhil edilmiştir. İlişkisel tarama modelinde gerçekleştirilen bu çalışmada verilerin toplanması adına 4 ayrı form kullanılmıştır. Bunlar; “Kişisel Bilgi Formu”, “Engelli Bireylerde Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği”, “Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği” ve “Yaşam Doyum Ölçeği”. Dijital ortamda toplanan bu verilerin analiz sürecinde ise SPSS (26. Versiyon) paket programının tanımlayıcı analizlerinin yanı sıra Spearman Korelasyon Katsayısı testi ve regresyon analizi kullanılmıştır. Veri analizinin neticesinde para-karate sporcularının spora katılım motivasyonları ile yaşam kalite ve yaşam doyum düzeyleri arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda içsel motivasyon ve dışsal motivasyon alt boyutlarının hem yaşam doyumunun hem de yaşam kalitesinin yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Para-Karate, Spora Katılım Motivasyonu, Yaşam Doyumu, Yaşam Kalitesi

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE MOTIVATIONS TO PARTICIPATE IN SPORTS AND THE QUALITY OF LIFE AND LIFE SATISFACTION LEVELS OF PARA-KARATE ATHLETES

The main purpose of this research is to examine the relationship between Para-Karate athletes' motivation to participate in sports and their quality of life and life satisfaction. For this purpose, 24 para-karate athletes (n=11 women-13 men) participating in the national team selections were included in the study. In this study, which was carried out in relational screening model, 4 different forms were used to collect data. These; “Personal Information Form”, “Scale of Motivation to Participate in Sports for Persons with Disabilities”, “World Health Organization Quality of Life Scale” and “Satisfaction with Life Scale”. In the analysis process of these digitally collected data, Spearman Correlation Coefficient test and regression analysis were used as well as descriptive analyzes of the SPSS (26. Version) package program. As a result of the data analysis, it has been determined that there is a relationship between the motivation of para-karate athletes to participate in sports and their life quality and life satisfaction levels. At the same time, it was concluded that intrinsic motivation and extrinsic motivation sub-dimensions were predictors of both life satisfaction and quality of life.

Keywords: Para-Karate, Motivation to Participate in Sports, Life Satisfaction, Quality of Life

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN DERSİN KONUMU VE ÖĞRETMENLERİN STATÜSÜ

Esmâ Yılmaz¹, Hidayet Suha Yüksel²

^{1,2}Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Beden eğitimi öğretmenleri, çocukların yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlığı kazanma sürecinde merkezi bir role sahip olmalarına rağmen zaman zaman beden eğitimi dersinin ve öğretmenin statüsünün düşük algılanmasıyla ilgili sorunlar yaşanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinin bakış açısından beden eğitimi ve spor dersinin konumu ve bu dersin öğretmenlerinin statüsünü incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde gerçekleştirilen araştırmanın katılımcılarını amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik yoluyla seçilen 21 öğretmen oluşturmaktadır. Nitel verileri elde etmek için, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle kodlama işlemi yapılmış sonrasında ortak tema ve alt temalara ulaşılarak bulgular yorumlanmıştır. Araştırmanın bulguları; mesleği tercih nedenleri, dersin konumu ve beden eğitimi öğretmenin statüsü ve statünün güçlenmesi temaları altında sunulmuştur. Beden eğitimi öğretmenin statüsü ise okul idaresi ve diğer yöneticiler, öğrenci, veli ve çalışma koşulları açısından keşfedilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda beden eğitimi öğretmenlerinin çoğunlukla sporcu kimliği ve sporu sevmesi, özgür, rahat ve eğlenceli olmasından ötürü mesleği tercih ettikleri belirlenmiştir. Beden eğitimi öğretmenlerinin önemli bir kısmı; yakın çevre, veli, okul idareleri ve diğer branş öğretmenleri açısından dersin önemsiz görüldüğünü, rahat bir meslek olarak algılandığını ifade etmiştir. Bununla birlikte öğretmenlerin çalışma koşulları da beden eğitimi öğretmenlerinin statüsünü belirleyen faktörler arasında yer almaktadır. Öğretmenler çalışma koşullarının yetersizliğinden bahsetmişlerdir. Malzeme konusunda sıkıntı yaşadıklarını, fiziki koşullarının kötü olduğunu, dolayısıyla mesleği tam anlamıyla icra edemediklerini ifade etmiştir. Öğretmen görüşlerine göre öğretmen mesleğinin statüsünü güçlendirmek için; öğretmenlerin çalışma koşullarını ve maaşlarını iyileştirme, beden eğitimi dersi için tesis ve malzemelerin temin edilmesi ve eğitim sisteminde beden eğitimi derslerinin daha merkezi bir konuma getirilerek ilkokuldan itibaren beden eğitimi öğretmenlerinin derse girmesi gibi hususlar sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: beden eğitimi, beden eğitimi öğretmeni, statü

THE STATE OF THE COURSE AND THE STATUS OF TEACHERS FROM THE PERSPECTIVES OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHERS

Although physical education teachers have a central role in the process of children acquiring lifelong physical activity habits, there are sometimes problems related to the low perception of the status of the physical education course and its teachers. The aim of this study is to examine the position of physical education and sports courses and the status of the teachers of these courses from the perspective of physical education teachers. The participants of the research, which was carried out in a case study design, one of the qualitative research methods, consisted of 21 teachers selected through maximum diversity, one of the purposeful sampling methods. In order to obtain qualitative data, a semi-structured interview form prepared by the researchers was used. The content analysis method was used to analyze the data. Firstly, coding was done, and then common themes and sub-themes were reached and the findings were interpreted. The findings of the research are presented under the themes of reasons for choosing the profession, the position of the course, the status of the physical education teacher, and the strengthening of the status. The status of the physical education teacher was explored in terms of school administration and other administrators, students, parents, and working conditions. In this direction, it was determined that physical education teachers mostly preferred the profession because of their sportsman identity and love for sports and because it was free, comfortable, and fun. A significant portion of the physical

education teachers stated that the course was considered unimportant by the immediate environment, parents, school administrations, and other branch teachers, and that it was perceived as a comfortable profession. In addition, the working conditions of teachers are also among the factors determining the status of physical education teachers. Teachers mentioned the inadequacy of working conditions. They stated that they had problems in terms of materials; their physical conditions were bad, and therefore they could not perform the profession fully. According to the teachers' opinions, in order to strengthen the status of the teaching profession, issues such as improving the working conditions and salaries of teachers, providing facilities and materials for physical education classes, bringing physical education classes to a more central position in the education system, and having physical education teachers teach from primary school onwards were presented.

Keywords: physical education, physical education teacher, statu

2022 AMPUTE FUTBOL DÜNYA KUPASINDA ATILAN GOLLERİN ANALİZ EDİLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Ferhat Esatbeyoğlu¹, Oğuz Gürkan¹, İzzet Kırkaya¹

¹Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Bu çalışma, 2022 Ampute Futbol Dünya Kupasında atılan golleri analiz etmek ve değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Dünya Kupasında oynanan 80 müsabakada toplam 294 gol kaydedilmiştir. Maçların görüntü analizleri ve istatistiksel raporları erişime açık olan www.waffworldcup2022.com web sayfasından elde edilmiştir. Elde edilen tüm veriler SPSS 22 programında kaydedilmiş, frekans ve yüzde değerleri hesaplanarak yorumlanmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğunu belirleyebilmek için Shapiro-wilk normallik testi yapılmış ve dataların normal dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Bunun sonucunda değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla non-parametrik testlerden ki-kare testi kullanılmıştır. Verilerin anlamlılık değeri $p < 0.05$ olarak kabul edilmiş ve elde edilen bulgular tablolar şeklinde sunularak sonuçların yorumlanması yapılmıştır. Zaman dilimlerine göre en fazla gol ilk devrenin son periyodu olan 13-25. dakika aralıkları ile (89 gol) ikinci devrenin son periyodu olan 39-50. dakika aralıklarında (90 gol) kaydedilmiş ve zaman periyotlarına göre kaydedilen goller arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Müsabakalarda ilk golü kaydeden takımların maçlardan 87,5% gibi büyük bir oranda galibiyet ile ayrıldıkları tespit edilmiştir. Bunlara ilaveten, en fazla golün bir pas sonrası ve beş saniyenin altında meydana geldiği tespit edilmiştir. Duran toplardan en fazla golün serbest vuruşlardan kaydedildiği, hücum biçiminde en fazla golün kurgulu hücumdan meydana geldiği, golden önce topa temas eden 4 ve üstü oyuncu sayısının diğer değişkenlerden daha fazla olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ampute Futbol, Dünya Kupası, Gol Analizi

Analysis and Evaluation of Goals Scored in the 2022 Amputee Football World Cup

This study was conducted to analyze and evaluate the goals scored in the 2022 Amputee Football World Cup. A total of 294 goals were scored in 80 matches played in the World Cup. The video analysis of the matches and statistical reports were obtained from the publicly accessible website www.waffworldcup2022.com. All the collected data were recorded in the SPSS 22 program, and frequency and percentage values were calculated and interpreted. To determine the normal distribution of the data, the Shapiro-Wilk normality test was performed, which concluded that the data did not follow a normal distribution. Consequently, the Chi-square test, a non-parametric test, was used to determine whether there was a statistically significant difference between variables. The significance level of the data was set at $p < 0.05$, and the findings were presented in tabular form, followed by their interpretation. In terms of time intervals, the most goals were scored in the last period of the first half, between the 13th and 25th minutes (89 goals), and in the last period of the second half, between the 39th and 50th minutes (90 goals). Statistically significant differences were observed among goals scored in different time intervals ($p < 0.05$). It was found that teams that scored the first goal in the matches achieved a high win rate of 87.5%. Additionally, it was noted that most goals occurred within five seconds of a pass. From set pieces, free kicks yielded the highest number of goals, and structured attacks were the most common form leading to goals. It was also revealed that in most cases, at least four players were involved in the play leading up to a goal.

Keywords: Amputee Football, World Cup, Goal Analysis

SPORCULARDA ROL BELİRSİZLİĞİ: ANTRENÖR İLETİŞİM BECERİLERİNİN ETKİSİ

Özden Tepeköylü Öztürk¹, Mümine Soytürk², Orhan Deymeci³

¹Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli

²Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Manisa

³Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Denizli

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı sporcuların rol belirsizliği ile sporcu algılarına göre belirlenen antrenör iletişim becerileri arasındaki yordayıcı etkiyi incelemektir. Ayrıca rol belirsizliği ile sporcunun yaşı, sporculuk yaşı, kaç senedir yarışmalara katıldığı, aynı takımda geçirdiği süre ve aynı antrenörle geçirdiği süre arasındaki ilişkiler de incelenmiştir.

Yöntem: Araştırma iki değişken arasındaki yordayıcı etkiyi inceleyen korelasyonel ve betimsel bir çalışmadır. Nicel tekniklerin kullanıldığı araştırmaya voleybol, basketbol, hentbol ve futbol branşlarında sporcu olan 412 (Yaş=20,62±3,84) sporcu katılmıştır. Veri toplama araçları olarak "Rol Belirsizliği Envanteri", "Sporcu Algısına göre Antrenör İletişim Beceri Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Veriler korelasyon, regresyon teknikleri kullanılarak analiz edilmiş, betimsel istatistikler verilmiştir.

Bulgular: Sporcular tarafından algılanan antrenör iletişim becerileri sporcuların rol belirsizliğini anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Bu bağlamda rol belirsizliğindeki değişim yaklaşık %8 oranında antrenör iletişim becerileri tarafından açıklanmaktadır. İlişkinin yönü incelendiğinde antrenör iletişim becerileri arttıkça rol belirsizliğinin azaldığı görülmektedir. Bununla birlikte rol belirsizliğiyle ilişkili başka faktörlerin de olduğu görülmüştür. Sporcunun takvim yaşı, sporculuk yaşı ve yarışma deneyimi arttıkça rol belirsizliği azalmıştır. Aynı takımda geçirdiği süre ve aynı antrenörle çalışma süresi ise rol belirsizliği ile ilişki bulunmamıştır.

Sonuç: Sporcu-antrenör ilişkisinde iletişim sürecini başlatan antrenörün etkili iletişim becerilerine sahip olması takım içi görevlerin doğru anlaşılması için belirleyici faktörlerden biridir. Bununla birlikte yaşça büyük ve/veya deneyimli sporcularda rol belirsizliği daha düşük düzeydedir.

Anahtar Kelimeler: Sporcu, antrenör, kişilerarası iletişim, antrenör-sporcu ilişkisi

Role Ambiguity in Athletes: Impact of Coach Communication Skills

Introduction: The fact that the messages sent and received in the sports environment are correlated, the perceptual outcome that appears at the end of the communication process corresponds with the first state of the message, and the accurate achievement of the duties and responsibilities. In this context, the communication skills of the coaches, who undertake the role of a guide and trainer in the athlete-coach relationship, are fundamental.

Objective: This study aims to examine the predictor effect between the role ambiguity of athletes and coach communication skills defined according to the perceptions of athletes. Besides, the relationship between role ambiguity and the age of the athlete, the age of athletics, the number of years he has joined in the competitions, the time he spent in the same team, and with the same trainer were also investigated.

Method: The research is a correlational and descriptive study examining the predictor effect between two variables. In the research applying quantitative techniques, 412 (Xage=20.62±3.84) athletes who are players in volleyball, basketball, handball, or football branches. "Role Ambiguity Inventory," "Coach Communication Skill Scale," and "Personal Information Form" were employed as data collection tools. The data were examined using correlation and regression techniques, and descriptive statistics were presented.

Findings: Coach communication skills recognized by athletes significantly predicted the role ambiguity of athletes. In this context, the shift in role ambiguity is approximately explained by coach communication skills at 8%. When the course of the relationship is analyzed, it is seen that role ambiguity decreases as coach communication skills improve. Still, there were different factors linked with role ambiguity. Role ambiguity reduced as the athlete's calendar age, athletic age, and competition experience developed. The time spent in the same team and the time of training with the same coach was not linked with role ambiguity.

The fact that the coach, who began the communication process in the athlete-coach relationship, has practical communication skills is one of the decisive factors for the accurate comprehension of the team duties. Still, role ambiguity is lower in older and/or experienced athletes.

Keywords: Athlete, coach, interpersonal communication, coach-athlete relationship

SİĞINMACI ÖĞRENCİLERİN HALK OYUNLARINA YÖNELİK TUTUMLARI İLE OKULA UYUMLARI VE SOSYAL BÜTÜNLEŞMELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Ender ÖZBEK¹, Nevin GÜNDÜZ², Tebessüm AYYILDIZ DURHAN³

¹Dicle Üniversitesi, ²Ankara Üniversitesi, ³Gazi Üniversitesi

Özet

Amaç: Günümüzde özellikle küreselleşmenin getirdiği yenilik ve değişimler ile uluslararası göçler artmış olup; siyasal, ekonomik ve toplumsal hayatı büyük ölçüde etkisi altına almaya başlamıştır. Bu çalışmanın amacı, sığınmacı öğrencilerin halk oyunlarına yönelik tutumları ile okula uyum ve sosyal bütünleşmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Yöntem: Bu çalışmada tarama modeli kullanılmış olup, tarama modellerinden “İlişkisel Tarama Modeli” kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli; iki ve daha çok sayıda değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi sağlamaktadır. Bu çalışmanın evrenini Diyarbakır’ da lise düzeyinde eğitim gören sığınmacı öğrenciler oluşturmaktadır. Bu kapsamda, basit seçkisiz örneklem metoduyla Diyarbakır ilinde gerçekleşmiş olan bu çalışmada, il merkezine bağlı 4 merkezi ilçede (Sur, Bağlar, Yenişehir, Kayapınar) 80 okulda sürdürülmüştür. Çalışmaya katılan tüm sığınmacı öğrenciler, gönüllü olarak katılmışlardır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Halk Oyunlarına Yönelik Tutum Ölçeği, Okula Uyum Ölçeği ve Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Verilerin analizi sonucunda, Sığınmacı öğrencilerin halk oyunlarına yönelik tutumları ile okula uyum ve sporda sosyal bütünleşmeleri arasındaki ilişkinin incelenmesinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Buna karşın erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla katılımlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Anlamlı farklılık sadece sporda sosyal bütünleşme ölçeğinin alt başlıklarından olan sosyalleşme alt başlığında tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Halk oyunlarının iyi bir sosyalleşme yolu olabileceği ve çocuklara sosyal ve etik değerleri öğrenip uygulayabilecekleri bir ortam sağladığı kabul edilmektedir. Halk oyunlarının birleştirici ve sosyalleşmeye etkisi sığınmacı öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yarattığı ve halk oyunlarına katılım oranının okula uyum ve sosyal bütünleşmeye göre yüksek çıktığı gerçeğine rağmen halk oyunlarının sığınmacı öğrenciler üzerinde cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre ölçek görüşleri arasında sosyal bütünleşme alt boyutu haricinde anlamlı fark çıkmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler:Sığınmacı Öğrenci, Ders Dışı Etkinlikleri, Sosyal Bütünleşme, Halk Oyunları, Okula Uyum

EXAMINE THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ATTITUDES of REFUGEE STUDENTS TOWARDS FOLK DANCES and THEIR ADAPTATION TO SCHOOL and SOCIAL INTEGRATION.

Aim: Today, especially with the innovations and changes brought about by globalization, international migrations have increased; began to influence political, economic and social life to a large extent. The aim of this study is to examine the relationship between the attitudes of refugee students towards folk dances and their adaptation to school and social integration.

Method: In this study, scanning model was used and “Relational Scanning Model”, one of the scanning models, was used. Relational scanning model; It enables to determine the presence and/or degree of co-variation between two or more variables. The research universe of this study consists of refugee students studying at high school level in Diyarbakır. In this context, this study, which was carried out in the province of Diyarbakır with the simple random sampling method, was carried out in 80 schools in 4 central districts of the city center (Sur, Bağlar, Yenişehir, Kayapınar). All refugee students participating in the study voluntarily participated.

In the study, Attitude Scale Towards Folk Dances, School Adjustment Scale and Social Integration Scale in Sports were used as data collection tools.

Results: *As a result of the analysis of the data, no significant difference was found in the examination of the relationship between the attitudes of refugee students towards folk dances and their adaptation to school and their social integration in sports. On the other hand, it was seen that the participation of male students was higher than that of female students. The significant difference was determined only in the subtitle of socialization, which is one of the subtitles of the social integration scale in sports. As a result, it is accepted that folk dances can be a good way of socialization and provide an environment where children can learn and apply social and ethical values. Despite the fact that the unifying and socializing effect of folk dances has a positive effect on refugees and the participation rate is higher than school adjustment and social integration, it has been observed that there is no significant difference between the scale views of folk dances on refugee students according to gender and class variables, except for the social integration sub-dimension.*

Keywords: *Refugee Student, Extracurricular Activities, Social Integration, Folk Dances, Adaptation to School*

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN KARAR VERME STRATEJİLERİ VE ÇÖZÜM ODAKLI YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ

Mümine Soytürk¹, Özden Tepeköylü Öztürk²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, ²Pamukkale Üniversitesi

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin karar verme stratejilerini ve çözüm odaklı yaklaşımlarını incelemektir.

Yöntem: Çalışmaya bir spor bilimleri fakültesinden 154'ü (%40,2) kız, 229'u (%59,8) erkek olmak üzere toplam 383 öğrenci dahil edilmiştir ($x=21,69\pm1,77$). Veri toplama aracı olarak "Karar Verme Stratejileri Ölçeği", "Çözüm Odaklı Envanter" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Verilerin analizinde T-testi, Pearson korelasyon testi, tek yönlü ANOVA testi ve tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Bulgular: Yapılan analizler sonucunda karar verme stratejileri ölçeğinin alt ölçek puanlarından, Rekreasyon Bölümü (RB) öğrencilerinin bağımsız karar verme stratejilerinden Beden Eğitimi Öğretmenliği (BEÖ) öğrencilerine göre daha yüksek puanlar aldıkları ve RB öğrencilerinin kararsız karar stratejilerinden Spor Yöneticiliği (SY) öğrencilerine kıyasla daha yüksek puanlar aldıklarını belirlenmiştir. Ayrıca çözüm odaklı envanterin alt ölçeklerinden RB öğrencileri, Antrenörlük Eğitimi (AE) öğrencilerine göre kaynakları harekete geçirme ve hedef yöneliminden daha yüksek puanlar almıştır; yine AE öğrencilerine kıyasla problemden ayrılmada daha düşük puanlar almışlardır. Cinsiyet açısından, iki bağımlı parametrenin herhangi bir alt ölçeğinde anlamlı bir fark yoktu. Düzenli fiziksel aktiviteye göre (her antrenman seansında haftada en az 3 kez en az 60 dakika), düzenli olarak fiziksel aktivite yapan katılımcıların puanları, problemden ayrılma alt ölçeğinden fiziksel aktivite yapmayanlardan daha yüksektir. İki bağımlı değişkenin alt ölçekleri arasındaki korelasyonlar incelendiğinde, iki parametrenin alt ölçekleri arasında düşük ancak anlamlı bir korelasyon olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinde karar verme stratejileri ve çözüm odaklı bir yaklaşım geliştirmek amacıyla, ders içeriklerinin yanı sıra, okul dışı ortamlarda etkinlik (örneğin atletizm, hakemlik ve antrenörlük) yürütme gibi olanaklarla da desteklenebilirler.

Anahtar Kelimeler: Karar Verme Stratejileri, Çözüm Odaklı Yaklaşım, DFA

An Investigation of Decision-Making Strategies and Solution-Focused Approach of Students in the Faculty of Sport Sciences

Aim: The aim of this study was to investigate the decision-making strategies and solution-focused approach of students in the faculty of sport sciences.

Method: A total of 383 students in the faculty of sport sciences were included in the study, 154 (40.2%) of whom were females and 229 (59.8%) of whom were males (Meanage= 21.69±1,77).

The "Decision-Making Strategies Scale (DMSS)" and "Solution-Focused Inventory (SFI)" were used as the data collection tools, and a "Personal Information Form (PIF)" was used to obtain the independent variables of the study. T-test, Pearson correlation test, one-way ANOVA test and descriptive statistics were used to analyze the data.

Findings: As a result of the analyses, it was observed¹ that from the subscale scores of the decision strategies scale, Recreation Department (RD) students obtained higher scores from independent decision strategies when compared to Physical Education Teaching (PET) students; and that RD students obtained higher scores from indecisive decision strategies when compared to Sports Management (SM) students. In addition, from the subscales of the solution-focused inventory, Recreation students obtained higher scores from goal orientation when compared to Training Education (TE) students; they obtained lower scores from withdrawal from the

problem when compared to TE students; and they obtained higher scores from source activation when compared to TE students. In terms of gender, there was no significant difference in any sub-scales of the two dependent parameters. According to regular physical activity (at least 3 times a week for at least 60 minutes in each training session), the scores of participants who did physical activity regularly were higher than those of the ones who did not do physical activity in the withdrawal from the problem subscale. When the correlations between the subscales of the two dependent variables were examined, it was determined that there was a low but significant correlation between the subscales of the two parameters.

Conclusion: In order to develop decision-making strategies and a solution-focused approach in students in the faculty of sports sciences, in addition to their course contents, they can be supported with opportunities such as conducting activities (e.g., athletics, refereeing and coaching) in out-of-school environments.

Keywords: Decision-Making Strategies, Solution-Focused Approach, RFA

SPOR MÜSABAKALARININ ÜLKE EKONOMİSİNE KATKISI: ŞAMPİYONLAR LİĞİ FİNALI ÖRNEĞİ

İdris Akpunar¹, Velittin Balcı²

¹Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
²Ankara Üniversitesi.

Özet

Futbol, dünyada en çok takip edilen spor olduğu için futbol endüstrisi hızla büyüme göstermektedir. Bu çalışmanın amacı spor müsabakalarının ülke ekonomisine katkısını Şampiyonlar Ligi finali örneğinde incelemektir. Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Ulaşılan sonuçlara göre Şampiyonlar Ligi Finali gibi spor müsabakaları ülke ekonomilerine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. İstanbul'da düzenlenen 2023 yılı Şampiyonlar Ligi Finali ile birlikte Türkiye'ye 200 milyon dolar döviz girişi sağlandığı çalışmanın sonuçları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Spor, Futbol, Ülke Ekonomisi, Şampiyonlar Ligi Finali

THE CONTRIBUTION OF SPORTS COMPETITIONS TO THE NATIONAL ECONOMY: THE EXAMPLE OF THE CHAMPIONS LEAGUE FINAL

The football industry is growing rapidly as football is the most followed sport in the world. The aim of this study is to examine the contribution of sports competitions to the national economy in the example of the Champions League final. Literature review method was used in the study. According to the results, sports competitions such as the Champions League Final make a significant contribution to the country's economy. It is among the results of the study that 200 million dollars of foreign currency inflow was provided to Turkey with the 2023 Champions League Final held in Istanbul.

Keywords: Sports, Football, National Economy, Champions League Final

30-15 ARALIKLI FİTNESS TESTİ: KALP ATIM HIZI VE ALGILANAN ZORLUK DERECEŚİ ARASINDA İLİŐKI VAR MIDIR?

Hakan Karabıyık¹

¹Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Giriş: Spor bilimleri alanında yapılan uygulamaların (egzersiz/antrenman/test vs.) şiddetinin takip edilmesi çeşitli açılardan önemli rol oynamaktadır. Maksimal testler sırasında şiddet değişkeni; sporcunun testlerde olumsuz bir durum yaşamaması, testin gerçekten maksimal değerlere kadar sürdürülüp sürdürülmediğini kontrol etmek gibi birçok amaçla kullanılmaktadır. Bu değişkenin kontrol edilmesi için farklı yöntemler bulunmasına rağmen pratikliği ve kolaylığı sebebiyle kalp atım hızı ve algılanan zorluk derecesi en sık kullanılanlar arasında yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı maksimal bir test olan 30-15 aralıklı fitness testi sırasında elde edilen kalp atım hızı ve algılanan zorluk derecesi değerleri arasındaki ilişkinin incelenmesi ve buradan yola çıkarak birbirlerinin yerine kullanılıp kullanılamayacağını araştırmasıydı.

Metod: Çalışmaya profesyonel olarak futbol oynayan on dört erkek sporcu (yaş; 24.36 ± 4.78 yıl, vücut ağırlığı; 72.78 ± 7.52 kg) gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcılar vücut ağırlığı ölçümlerinden sonra 30-15 aralıklı fitness testini uygulamışlardır. Test standart bir ısınma ile başlamış ve soğuma ile sonlandırılmıştır. Çalışmanın tamamı Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinin futbol sahasında gerçekleştirilmiştir. Testin her aşamasında kalp atım hızı polar h10 göğüs bandı ile, algılanan zorluk derecesi modifiye borg skalası ile kaydedilmiştir. Veriler 30-15 testinin son onbeş aşaması dikkate alınarak SPSS paket programında bivariate korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Testin ilk yedi aşamasında sırasıyla pozitif yönlü zayıf-orta derece ilişki ($r=0.206-0.574$ arasında), sonraki yedi aşamasında pozitif yönlü çok zayıf ilişki ($r=0.17-0.136$ arasında), son aşamasında pozitif yönlü zayıf ilişki ($r=0.203$) tespit edilmiştir.

Sonuç: Elde edilen bulgular ışığında 30-15 aralıklı fitness testi sırasında şiddetin belirlenmesi için kalp atım hızı ve algılanan zorluk derecelerinin birbirinin yerine kullanılmasının doğru sonuçlar veremeyeceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Maksimal Aerobik Testler, Egzersiz Şiddeti, Profesyonel Futbolcular, Saha Testleri.

30-15 INTERMITTENT FITNESS TEST: IS THERE A RELATIONSHIP BETWEEN HEART RATE AND RATE OF PERCEIVED EXERTION?

Introduction: Monitoring the intensity of the practice (exercise/training/test etc.) performed in the field of sports sciences plays an important role in various aspects. Intensity during maximal tests; It is used for many purposes such as experiencing a negative situation in the tests, checking whether the test is really continued up to the maximal values. Although there are different methods to control this variable, heart rate and the rate of perceived exertion are among the most frequently used due to its practicality and ease. The aim of this study was to examine the relationship between heart rate and the rate of perceived exertion values obtained during the 30-15 interval fitness test, which is a maximal test, and to investigate whether they can be used interchangeably based on this.

Method: Fourteen professional football players (age; 24.36 ± 4.78 years, body weight; 72.78 ± 7.52 kg) voluntarily participated in the study. Participants applied the 30-15 intermittent fitness test after body weight measurements. The test started with a standard warm-up and ended with a cool-down. The entire study was carried out in the football field of Ankara University Faculty of Sports Sciences. At each stage of the test, heart rate was recorded with a polar h10 chest band, and the rate of perceived exertion was recorded with a modified borg scale. The data were evaluated by bivariate correlation analysis in the SPSS package program, taking into account the last fifteen stages of the 30-15 test.

Results: In the first seven stages of the test, positive weak-moderate relationship (between $r=0.206-0.574$), positive very weak relationship in the next seven stages ($r=0.17-0.136$), and a weak positive relationship in the last stage ($r=0.203$) has been detected.

Conclusion: In the light of the findings, it was concluded that using the heart rate and the rate of perceived exertion levels interchangeably to determine the intensity during the 30-15 intermittent fitness test cannot give accurate results.

Keywords: Maximal Aerobic Tests, Exercise Intensity, Professional Footballers, Field Tests.

HALK OYUNCULAR VE SALON DANCİLARININ KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Pınar Karacan Doğan¹, Gamze Durmuş¹, Ozan Çiçek¹

¹Gazi Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada, halk oyuncular ve salon dansçılarının kültürlerarası duyarlılık düzeylerini incelemek ve çeşitli değişkenlere göre kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki farklılığı ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç bağlamında yapılan araştırma, tarama modeli niteliğindedir. Araştırma kapsamında katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeylerini tespit etmek için Chen ve Starosta (2000) tarafından geliştirilen ve Üstün (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği (KDÖ)" kullanılmıştır. Veri toplama aracı aynı zamanda katılımcıların dans türü, cinsiyet, yaşamının büyük bir çoğunluğunu geçirdiği yer, anne ve baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyi olmak üzere altı maddelik kişisel bilgi formu bulunmaktadır. Araştırma kapsamında katılımcılardan toplanan veriler SPSS-25 programı ile analiz edilmiştir. Araştırmaya 129 kadın 52 erkek olmak üzere 181 kişi katılmıştır. Katılımcıların KDÖ'ne ilişkin dağılımın Levene homojenlik testi incelendiğinde normal dağıldığı ve test varyanslarının homojen olduğu görülmektedir. Katılımcıların dans türü ve cinsiyet değişkenleri ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasındaki farklılıkları tespit etmek için t-testi uygulanmış olup diğer değişkenler olan yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyini test etmek için ANOVA kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, katılımcıların kültürlerarası duyarlılık düzeyleri incelendiğinde yüksek düzeyde duyarlılığa sahip oldukları tespit edilmiştir. Katılımcıların dans türü, cinsiyet, yaşamının büyük çoğunluğunu geçirdiği yer, anne ve baba eğitim düzeyi ve kendini tanımladığı gelir düzeyi değişkenleri ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Kültürlerarası, Kültürlerarası Duyarlılık

Investigation of Intercultural Sensitivity Levels of Folk Dancers and Ballroom Dancers in Terms of Some Variables

In this study, it was aimed to examine the intercultural sensitivity levels of folk dancers and ballroom dancers and to reveal the difference between the levels of intercultural sensitivity according to various variables. The research conducted in the context of this purpose is a screening model. Within the scope of the research, the "Intercultural Sensitivity Scale (KDÖ)," developed by Chen and Starosta (2000) and adapted into Turkish by Üstün (2011), was used to determine the intercultural sensitivity levels of the participants. There is also a six-item personal information form in the data collection tool: the type of dance of the participants, gender, where they spent most of their life, mother's education level, father's education level and self-described income level. The data collected from the participants within the scope of the research were analyzed with the SPSS-25 program. A total of 181 people, 129 women and 52 men, participated in the study. When the Levene homogeneity test is examined, it is seen that the distribution of the participants regarding the KDÖ is normally distributed and the test variances are homogeneous. The t-test was used to determine the differences between the dance type and gender variables of the participants and their intercultural sensitivity levels, and ANOVA was used to test the other variables such as the place where they spent most of their life, mother's and father's education level, and self-defined income level. According to the findings obtained from the research, when the intercultural sensitivity levels of the participants were examined, it was determined that they had a high level of sensitivity. No statistically significant difference was found between the participants' dance type, gender, place where they spent most of their life, mother's and father's education level and self-defined income level and their intercultural sensitivity levels.

Keywords: Cultural, Intercultural, Intercultural Sensitivity.

ANTRENÖRLERİN SPORTMENLİK YÖNELİMLERİNİN İNCELENMESİ

Gökhan Dokuzoğlu¹ , Hasan Güler² , Ünsal Altınışik³ ,Murat Tunçbilek⁴

1Milli Eğitim Bakanlığı

2Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

3Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi,

4Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri Anabilim Dalı

Özet

Bu çalışmada antrenörlerin sportmenlik yönelimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2022 yılında çalışan antrenörler oluşturmaktadır. Araştırmada ilk bölüm kişisel bilgi formu, ikinci kısımda Balçıkınlı (2010) tarafından ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği kullanılmıştır. Bu çalışmada verilerin analizi doğrultusunda SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı Kolmogrov Smirnov analizine bakılarak karar verilmiş ve p değerinin 0.05'ten küçük olduğundan parametrik olmayan testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. İstatistiksel açıdan, frekans, yüzde ve güvenilirlik katsayısı hesaplamaları, Kruskal Wallis H testi ve Mann Witney U testleri yapılmıştır. Analiz yapılırken %95 güven aralığına göre analiz yapılmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların cinsiyet değişkeni ve spor branşı değişkenleri ile kurallara ve yönetime saygı alt boyutu ve rakibe saygı alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Sportmenlik, Spor.

Examining Coaches' Sportsmanship Orientations

In this study, it is aimed to examine the sportsmanship orientation of the coaches. This research study group in 2022. worker coaches forms . First part of the research personal information form , second in the part The Multidimensional Sportsmanship Orientation Scale, for which the Turkish validity and reliability study of the scale was performed by Balçıkınlı (2010), was used. In this study, the analysis of the data was carried out with the SPSS 25.0 package program. Kolmogrov whether the data are in accordance with the normal distribution It was decided by looking at the Smirnov analysis and since the p value was less than 0.05, it was decided to use non-parametric tests. Statistically, frequency, percentage and reliability coefficient calculations, Kruskal Wallis H test and Mann Witney U tests were performed. During the analysis, the analysis was made according to the 95% confidence interval.

As a result of the research, it was seen that there was a statistically significant difference in the gender variable and sports branch variables of the participants, the sub-dimension of respect for the rules and management and the sub-dimensions of respect for the opponent.

Keywords: Coach, Sportsmanship, Sports.

FARKLI EGZERSİZ MODELLERİNİN KALP ATIM HIZI DEĞİŞKENLİĞİ VE KAS OKSİJEN DOYGUNLUĞU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Hilal Kalkan¹, Serdar Orkun Pelvan¹

Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

Özet

Giriş: Literatüre bakıldığında farklı egzersiz türlerinin kalp atım hızı değişkenliği (KAHD) üzerine etkisini araştıran çalışma sonuçları çelişkili gözükmemektedir. Bununla birlikte mevcut çalışmalar yapısal olarak farklı sporlarda KAHD'nin farklılıklar gösterebileceğini ve farklı egzersiz modellerinin aynı nabızda uygulanırsa dahi farklı güç çıktılarında sahip olabileceğini düşündürmektedir. Çalışmanın amacı; kürek ve atletizm branşındaki sporcuların, benzer nabız aralıklarındaki farklı vücut bölgeleri baskın olarak kullanılan egzersizler sonrasında KAHD yanıtı ile kas oksijen doyumunu incelemektir.

Yöntem: Araştırmaya 10 kürek ve 8 orta-uzun mesafe koşu branşlarında olmak üzere 18 gönüllü erkek sporcu katılmıştır. Sporcular ilk gün kademeli olarak artan bir egzersiz testi ve ikinci günde bireysel olarak hesaplanan hedef nabızda 6 dakikalık bir egzersiz testi gerçekleştirmiştir. Protokoller öncesinde sporcuların vücuduna nabız ölçer göğüs bandı ve yakın kızılaltı spektroskopisi (YKAS) yerleştirilmiştir. Test öncesinde, sırasında ve sonrasında 15 dakikada dinlenme halindeyken kalp atım hızı (KAH), KAHD, ve kas oksijen doyum seviyeleri takip edilmiştir.

Bulgular: Sporculara uygulanan kademeli egzersiz testi sonunda hesaplanan hedef nabızlar; kürekçilerde 164 ($\pm 3,92$) bpm, koşuculara ise 161 ($\pm 7,41$) bpm'dir. 6 dakikalık testte kas oksijen doyum seviyesi biceps brachii kası için kürekçilerde %61,5 ($\pm 3,98$)'ten %46,4 ($\pm 4,17$)'e, koşuculara %61,9 ($\pm 5,39$)'dan %50,7 ($\pm 6,25$)'ye, vastus lateralis kası için ise kürekçilerde %65,2 ($\pm 4,39$)'den %54,4 ($\pm 5,84$)'e ve koşuculara ise %63,8 ($\pm 2,87$)'den %53,1 ($\pm 5,18$)'e düşmüştür.

Sonuç: Uygulanan hedef nabızdaki test sonrası 15 dakikalık toparlanma, ardışık 30 saniye periyotları ile incelenmiştir. Toparlanma sırasında; kürek ve koşu sporcularının ortalama RR değerleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Test sonunda biceps brachii kasının reaktif hiperami süresi koşuculara 222 s (± 101), kürekçilerde 274 s (± 325) iken vastus lateralis kası için koşuculara 305 s (± 174), kürekçilerde 155 s (± 105) olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kalp Atım Hızı Değişkenliği, Kas Oksijen Doygunluğu, Farklı Egzersiz Modelleri

Investigation of the Effects of Different Exercise Models on Heart Rate Variability and Muscle Oxygen Saturation

Introduction: Looking at the literature, the results of studies investigating the effect of different exercise types on heart rate variability (HRV) seem to be contradictory. However, existing studies suggest that HRV may differ in structurally different sports and that different exercise models may have different power outputs even when performed at the same pulse rate. The aim of this study was to investigate the HRV response and muscle oxygen saturation in rowing and track and field athletes after different body region-dominant exercises at similar pulse intervals.

Method: Eighteen volunteer male athletes, 10 in rowing and 8 in middle-long distance running, participated in the study. The athletes performed a gradually increasing exercise test on the first day and a 6-minute exercise test at an individually calculated target heart rate on the second day. Prior to the protocols, athletes were fitted with a chest strap with a heart rate monitor and near infrared spectroscopy (NIRS). Heart rate (HR), HRV, and muscle oxygen saturation levels were monitored at rest before, during, and 15 minutes after the test.

Results: The target heart rates calculated at the end of the graded exercise test were 164 ($\pm$ 3.92) bpm in rowers and 161 ($\pm$ 7.41) bpm in runners. In the 6-minute test, the muscle oxygen saturation level for the biceps brachii muscle decreased from 61.5% ($\pm$ 3.98) to 46.4% ($\pm$ 4.17) in rowers and from 61.9% ($\pm$ 5.39) to 50.7% ($\pm$ 6.25) in runners. 7% ($\pm$ 6.25), for the vastus lateralis muscle it decreased from 65.2% ($\pm$ 4.39) to 54.4% ($\pm$ 5.84) in rowers and from 63.8% ($\pm$ 2.87) to 53.1% ($\pm$ 5.18) in runners.

Conclusion: Post-test 15-minute recovery at the applied target heart rate was analyzed with consecutive 30-second periods. A significant difference was found between the mean RR values of rowing and running athletes during recovery. At the end of the test, the duration of reactive hyperemia for the biceps brachii muscle was 222 s ($\pm$ 101) in runners and 274 s ($\pm$ 325) in rowers, while for the vastus lateralis muscle it was 305 s ($\pm$ 174) in runners and 155 s ($\pm$ 105) in rowers.

Keywords: Heart Rate Variability, Muscle Oxygen Saturation, Different Types of Exercise

BEDEN EĞİTİMİNDE ALGILANAN ÇEŞİTLİLİK DESTEĞİNİN KATILIMA ETKİSİ: ZEVK VE MOTİVASYONUN SERİ ARACILIK ROLLERİ

Mehmet Ceylan¹, Nurettin Göksu Çini¹, Buğra Akay¹, Sevim Handan Yılmaz²

¹Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor

²Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor

Özet

Ergenlerin fiziksel aktivite (FA) düzeyleri çeşitli faydalarla ilişkilendirilse de, FA katılım oranları düşük kalmaya devam etmektedir. Önceki çalışmalar, ergenlerin FA ve beden eğitimi (BE) dersine katılımı üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilecek psikolojik faktörlerden birisinin de çeşitlilik desteği algısı olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmanın amacı, BE derslerinde algılanan çeşitlilik desteği ile ders katılımı arasındaki ilişkide zevk ve motivasyonun seri aracılık rollerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Eather vd., (2022) tarafından geliştirilen "The Perceived Variety-Support in Physical Education Scale (PVSPES)" Türkçeye uyarlanmış ve lise örnekleme genişletilmiştir. Çalışma, 1018 (532 kız, 486 erkek) ortaokul ve lise öğrencisinden oluşan bir örneklem ile yapısal eşitlik modeli kullanılarak yürütülmüştür. Araştırma bulgularında, beden eğitimi derslerinde öğrencilerin çeşitlilik desteği algılarının ders katılımına doğrudan pozitif yönde anlamlı etkisinin olduğu görülmüştür. Öğrencilerin çeşitlilik desteği algısı ile katılım arasındaki ilişkide zevkin ($b = .086$, $BootSE = .014$, $95\% CI [.059, .115]$) ve motivasyonun ($b = .061$, $BootSE = .012$, $95\% CI [.039, .087]$) aracılık etkisinin olduğu görülmüştür. Seri aracılık modeline göre, öğrencilerin çeşitlilik desteği algısının katılıma olan etkisinde zevkin ve motivasyonun seri aracılık etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur ($b = .087$, $BootSE = .011$, $95\% CI [.067, .109]$). Sonuç olarak BE öğrencilerin çeşitlilik desteği algısının, derslere yönelik zevk ve motivasyonlarını arttırdığını, bunun sonucunda her iki faktöründe seri aracılık etkisiyle katılımı pozitif yönde etkilemektedir. BE derslerinde öğrencilere çeşitli etkinliklerin sunulması onların derse yönelik zevk ve motivasyon artırarak ders katılımlarına olumlu yönde katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Aktivite, Beden Eğitimi, Çeşitlilik Desteği, Zevk ve Motivasyon

The Effect of Perceived Variety-Support on Participation in Physical Education: Serial Mediating Roles of Enjoyment and Motivation

Although adolescents' physical activity (PA) levels are associated with various benefits, their PA participation rates remain low. Previous studies have shown that perceived variety-support is one of the psychological factors that may have a significant impact on adolescents' participation in PA and physical education (PE). The aim of this study is to examine the serial mediating roles of enjoyment and motivation in the relationship between perceived variety-support and participation in PE. For this purpose, "The Perceived Variety-Support in Physical Education Scale (PVSPES)" developed by Eather et al. was adapted to Turkish and extended to a high school sample. The study was conducted with a sample of 1018 (532 female, 486 male) secondary school and high school students using structural equation modeling. The findings of the study revealed that students' perceptions of variety-support in PE had a significant positive direct effect on their participation. Enjoyment ($b = .086$, $BootSE = .014$, $95\% CI [.059, .115]$) and motivation ($b = .061$, $BootSE = .012$, $95\% CI [.039, .087]$) mediated the relationship between students' perception of variety-support and their participation in PE. According to the serial mediation model, the serial mediation effect of enjoyment and motivation on the effect of students' perception of variety-support on their participation in PE was found to be significant ($b = .087$, $BootSE = .011$, $95\% CI [.067, .109]$). As a result, students' perceived variety-support in PE increases their enjoyment and motivation towards the lessons, which in turn positively affects their participation through a serial mediation effect of both factors. Providing students with a variety of activities in PE courses will contribute positively to their participation by increasing their enjoyment and motivation towards the course.

Keywords: Physical Activity, Physical Education, Variety Support, Enjoyment and Motivation

125-ISCS-CONFERENCE-9TH-640-MT-FC-TB--150 GENÇLİK MERKEZİ FAALİYETLERİNE KATILAN BİREYLERİN BEKLENTİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)

Ali Karagöz¹, Hakkı Ulucan¹

¹Erciyes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, KAYSERİ

Özet

Bu araştırmada Gençlik Merkezi Faaliyetlerine katılan bireylerin beklenti ve memnuniyet düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2021 yılında Kayseri Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'ne Bağlı Kayseri, Talas ve Seyyid Burhaneddin gençlik merkezlerindeki faaliyetlere katılan bireyler üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini Gençlik Merkezi faaliyetlerine katılan 273'ü kadın, 205'i erkek olmak üzere toplam 478 birey oluşturmaktadır. Veriler anket yönteminden yararlanılarak 26/10/2021 tarihli 426 başvuru numaralı etik kurul kararı ile toplanmıştır. Üç bölümden oluşan anketin birinci bölümünde Kişisel Bilgi Formu, ikinci bölümünde Yıldız ve Çoban (2020) tarafından geliştirilen Gençlik Merkezi Beklenti Ölçeği ve son bölümde ise Yıldız ve Çoban (2020) tarafından geliştirilen Gençlik Merkezi Beklenti Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra, ikili değişkenler arası karşılaştırmalarda t testi, çoklu grup değişkenlerinde (yaş ve öğrenim durumu) Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve elde edilen farklılıkların belirlenmesi için LSD testi uygulanarak veriler çözümlenmiştir. Analiz sonucunda cinsiyet değişkenine göre farklılık bulunmamıştır. Yaş değişkenine göre gençlik merkezi beklenti ölçeğinin duyarlılık alt boyutunda ve gençlik merkezi memnuniyet ölçeğinin eğitim alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilirken diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Öğrenim durumu değişkenine göre gençlik merkezi memnuniyet ölçeğinin eğitim ve yeterlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilirken, diğer alt boyutlar ve gençlik merkezi beklenti ölçeğinin alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Sonuç olarak, katılımcıların yaş ve eğitim durumu gibi demografik özelliklerin beklenti ve memnuniyet düzeylerinde etkili olduğu söylenebilir.

[1] Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı bünyesinde hazırlanan "Gençlik Merkezi Faaliyetlerine Katılan Bireylerin Beklenti ve Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi (Kayseri İli Örneği)" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gençlik Merkezi, Beklenti, Memnuniyet

INVESTIGATION of THE EXPECTATIONS and SATISFACTION LEVELS of THE INDIVIDUALS PARTICIPATING in THE YOUTH CENTER ACTIVITIES (KAYSERİ PROVINCE EXAMPLE)

In this research, it is aimed to examine the expectations and satisfaction levels of the individuals participating in the Youth Center Activities in terms of different variables. The research was conducted on individuals who participated in the activities at Kayseri, Talas and Seyyid Burhaneddin youth centers affiliated to Kayseri Youth and Sports Provincial Directorate in 2021. A total of 478 individuals, 273 of whom are women and 205 of whom are men, who participated in the Youth Center activities constitute the sample of the research. The data was collected using the survey method, with the ethics committee decision dated 26/10/2021, application number 426. The Personal Information Form was used in the first part of the survey, which consists of three parts, the Youth Center Expectation Scale developed by Yıldız and Çoban (2020) in the second part, and the Youth Center Expectation Scale developed by Yıldız and Çoban (2020) in the last part. In addition to descriptive statistics in the analysis of the data, the data were analyzed by applying the t-test for comparisons between binary variables, the One-Way Analysis of Variance (ANOVA) for multiple group variables (age and education status), and the LSD test to determine the differences obtained. As a result of the analysis, there was no difference according to the gender variable. While a significant difference was found in the sensitivity sub-dimension of the youth center expectations scale and the educational sub-dimension of the youth center satisfaction scale according to the age variable, no significant difference was found in other sub-dimensions. While significant differences were found in the education and competence sub-dimensions of the youth center satisfaction scale according to the learning status variable, no significant differences were found in the other sub-dimensions and sub-dimensions of the youth center expectations scale. As a result, it can be said that demographic characteristics such as the age and educational status of the participants are effective in the expectations and satisfaction levels.

[1] This study was produced from the master's thesis titled "Examination of Expectations and Satisfaction Levels of Individuals Participating in Youth Center Activities (Kayseri Province Sample)" prepared within Erciyes University, Health Sciences Institute, Department of Sports Management.

Keywords: Youth Center, Expectation, Satisfaction

PSYCHOLOGICAL SKILLS IMPORTANCE OF ELITE BASKETBALL: MENTAL TOUGHNESS AND PERFORMANCE APPROACH

Atakan YAZICI^{1,2}

¹ Onsekiz Mart University, Çanakkale / TÜRKİYE

² BC Apollo Amsterdam, Amsterdam / NETHERLANDS

<https://orcid.org/0000-0001-8899-2515>

Email: atakanyazici@windowslive.com

Abstract

It is known by everyone representing the sport universe that the secrets of high performance are hidden in the invisible and still objectively unmeasurable skills related to it.

According to Cox (2012), among the psychological skills that athletes should have, mental toughness and emotional skills are among the important issues that researchers have been looking for answers, especially in the last 30 years. When psychological skills that have positive effects on the development of high performance are examined, positive relationships between athletes' performance, emotional intelligence and mental resilience skills have been reported by different researchers (Cowden, 2016; Newland, 2009; Kopp & Jekauc, 2018). According to basketball authorities (ESPN, 2017; Basketnews, 2023), the Turkish Basketball League is the 3rd strongest domestic league in the world. The researchers' access to domestic and foreign athletes allowed them to investigate the relationship between psychological performance components and objective performance components of top-level athletes.

However, the studies have not investigated on-court performance on a dependent variable based on objective performance measurement through instantaneous numerical data as in basketball. Based on the findings and the theories, the aim of the study is to; 'Investigate the role of mental toughness in performance variables in professional basketball players'.

According to research findings, statistically significant differences were observed between foreign and local professional basketball players in Euroleague, Euroleague Eurocup, Basketball Champions League and Fiba Eurocup levels and local league. In addition, it was determined that foreign players played more minutes and had more offensive impact on the game than their local teammates. Accordingly, significant differences were found between offensive components and mental toughness levels for possible reasons. In addition, it was found that especially athletes with higher performance scores had higher mental toughness confidence and consistency. Research shows that athletes with high levels of mental toughness may have better psychological health, which positively affects their performance against negative emotional and mental phenomena encountered during the intense season (Hammond et al., 2013).

In addition, mental toughness is an important factor in achieving success. It has also been reported that among players such as the NBA (the best league in the World), those with high levels of mental toughness show successful individual objective performance skills compared to other athletes in the same league. Moreover, mental toughness is undoubtedly an influential factor on the performance of basketball players (Cox, 2012). Mental toughness is associated with factors that affect performance such as consistency, which is the athlete's ability to maintain performance in the face of negative influences, focus and goal attainment (Golby et al., 2007).

Moreover, mental toughness is undoubtedly an influential factor on the performance of basketball players (Cox, 2012). Mental toughness is associated with factors that affect performance, such as the ability to consistency, focus and goal setting attainment, which is the athlete's ability to maintain performance in the presence of negative influences (Golby et al., 2007). According to these findings, our research results are in line with the studies of related researchers.

In this context, the fact that foreign athletes, whose mental toughness skills were found to be higher than Turkish participants, had high percentages in the high efficiency score may reveal the reason why they did not start the game as the starter.

Participants with higher Mental Toughness consistency and confidence dimensions were found to have higher performance. These are offensive action components such as average points (2 pts, 3 pts), FT, and MVP, which are leading player characteristics in the game.

Besides, researchers reported that mental toughness has a positive impact on the performance of college-level (semi-pro.) basketball players and is critical for objective performance components such as scoring performance.

According to Gucciardi et al. (2009), mental toughness has a positive effect on individual performance in team sports such as basketball. It is stated that athletes with mental toughness perform better because they have higher stress coping skills and focusing abilities. These results seem to overlap with the findings of our study.

The results of our study revealed that there is a relationship between mental toughness and objective performance levels of professional basketball players. In addition, this relationship also differed in terms of variables such as performance, nationality, and starting or not starting the game. In other words, mental toughness may increase objective performance by affecting athletes' ability to cope with stress, motivation and concentration. Therefore, supporting the development of mental toughness skills of young basketball players will be advantageous for these athletes to become professionals in their future careers.

REFERENCES

- Cowden, R.G. (2016). Competitive performance correlates of mental toughness in tennis: A preliminary analysis. *Perceptual and Motor Skills*, 123(1), 341-360.
- Cox, R. H. (2012). *Sport Psychology: Concepts and applications*. McGraw-Hill, New York. 7th Edition, 301-306.
- Golby, J., Sheard, M. and Van Wersch, A. (2007). Evaluating the factor structure of the Psychological Performance Inventory. *Perceptual and Motor Skills*, 105(2), 309-325.
- Gucciardi, D. F., Gordon, S. and Dimmock, J. A. (2009). Towards an understanding of mental toughness in Australian football. *Journal of Applied Sport Psychology*, 21(2), 200-214. <https://doi.org/10.1080/10413200801998556>
- Hammond, T., Gialloredo, C., Kubas, H. and Davis IV, H. H. (2013). The prevalence of failure-based depression among elite athletes. *Clinical Journal of Sport Medicine*, 23(4), 273-277. <https://doi.org/10.1097/JSM.0b013e318287b870>
- Web: *Basketnews* (2023). *Best European basketball leagues: Spain's dominance and disappointing Italy*. Web: <https://basketnews.com/news-190114-best-european-basketball-leagues-spains-dominance-and-disappointing-italy.html>.
- Web: *ESPN* (2017). *Top 12 basketball leagues in the world outside the NBA*. Web: https://www.espn.com/nba/story/_/id/18470135/fran-fraschilla-rankings-world-top-12-basketball-leagues-nba.
- Kopp, A. and Jekauc, D. (2018). The influence of emotional intelligence on performance in competitive sports: A meta-analytical investigation. *Sports*, 6(4), 175. <https://doi.org/10.3390/sports6040175>
- Newland, A., Newton, M., Finch, L., Harbke, C. R. and Podlog, L. (2013). Moderating variables in the relationship between mental toughness and performance in basketball. *Journal of Sport and Health Science*, 2(3), 184-192. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2012.09.002>

ÇOKLU ZEKÂ ALANLARI İLE İMGELEME BECERİLERİ: GELENEKSEL OKÇULUK SPORCULARI ÜZERİNE İNCELEME

Didem Gülçin Kaya¹, İrem Kahya², Yaşar İsmail Gülünay³

¹Gazi University, Turkey ²Afyon Kocatepe University, Turkey, ³Karabük University, Turkey

Özet

Giriş ve Amaç: Zeka yalnızca çevreye uyum yeteneği ya da bilgiden ibaret değildir. Aynı zamanda hayal gücünü kullanabilmeyi, yaratıcı olmayı ve karşılaşılan sorunlara çözüm yolları üretebilmeyi de gerektirmektedir. Her sporunun farklı zeka alanlarının baskın olduğu düşünüldüğünde de, zihinsel antrenman metodlarının hedefe ulaşmada yarar sağlayacağı öngörülmektedir. Bu anlamda araştırmada, geleneksel okçuluk sporcularının bazı değişkenler açısından çoklu zeka alanları ile sporda imgeleme düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada, genel ve ilişkisel tarama modeli benimsenmiştir. Araştırma grubunu, geleneksel okçuluk branşında lisansı olan 210 sporcu oluşturmuştur. Verilerin toplama aracı olarak "Çoklu Zeka Alanları Envanteri" ve "Sporda İmgeleme Envanteri" kullanılmıştır. Verilerin analizinde, katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular için tanımlayıcı istatistiklerden frekans ve yüzde; ilişkisiz ölçümlerde ortalama puanların karşılaştırılması için Varyans analizi (tek yönlü ANOVA, bağımsız örneklem t-testi), anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için ise LSD testi uygulanmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Geleneksel okçuların yaş değişkeni açısından görsel, müziksel ve bedensel zeka alanları ile motivasyonel özel imgeleme alt boyutunda farklılıklar bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre, matematiksel, müziksel ve sosyal zeka alanları ile bilişsel imgeleme boyutunda farklılıklar görülmüştür. Antrenman yapma sıklığı bakımından sözel, görsel, müziksel, sosyal ve bedensel; elde edilen dereceler açısından sözel, ok atışında kullanılan el yönüne göre ise bedensel zeka alanında farklılıklar gözlemlenmiştir. Deneyime bağlı olarak da sosyal zeka alanında ve bilişsel imgeleme, motivasyonel özel imgeleme ve motivasyonel genel ustalık boyutlarında farklılıklar tespit edilmiştir. Sonuç olarak bedensel ve sosyal zeka alanları ile sporda imgeleme arasında pozitif yönlü orta düzeyde ilişki kaydedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çoklu zeka, geleneksel okçuluk, imgeleme, spor.

Imagery Skills with Multiple Intelligence Areas: A Review on Traditional Archery Athletes

Introduction and Aim: Intelligence is not just the ability to access information or adapt to the environment. At the same time, it requires using imagination, being creative, and producing solutions to the problems encountered. Considering that different intelligence areas of each athlete are dominant; it is foreseen that mental training methods will be useful in achieving the goal. Here, this study aims to examine the multiple intelligence areas of traditional archery athletes in terms of some variables and their level of imagery in sports.

Method: In the study, a general and relational screening model was adopted. The research group consisted of 210 athletes with a traditional archery license. "Inventory of Multiple Intelligence Areas" and "Sports Imagery Questionnaire" were used as the data collection tools. In analysis, frequency and percentage from descriptive statistics were used for findings on the demographic characteristics of the participants; Analysis of variance (one-way ANOVA, independent sample t-test) was applied to compare the mean scores in unrelated measures, and LSD test was used to determine which groups had a significant difference.

Findings and Conclusion: Regarding the age variable of participants, differences were found in the visual, musical, and physical intelligence areas and the motivational particular imagery sub-dimension. According to the gender variable, differences were seen in the mathematical, musical, and social intelligence areas and the cognitive imagery dimension. In terms of frequency of training in verbal, visual, musical, social, and physical intelligence, in terms of the degrees obtained, differences were observed in verbal and physical intelligence according to the

Keywords: Multiple intelligences, traditional archery, imagery, sports.

ULUSAL YÜZME GELİŞİM PROJESİ TÜRKİYE FİNALERİNİN İLLERE GÖRE İNCELENMESİ

Benil Kıstak Altan¹, Çiğdem Bulgan Ercin², Mustafa Arslan Başar³

¹Haliç Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul

²Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Yaşam Bilimleri Fakültesi, İstanbul

³Haliç Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul

Özet

Ulusal Yüzme Gelişim Projesi (UYGP) Türkiye Yüzme Federasyonu'nun her yıl düzenlediği ve 11-12 yaş grubunun katıldığı ulusal yüzme müsabakalarının tümüdür. Bu proje ülkemizde 2017 yılında başlamış olup günümüzde de devam etmektedir (2020 yılında COVID-19 pandemisi sebebiyle organizasyon düzenlenmemiştir). Proje kapsamında dört farklı müsabaka türü vardır: Vize, Grup, Bölge ve Türkiye Finalleri. Yüzücüler bu farklı müsabakalara katılım göstererek baraj geçmek durumundadırlar. A baraj geçen sporcular Türkiye Finallerine katılma hakkı kazanırlar. Bu çalışmanın amacı 2017-2022 yılları arasında düzenlenen UYGP Türkiye Finallerinde 50 metre (m) kelebek, 50m sırtüstü, 50m kurbağalama, 50m serbest yüzme yarışlarına katılımının illere göre incelenmesidir. Bu çalışma tanımlayıcı bir çalışma olup değerlendirilen tüm verilere Türkiye Yüzme Federasyonunun resmi web sitesinden (www.tyf.org.tr) açık erişimli olarak ulaşılmıştır. Türkiye Finallerine bugüne kadar 54 farklı ilden ve Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden sporcular katılmış ve araştırmada incelenmek üzere dört farklı yarışta toplamda 7602 tane bitiş süresi kayda alınmıştır. Katılan iller Türkiye'nin 7 Bölgesine ayrılarak gelişimsel süreç takip edilmiştir. Veriler IBM SPSS versiyon 24.0 istatistik programına aktarılmış ve tanımlayıcı istatistikleri ile frekans analizi yapılmıştır. Sonuç olarak, her geçen yıl organizasyona katılan sporcu sayısında artış olduğu gözlenmiştir (2017 yılında 900 tane bitiş süresi; 2022 yılında 1741 tane bitiş süresi). En çok gelişim gösteren bölge Marmara Bölgesi (2017 yılında 453 tane bitiş süresi, 2022 yılında 999 tane bitiş süresi) iken en az gelişim gösteren bölge Doğu Anadolu Bölgesidir (2017 yılında 0 tane bitiş süresi, 2022 yılında 10 tane bitiş süresi). En çok gelişim gösteren illerin Nevşehir (2017-2022 yılları arası fark %35,90); Kahramanmaraş (2017-2022 yılları arası fark %33,33); Tekirdağ (2017-2022 yılları arası fark %31,84); Denizli (2017-2022 yılları arası fark %23,67) ve Bursa (2017-2022 yılları arası fark %21,91) olduğu tespit edilmiştir. Yüzmenin iller bazında Türkiye'nin her ayrı bölgesine ulaşmasını hedefleyen bu Ulusal Yüzme Gelişim Projesi'nin bransa olumlu katkılarının olduğu düşünülmektedir. Yenilikçi yaklaşımlarla projenin devam ettirilmesi ve geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yüzme, Türkiye, Ulusal Yüzme Gelişim Projesi

Analysis of National Swimming Development Project Turkey Finals by Provinces

The National Swimming Development Project (UYGP) is the national swimming competitions organized by the Turkish Swimming Federation every year and attended by 11-12 age groups. This project started in our country in 2017 and continues today (the organization was not organized in 2020 due to the COVID-19 pandemic). There are four different types of competitions within the scope of the project: Visa, Group, Regional and Turkey Finals. Swimmers have to participate in these different competitions and pass the threshold. Athletes who pass a threshold are entitled to participate in the Turkish Finals. The aim of this study is to examine the participation in the 50-meter (m) butterfly, 50m backstroke, 50m breaststroke, 50m freestyle swimming races in the UYGP Turkey Finals organized between 2017-2022 according to the provinces. This study is a descriptive study and all evaluated data were obtained from the official website of the Turkish Swimming Federation (www.tyf.org.tr) as open access. To date, athletes from 54 different provinces and the Turkish Republic of Cyprus have participated in the Turkish Finals and a total of 7602 finish times were recorded in four different races to be analyzed in the study. The data were transferred to IBM SPSS version 24.0 statistical program and descriptive statistics and frequency analysis were performed. As a result, it was observed that the number of athletes participating in the organization increased with each passing year (900 finishing times in 2017; 1741 finishing times in 2022). The region showing the most improvement is the Marmara Region (453 finishing times in 2017, 999 finishing times in 2022), while the region showing the least improvement is the Eastern Anatolia Region (0 finishing times in 2017, 10 finishing times in 2022). The provinces with the highest improvement were Nevşehir (35.90% difference between 2017-2022); Kahramanmaraş (33.33% difference between 2017-2022); Tekirdağ (31.84% difference between 2017-2022); Denizli (23.67% difference between 2017-2022) and Bursa (21.91% difference between 2017-2022). It is thought that this National Swimming Development Project, which aims to bring swimming to every different region of Turkey on a provincial basis, has positive contributions to the branch. It is recommended to continue and develop the project with innovative approaches.

Keywords: Swimming, Turkey, National Swimming Development Project

KADINLARIN SERBEST ZAMAN KATILIMINDA KARŞILAŞTIĞI ENGELLER: BİR İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Aylin Köse¹, Halil Sarol²

¹Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

²Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Özet

Serbest zaman aktivitelerine katılımın kadın sağlığı üzerine genel etkileri bilinmekle birlikte ülkemizde serbest zaman aktivitelerine katılım ile ilgili yapılan çalışmalarda kadınların katılım düzeylerinin genel popülasyona göre düşük olduğu görülmektedir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, kadınların özellikle fiziksel aktivite bağlamında serbest zaman katılımındaki engellerini incelemektir. Derleme niteliğindeki bu çalışmada uluslararası ve ulusal çalışmalar üniversite veri tabanı içerisinde yer alan dergiler, google scholar, kongreler incelenerek detaylı bir alan yazım taraması yapılmıştır. Çalışma kapsamında bulgular incelendiğinde Türk Kadınlarının özellikle ev işlerinde ve çocuk bakımında kadınlara yüklenen sorumlulukların, çalışma yaşamının ve daha çok cinsiyet ile ilişkilendirilen yapısal engellerin serbest zamanlarında fiziksel aktiviteye katılımında bir kısıtlayıcı olduğu ön plana çıkmaktadır. Sonuç olarak, kadınların serbest zamanlarda fiziksel aktiviteye katılımlarında daha fazla engel ile karşılaştığı, bireysel engeller, bireylerarası ve yapısal engellerin birbirini etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kadınlar, serbest zaman, fiziksel aktivite, engel.

Womens' Leisure Participation Constrains: A Review and Assessment

The positive effects of participation in leisure activities on women's health are well known. But studies in our country were revealed that, participation level of woman on leisure activity participation extremely lower compared with general population. For this reason, the aim of this review study was to examine women's barriers to leisure participation, related with physical activity. In this study, detailed literature review was conducted by examining national and international studies that include articles and scientific books in university data base, google scholar and congresses. When the findings of the study were examined, constrains of Turkish womans' leisure participation were as follows: responsibilities of housework, childcare and, working life and social gender inequality. Consequently, this study was revealed that, womens' level of leisure physical activity experiences was extremely lower, because of the individual, interpersonal and structural constrains.

Keywords: Women, leisure, physical activity, constrains.

SPORT as a TOOL OF TÜRKİYE'S SOFT POWER and NATION BRANDING

Berkay AYVERDİ¹ Semiyha TUNCEL² Hakan SUNAY³

¹ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-3529-7089>

² Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-0075-821X>

³ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0001-5139-1492>

Email: berkay.ayverdi@ankara.edu.tr, sdolasir@ankara.edu.tr, hsunay@ankara.edu.tr

Abstract

Sport is one of the most effective tools for creating a positive image in other countries by influencing the masses. In the literature, the concepts of soft power and nation branding are often associated under the title of 'nation branding.' This study aims to comprehensively research and analyze how Türkiye uses sports as a tool for both soft power and nation branding. The research seeks to answer the question, 'How does Türkiye utilize sports as a tool to enhance its soft power and contribute to nation branding efforts?' This study is designed with a qualitative approach. A document analysis was conducted to outline the factors influencing Türkiye's soft power through sports, which were subsequently analyzed using content analysis methodology. As a result, five themes emerged: Athletes, Sponsorships, Hosting Sports Events, Geopolitical Position, International Sporting Success. These themes are believed to contribute to increasing Türkiye's soft power and nation branding through sports.

Keywords: Sports, Soft Power, Nation Branding, Türkiye

TÜRKİYE'NİN YUMUŞAK GÜCÜNÜN VE ULUS MARKALAŞMASININ BİR ARACI OLARAK SPOR

Özet

Spor, kitleleri kontrol ederek diğer ülkelerde olumlu bir imaj yaratmanın en iyi araçlarından biridir. Literatürde yumuşak güç ve ulus markalaşması kavramları genellikle 'ulus markalaşması' başlığı altında ilişkilendirilmektedir. Bu çalışma, Türkiye'nin sporu yumuşak güç aracı ve ulus markalamasının bir aracı olarak nasıl kullandığını kapsamlı bir şekilde araştırmayı ve analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmada "Türkiye, yumuşak gücünü artırmak ve ülke markalaşma çabalarına katkıda bulunmak için sporu bir araç olarak nasıl kullanıyor? Sorusuna yanıt aranmıştır. Bu çalışma nitel bir tasarımda yapılandırılmıştır. Türkiye'nin spor yoluyla yumuşak gücünü hangi faktörlerin etkilediğine dair bir çerçeve çizmeye yönelik doküman analizi yapılmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak beş tema ortaya çıkmıştır: Sporcular, Sponsorluklar, Spor Etkinliklerine Ev Sahipliği Yapma, Jeostratejik Konum, Uluslararası Sportif Başarı. Bu temaların Türkiye'nin spor yoluyla yumuşak gücünü ve ulus markalaşmasını artıracığı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Spor, Yumuşak Güç, Ulus Markalaşması, Türkiye

131-iscs-conference-9th-596-MT-FC-TB-Oral/Online / Çeviri-135

FİZİKSEL AKTİVİTEDEN KEYİF ALMA, TEKRAR KATILMA NİYETİ VE MUTLULUK ARASINDAKİ İLİŞKİ: KAMPÜS REKREASYONUNA KATILAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Harun PEKER¹, Cemile TEKE¹, Bayram ÇAKAR¹, Yeşim KABADAYI¹, Nihal CANER¹

¹Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın, Türkiye

Özet

Bu çalışmanın amacı, rekreasyon amacıyla kampüs rekreasyonuna katılan üniversite öğrencilerinin fiziksel aktiviteden keyif alma, tekrar katılma niyeti ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırma grubunu 2022-2023 öğretim yılında Bartın Üniversitesi turnuvalarına katılan 737 (477 erkek ve 260 kadın) gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, "Fiziksel Aktivitelerden Keyif Alma Ölçeği: FAKÖ", "Etkinlik Doyum Ölçeği: EDÖ" ve "Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu: OMÖ-KF" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır. Ayrıca betimsel istatistik, bağımsız örneklem t-Testi, tek faktörlü varyans analizi ANOVA ve Pearson Korelasyon analizleri kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında katılımcıların cinsiyet değişkenine göre t-Testi sonuçlarında FAKÖ ile arasında anlamlı farklılık tespit edilirken ($p<0,05$), EDÖ ile OMÖ-KF arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Diğer yandan katılımcıların sınıf düzeyi değişkenine göre yapılan ANOVA testi sonuçlarında FAKÖ ile arasında anlamlı farklılık tespit edilirken ($p<0,05$), EDÖ ile OMÖ-KF arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Ayrıca FAKÖ, EDÖ ve OMÖ-KF arasında yapılan korelasyon analizi sonucunda pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p<0,01$). Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin fiziksel aktiviteden keyif almaları, aktivite doyumunu ve mutluluk düzeylerini doğrudan etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, fiziksel aktiviteden keyif alma, tekrar katılma niyeti, mutluluk.

The Relationship between Enjoyment of Physical Activity, Intention to Participate again, and Happiness: Example of University Students Who Participate in Campus Recreation

The aim of this study is to determine the relationship between enjoying physical activity, intention to participate again and happiness levels of university students who participate in campus recreation for recreational purposes. The research group consists of 737 (477 male and 260 female) volunteer students participating in Bartın University tournaments in the 2022-2023 academic year. Relational scanning model, one of the general scanning models, was used in the research. Personal information form prepared by the researchers, "Physical Activity Enjoyment Scale: PAES", "Event Satisfaction Scale: ESS" and "Oxford Happiness Questionnaire short form: OHQ-SF" were used as data collection tools. SPSS 26.0 package program was used in the analysis of the data. In addition, descriptive statistics, independent sample t-Test, oneway ANOVA and Pearson Correlation analyzes were used. In the findings of the study, there was a significant difference between PAES and in the t-Test results according to the gender variable of the participants ($p<0.05$), while no statistically significant difference was found between ESS and OHQ-SF ($p>0.05$). On the other hand, while a significant difference was found between PAES and in the results of the ANOVA test performed according to the class level variable of the participants, no significant difference was found between ESS and OHQ-SF ($p>0.05$). In addition, as a result of the correlation analysis between PAES, ESS, and OHQ-SF, a positive significant relationship was found ($p<0,01$). As a result, it can be said that university students' enjoyment of physical activity directly affects their activity satisfaction and happiness levels.

Keywords: University students, enjoyment of physical activity, intention to participate again, happiness.

135-iscs-conference-9th-695-MT-FC-TB-Oral/Online / Çeviri-139

SPORCULARDA BİR HAFTALIK CORE ANTRENMANLARININ DİKKAT SÜREÇLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Erdem Çakaloğlu¹

¹Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara

Özet

Dikkat, genel olarak bir göreve ya da nesneye seçici olarak odaklanma yeteneği olarak tanımlanan, çok boyutlu ve karmaşık bir yapıdır. Önceki çalışmalar, dikkatin hem tek bir egzersiz (akut etki) hem de tekrarlanan egzersiz seansları (kronik etki) ile artırılabilirliğini göstermektedir. Bireyin, omurgayı dengede tutan derin kasların, karın bölgesindeki kasların ve bel bölgesi kaslarının güçlendirilmesini amaçlayan kendi vücut ağırlığı ile yaptığı hareketler bütününe core egzersiz adı verilir ve core antrenmanının popülerliği ve kullanım sıklığı artmasına rağmen bu antrenman türünün bilisle, özellikle dikkat ile ilişkisine dair çalışmalar oldukça az sayıdadır. Dolayısıyla bu araştırma core antrenmanının dikkat süreçleri üzerine etkisinin incelenmesi amacı ile yapılmıştır.

Araştırmaya çim hokeyi erkekler A takımında yer alan toplam 10 kişi katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Dikkat Ağı Testi (DAT) kullanılmıştır. Bu test bilgisayar ortamında tasarlanmış, 3 adet ipucu koşulu ve iki adet hedef koşulundan oluşmaktadır. Bu testte, üç dikkat ağının (tetiklilik, yönlendirme ve yönetici kontrol ağları) değerlendirilmesi, katılımcıların reaksiyon zamanlarının (RZ) her bir ipucu ve hedef koşulundan nasıl etkilendiği ölçülerek gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada deneysel desen olarak kontrol grupsuz öntest-sontest desen kullanılmıştır. Dikkat ölçümleri 1 hafta boyunca core antrenmanı yapan katılımcıların antrenmanlarına başlamalarının öncesinde ve antrenman periyodunun bitmesinden 24 saat sonrasında olacak şekilde alınmıştır. Core antrenman programı her gün saat 14:00'de yapılmıştır. Verilerin analizinde tekrarlayan ölçümlerde t-testi kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda toplam doğruluk oranında, ortalama reaksiyon zamanında, DAT'ın tetiklilik, yönlendirme ve yürütme alt testlerinde anlamlı farka rastlanılmamıştır ($p>0.05$).

Araştırmanın bulgularına göre 1 haftalık antrenman sonrasında RZ'lerde bir gelişme görünse de bu gelişme istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bir haftalık core antrenmanı dikkati geliştirmek için yeterli olarak değerlendirilmemiştir. Core antrenmanı bilişsel fonksiyonlarla ilişkili birtakım büyüme faktörlerini (BDNF, IGF-1, VEGF gibi) yeterince etkileyememiş olabilir. Dolayısıyla bu araştırmada 1 haftalık bir antrenman programı uygulanmış olup kronik etkiler için minimum 4 haftalık bir program gerektiğinden gelecekteki çalışmaların en az 4 hafta olacak şekilde tasarlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Core Antrenmanı, Dikkat

The Effect of One-Week Core Training on Attentional Processes in Athletes

Attention is a multidimensional and complex construct, broadly defined as the ability to selectively focus on a task or object. Previous studies show that attention can be improved by both a single exercise (acute effect) and repeated exercise sessions (chronic effect). Core training is a set of movements performed with one's own body weight that aims to strengthen the deep muscles that stabilize the spine, the muscles in the abdominal region and the muscles in the lumbar region, and although the popularity and frequency of use of core training is increasing, there are very few studies on the relationship between this type of training and cognition, especially attention. Therefore, this study was conducted to examine the effect of core training on attention processes.

A total of 10 participants in the field hockey men's A team participated in the study. Attention Network Test (ANT) was used as a data collection tool. This test was designed in a computerized environment and consists of three cue conditions and two target conditions. In this test, the assessment of the three attention networks (alertness, orienting and executive control networks) was carried out by measuring how the participants' reaction times (RTs) were affected by each cue and target condition. In this study, a pretest-posttest design without control group was used as the experimental design. Attention measurements were taken before and 24 hours after the end of the training period of the participants who practiced core training for 1 week. Core training program was performed every day at 14:00. Repeated measures t-test was used to analyze the data.

As a result of the analysis, no significant difference was found in the total accuracy rate, mean reaction time, DAT's triggering, directing and execution subtests ($p>0.05$).

According to the findings of the study, although there was an improvement in RRs after 1 week of training, this improvement was not statistically significant. One week of core training was not considered sufficient to improve attention. Core training may not have sufficiently affected some growth factors (such as BDNF, IGF-1, VEGF) associated with cognitive functions. Therefore, a 1-week training program was applied in this study, and since a minimum 4-week program is required for chronic effects, it is recommended that future studies be designed for at least 4 weeks.

Keywords: Core Training, Attention

BASKETBALL MASTER THESES IN TÜRKİYE

Atakan Yazıcı¹, Ramazan Taşçioğlu², Serdar Solmaz³, Ahmet Köksal⁴, Serdar Kocaekşi⁵

¹Onsekiz Mart Üniversitesi, ²Ardahan Üniversitesi, ³Batman Üniversitesi, ⁴Ege Üniversitesi, ⁵Eskişehir Teknik Üniversitesi

The purpose of this research is to examine the basketball theses in Turkey in order to reveal their scientific and methodological trends. 554 theses were examined in the database of the Turkish Council of Higher Education thesis center with the word "basketball". An increasing knowledge production trend was found in the theses over the years. The quantitative research methods predominate than other research methods. The samples of basketball theses were nine categories as players, students, consumers, managers, referees, coaches, teams and organizations, disabled people, and, voluntaries. The subjects of theses have 37 different subjects from sports to veterinary medicine. Social network analysis showed that some research subjects were more dominant than others on scientific production. The results show that basketball theses in Turkey with many research approaches in a greater variety of scientific fields.

Anahtar Kelimeler: *Postgraduate education, basketball methodology, knowledge production, scientific production.*

EDUCATION THROUGH ADVENTURE - THE CONNECTION BETWEEN PHYSICAL AND RECREATIONAL ACTIVITIES

Dana Badau¹, Adela Badau¹

1 Faculty of Physical Education and Mountain Sports, Transilvania University of Brasov, Romania

Background: Education through adventure represents a form of education through physical activities, contributing to the connection between physical education and recreational activities. Adventure education aligns with the current trends of diversifying physical training programs by combining aspects of motor skills with those of mental adaptation to the environment by experiencing activities with a controlled degree of risk and challenge. The ways of implementing and practicing education through Adventure must be adapted to the environmental conditions and the level of preparation of the subjects. These activities can be carried out both indoors and outdoors, in specially designed spaces such as adventure parks, as well as in the natural environment.

Aim: The combination of urban adventure tourism activities within the discipline of adventure education for students is considered to ensure the prerequisites for the development of motor skills of students from physical education programs. We targeted the implementation of three adventure activities: Photo Trip Town Adventure, Park Adventure Challenge and Seven Stairs Canyon Adventure.

Conclusions: The training of specialized skills must be a priority of the training contents of future physical education teachers, and adventure education activities can represent a viable and efficient alternative for improving practical and pedagogical skills. The implementation contexts of adventure education programs must be adapted to the individual and motor characteristics of the practitioners and to the specificities of the environment and to the existing sports and recreational infrastructure. The benefits of the programs are multiple and complex, regarding the motor, mental, pedagogical and theoretical spheres of the specialists and the participants.

Keywords: physical activity; adventure program; competencies; recreation; motor capacity.

GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILAN BİREYLERİN SOSYAL BECERİ DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Muhsin DURAN¹, Mehmet AYDOĞAN², Ender ÖZBEK¹

¹Dicle Üniversitesi

²Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Özet

Bu araştırmanın amacı, gençlik merkezlerinde serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin sosyal beceri düzeylerinin bazı değişkenler bakımından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini gençlik merkezlerine üye bireyler oluştururken, örneklemini ise 151 gençlik merkezi üyesi birey oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve Yıldız ve Çoban (2020) tarafından geliştirilen Gençlik Merkezleri Beklenti Ölçeği kullanılmıştır. Toplanan 151 verinin tamamı araştırmaya dahil edilmiştir. Yapılan normallik testleri sonucunda verilere parametrik testlerden Independent T Testi ve One Way Anova Testi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre, gençlik merkezine üye olan katılımcıların sosyal beceri düzeylerinin cinsiyet ve yaş değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal beceri, Gençlik merkezi, Serbest zaman

INVESTIGATION OF THE SOCIAL SKILL LEVELS OF INDIVIDUALS PARTICIPATING IN FREE TIME ACTIVITIES IN YOUTH CENTERS IN TERMS OF SOME VARIABLES

The aim of this research is to examine the social skill levels of individuals participating in leisure activities in youth centers in terms of some variables. For this purpose, the survey model, one of the quantitative research methods, was used in the study. While the population of the research is composed of individuals who are members of youth centers, the sample is composed of 151 individuals who are members of youth centers. Personal information form developed by the researcher and Youth Centers Expectation Scale developed by Yıldız and Çoban (2020) were used as data collection tools in the research. All 151 data collected were included in the study. As a result of the normality tests, Independent T Test and One Way Anova Test, which are parametric tests, were applied to the data. According to the results of the analysis, it has been determined that the social skill levels of the participants who are members of the youth center differ significantly according to the gender and age variable.

Keywords: Social skills, Youth centre, Leisure time

DİJİTAL OYUN OYNAYAN BİREYLERDE MOTİVASYON VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Tolga Beşikçi¹

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Manisa

Özet

Bu çalışmanın amacı e-rekreasyon kapsamında, dijital oyun oynayan bireylerin oyun oynama motivasyonlarıyla, yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Nicel araştırma yöntemi kullanılarak yapılan bu çalışmanın evreni 18 yaş üzeri dijital oyun oynayan bireylerden oluşmaktadır. Çalışma grubu amaçsal örneklem yöntemlerinden tipik durum örneklem yöntemi ile belirlenen 264 gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu, 'Dijital oyun oynama motivasyonu ölçeği' ve 'Yaşam Doyumu Ölçeği' kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde ölçekler arası ilişki etkileşimin yanı sıra, bireylerin demografik özelliklerine ilişkin farklılıklarda göz önünde bulundurularak normallik ve Levene's homojenlik testi sonucuna göre bağımsız örnek t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), ve Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, katılımcıların dijital oyun oynama motivasyonu ve yaşam doyumlarına bağlı olarak cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalışma durumu ve tercih edilen oyun platformu değişkenlerinde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bununla birlikte, dijital oyun oynayan bireylerin motivasyonları ile yaşam doyumları arasında düşük düzeyde pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı ($r: .180$; $p < .05$) ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak dijital oyunların bireylerin yaşam doyumunu etkileyebileceğini ve bu etkinin demografik faktörler ve oyun tercihleri tarafından şekillendirilebileceğini göstermektedir. Dijital oyun oynamanın motivasyonu ile yaşam doyumunu arasında bir ilişki bulunsa da bu ilişki düşük düzeydedir ve diğer faktörlerin de etkisi olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, dijital oyun oynamanın sosyal ve psikolojik etkilerini daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir ve bu alandaki gelecekteki araştırmalar için temel oluşturabilir.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, Dijital Oyun, Yaşam Doyumu, E-Rekreasyon

Investigation of the Relationship between Motivation and Life Satisfaction in Digital Game Players

The aim of this study is to examine the relationship between the motivation to play games and life satisfaction of individuals who play digital games within the scope of e-recreation. The population of this study, which was conducted using quantitative research method, consists of individuals over the age of 18 who play digital games. The study group consists of 264 volunteer participants determined by the typical case sampling method, one of the purposive sampling methods. Demographic information form, 'Digital game playing motivation scale' and 'Satisfaction with Life Scale' were used as data collection tools in the study. In the analysis of the data obtained, independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Pearson Correlation analysis were applied according to the results of normality and Levene's homogeneity test, taking into account the differences in the demographic characteristics of the individuals as well as the interaction between the scales. According to the results of the analysis, significant differences were found in the variables of gender, age, educational status, employment status and preferred game platform depending on the participants' motivation to play digital games and life satisfaction. However, it was determined that there was a low level positive and statistically significant ($r: .180$; $p < .05$) relationship between the motivation and life satisfaction of individuals who play digital games. As a result, it shows that digital games can affect individuals' life satisfaction and that this effect can be shaped by demographic factors and game preferences. Although there is a relationship between motivation to play digital games and life satisfaction, this relationship is low and suggests that other factors also have an impact. These results may help us to better understand the social and psychological effects of digital gaming and provide a basis for future research in this area.

Keywords: Motivation, Digital Gaming, Life Satisfaction, E-Recreation

SPORDA İMGELEME VE SANAL GERÇEKLIK KULLANIMI

Cansu SELECİLER¹, Mutlu TÜRKMEN²

¹ Bayburt Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0002-3945-3838>

² Bayburt Üniversitesi

<https://orcid.org/0000-0003-4534-7553>

Email: cansuseleciler@gmail.com, turkmenm@yahoo.com

Özet

Bu araştırmanın temel amacı 2018 ile 2023 seneleri arasında Türkiye’de sporda imgeleme ve sanal gerçeklik konularına yönelik tezlerin incelenmesidir. Araştırma, imgeleme ve sanal gerçeklik üzerine çalışacak araştırmacılara ve eğitimcilere fikir vermesi, yapılmış olan çalışmalarını değerlendirebilmeleri, alanda son beş senede imgeleme ve sanal gerçeklik üzerine yapılmış olan çalışmaların hangi yönde ilerlediğinin analiz edilmesi ve alandaki ihtiyaç ve eksiklerin farkına varılarak gelecekte yapılacak olan araştırma konularına yön verebilmesi açısından önem taşımaktadır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılarak yapılmıştır. Amaca yönelik olarak elektronik ortamda Ulusal Tez Merkezi sayfasında “imgeleme” ve “sanal gerçeklik” anahtar kelimeleri ile ulaşılan çalışmalar incelenerek araştırmaya dahil edilmiştir. Elde edilen çalışmalar sistematik şekilde raporlanmıştır. Birçok seçkin sporcu ve antrenör, sporun bedenle oynanmasına karşın akılla kazanıldığına inanmaktadır. Bu inanış doğru kabul edilirse antrenör, çevre ve psikologlar tarafından sporculara önemli tavsiyelerde bulunularak performans gelişimi sağlanabilir. Sporcular imgeleme sayesinde yeni beceriler edinmede, müsabaka sırasında duyguları ile başa çıkabilmede, belirli görevlerde uzmanlaşmada ve bir branşa özgü stratejilerin provasını yapmada başarılı olabilir. İmgeleme çalışmalarını içsel ve dışsal olarak kullanabilir. Aynı zamanda imgeleme yaparak sporcu mevcut performansındaki eksikleri görerek tam anlamıyla başarılı bir performansı gerçekleştirme yolunda kendisine destek olabilir. Kişinin zihninde gerçekleştirmiş olduğu yöntem olan imgeleme günümüzdeki gelişmelere rağmen sporcular tarafından sıkıcı olarak görülebilir. Bu sebepten hem sporcuların ilgisini çekebilecek hem de eğlendirerek imgeleme yapabilecekleri bir ortam oluşturma ihtiyacı doğmaktadır. Bu kapsamda gelişen teknolojinin yardımı ile yöntemlere başvurulabilir. Çalışmaların etkisini artırabilecek yeni yöntemlerde sporcuların imgeleme kullanımına ek olarak başarılı olan sporcuların izletilmesinin yanı sıra kişinin kendisini videodan izlemesi de sunulabilir. Gelişen teknoloji sayesinde günümüzde dikkat çeken sanal gerçeklik teknolojisi imgeleme uygulamalarında var olan bu eksikliklerin giderilmesinde önemli rol oynayacak bir konumdadır. Gerekli taramalar yapıldığında ulaşılan bilgilere göre son beş yılda imgelemeyi konu edinen 57 tezdin 35’i imgeleme ve spor ile ilişkilidir. Son beş yılda sanal gerçekliği konu edinen 261 tezin ise yalnızca 8’i sanal gerçeklik ile sporu bir arada ele almıştır. Alan yazın incelendiğinde imgeleme ve sanal gerçeklik çalışmalarının pek çok alan ile harmanlanarak çalışılmasına rağmen sporda imgeleme ile sanal gerçeklik bağlantısı kuran çalışma azlığı bu konuya dikkat çekilmesi gerektiğini ortaya koymuştur. Tüm bu bilgilerden yola çıkıldığında imgeleme ile sanal gerçekliğin tabanında var olan bu benzerliğin sporcularda performans artırmaya olan etkisinin incelenmesi gerektiğine ilgiyi artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: spor, imgeleme, sanal gerçeklik

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNİN METAFORİK YÜZLERİ: OKUL YÖNETİCİLERİNİN BAKIŞ AÇISINDAN BİR İNCELEME

Gizem CEYLAN¹ Yağmur GÜLER² Damla GÜLER³ Semiyha TUNCEL⁴

¹ Muş Alparslan Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-4456-7589>
Email: gizemcylan.87@gmail.com

² Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0001-8883-6504>
Email: yaqmur.guler@yalova.edu.tr

³ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0002-9907-1065>
Email: gulerd@ankara.edu.tr

⁴ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-0075-821X>
Email: sdolasir@ankara.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin algılarını metafor yardımıyla belirlemektir. Araştırma grubu, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin farklı illerindeki ilkokul ve ortaokullarda görev yapan, 33'ü erkek ve 29'u kadın olmak üzere toplamda 62 özel okul yöneticisinden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan form kullanılmıştır. Bu formda katılımcılardan "Beden eğitimi ve spor ..... gibidir. Çünkü ....." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilerek kategoriler oluşturulmuştur. Katılımcıların 28 metafor ürettiği görülmüştür. Üretilen metaforlar üç kategoriden oluşmaktadır. Katılımcıların en çok "sağlık" kategorisinde metaforlar geliştirdikleri belirlenirken, bu kategorileri "ihtiyaç" ve "fayda" kategorileri izlemiştir. Katılımcıların en fazla ürettiği metaforlar "sağlık", "su", "terapi", "hayat", "ilaç", "kahve" ve "akaryakıt" şeklinde sıralanmıştır. Sonuç olarak; bu çalışma okul yöneticilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin algılarının, dersin genel sağlık, temel yaşamsal ihtiyaçların karşılanması ve bireysel fayda sağlamak gibi önemli yönlerini ön plana çıkardığını göstermiştir. Bu bulgular, beden eğitimi ve spor derslerinin öneminin, okul yöneticileri tarafından kabul edildiğini ve bu derslerin öğrencilerin genel sağlık ve yaşam kalitesini iyileştirmede önemli bir rol oynadığı algısının olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgular ışığında, okullarda beden eğitimi ve spor derslerinin öneminin daha da vurgulanması ve bu derslerin öğrenci müfredatında daha merkezi bir rol alması önerilebilir. Ayrıca, okul yöneticileri ve öğretmenler arasında beden eğitimi ve spor derslerinin sağladığı faydalar konusunda daha fazla farkındalık yaratmak için eğitimler ve atölye çalışmaları düzenlenebilir.

Anahtar Sözcükler: Beden eğitimi ve spor, Okul yöneticileri, Metafor.

METAPHORICAL FACES OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE: A REVIEW FROM THE PERSPECTIVE OF SCHOOL ADMINISTRATORS

Abstract

The aim of this research is to determine the perceptions of school administrators regarding physical education and sports lessons with the help of metaphor. The research group consists of a total of 62 private school administrators, 33 men and 29 women, working in primary and secondary schools in different provinces of Turkey in the 2022-2023 academic year. A form prepared by the researcher was used as a data collection tool in the

study. In this form, participants were asked: "Physical education and sports are like ..... They were asked to complete the sentence "Because .....". The data was analyzed using the content analysis method and categories were created. It was observed that the participants produced 28 metaphors. The metaphors produced consist of three categories. While it was determined that the participants developed metaphors mostly in the "health" category, these categories were followed by "need" and "benefit" categories. The metaphors most produced by the participants were listed as "health", "water", "therapy", "life", "medicine", "coffee" and "fuel". In conclusion; this study has shown that school administrators' perceptions of physical education and sports lessons highlight important aspects of the course such as general health, meeting basic vital needs and providing individual benefits. These findings reveal that the importance of physical education and sports courses is accepted by school administrators and there is a perception that these courses play an important role in improving students' general health and quality of life. In light of these findings, it may be suggested that the importance of physical education and sports courses in schools should be further emphasized and these courses should take a more central role in the student curriculum. Additionally, trainings and workshops can be organized to raise more awareness among school administrators and teachers about the benefits of physical education and sports classes.

Keywords: Physical education and sports, School administrators, Metaphor.

75-iscs-conference-9th-654-MT-FC-TB-Face to Face Oral / -66

SPORDA ÇOCUK İSTİSMARININ ÇOK YÖNLÜ İNCELENMESİ

Damla GÜLER¹ Yağmur GÜLER² Caner CENGİZ³ Semiyha TUNCEL⁴

¹ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-9907-1065>

Email: gulerd@ankara.edu.tr

² Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0001-8883-6504>

Email: yagmur.guler@yalova.edu.tr

³ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0002-0446-537X>

Email: canercengiz@ankara.edu.tr

⁴ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0003-0075-821X>

Email: sdolasir@ankara.edu.tr

Özet

Araştırmanın amacı, spor ortamlarında karşılaşılan çocuk istismarı olgusunu detaylı ve kapsamlı incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda sporcu, antrenör ve akademisyen katılımcıların görüşlerine başvurularak belirtilen alt problemlere yanıt aranmıştır. Spor ortamlarında çocuklar hangi tür istismar davranışlarına maruz kalmaktadır? Sporda istismarın çocuklar üzerindeki etkileri nelerdir? Çocuk istismarı konusunda mevcut deneyimler ve gözlemler çerçevesinde, bu sorunların önlenmesi için uygulanabilir stratejiler ve çözüm önerileri neler olabilir? Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları, profesyonel spor kariyerine sahip 5 sporcu, uzun soluklu antrenörlük deneyimi olan 4 antrenör ve Spor Bilimleri alanında uzmanlaşmış ve antrenörlük deneyimi olan 2 akademisyen olmak üzere toplamda 11 kişiden oluşmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucunda bulgular 3 farklı tema altında toplanmıştır. Bu temalar; istismar türleri, istismarın sporcu üzerindeki etkisi, istismarı önlenmeye yönelik stratejiler ve çözüm önerilerinden oluşmaktadır. Elde edilen bulgular sonucunda sporcuların çocukluk dönemlerinde istismara maruz kaldıkları ve bu istismarların fiziksel, duygusal, cinsel ve ihmal biçimlerinde görüldüğü belirlenmiştir. Ayrıca, araştırmada istismarın, çocuk sporcuların hem psikolojik durumlarını hem de performans ve kariyerlerini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada elde edilen bulgular ışığında, çocuk istismarını önlemeye yönelik altı temel strateji önerilmiştir. Bunlar; güvenli bir ortamın sağlanması, destek ve denetim mekanizmalarının artırılması, etkili politika ve prosedürlerin geliştirilmesi, ihbar ve şikayet mekanizmalarının oluşturulması, eğitim ve farkındalık çalışmalarının yürütülmesi ve sporda çocuk koruma eğitim programlarının ve içeriklerinin geliştirilmesidir.

Anahtar Sözcükler: Sporda çocuk istismarı, Sporda çocuk koruma, İstismarın etkisi

Comprehensive Examination of Child Abuse In Sports

Abstract

The aim of the study is to examine the phenomenon of child abuse in sports environments in detail and comprehensively. In line with this general purpose, answers to the specified sub-problems were sought by consulting the opinions of athletes, coaches and academician participants. What types of abusive behavior are children exposed to in sports environments? What are the effects of abuse in sports on children? Within the framework of current experiences and observations on child abuse, what could be the applicable strategies and solution suggestions to prevent these problems? The phenomenology approach, one of the qualitative research approaches, was used in the research. The participants of the research consist of 11 people in total, including 5

athletes with professional sports careers, 4 coaches with long-term coaching experience and 2 academicians who specialize in Sports Sciences and have coaching experience. Data were collected with semi-structured interview forms. Content analysis method was used to analyze the data. As a result of the analysis, the findings were grouped under 3 different themes. These themes consist of types of abuse, effects of abuse on athletes, strategies to prevent abuse and solution suggestions. As a result of the findings, it was determined that athletes were exposed to abuse during their childhood and these abuses were seen in physical, emotional, sexual and neglect forms. In addition, it was concluded that abuse negatively affects both the psychological state, performance and career of child athletes. In the light of the findings of this study, six basic strategies to prevent child abuse were suggested. These are; providing a safe environment, increasing support and supervision mechanisms, developing effective policies and procedures, establishing reporting and complaint mechanisms, conducting education and awareness activities, and developing child protection training programs and contents in sports.

Keywords: *Child abuse in sport, Child protection in sport, Impact of abuse*

AKILLI SAAT: FİZİKSEL AKTİVİTE YAPAN BİREYLERİN BEKLENTİ VE DENEYİMLERİ

Duygu DOĞAN¹ Hidayet Suha Yüksel² Semiyha TUNCEL³

¹ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0009-0000-7160-0394>

² Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0002-3841-6568>

³ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-0075-821X>

Email: dygdogan@ankara.edu.tr, hsyuksele@ankara.edu.tr, sdolasir@ankara.edu.tr

Özet

Akıllı saat teknolojisi, son yıllarda dikkat çeken ve piyasadaki çeşitliliği artış gösteren bir giyilebilir teknoloji ürünüdür. Fiziksel aktivite yapan akıllı saat kullanıcılarının kullanma nedenleri farklı olabilmekte ve beklentileri değişebilmektedir. Akıllı saat ile fiziksel aktivite yapan bireylerin beklenti ve deneyimlerini keşfetmek bu araştırmanın amacıdır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Merriam (2013) durum çalışmasını sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesi olarak tanımlamaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu ile veri toplanmıştır. Verilerin toplanması e-görüşme tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 13 kişiden oluşmaktadır ve ölçüt örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Ölçüt örneklemede örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulması beklenmektedir. Bu kapsamda 3 aydan uzun süredir akıllı saat kullanan ve düzenli fiziksel aktivite yapan bireyler araştırmaya dahil edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analizde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu kapsamda önceden belirlenmiş tema ve alt temalar altında verilen cevaplar analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular; "Kullanma Nedeni ve Beklentiler", "Akıllı Saatin Etkileri" ve "Hedef – Rekabet ve Geribildirim" temaları ve "Günlük Etkileri", "Fiziksel Aktiviteye Teşvik ve Sürdürme" ve "Alışkanlıklar" alt temaları altında yorumlanmıştır. Sonuç olarak fiziksel aktivite yapan akıllı saat kullanıcılarının çoğunlukla nabız takibi ve günlük aktivite takibi beklentisi ile akıllı saatlerini satın aldıkları keşfedilmiştir. Akıllı saatin kolaylaştırıcı etkisinin fiziksel aktiviteye teşvik ettiği anlaşılmıştır. Akıllı saat kullanıcılarının arkadaşlar ile yarışma özelliğinin çok az kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Fiziksel Aktivite, Akıllı Saat, Beklenti, Deneyim

Smart Watch: Expectations and Experiences of Individuals Engaging in Physical Activity

Abstract

Smart watch technology is a wearable technology product that has attracted attention in recent years and its diversity in the market has increased. Smartwatch users who engage in physical activity may have different reasons for using them and their expectations may change. The purpose of this research is to explore the expectations and experiences of individuals who engage in physical activity with a smart watch. A case study, one of the qualitative research designs, was used in the research. Merriam (2013) defines a case study as an in-depth description and examination of a limited system. Data was collected with a structured interview form developed by the researchers. Data collection was carried out using the e-interview technique. The study group of the research consists of 13 people and was formed by the criterion sampling method. In criterion sampling, the sample is expected to be composed of people, events, objects or situations that have the characteristics determined in relation to the problem. In this context, individuals who have been using smart watches for more than 3 months and doing regular physical activity were included in the research. Descriptive analysis method was used to analyze the data. The main purpose of descriptive analysis is to reach concepts and relationships that can explain the collected data (Yıldırım and Şimşek, 2008). In this context, the answers given under predetermined themes and sub-themes were analyzed. Findings obtained; It was interpreted under the themes of "Reason for Use and Expectations", "Effects of the Smart Watch" and "Target - Competition and Feedback" and the sub-themes of "Daily Effects", "Encouragement and Maintenance of Physical Activity" and "Habits". As a result, it has been discovered that smart watch users who engage in physical activity mostly purchase their smart watches with the expectation of heart rate monitoring and daily activity tracking. It has been understood that the facilitating effect of the smart watch encourages physical activity. It has been determined that smart watch users rarely use the feature of competing with friends.

Key Words: Physical Activity, Smart Watch, Expectation, Experience

BEDEN EĞİTİMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ARAŞTIRMALARININ GÜNCEL EĞİLİMLERİ

Hande Buşra Eren¹ Semiyha Tuncel¹

¹ Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-4849-9851>
<https://orcid.org/0000-0003-0075-821X>

Email: erenhb@ankara.edu.tr, sdolasir@ankara.edu.tr

Özet

Bu araştırma ile beden eğitiminde eğitim teknoloji araştırmalarının genel yapısı ve gelişimi ortaya konularak, söz konusu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara rehber niteliğinde olması amaçlanmıştır. "Beden eğitimi", "eğitim teknolojileri", "teknoloji" ve "dijital" kavramları ile ilgili 2001-2023 yılları arasında yayınlanan ve Scopus veri tabanında indekslenen 270 yayın bibliyometrik analiz ve metin madenciliği yöntemleriyle incelenmiş olup VOSviewer programı kullanılarak sosyal ağ yapısı ortaya çıkarılmıştır. 2001 yılından itibaren yapılan araştırma sayılarında artış olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili en fazla araştırma yapan ülke Çin, yayınları en fazla atıf verilen ülke ise Birleşik Krallık'tır. En fazla atıf alan yayının "A pedagogical cases approach to understanding digital technologies and learning in physical education" olduğu görülmüştür. En fazla makalenin 12 makale ile Sport, Education and Society dergisinde yapılmıştır. En fazla atıf verilen derginin ise 455 atıf ile gene Sport, Education and Society olduğu görülmektedir. En çok atıf verilen yazar 360 atıf ile V. A. Goodyear'dır. Metin madenciliği ile yapılan analizde son yıllarda beden eğitiminde eğitim teknolojilerinde; sanal gerçeklik, yapay zeka, big data ve deep learning konularının araştırıldığı görülmüştür. Araştırmanın sonuçları, Beden eğitiminde eğitim teknolojileri çalışmak isteyen araştırmacılara, çalışmalarını daha iyi konumlandırmak, gelecekteki araştırmalarında uluslararası iş birliği ve literatürdeki eğilim açısından rehber olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Beden eğitimi, Eğitim teknolojileri, Bibliyometrik analiz, Spor bilimleri

CURRENT TRENDS OF EDUCATIONAL TECHNOLOGY RESEARCH IN PHYSICAL EDUCATION

Abstract

This study aims to reveal the general structure and development of educational technology research in physical education and to serve as a guide for researchers who want to work in this field. The 270 publications related to the concepts of "physical education", "educational technologies", "technology" and "digital" published between 2001-2023 and indexed in the Scopus database were examined by bibliometric analysis and text mining methods, and the social network structure was revealed using the VOSviewer program. Since 2001, there has been an increase in the number of studies. The country with the highest number of researches on the subject is China, and the country with the most cited publications is the United Kingdom. The most cited publication was "A pedagogical cases approach to understanding digital technologies and learning in physical education". The most articles were published in the journal Sport, Education and Society with 12 articles. The most cited journal is again Sport, Education and Society with 455 citations. The most cited author is V. A. Goodyear with 360 citations. In the analysis made with text mining, it was seen that in recent years, virtual reality, artificial intelligence, big data and deep learning have been researched in educational technologies in physical education. The results of the study can help researchers who want to study educational technologies in physical education to better position their studies, to establish international cooperation and literature in their future research.

Keywords: Physical education, Educational technologies, Bibliometric analysis, Sport sciences

84-iscs-conference-9th-656-MT-FC-TB-Face to Face Oral / -59

BEDEN EĞİTİMİNDE CHATGPT' NİN KULLANIMI

Hande Buşra EREN¹ Semiyha TUNCEL¹

¹ Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-4849-9851>
<https://orcid.org/0000-0003-0075-821X>

Email: erenhb@ankara.edu.tr, sdolasir@ankara.edu.tr

Özet

Beden eğitimi, bireylerin fiziksel sağlıklarını geliştirmek, motor becerilerini artırmak ve fiziksel aktivitelerin keyfini çıkarmak için önemli bir disiplin olarak kabul edilir. Son yıllarda yapay zeka ve doğal dil işleme alanındaki ilerlemeler, eğitimde yeni fırsatlar sunmaktadır. Bu çalışmada, beden eğitimi öğretiminde ChatGPT gibi yapay zeka tabanlı bir modelin nasıl kullanılabilceği problemi ele alınmıştır. Bu çalışmada durum çalışması araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmada beden eğitimi ve ChatGPT ile ilgili; bireyselleştirilmiş eğitim, öğretim içeriği oluşturma, soru cevap ve rehberlik, öğrenci motivasyonu, ölçme ve değerlendirme, beden sağlığı ve beslenme danışmanlığı, uygun öğretim teknolojisi seçimi gibi konu alanlarına değinilmiştir. Araştırmada, ChatGPT'nin beden eğitimi öğretene ve öğrenenlerine birçok açıdan geri bildirimde bulunduğu, öğretim sürecini kolaylaştırdığı ve özümsemesinde katkı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Beden eğitimi, ChatGPT, Spor bilimleri

THE USE OF CHATGPT IN PHYSICAL EDUCATION

Abstract

Physical education is considered an important discipline for individuals to improve their physical health, increase their motor skills and enjoy physical activities. In recent years, advances in artificial intelligence and natural language processing offer new opportunities in education. In this study, the problem of how an artificial intelligence-based model such as ChatGPT can be used in physical education teaching is addressed. In this study, the case study research model was used. In the research, subject areas related to physical education and ChatGPT such as individualized education, instructional content creation, question and answer and guidance, student motivation, measurement and evaluation, physical health and nutrition counseling, and appropriate instructional technology selection were mentioned. In the study, it was concluded that ChatGPT provides feedback to physical education teachers and learners in many aspects, facilitates the teaching process and contributes to its assimilation..

Keywords: Physical education, ChatGPT, Sport sciences

SPORT MANAGEMENT AND POLICY IN TÜRKİYE: A HISTORICAL OVERVIEW

Berkay AYVERDİ¹ Hakan SUNAY²

¹ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0003-3529-7089>

² Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
<https://orcid.org/0000-0001-5139-1492>

Email: berkay.ayverdi@ankara.edu.tr, hsunay@ankara.edu.tr

Abstract

This study aims to analyze the current situation in sports management from 1923 to the present in Türkiye from past to present. A qualitative research design was used in this study, and the document analysis method was preferred to explore the historical and up-to-date developments in the management of sports. Today, sports in Türkiye are directly managed, supported, and financed by the state. The umbrella organization responsible for sports in Türkiye is the Ministry of Youth and Sports. Sports in Türkiye are under the guarantee of constitutional law. Articles 58 and 59 of the Turkish constitution are about sports and youth. Türkiye directly supports elite and mass sports. Türkiye has won 104 medals at the Olympic Games to date; Of these, 41 are gold, 27 are silver, and 36 are bronze medals. According to the Ministry of Youth and Sports data, the total number of medals received in the sports organizations attended so far is 3711.

Keywords: Sport Management, Policy, Türkiye

TÜRKİYE'DE SPOR YÖNETİMİ ve POLİTİKASI: TARİHSEL BİR BAKIŞ

Özet

Bu çalışma, Türkiye'de 1923'ten bugüne kadar olan dönemde spor yönetimi alanındaki mevcut durumu analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada nitel bir araştırma deseni kullanılmış olup, spor yönetimi alanındaki gelişmeleri tarihsel olarak incelemek için doküman analiz yöntemi tercih edilmiştir. Günümüzde, Türkiye'de spor doğrudan devlet tarafından yönetilmekte, desteklenmekte ve finanse edilmektedir. Türkiye'de sporun çatı kuruluşu, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Türkiye'de spor, anayasal hukuk güvencesi altındadır. Türkiye Anayasası'nın 58. ve 59. maddeleri spor ve gençlik konularını ele almaktadır. Türkiye, elit ve kitle sporlarını doğrudan desteklemektedir. Türkiye bugüne kadar Olimpiyat Oyunları'nda 104 madalya kazanmıştır; bunların 41'i altın, 27'si gümüş ve 36'sı bronz madalyalardır. Gençlik ve Spor Bakanlığı verilerine göre, bugüne kadar katıldığı spor organizasyonlarında elde edilen toplam madalya sayısı 3711'dir.

Anahtar Sözcükler: Spor Yönetimi, Politika, Türkiye

RİTMİK CİMNASTİKÇİLERİN SAĞLIKLI BESLENMEYE İLİŞKİN TUTUM VE SOSYAL FİZİK KAYGILARININ İNCELENMESİ

Duygu DOĞAN¹ Nevin GÜNDÜZ² Semiyha TUNCEL³

¹ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0009-0000-7160-0394>

² Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0001-7340977X>

³ Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

<https://orcid.org/0000-0003-0075-821X>

Email: dygdogan@ankara.edu.tr, Nevin.Gunduz@ankara.edu.tr, sdolasir@ankara.edu.tr

Özet

Ritmik Cimnastik; bale, cimnastik, dans ve alet kontrolünü birleştiren bir spordur (Rehab Hafez, 2016). Her spor branşının kendine özgü, sporcuya avantaj sağlayan vücut kompozisyonu vardır ve ritmik cimnastik uzun ve zayıf alt ekstremiteye sahip olma gibi özel bir beden yapısı gerektiren bir spordur (Nalçakan & Seyidoğlu, 2014). Bu araştırmanın amacı, ritmik cimnastik sporcularının sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumları ve sosyal fizik kaygılarının incelenmesidir. Araştırmanın evrenini en az 3 yıldır Türkiye Cimnastik Federasyonu'nun düzenlediği yarışmalara katılan, 12 yaş ve üstü aktif ritmik cimnastik sporcuları, örneklemini ise bu kriterleri karşılayan 90 gönüllü ritmik cimnastik sporcusu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeği ve Sosyal Fizik Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formunda sporcuların milli sporcu olma durumu, yarıştıkları yaş kategorisi ve kaç yıldır ritmik cimnastik müsabakalarına katıldıkları bilgilerine ulaşılmıştır. Araştırmada yöntem olarak tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 21 programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler, İlişkiz Örneklem T Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Pearson Korelasyon Analizi kullanılmıştır. Sporcuların yarışma yılı ve yaş kategorisi değişkenlerine göre olumsuz değerlendirilme beklentisi istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Kategori değişkenine göre sporcuların beslenmeye yönelik duygu ve kötü beslenme alışkanlığı istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Sporcuların beslenmeye yönelik duyguları sosyal fizik kaygıları ile yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki göstermiştir. Sonuç olarak sporcuların yaşı büyüdükçe ve deneyimleri arttıkça sosyal fizik kaygılarının arttığı, kötü beslenme alışkanlıklarının azaldığı ve beslenmeye yönelik duygularının arttığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Ritmik Cimnastik, Sağlıklı Beslenme Tutumu, Sosyal Fizik Kaygı, Performans Sporcuları

Examination of Rhythmic Gymnasts' Attitudes Towards Healthy Nutrition and Social Physique Concerns

Abstract

Rhythmic Gymnastics; It is a sport that combines ballet, gymnastics, dance and equipment control (Rehab Hafez, 2016). Each sport branch has its own body composition that provides an advantage to the athlete, and rhythmic gymnastics is a sport that requires a special body structure, such as having long and weak lower extremities (Nalçakan & Seyidoğlu, 2014). The aim of this research is to examine rhythmic gymnastics athletes' attitudes towards healthy nutrition and social physique concerns. The population of the research consists of active rhythmic gymnastics athletes aged 12 and over who have participated in the competitions organized by the Turkish Gymnastics Federation for at least 3 years, and the sample consists of 90 volunteer rhythmic gymnastics athletes who meet these criteria. Personal Information Form, Healthy Nutrition Attitude Scale and Social Physique Anxiety Inventory were used as data collection tools in the study. In the Personal Information Form, information about the athletes' status as a national athlete, the age category they competed in and the number of years they have

participated in rhythmic gymnastics competitions were obtained. Survey model was used as the method in the research. The data obtained from the research were analyzed with SPSS 21 program. Descriptive statistics, Independent Samples T Test, One-Way Analysis of Variance and Pearson Correlation Analysis were used in the analysis of the data obtained. Athletes "Expectations of Negative Evaluations" depending on competition year and age category variables show a statistically significant difference ($p < 0.05$). According to the age category variable, athletes' "Emotion for Nutrition" and "Malnutrition" show a statistically significant difference ($p < 0.05$). Athletes' "Emotion for Nutrition" showed a highly significant relationship with their social physique concerns. As a result, it has been observed that as the athletes grow older and their experience increases, their social physique concerns increase, their malnutrition decrease and their emotions for nutrition increase.

Keywords: Rhythmic Gymnastics, Healthy Nutrition Attitudes, Social Physique Anxiety, Performance Athletes

3. BÖLGE FUTBOL HAKEMLERİNİ STRESE İTEN FAKTÖRLERİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Cihan ÇEKİÇ¹, Mine TURĞUT², Anıl YALÇIN³

¹Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın, Türkiye

²Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bartın, Türkiye

³Bilim Uzmanı

Giriş ve Amaç: Futbol popülerliği ve kapitalist sisteme hizmet eden branşlardan biri olduğu için büyük bir kitle tarafından seyir oranına sahiptir. Böylesine takip oranı yüksek bir branşta hakemlik yapmak, tabiri caiz ise karar mercii olmak görüldüğü gibi kolay değildir. Hakemlerin en ufak hatası bile büyük olaylar silsilesine neden olabilir. Hal böyle iken; hem saha içi hem saha dışında hata yapmamaya odaklanmaya çalışan bu bireyler süreç içerisinde yoğun bir stres altına girebilmektedir. Bu bağlamda araştırmamızda; futbol hakemlerini strese iten faktörlerin araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunda 3. Bölgede (Ankara, Kayseri, Yozgat, Bartın, Zonguldak, Düzce, Bolu, Karabük, Çorum, Kırşehir, Nevşehir, Sivas, Çankırı, Kastamonu, Kırıkkale) futbol hakemliği yapan ve rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen 18-41 yaşları arasında 150 gönüllü hakem yer almıştır. Veri toplama amacı ile araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formuna ek olarak, Koca (2017) tarafından geliştirilen "Futbol Hakemlerini Strese İten Faktörler" ölçeği kullanılmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler, bağımsız örneklemler için t test, ANOVA ve pearson korelasyon analizi yöntemleri kullanılarak test edilmiştir.

Bulgular: Elde edilen bulgular incelendiğinde; hakemlerin stres ortalamalar incelendiğinde; kadın hakemlerin stres düzeylerinin erkek hakemlere göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Medeni durum değişkenine göre hakemlerin stres düzeylerinde herhangi bir anlamlılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$). Eğitim durumu değişkenine göre bakıldığında, lisans ile lise ve ön lisans düzeyleri arasında anlamlılık saptanmıştır ($p<0.05$). Klasman değişkenine göre bakıldığında; 10 yıl ve üzeri hakemlik yapanlar ile 2 yıl ve daha altı süredir hakemlik yapan katılımcılar arasında anlamlılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Diğer yandan yaş ile stres ortalamaları arasında negatif yönlü düşük düzeyde bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak; kadın hakemlerin stres düzeylerinin erkeklere oranla yüksek oluşunun nedeni olarak, kadınların olumlu ve olumsuz duygu durumlarını erkeklere oranla daha yüksek düzeyde yaşadıkları söylenebilir. Diğer yandan hakemlik mesleğinin stres yönetimini iyi düzeyde gerçekleştirebilmek ile yakından ilişkili olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda öneri olarak; federasyonun hakemlere yönelik stres yönetimi eğitimleri gerçekleştirmesi varsa eğer artırılması probleme çözüm olarak sunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Hakem ve Stres

FİTNESS MERKEZİNE GİDEN BİREYLERİN SAĞLIKLI BESLENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Yusuf Burak YAMANER¹, İbrahim GIRAK¹

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
E-mail: yamaner7@gmail.com

ÖZET

Giriş ve Amaç: Beslenme, bireyin sağlıklı bir yaşam sürebilmesi açısından oldukça önemli bir noktadadır. Günümüzde hazır gıda üretimlerinin artması ve iş-yaşam dengesinin kurulamaması maalesef ki yetersiz beslenmeye neden olmaktadır. Bu doğrultuda; araştırmanın amacı; fitness merkezine giden bireylerin sağlıklı beslenmeye ilişkin tutumlarının incelenmesi olarak belirlenmiştir.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunda özel bir spor merkezine düzenli olarak giden ve rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen ve yaşları 18-45 arasında değişen 418 kişi yer almıştır. Veri toplama amacı ile araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formuna ek olarak, Tekkurşun-Demir ve Cicioğlu (2019) tarafından bireylerin sağlıklı beslenmeye yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile geliştirilen "Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeği (SBİTÖ)" ölçeği kullanılmıştır. Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler, bağımsız örneklemler için t test, ve pearson korelasyon analizi yöntemleri kullanılarak test edilmiştir.

Bulgular: Elde edilen bulgular neticesinde erkek katılımcıların sağlıklı beslenmeye yönelik tutumları kadın katılımcılara nazaran daha yüksektir, bu durum istatistiksel açıdan anlamlılık göstermektedir ($p<0.05$). Diğer yandan beslenme eğitimi alan bireylerin ölçek alt boyutlarından olan beslenme hakkında bilgi alt boyutunda anlamlı farklılıklara neden olduğu gözlemlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak; sağlıklı beslenmeye yönelik tutumun beslenme bilgisi ile doğrudan ilişkili olduğu söylenebilmektedir. Öyle ki; sağlıklı beslenme açısından verilen eğitimlerin artırılması, bireylerin beslenmeye ilişkin bilgi düzeylerinin artırılarak uygulanmasına olanak sağlanması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fitness, Beslenme ve Sağlıklı Yaşam

GIDA NEOFOBİSİ VE EGZERSİZ İLİŞKİSİ: SİSTEMATİK BİR DERLEME

Gizem SARAÇ¹, Mine TURĞUT²

¹Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın- Türkiye

²Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bartın- Türkiye

ÖZET

Gıda neofobisi olarak, genellikle alışılmadık yiyecekleri denemeye isteksizlik, hatta korkuyla kendini gösterir. Küreselleşmenin etkisiyle günümüzde, farklı ülkelere ait geleneksel gıdalar, diğer ülkelerin gıda pazarında yer edinebilmektedir. Bazı insanlar yeni ve alışılmadık gıdalara daha olumlu yaklaşırken, bazı insanlar ise yeni gıdaları tercih etmeyebilir, hatta yeni gıdalardan kaçınabilirler. Egzersizin insan hayatındaki olumlu etkileri incelendiği zaman; egzersiz yaparken beyinde oluşan yeni bağlantılar sayesinde duygularımızı kontrol altına alabileceğimiz varsayıldığından araştırmamızın amacı; gıda neofobisi ile egzersiz ilişkisini sistematik analiz yoluyla incelemektir.

Bu çalışma, gıda neofobisi ile egzersiz ilişkisini incelemek amacıyla literatürde bulunan çeşitli hakemli ve bilimsel dergilerdeki makalelerin sistematik bir derlemesidir. Çalışmada Pubmed, Scopus, Web of Science (WOS) ve Sport Discuss veri tabanları taranarak ve 'Neofobi', 'Gıda Neofobisi', 'Egzersiz', 'Gıda Neofobisi ve Egzersiz' anahtar kelimeleri kullanılarak yayınlanan ilgili bilimsel yayınlar aranarak makalelerin referans listeleri taranmıştır. Veri tabanı aramaları ile ilgili çalışmalar belirlendikten sonra veriler harmanlanmamış, standartlaştırılmış bir şekilde çıkarılmıştır. Araştırmalar İngilizce ve Türkçe yayınlanan hakemli dergilerle sınırlandırılmıştır. Mevcut literatürün sistematik bir şekilde incelenmesi, Sistematik İncelemeler için Tercih Edilen Raporlama Ögeleri (PRISMA) kılavuzlarına uygun olarak yapılmıştır (Moher ve ark., 2015).

Araştırma sistematik analiz kapsamında yürütülmüştür. Veri tabanları incelemesi sonucu ulaşılan makaleler rapor edilmiştir. Bu çalışmanın sonucuna göre, egzersizin bireylerdeki gıda neofobisini azaltmak açısından önemli bir noktada olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gıda, Neofobi ve Egzersiz

BİLİŞSEL PERFORMANS: YEME DAVRANIŞI VE EGZERSİZ İLİŞKİSİ

Rasim GARALOV¹, Mine TURĞUT², Emre YAMANER³

¹Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bartın, Türkiye

²Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Bartın, Türkiye

³Hitit Üniversitesi, Sungurlu Meslek Yüksekokulu, Çorum, Türkiye

ÖZET

Bilişsel performans, günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçası olarak dikkat, hafıza, öğrenme ve karar verme gibi zihinsel işlevleri içerir. Son dönemde, beslenmenin ve fiziksel aktivitenin bilişsel performans üzerindeki etkisi giderek artan bir ilgi konusu olmuştur. Bu bağlamda araştırmanın amacı, yeme davranışı ve egzersizin bilişsel performans üzerindeki etkilerini anlamak ve bu etkilerin arkasındaki mekanizmaları incelemektir.

Bu çalışma, bilişsel performans, yeme davranışı ve egzersiz konularında literatürde bulunan çeşitli hakemli ve bilimsel dergilerdeki makalelerin sistematik bir derlemesidir. Çalışmada Pubmed, Scopus, Web of Science (WOS) ve Sport Discuss veri tabanları taranarak ve 'Egzersiz', 'Bilişsel Performans', 'Yeme Davranışı', 'Bilişsel Performans ve Egzersiz', 'Yeme Davranışı ve Egzersiz', anahtar kelimeleri kullanılarak yayınlanan ilgili bilimsel yayınlar aranarak makalelerin referans listeleri taranmıştır. Veri tabanı aramaları ile ilgili çalışmalar belirlendikten sonra veriler harmanlanmamış, standartlaştırılmış bir şekilde çıkarılmıştır. Araştırmalar İngilizce ve Türkçe yayınlanan hakemli dergilerle sınırlandırılmıştır. Mevcut literatürün sistematik bir şekilde incelenmesi, Sistematik İncelemeler için Tercih Edilen Raporlama Ögeleri (PRISMA) kılavuzlarına uygun olarak yapılmıştır (Moher ve ark., 2015).

Elde edilen sonuçlar, yeme davranışının bilişsel işlevler üzerinde etkili olduğunu, özellikle açlık ve tokluk durumlarının hafıza ve dikkat üzerindeki değişkenlikleri etkilediğini göstermektedir. Aynı şekilde, düzenli egzersizin öğrenme, dikkat ve stres yönetimi üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermiştir. Sağlıklı yeme davranışının omega-3 yağ asitleri ve antioksidanlar gibi bileşenler aracılığıyla bilişsel performansını artırabileceği belirtilmiştir. Bu çalışma, bilişsel performans, yeme davranışı ve egzersizin karmaşık ilişkisini ele alarak sağlıklı bilişsel işlevselliğin teşvik edilmesi ve korunmasının önemini vurgulamaktadır. Gelecekteki araştırmaların, bu alandaki mekanizmaları daha iyi anlamak için daha derinlemesine odaklanması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel Performans, Yeme Davranışı, Egzersiz, Sağlıklı Yaşam

59-iscs-conference-6th-655-MT-Face to Face Oral / -82

LIRAGLUTİDE'İN A549 AKCİĞER KANSERİ HÜCRELERİNİN PI3K-AKT-MTOR SİNYAL YOLUNA VE MİGRASYONUNA OLAN ETKİLERİ

Fatma FIRAT¹, Tülay AKAN², Tuğçe ALADAĞ³

1 Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji AD, Afyonkarahisar, TÜRKİYE.
<https://orcid.org/0000-0003-0027-5138>

2 Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi Fizyoloji AD, Afyonkarahisar, TÜRKİYE.
<https://orcid.org/0000-0002-6222-315X>

3 Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi Histoloji ve Embriyoloji AD, Afyonkarahisar, TÜRKİYE.
<https://orcid.org/0000-0003-3250-6113>

Sorumlu yazar: Email: fatmaozturk87@gmail.com

Özet

Akciğer kanseri mortalitesi giderek artan yaygın kanser türlerindedir. Son çalışmalar, hiperinsülinemi, hiperglisemi ve artmış inflamatuvar sitokin seviyeleri nedeniyle, eşzamanlı Tip2DM olan kanser hastalarında artan neoplastik proliferasyon ve progresyon göstermiştir. Bu nedenle, akciğer kanseri insidansı ve Tip2DM'nin ilerlemesi yakın bir etkileşime sahip olabilir. Liraglutide, Tip2DM tedavisinde kullanılan hipoglisemik bir ilaçtır. Akciğer kanserinde PI3K-AKT-Mtor sinyal yolağını düzenleyerek hücrelerinin proliferasyonu ve apoptozuna etki ettiğini belirten sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. PI3K-AKT-mTOR yolları, hücre dışı sinyallere karşı hücrenin hayatta kalmasını, çoğalmasını, metabolizmasını ve diğer hücresel fonksiyonları sürdürmek için ortak mekanizmalar olarak işlev görür. PI3K/AKT/mTOR yolağının aktivasyonu, kanser hastalığının ilerlemesinde, protein sentezinde hayati bir rol oynar ve yeni tedavi yaklaşımları için anahtar hedeflerden biri olarak kabul edilir. Çalışmamızda; liraglutid ile tedavinin, insan akciğer kanseri hücrelerinde in vitro olarak, PI3K/AKT/mTOR yolağı üzerine olası etkisini immunohistokimyasal olarak ve hücrelerin migrasyonuna olan etkisini Vimentin protein ifadesi ve yara yeri iyileşmesi yöntemiyle araştırdık. İlk olarak, A549 hücrelerinde MTT deneyi ile liraglutid için IC50 dozunun 250nM olduğunu bulduk. Ardından hücreleri 24 saat LR uygulanan ve uygulama yapılmayan kontrol grubu şeklinde iki gruba ayırdık. 24 saat sonunda her iki grup için anti-PI3K/AKT/mTOR antikoları ile immunohistokimyasal olarak boyadık. Ayrıca LR nin A549 akciğer kanseri hücrelerinin migrasyon kabiliyetlerine olan etkisini araştırmak için Vimentin protein ifadesini immunohistokimyasal olarak araştırırken bir yandan da hücre göçü sürecine olan etkisini yara yeri iyileşme deneyi ile değerlendirdik. LR grubunda kontrole göre PI3K immunoreaktivitesinde artış ve AKT/mTOR immunoreaktivitelerinde bir miktar azalmanın olduğunu gözlemledik. Vimentin ifadesi kontrol ile kıyaslandığında LR grubunda anlamlı derecede azalmıştı. Yara yeri iyileşme deneyinde ise LR grubunda yara alanında kapanma olmadığını tespit ettik. Sonuç olarak LR nin PI3K ifadesini arttırırken AKT/mTOR ifadelerinde azalmaya sebep olması, şaşırtıcı bir şekilde vimentin ifadesini değiştirmesi ve hücre göçünü engellemesi A549 akciğer kanseri tedavisinde etkili olabileceğini düşündürdü.

Anahtar Sözcükler: Liraglutide, A549, PI3K/AKT/mTOR, migrasyon, Vimentin.

THE EFFECTS OF LIRAGLUTIDE ON PI3K-AKT-MTOR SIGNAL PATH AND MIGRATION IN A549 LUNG CANCER CELLS

Abstract

Lung cancer is one of the most common cancer types with increasing mortality. Recent studies have shown increased neoplastic proliferation and progression in cancer patients with concomitant Type 2DM, due to hyperinsulinemia, hyperglycemia, and increased inflammatory cytokine levels. Thus, the incidence of lung cancer and the progression of Type2DM may have a close interaction. Liraglutide is a hypoglycemic drug used in the treatment of Type 2DM. There are a limited number of studies indicating that it affects the proliferation and apoptosis of cells by regulating the PI3K-AKT-Mtor signaling pathway in lung cancer. PI3K-AKT-mTOR pathways serve as common mechanisms to maintain cell survival, proliferation, metabolism and other cellular functions against extracellular signals. Activation of the PI3K/AKT/mTOR pathway plays a vital role in cancer disease progression, protein synthesis and is considered one of the key targets for new therapeutic approaches. In our study; We investigated the possible effects of liraglutide treatment on the PI3K/AKT/mTOR pathway in vitro in

human lung cancer cells, immunohistochemically, and the effect of cell migration on cell migration using Vimentin protein expression and wound healing method. First, we found that the IC50 dose for liraglutide was 250nM by MTT assay in A549 cells. Then, we divided the cells into two groups as a control group that was treated with LR for 24 hours and a control group that was not treated. After 24 hours, we stained both groups immunohistochemically with anti-PI3K/AKT/mTOR antibodies. In addition, to investigate the effect of LR on the migration abilities of A549 lung cancer cells, we investigated the Vimentin protein expression immunohistochemically, while evaluating its effect on the cell migration process with the wound healing assay. We observed an increase in PI3K immunoreactivity and a slight decrease in AKT/mTOR immunoreactivity in the LR group compared to the control. Vimentin expression was significantly decreased in the LR group compared to the control. In the wound healing experiment, we found that there was no closure in the wound area in the LR group. As a result, LR increased PI3K expression while causing a decrease in AKT/mTOR expressions, surprisingly changing vimentin expression and preventing cell migration, suggesting that A549 may be effective in the treatment of lung cancer.

Keywords: Liraglutide, A549, PI3K/AKT/mTOR, migration, Vimentin.

Giriş

Akciğer kanseri (AC), dünya çapında kansere bağlı ölümlerin önde gelen nedenidir. Epidemiyolojik çalışmalar, diyabetik hastaların hem AC gelişimi hem de AC ile ilişkili mortalite açısından önemli ölçüde daha yüksek risk altında olduğunu göstermektedir (Vallianou, Evangelopoulos, & Kazazis, 2013). Diyabette (DM) artan ROS ve inflamasyon, AC ilerlemesini destekleyebilir. Diyabet ve kanser, her ne kadar patofizyolojileri farklı olsa da, önemli moleküler sinyal yollarında ve ilgili proteinlerde önemli örtüşmeler vardır. Örneğin inflamasyon, anjiyogenez, hücre proliferasyonu, hücre ölümü ve DNA hasarı ile birlikte çeşitli proteinler (örneğin: TGF- β , IL6, PDGF, HIF-1, VEGF, cmyc, p53, NF- κ B, ROS, AKT) ile bu süreçleri düzenleyen nükleik asitler (miRNA, mRNA, lncRNA) hem ortaklar hem de diyabet ve AC'de serbest bırakıldığı bildirilmektedir (Motafeghi et al., 2023; Rouette et al., 2020). Bu nedenle, yaygın olarak değiştirilen bu yolların daha iyi anlaşılması, moleküllerin diyabetik AC hastalarında kullanılacak terapötik hedefler olarak tanımlanmasına yardımcı olacaktır. Ancak DM'yi (T1DM, T2DM) akciğer hastalıkları ve AC ile ilişkilendiren kesin mekanizmalar açık değildir ve yoğun olarak araştırılan bir alandır. Moleküler çalışmalar, DM ve kanserdeki sinyal yollarında önemli bir örtüşmeyi ortaya koyuyor; bu da, sürekli inflamasyonla birlikte diyabetin erken başlangıcının, hücrelerin fibroze ve transformasyona duyarlı hale gelmesi ve/veya tümör hücrelerinin hayatta kalmasını, büyümesini ve metastazını desteklemesi için çevresel bir ortam sağlayabileceğini öne sürüyor. Bu nedenle, diyabet ve kanser tarafından paylaşılan sinyal yollarının engellenmesi veya bozulması, diyabetle ilişkili kanserlerin tedavisinde etkili olabilir. Klinik öncesi çalışmalarda metformine ek olarak diğer anti-diyabetik ilaçların da antikanser aktivite gösterdiği rapor edilmiştir ('Effects of Aspirin for Primary Prevention in Persons with Diabetes Mellitus', 2018)

Glukagon benzeri peptid-1 (GLP-1), bağırsak endokrin L hücrelerinde üretilen bir inkretin hormonudur. Yemek sonrası GLP-1 salgılanması, insülin salgılanmasının uyarılması, glukagon salınımının inhibisyonu ve mide boşalmasının geciktirilmesi gibi mekanizmalar yoluyla plazma glikoz seviyelerinin azalmasına yol açar (Winkler, Hajós, & Kiss, 2019). GLP-1 reseptörleri, SSS bölgelerinde (hipotalamus, beyin sapı), hipofiz, tiroid (C-hücreleri), akciğerler, kalp, mide, pankreas (α , β , γ , δ), bağırsak, böbrek, deri ve diğer birkaç organlarda ve yanı sıra endometriyal hücrelerde (kansersiz ve kanserli olmayan) bulunur. Glukagon benzeri peptid-1 reseptör agonistleri (GLP-1RA), tip 2 diyabet tedavisi için kullanılan bir ilaç sınıfıdır. 2005 yılından bu yana ABD Gıda ve İlaç İdaresi (FDA), Avrupa İlaç Ajansı veya diyabet tedavisine yönelik diğer yetkililer tarafından geliştirilmiş ve onaylanmıştır. GLP-1RA'lar kanserojen ve anti-karsinojenik etkilerini, GLP-1 reseptörlerini uyararak, normal ve kanser hücrelerinin çoğalmasını, apoptozunu ve farklılaşmasını zayıflatarak gösterir. GLP-1RA'lerini kanserlerle ilişkilendiren araştırmalar; GLP-1 RA'lerini pankreas ve tiroid kanseri risklerinin artması; meme, prostat, endometriyal, kolon, yumurtalık kanserleri ve diğer çeşitli kanser risklerinin azalması ile ilişkili olduğunu bulmuştur. GLP-1RA'lar ile farklı kanser türleri arasındaki ilişki, bu sınıftaki ilaçların yakın zamanda onaylanması ve yeterli çalışma bulunmaması nedeniyle hala tartışmalıdır. GLP-1RA'leri, GLP-1RA'ların proliferatif etkilerini gösterme mekanizması, GLP-1RA'ların, G-protein bağlı reseptörler olan GLP-1R'ye bağlanmasıdır. GLP-1'in proliferatif aktivitesinde yer alan aşağı yönlü sinyal yolları PI3-K, AKT, mTOR, MAPK, protein kinaz C ve MEK/ERK1/2 dahil olmak üzere çeşitli yolları zayıflatarak kanserojen ve anti-kanserojen etkilerini gösterir (Z. Zou & Wang, 2022) (Iqbal et al., 2022).

Çalışmamızda; LR ile tedavinin, insan akciğer kanseri hücrelerinde *in vitro* olarak, PI3K/AKT/mTOR yolu üzerindeki etkisini immunohistokimyasal olarak ve hücrelerin migrasyonuna olan etkisini Vimentin protein ifadesi ve yara yeri iyileşmesi yöntemiyle araştırmayı amaçladık.

YÖNTEM

Hücrelerin hazırlanması

A549 insan Akciğer CA hücreleri ATCC uluslar arası hücre bankasından ticari olarak satın alındı. % 5 CO₂ ve 370 C inkübatörde yeterli hücre sayısına ulaşılan kadar çoğaltıldı. İlaç uygulaması yapılan grup ve yapılmayan kontrol grubu olacak şekilde hücreleri 2 gruba ayırdık (ŽURYŇ et al., 2016).

Mtt yöntemi

İlaç uygulama dozlarının tespiti için, IC 50 dozu MTT yöntemiyle üreticinin talimatları doğrultusunda uygulandı ve 24 h boyunca liraglutide uygulaması yapıldı. 100, 150, 200, 250, 300, 400 nM dozlarında liraglutide hücrelere uygulandı. Sonuçta etken dozun 250nM olduğunu bulduk. Uygulama bitiminde hücreler fikse edildi. Sonuçların doğruluğunu kanıtlamak adına deney farklı zamanlarda 7 kez tekrar edildi ve istatistiksel olarak değerlendirildi (Y. Zou et al., 2015).

Hücresel aktivitenin değerlendirilmesi

250nM olarak belirlenen liraglutide hücrelere besi yeri içerisinde 24 saat boyunca uygulandı. Uygulama sonunda hücreler %4 lük paraformaldehit ile fikse edildi. Rutin immunohistokimyasal boyama tekniği ile boyandı (Jain et al., 2019). İmmunohistokimyasal boyama ile PI3K-AKT-MTOR antikoru ile boyanarak hücresel aktivite değerlendirildi.

Migrasyonun ve hücre göçünün değerlendirilmesi

Vimentin antikoru ile immunohistokimyasal olarak liraglutidin A549 hücrelerinin migrasyonuna olan etkileri değerlendirildi.

Hücrelerin göç kabiliyetini değerlendirmek için yara yeri iyileşme deneyi gerçekleştirildi. Hücreler tüm flask yüzeyini kaplayacak şekilde çoğaldıktan sonra orta hattan şerit şeklinde standart bir yara yeri açıldı ve ilaç uygulaması yapıldı. 24. saatte hücreler fikse edilerek yara alanları bilgisayar programıyla ölçüldü ve gruplar arasında karşılaştırıldı (Grada, Otero-Vinas, Prieto-Castrillo, Obagi, & Falanga, 2017).

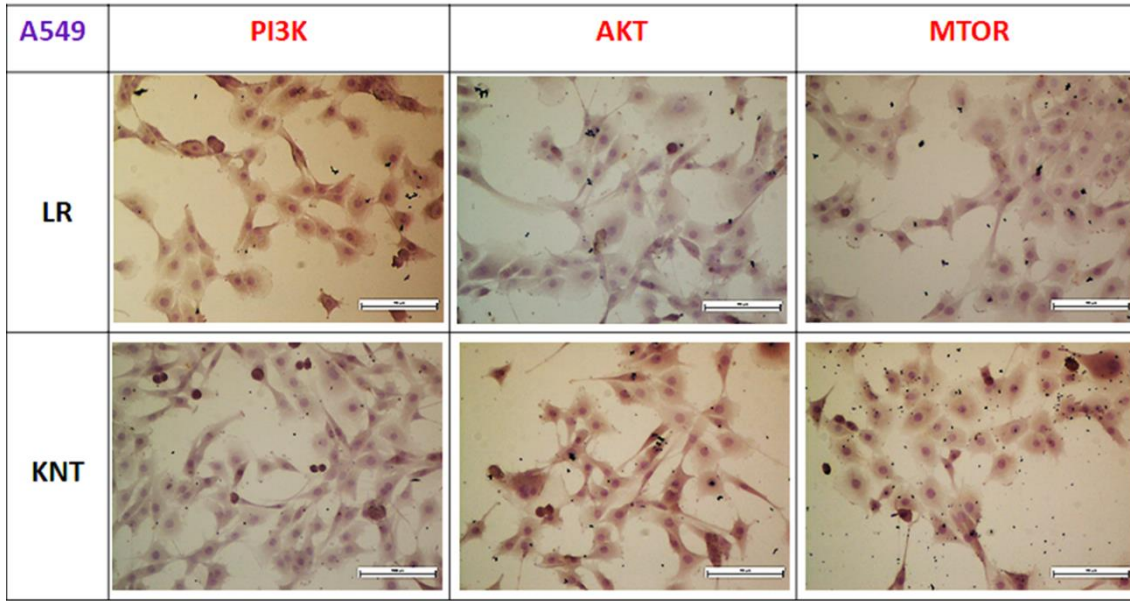
H-Score yöntemi ile kantitatif veriler elde edilerek istatistiksel olarak Kruskal Wallis ve Mann Whitney-U testleri ile değerlendirildi (Ishibashi et al., 2003).

BULGULAR ve YORUMLAR

Hücresel aktivite

24 saat ilaç uygulamasından sonra yapılan immunohistokimyasal boyama sonucunda her iki grup için anti-PI3K/AKT/mTOR hücre içi sinyali değerlendirildi.

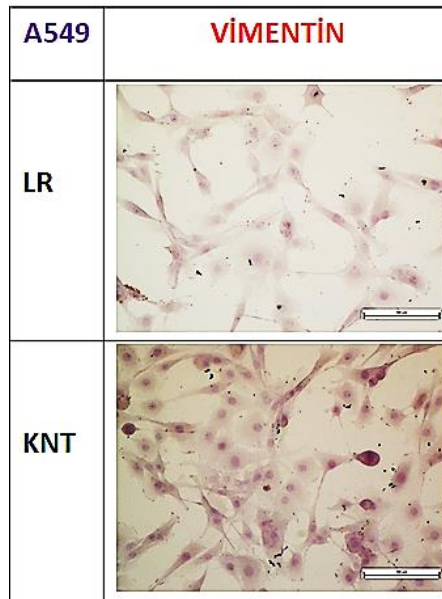
Yapılan değerlendirme sonucunda; LR grubunda kontrole göre PI3K immunoreaktivitesinde artış ve AKT/mTOR immunoreaktivitelerinde bir miktar azalmanın olduğunu gözlemledik ($p \leq 0,005$) (Şekil: 1).

Şekil 1: Hücresel aktivitenin immunohistokimyasal olarak değerlendirilmesi.

Hücrelerin Migrasyonu

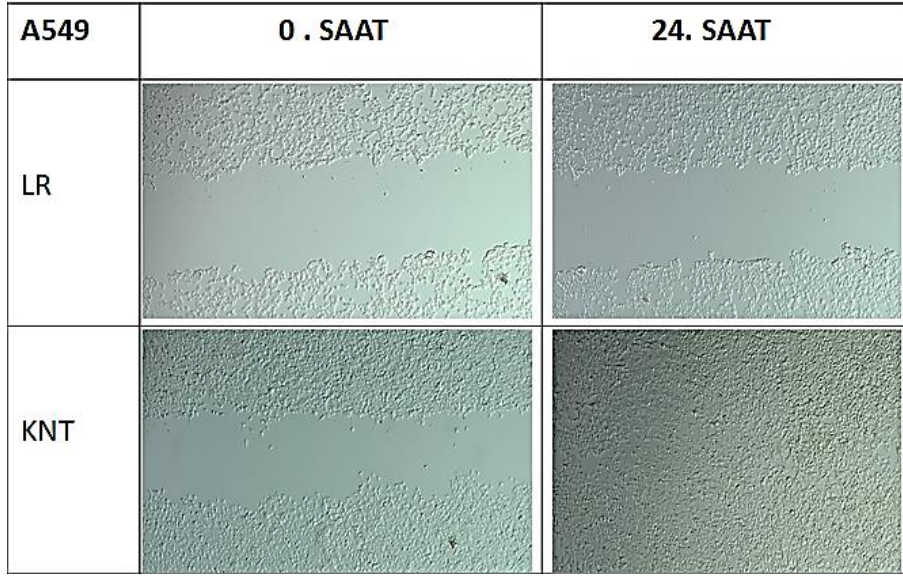
Vimentin ifadesi kontrol ile kıyaslandığında LR grubunda anlamlı derecede azalmıştı ($p \leq 0,005$) (Şekil: 2).

Şekil 2: Vimentin ifadesinin immunohistokimyasal değişimi.

Hücrelerin göçü

İlaç uygulamasından 24 saat sonra, kontrol grubunda yara alanı kapanmışken, LR grubunda ise hala açık alan görülmektedir (Şekil: 3).

Şekil: 3: Hücrelerin yara yeri iyileşmesi yöntemiyle göçünün değerlendirilmesi.

SONUÇLAR

Çalışmamızda; LR ile tedavinin, insan akciğer kanseri hücrelerinde *in vitro* olarak, PI3K/AKT/mTOR yolu üzerindeki etkisini immunohistokimyasal olarak ve hücrelerin migrasyonuna olan etkisini Vimentin protein ifadesi ve yara yeri iyileşmesi yöntemiyle araştırdık.

Sonuç olarak LR nin PI3K ifadesini artırırken AKT/mTOR ifadelerinde azalmaya sebep olması, şaşırtıcı bir şekilde vimentin ifadesini azaltması ve hücre göçünü geciktirmesi, A549 akciğer kanseri tedavisinde etkili olabileceğini düşündürdü. Yapılacak ileri çalışmalar ile onkogram çalışmalarında kombine tedaviler ile etkili olabileceği öngörülmektedir.

Bu çalışma *in vitro* ortamda maddi destek olmaksızın elde var olan malzemeler ile yapılmış olup öncü bir çalışmadır. *In vitro* ortamda gerçekleştirilmiştir. Hem *in vitro* hem *in vivo* ortamda yapılacak ileri çalışmalar ile altta yatan mekanizmaların çok yönlü olarak aydınlatılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Effects of Aspirin for Primary Prevention in Persons with Diabetes Mellitus. (2018). *New England Journal of Medicine*, 379(16), 1529–1539. Retrieved from <https://doi.org/10.1056/NEJMoa1804988>
- Grada, A., Otero-Vinas, M., Prieto-Castrillo, F., Obagi, Z., & Falanga, V. (2017). Research Techniques Made Simple: Analysis of Collective Cell Migration Using the Wound Healing Assay. *Journal of Investigative Dermatology*, 137(2), e11–e16. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jid.2016.11.020>
- Iqbal, J., Wu, H., Hu, N., Zhou, Y., Li, L., Xiao, F., ... Zhou, H. (2022). Effect of glucagon-like peptide-1 receptor agonists on body weight in adults with obesity without diabetes mellitus—a systematic review and meta-analysis of randomized control trials. *Obesity Reviews*, 23(6). Retrieved from <https://doi.org/10.1111/obr.13435>
- Ishibashi, H., Suzuki, T., Suzuki, S., Moriya, T., Kaneko, C., Takizawa, T., ... Sasano, H. (2003). Sex Steroid Hormone Receptors in Human Thymoma. *The Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism*, 88(5), 2309–2317. Retrieved from <https://doi.org/10.1210/jc.2002-021353>
- Jain, D., Nambirajan, A., Borczuk, A., Chen, G., Minami, Y., Moreira, A. L., ... Bubendorf, L. (2019). Immunocytochemistry for predictive biomarker testing in lung cancer cytology. *Cancer Cytopathology*, 127(5), 325–339. Retrieved from <https://doi.org/10.1002/cncy.22137>
- Motafeghi, F., Shahsavari, R., Mortazavi, P., Babaei, A., SamadiMojaveri, P., Khojasteh, O. A., & Shokrzadeh, M. (2023). Metformin and Aspirin: Anticancer effects on A549 and PC3 cancer cells and the mechanisms of action. *Toxicology Research*, 12(4), 702–708. Retrieved from <https://doi.org/10.1093/toxres/tfad060>

- Rouette, J., Yin, H., Yu, O. H. Y., Bouganim, N., Platt, R. W., & Azoulay, L. (2020). Incretin-based drugs and risk of lung cancer among individuals with type 2 diabetes. *Diabetic Medicine*, 37(5), 868–875. Retrieved from <https://doi.org/10.1111/dme.14287>
- Vallianou, N. G., Evangelopoulos, A., & Kazazis, C. (2013). Metformin and Cancer. *The Review of Diabetic Studies*, 10(4), 228–235. Retrieved from <https://doi.org/10.1900/RDS.2013.10.228>
- Winkler, G., Hajós, P., & Kiss, J. T. (2019). A glükagonszerű peptid-1 (GLP1) és a gyomor-bél rendszer. GLP1-receptor-agonisták – túlértékelt gyomor-, elfelejtődött bél- („ileal brake”) hatás? *Orvosi Hetilap*, 160(49), 1927–1934. Retrieved from <https://doi.org/10.1556/650.2019.31615>
- Zou, Y., Qin, X., Xiong, H., Zhu, F., Chen, T., & Wu, H. (2015). Apoptosis of human non-small-cell lung cancer A549 cells triggered by evodiamine through MTDH-dependent signaling pathway. *Tumor Biology*, 36(7), 5187–5193. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/s13277-015-3174-z>
- Zou, Z., & Wang, Z. (2022). Liraglutide attenuates intestinal ischemia/reperfusion injury via NF-κB and PI3K/Akt pathways in mice. *Life Sciences*, 309, 121045. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.lfs.2022.121045>
- ŽURYŃ, A., LITWINIEC, A., SAFIEJKO-MROCZKA, B., KLIMASZEWSKA-WIŚNIEWSKA, A., GAGAT, M., KRAJEWSKI, A., ... GRZANKA, D. (2016). The effect of sulforaphane on the cell cycle, apoptosis and expression of cyclin D1 and p21 in the A549 non-small cell lung cancer cell line. *International Journal of Oncology*, 48(6), 2521–2533. Retrieved from <https://doi.org/10.3892/ijo.2016.3444>

SİLYMARİN'İN MDA-MB-231 MEME KANSERİ HÜCRELERİNDE APOPTOZ VE İNFLAMASYONUNA OLAN ETKİSİ

Tuğçe ALADAĞ¹, Fatma FIRAT², Hülya ÇETİN³

¹ Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp fakültesi, Histoloji-Embriyoloji AD
<https://orcid.org/0000-0003-3250-6113>

² Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp fakültesi, Histoloji-Embriyoloji AD
<https://orcid.org/0000-0003-0027-5138>

³ Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Histoloji-Embriyoloji AD
<https://orcid.org/0000-0001-8731-0631>

Email: tugcealadag@hotmail.com, fatmaozturk87@gmail.com

Özet

Meme kanseri, kanserlerin yaklaşık %11.6'sını ve dünyada kansere bağlı ölümlerin %6.6'sını oluşturan en yaygın kanser tipidir. Meme kanseri için önleyici ve terapötik tedaviler geliştirilmiş olup henüz tam bir tedavi yöntemi mevcut değildir. Östrojen reseptörü, progesteron reseptörü ve insan epidermal büyüme faktörü reseptörü-2 (HER2) ifadelerinin bulunmadığı üçlü negatif meme kanseri (TNBC), tüm meme kanseri vakalarının %15-20'sini oluşturur ve en tehlikeli olarak kabul edilir. İnflamasyon, meme kanserinin invazyonu veya metastazı ile ilişkilidir. Sitokin üretimi ile ilişkisine bağlı olarak kronik inflamatuvar durumlar, tümör büyümesi ve metastaz için uygun bir mikro ortam sağlar. Silibinin, Silybim marianum'un deve dikeninden ekstrakte edilen doğal bir polifenolik flavonoiddir. Silibinin güçlü antiproliferatif, proapoptotik ve antiinflamatuvar etkiler gösterir. Birçok çalışma, silibininin karaciğer, prostat, deri ve kolonda deneysel olarak indüklenen maligniteleri inhibe ettiğini göstermişlerdir. Ayrıca kanser hücre dizilerinin in vitro proliferasyonunu inhibisyonunu teşvik ettiğini göstermiştir. Bizde çalışmamızda silybin'in MDA-MB-231 meme kanseri hücrelerinde hücre apoptozu ve inflamasyonu üzerine etkisini incelemeyi amaçladık. Uygulama öncesinde IC50 dozunu belirlemek için MTT canlılık testi yapıldı. 96 gözlü kuyucuklar da üretilen hücreler 24 saat boyunca 10µM, 30µM, 60 µM, 90 µM ve 120 µM doz aralıklarında uygulama yapıldı. 24 saatin sonunda IC50 dozu 60 µM olarak belirlenmiştir. Daha sonra uygun şartlar altında üretilen MDA-MB-231 hücreleri iki gruba ayrıldı ve bir grup kontrol grubu kabul edilip diğer gruba 24 saat boyunca uygulama yapıldı. Uygulama sonrası her iki grup için hücre apoptozunu belirlemek için Cas-3 ve Ki67 antikorları ile inflamasyonu belirlemek için ise TNF-α, IL-6 ve IL-1β antikorları ile boyandı. Boyanma sonuçları ışık mikroskobu altında NİS elements görüntüleme cihazı kullanılarak H-Score yapıldı. Yapılan değerlendirme sonucunda, hücre ölümü antikorları olan Cas-3 immunreaktivitesinde artış, Ki67 proliferasyon antikorunda ve hücre inflamasyon antikorlarında azalış olduğu görüldü. Bu sonuçlar ışığında silymarinin TNBC hücresi olan MDA-MB-231 hücrelerine etki ederek hücrenin metastatik karakterini ve hücrenin göç etme kabiliyetini inhibe ettiği ve aynı zamanda hücre'yi ölüme götürebileceğini de düşündürmektedir.

Anahtar Sözcükler: Apoptoz, silymarin, inflamasyon, Meme Kanseri, Proliferasyon

THE EFFECT OF SİLYMARİN ON CELL APOPTOSIS AND INFLAMMATION CHARACTERISTICS OF MDA-MB-231 BREAST CANCER CELLS

Abstract

Breast cancer is the most common type of cancer, accounting for approximately 11.6% of cancers and 6.6% of cancer-related deaths worldwide. Preventive and therapeutic treatments have been developed for breast cancer, and a complete treatment method is not yet available. Triple negative breast cancer (TNBC) of estrogen receptor, progesterone receptor and human epidermal growth factor receptor-2 (HER2) expressions accounts for 15-20% of all breast cancer cases and is considered the most dangerous. Use with inflammation, invasion or metastasis of breast cancer. Due to its association with cytokine production, it provides a favorable microenvironment for chronic inflammatory conditions, tumor tumors and metastasis. Silibinin is a natural polyphenolic flavonoid extracted from the thistle of Silybim marianum. Silibinin shows strong antiproliferative, proapoptotic and anti-inflammatory effects. Many studies have shown that silibinin enlargement prevents malignancies induced as

treatments in the prostate, skin, and colon. It also promoted the inhibition of proliferation of cancer cell lines in vitro. In our study, we aimed to investigate silybin on cell apoptosis and inflammation in MDA-MB-231 breast cell cells. MTT viability test was performed to determine the IC50 dose before administration. The electrical network produced in 96-well wells was applied at dose intervals of 10µM, 30µM, 60 µM, 90 µM and 120 µM for 24 hours. At the end of 24 hours, the IC50 dose is determined as 60 µM. Then, MDA-MB-231 cells produced under suitable conditions were separated from two groups, and acceptance measures of one group were applied to the control group and the other group was applied for 24 hours. After the application, it was stained with Cas-3 and Ki67 antibodies to determine cell apoptosis and TNF-α, IL-6 and IL-1β antibodies to determine inflammation for both groups. Staining results were performed with H-Score under light microscope using NIS elements imaging device. Examination treatment showed a decrease in the immunoreactivity of Cas-3, a cell death antibody, and a decrease in Ki67 proliferation antibody and cell inflammation antibodies. These results suggest that silymarin acts on MDA-MB-231 cells, which are TNBC cells, inhibiting the metastatic character of the cells and the ability of the cell to migrate, and may also lead to death of the cell.

Keywords: Apoptosis, Silymarin, Inflammation, Breast Cancer, Proliferation

Giriş

Silymarin, süt dikenli bitkisinin (*Silybum marianum*) tohumlarından elde edilen bir bitkisel ekstretdir. Kompleks bir flavonolignan karışımı olan ve bitkinin tohumlarında bulunan aktif bileşenler arasında en önemlileri silybinin diastereomerleri (silybin A ve silybin B), izosilybinin, silydianin, silykristin ve silymarinin bulunmaktadır. Silymarin, antioksidan özellikleri nedeniyle karaciğer sağlığını korumak için yaygın olarak kullanılmaktadır. Ayrıca;

Anti-inflamatuar, Antikanser, Antiviral, Antimikrobiyal, Antihiperlipidemik diğer çeşitli farmakolojik etkilere sahip olduğu da belirtilmektedir (Fallah et al., 2021). *Silybum marianum* bitkisinin aktif bileşenleri, silymarin adı verilen bir grup flavonolignan bileşiği içerir. Silymarin, silybinin (% 50-70), izosilybinin (% 10), silydianin (% 5), silychristin (% 5) ve dihidrosilybinin (% 2-20) gibi bileşiklerden oluşur (Soleimani et al., 2019). Silybin (Silybinin A ve Silybinin B'nin diastereoizomerik harmanı), silymarinin en önemli ve aktif bileşenidir ve süt dikenli tohumlarının yaklaşık %70-80'ini oluşturur. Silymarinin diğer bileşenleri silydianin ve silychristin, antioksidan özelliklere sahiptir ve karaciğer sağlığına katkıda bulunabilir (Vrba et al., 2021). Geleneksel deve dikenli özütü, deve dikenli tohumu kullanılarak oluşturulur. Diken tohumu suda kaynatılarak veya kavru olarak kullanılabilmektedir. Deve dikenli yağı ise yine bitkinin başında yer alan tohumların ezilmesiyle çıkarılan bir ürün olarak bilinir. Deve dikenli çay formunda da tüketilebilmektedir. Deve dikenli hem otu hem de tohumu kullanılarak demlenen bir çaydır. Deve dikenli sütü ise bitkinin tohumları kırılarak elde edilmektedir (Deep & Agarwal, 2010). Avrupa'da, *Silybum marianum* bitkisi özellikle karaciğer sağlığı için kullanılır. Alkolik karaciğer hastalığı, siroz, hepatit ve karaciğer toksisitesi gibi çeşitli karaciğer rahatsızlıkları için destekleyici bir tedavi olarak kullanılır (Saller et al., 2001). ABD'de sindirim sağlığı, cilt sağlığı ve antioksidan özellikleri nedeniyle kullanılır. Ayrıca, bitki diyabetik hastalarda kan şekeri seviyelerini düzenlemek için de kullanılır (Kumar et al., 2015). Asya ülkelerinde, çeşitli antioksidan, anti-inflamatuar ve bağışıklık sistemini güçlendirici özellikleri nedeniyle de kullanılmaktadır. Güney Amerika'da, bitki tohumları yüksek miktarda protein içerdiği için, bazı beslenme programlarına da dahil edilir (Saller et al., 2001). Silybin, Türkiye'de özellikle son yıllarda yaygın olarak kullanılmaya başlanan bir bitki özütüdür. Başta karaciğer rahatsızlıkları olmak üzere birçok sağlık sorununun tedavisinde kullanılmaktadır (Soleimani et al., 2019). Bazı örnekler şunlardır: Karaciğer hastalıklarında, Antioksidan etkisi, Anti-inflamatuar etkisi, Kardiyovasküler Sağlık ve Kanser Tedavisi gibi. Silybin, karaciğer hasarlarını önlemek ve tedavi etmek için kullanılan en yaygın bitki özütlerinden biridir. Özellikle hepatit, siroz ve alkolik karaciğer hastalığı gibi rahatsızlıkların tedavisinde etkili olduğu bilinmektedir (Vrba et al., 2021). Antioksidan etkisi açısından vücudu serbest radikallerin zararlı etkilerinden koruduğu bilinmektedir (Saller et al., 2001). Silybin, vücuttaki iltihaplanmayı azaltarak romatoid artrit, astım ve diğer iltihaplı hastalıkların tedavisinde etkili olabilir. Anti-kanser etkileri üzerine yapılan çalışmalar da mevcuttur ve özellikle meme kanseri, prostat kanseri ve kolon kanseri tedavisinde kullanılabileceği düşünülmektedir (Scambia et al., 1996). Tüm bu kullanım alanları, silybinin ülkemizde giderek popüler hale gelmesinde etkili olmuştur. Antioksidan etkisi, serbest radikallerin nötralize edilmesi yoluyla gerçekleşir. Silibinin, oksijen radikalleri, hidroksil radikalleri ve peroksit radikalleri gibi serbest radikallerle etkileşerek hücrelerin oksidatif hasara karşı koruma sağlar. Silibinin, antioksidan etkisini glutatyon peroksidaz (GPx), süperoksit dismutaz (SOD) ve katalaz (CAT) gibi antioksidan enzimlerin aktivitesini artırarak

gerçekleştirir. Ayrıca, silibinin, nükleer faktör eritroid 2 (Nrf2) aktivasyonu yoluyla hücrelerin antioksidan savunma mekanizmasını artırdığı gösterilmiştir. Bununla birlikte hücrelerdeki oksidatif stresin azaltılmasına ve hücre hasarının önlenmesine yardımcı olan glutatyon seviyelerini artırarak da antioksidan etki gösterir. Silibinin nörotoksisteye karşı koruyucu etkisini incelemektir. Özellikle, çalışma, silibinin cisplatinin neden olduğu DNA hasarı ve apoptozu azaltarak nörotoksisteye karşı koruyucu etkisini araştırmaktadır(Wang et al., 2022). Silibinin nöroprotektif etkisinin, oksidatif stres ve DNA hasarına bağlı olarak tetiklenen p38, MAPK ve JNK sinyal yolağı üzerinden gerçekleştiğini göstermiştir. Bu sinyal yolağı, hücre hasarına yanıt olarak uyarılan bir sinyal yolağıdır ve sitoplazmik kinazlarının aktivasyonu ile sonuçlanır. Silibinin, cisplatinin neden olduğu nörotoksisteyi azaltarak, bu sinyal yolağının aktivasyonunu engelleyebilir ve nöroprotektif etki gösterebilir. Silibinin B'nin, cisplatinin neden olduğu nörotoksisteyi önlemede potansiyel bir koruyucu ajan olarak işlev görebileceğini göstermiştir. Aynı zamanda DNA hasarını ve apoptozu azaltarak bu etkisini gerçekleştirmektedir(Wang et al., 2022). İnflamatuar etkisinde silybin B, nükleer faktör-kappa B (NF-κB) sinyal yolunu inhibe edebilir. NF-κB, DNA transkripsiyonunu, sitokin üretimini ve hücre sağkalımını kontrol eden bir protein kompleksidir. NF-κB, TNF-α, IL-1β veya IL-8 gibi sitokinlerin sentezini de aktive eden en önemli proinflamatuvar gen ekspresyon düzenleyicilerinden biri olarak bilinmektedir (Hsu et al., 2007; Yousefi et al., 2014). Etki mekanizmasına bakıldığında silymarin insan hücrelerinde nükleer faktör kappa-B (NF-κB) aktivitesini inhibe ederek tümör nekroz faktörü (TNF-α), interlökinler dahil olmak üzere proinflamatuvar sitokinlerin baskılanmasını içeren çok yönlü mekanizmalar uygular ve seçici bağlama yoluyla östrojen reseptörü β (ERβ) üzerinde agonistik bir aktiviteye sahip olduğu öne sürülmüştür (Yousefi et al., 2014). Silybin, silymarinin en önemli etken maddelerinden biridir ve birçok araştırmada kanser tedavisinde kullanım potansiyeline sahip olduğu gösterilmiştir. Bir çalışmada, silybinin B hücrelerinin hayatta kalması ve büyümesi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Çalışmada, silybinin, B hücrelerinin büyümesini önleyebileceği ve apoptozis (programlanmış hücre ölümü) sürecini uyarabileceği bulunmuştur. Bu sonuçlar, silybinin kanser hücrelerinin büyümesini ve çoğalmasını engelleyebileceğini ve kanser hücrelerinin ölümüne neden olabileceğini düşündürmektedir (Deep & Agarwal, 2010).

Literatürdeki bu verilerden yola çıkarak bizde çalışmamızda silybin'in MDA-MB-231 meme kanseri hücrelerinde hücre apoptozu ve inflamasyonu üzerine etkisini incelemeyi amaçladık.

YÖNTEM

Kullanılan Malzemeler

Bu çalışma Pamukkale Üniversitesi BAP Komisyonu tarafından 2022SABE008 proje numarası ile desteklenmiştir ve Tez projesi kapsamında bir ön çalışma niteliğindedir.

Çalışmamızda meme kanseri kaynaklı MDA-MB-231 insan meme kanseri hücre hattı temin edildi ve Silymarin (Selleckchem, S2358) kullanıldı.

Hücre Kültürü

Çalışmamızda insan kökenli MDA-MB-231 insan kökenli meme kanseri hücre hattı kullanılmıştır. Bu hücreler malign seyirli kanser hücreleridir. Bu hücreler, RPMI 1640 besi yeri, %10 Fetal bovine serum (FBS), %1 L-Glutamin ve % 1 antibiyotik- (penisilin-streptomisin) içeren medyum ile %5 karbondioksit içeren, 37°C nemli inkübatörde inkübe edildi. %80 konfluensi oranına ulaşıldığında hücreler iki gruba ayrıldı. Gruplar silymarin uygulanan grup ve hiçbir etken madde uygulanmayan kontrol grubu olacak şekilde belirlendi ve deneyler tamamlandı.

MTT yöntemi ile Hücre Canlılığı ölçümü

Silymarin'in farklı dozlarının hücrelere olan sitotoksik etkisini ve IC50 dozunu belirlemek amacıyla MTT (3-(4,5-methylthiazol-2-yl)-2,5-diaphenyltetrazolium-bromide) testi uygulandı. Hücreler 96 gözlü kültür kaplarına her kuyucuğa 15x10³ ila 4x10⁴ hücre gelecek şekilde yayıldı. Hücreler yapıştıktan sonra Silymarin için 10, 30, 60, 90 ve 120 µM dozları, 24 saat boyunca hücrelere uygulanmıştır. 24 saat sonunda kuyucuklara, üreticinin talimatlarına göre hazırlanan MTT (Sigma-Aldrich) solüsyonu 20 µL/kuyucuk olacak şekilde eklenerek 4 saat 37°C'de inkübe edilmiştir. 4 saat sonunda MTT uzaklaştırılıp kuyucuklara 200'er µL dimetilsülfoksit eklendi. Çalkalayıcı üzerinde karanlık ortamda 5 dk inkübe edilip ve absorbans değerleri 570-690 nm dalga boyu aralığında mikro plaka okuyucuda ölçüldü (Shimadzu UV-1601). Her konsantrasyon için 3'er kuyucuk hazırlanıp ve deney 3

kez tekrar edilmiştir. Uygulama dozu ile muamele edilmeyen kontrol hücre canlılığı % 100 olarak kabul edilerek, deney hücrelerinin canlılık oranları % olarak ifade edilmiştir. Uygulaması yapılacak ve çalışmanın diğer aşamalarında kullanılacak olan IC50 dozu belirlenmiştir. Uygulama dozu ile muamele edilmeyen kontrol hücre canlılığı % 100 olarak kabul edilerek, deney hücrelerinin canlılık oranları % olarak ifade edilmiştir.

İmmünositokimya Yöntemi

Hücreler çoğaltılarak 12 kuyucuklu kültür kapları içinde inkübe edildi. Silymarin grubuna 24 saat 60 µM dozunda uygulama yapıldı ve uygulama yapılmayan kontrol grubu olarak iki gruba ayrıldı. 24 saat sonunda kuyucuklar 1 kez PBS ile yıkandıktan sonra %4 paraformaldehid ile 30 dk fikse edildi. 2 kez 2'şer dk PBS ile yıkandı. Triton X 100 ile buz üzerinde 15 dk permeabilizasyon yapıldı. 2 kez 2'şer dk PBS ile yıkandı. %3'lük H₂O₂ ile endojen peroksidaz inaktivasyonu sağlandı. 2 kez 2'şer dk PBS ile yıkandı. Blocking solüsyonunda 10 dk bekletildi. Primer antikorlar;

- IL-1β (1/200, sc-52012 Santa Cruz),
- IL-6 (1/200, sc- 130326 Santa Cruz)
- TNF-α (1/200, sc-52746 Santa Cruz)
- Caspase-3 (1/200, sc-56053 Santa Cruz),
- Ki67 (1/200, sc-23900 Santa Cruz) ile +4°C de 1 gece inkübe edildi.

İnkübasyondan sonra kuyucuklar 2 kez 2'şer dk PBS ile yıkandı. Sekonder antikor aşamasında 30 dk Biotin uygulandı. 2 kez 2'şer dk PBS ile yıkandı. Sekonder antikor aşamasının ikinci aşamasında 30 dk avidin ile muamele edildi. 2 kez 2'şer dk PBS ile yıkandı. Kromojen olarak DAB Substrat kullanılarak renklendirme yapıldı. Distile su ile yıkandı. Mayer's hematoksilen ile zıt boyama yapıldı. Musluk suyu ile yıkandı ve ardından su bazlı kapatıcı ile kapatıldı.

Yapılan immünositokimyasal boyama sonrası ışık mikroskobu altında Görüntü Analiz Programı (NIS elements, Japan) ile X20 objektif büyütmede 500 hücre sayıldı. İmmünositokimyasal boyamanın ardından istatistiksel analiz için semikantitatif bir yöntem olan H-Score değerlendirmesi yapıldı. H-skor: Her grup için, farklı alanlardan 500 er hücre sayıldı. Hücreler boyanma şiddetlerine göre; Toplam boyanan hücre sayısı (%) X (Boyanma şiddeti 0, 1, 2, 3, 4, 5) formülü ile H-skor, 0 – 500 arasında olacak şekilde değerlendirildi.

BULGULAR ve YORUMLAR

MTT yöntemi ile Hücre Canlılığı ölçümü

Kültür ortamında yüzde 80 konfluensi oranına sahip olan hücrelere Silymarin (Silibin B)'in IC 50 dozunun belirlenebilmesi adına, 96 gözlü hücre kültür kaplarında, 10 µM, 30 µM, 60 µM, 90 µM ve 120 µM olmak üzere farklı dozlarda 24 saat boyunca uygulama yapılarak hücre canlılık oranları değerlendirildi. IC 50 dozuna en yakın oranı veren silymarin dozu uygulama dozu olarak seçildi ve tüm yöntemler için kullanıldı. Tüm hücreler için % 50 canlılık oranına en yakın ortalama değeri 60 µM 24 saat silymarin uygulamasının sağladığı görüldü ve uygulama dozu olarak seçildi. MTT yöntemi ile doz belirlenmesi, uygulama dozu için 3 er kez tekrarlanarak ve ortalamaları alınarak sonuçlandırılmıştır.

İmmünositokimyasal değerlendirmeler

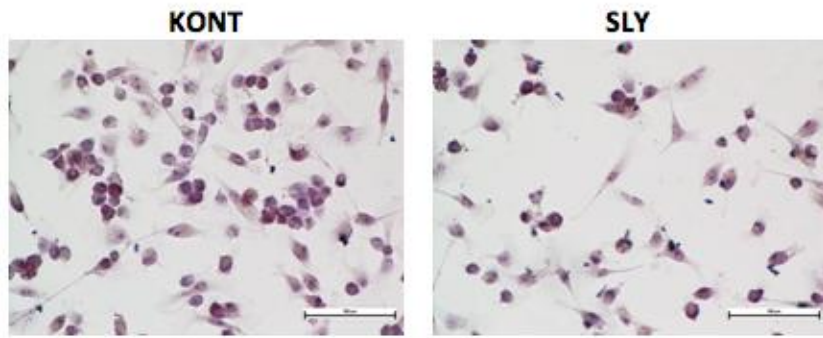
Hücre proliferasyonunun immünositokimyasal değerlendirilmesi

Hücre proliferasyonunun değerlendirilmesi için, Ki67 primer antikorlu kullanılarak immünositokimyasal boyama yapılmış ve hücrelerdeki Ki67 proteinlerinin ifadelerinde miktarlarındaki değişimler H score yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir.

24 saatlik silymarin uygulaması sonunda hücrelerdeki Ki67 proteinin ifadesindeki immünositokimyasal değişim miktarı kontrol grupları ile karşılaştırmalı olarak değerlendirildiğinde; uygulama grubunda kontrol grubuna göre azaldığı görüldü (Resim 1).

MDA-MB-231

Ki67

Resim 1. Hücre proliferasyonunun değerlendirilmesi

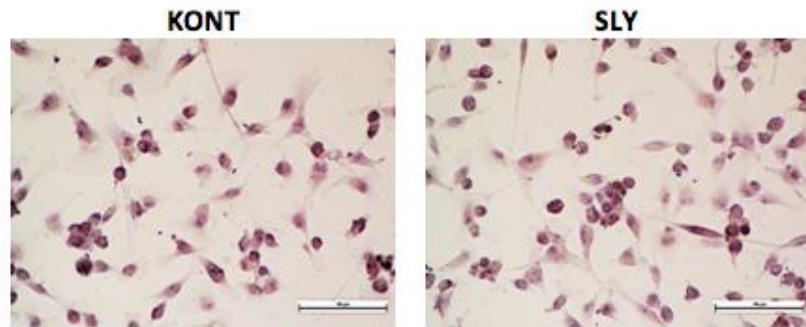
Hücre ölümünün immünositokimyasal değerlendirilmesi

Hücre ölümünün değerlendirilmesi için, Caspase 3 primer antikorlu kullanılarak immünositokimyasal boyama yapılmış ve hücrelerdeki Caspase 3 proteinlerinin ifadelerinde miktarlarındaki değişimler H score yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir.

24 saatlik silymarin uygulaması sonunda hücrelerdeki Caspase 3 proteinin ifadesindeki immünositokimyasal değişim miktarı kontrol grubu ile karşılaştırmalı olarak değerlendirildiğinde; uygulama grubunda artış olduğu görüldü (Resim 2).

MDA-MB-231

CAS3

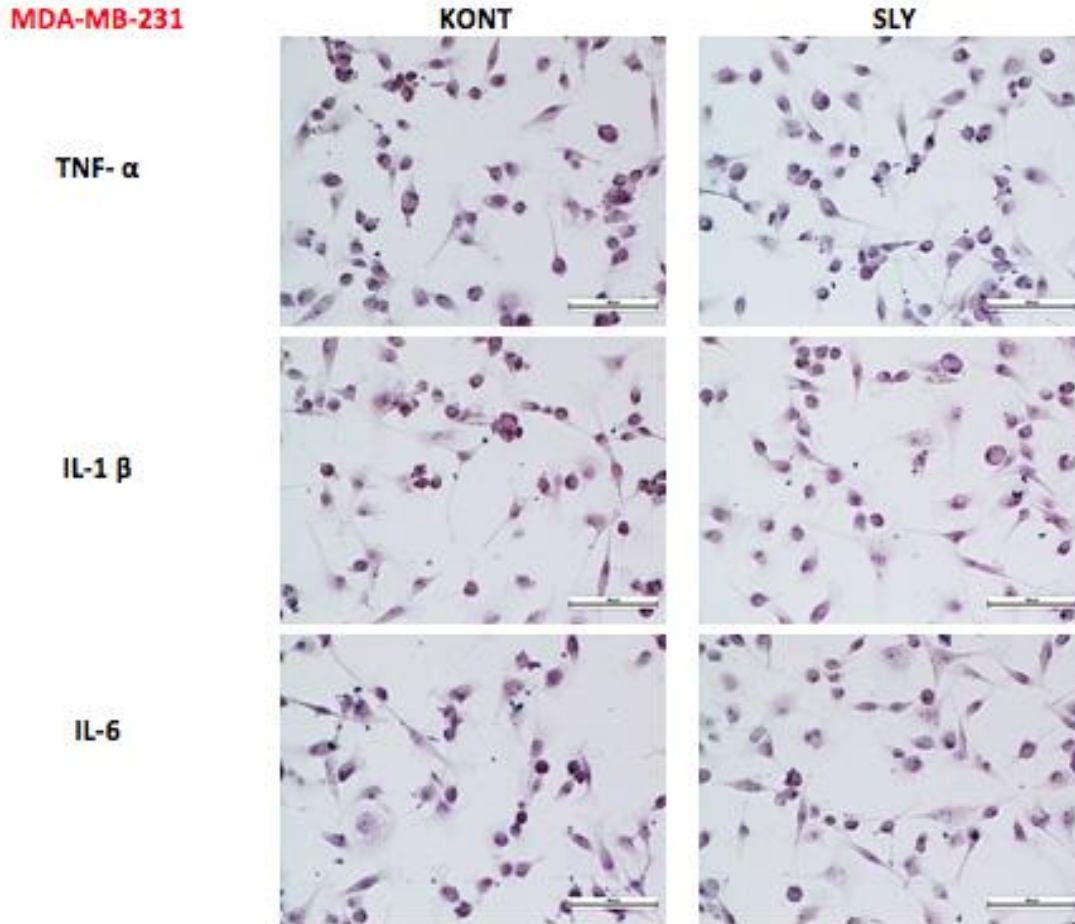

Resim 2. Hücre ölümünün değerlendirilmesi

İnflamasyonun immunositokimyasal değerlendirilmesi

Hücrede inflamasyonun değerlendirilmesi için, IL-6, IL-1 β ve TNF- α primer antikoları kullanılarak immunositokimyasal boyama yapılmış ve hücrelerdeki inflamasyon proteinlerinin ifadelerinde miktarlarındaki değişimler H score yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir.

24 saatlik silymarin uygulaması sonunda hücrelerdeki IL-6, IL-1 β ve TNF- α proteinlerinin ifadesindeki immunositokimyasal değişim miktarı kontrol grupları ile karşılaştırmalı olarak değerlendirildiğinde; kontrol gruplarına göre azalma olduğu görüldü (Resim 3).

Resim 3. İnflamasyonun proteinlerinin immünoreaktivite değişimleri

SONUÇLAR

Bu bulgular bize Caspase 3 ve Ki67 proteinlerin ifadesindeki zıt yönlü değişim hücrenin ölüme gittiğini göstermektedir. Bu değişimler üçlü negatif meme kanseri hücrelerinin hayatta kalma ve çoğalma hücresel işlemleri düzenlenmesinde silymarinin etki ettiğini düşündürmüştür. İnflamasyon, meme kanserinin invazyonu veya metastazı ile ilişkilidir. Sitokin üretimi ile ilişkisine bağlı olarak kronik inflamatuvar durumlar, tümör büyümesi ve metastaz için uygun bir mikro ortam sağlar. İnflamasyon proteinlerinde görülen azalma ise hücre içerisinde bulunan inflamatuvar genlerin baskılandığını göstermektedir. Tümör metastazının azaltılması ve diğer tümör tiplerinde de veriler elde edilmesi açısından daha fazla çalışılması gerektiği bilinmektedir.

KAYNAKLAR

Deep, G., & Agarwal, R. (2010). Antimetastatic efficacy of silibinin: Molecular mechanisms and therapeutic potential against cancer. In

- Cancer and Metastasis Reviews* (Vol. 29, Issue 3). <https://doi.org/10.1007/s10555-010-9237-0>
- Fallah, M., Davoodvandi, A., Nikmanzar, S., Aghili, S., Mirazimi, S. M. A., Aschner, M., Rashidian, A., Hamblin, M. R., Chamanara, M., Naghsh, N., & Mirzaei, H. (2021). Silymarin (milk thistle extract) as a therapeutic agent in gastrointestinal cancer. *In Biomedicine and Pharmacotherapy* (Vol. 142). <https://doi.org/10.1016/j.biopha.2021.112024>
- Hsu, Y. C., Chiu, Y. T., Cheng, C. C., Wu, C. F., Lin, Y. L., & Huang, Y. T. (2007). Antifibrotic effects of tetrandrine on hepatic stellate cells and rats with liver fibrosis. *Journal of Gastroenterology and Hepatology* (Australia), 22(1). <https://doi.org/10.1111/j.1440-1746.2006.04361.x>
- Kumar, R., Deep, G., & Agarwal, R. (2015). An Overview of Ultraviolet B Radiation-Induced Skin Cancer Chemoprevention by Silibinin. *In Current Pharmacology Reports* (Vol. 1, Issue 3). <https://doi.org/10.1007/s40495-015-0027-9>
- Saller, R., Meier, R., & Brignoli, R. (2001). The use of silymarin in the treatment of liver diseases. *In Drugs* (Vol. 61, Issue 14). <https://doi.org/10.2165/00003495-200161140-00003>
- Scambia, G., De Vincenzo, R., Ranelletti, F. O., Panici, P. B., Ferrandina, G., D'Agostino, G., Fattorossi, A., Bombardelli, E., & Mancuso, S. (1996). Antiproliferative effect of silybin on gynaecological malignancies: Synergism with cisplatin and doxorubicin. *European Journal of Cancer*, 32(5). [https://doi.org/10.1016/0959-8049\(96\)00011-1](https://doi.org/10.1016/0959-8049(96)00011-1)
- Soleimani, V., Delghandi, P. S., Moallem, S. A., & Karimi, G. (2019). Safety and toxicity of silymarin, the major constituent of milk thistle extract: An updated review. *In Phytotherapy Research* (Vol. 33, Issue 6). <https://doi.org/10.1002/ptr.6361>
- Vrba, J., Papoušková, B., Lněničková, K., Kosina, P., Křen, V., & Ulrichová, J. (2021). Metabolism of 2,3-dehydrosilybin a and 2,3-dehydrosilybin b: A study with human hepatocytes and recombinant udp-glucuronosyltransferases and sulfotransferases. *Antioxidants*, 10(6). <https://doi.org/10.3390/antiox10060954>
- Wang, X. lu, Lin, F. lan, Xu, W., Wang, C., Wang, Q. qi, & Jiang, R. W. (2022). Silybin B exerts protective effect on cisplatin-induced neurotoxicity by alleviating DNA damage and apoptosis. *Journal of Ethnopharmacology*, 288. <https://doi.org/10.1016/j.jep.2021.114938>
- Yousefi, M., Ghaffari, S. H., Zekri, A., Hassani, S., Alimoghaddam, K., & Ghavamzadeh, A. (2014). Silibinin induces apoptosis and inhibits proliferation of estrogen receptor (ER)-negative breast carcinoma cells through suppression of nuclear factor kappa B activation. *Archives of Iranian Medicine*, 17(5). <https://doi.org/0141705/AIM.0011>

SPOR MEDYASININ SPORA YÖNELİME ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Ümran SARIKAN¹, Hakan SUNAY²

¹ Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara

² Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara

ÖZET

Giriş ve Amaç: Spor medyası, sporun daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlayan bir araç olarak ortaya çıkmıştır. Spor medyasının, sporun tanıtılması, analiz edilmesi ve topluma aktarılması konularında büyük bir etkisi bulunmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda; araştırmamızda, spor medyasının spora yönelime etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın çalışma grubunda özel bir spor merkezine düzenli olarak giden ve rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen ve yaşları 19-33 arasında değişen 324 kişi yer almıştır. Veri toplama amacı ile araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formuna ek, Doran, (2015) tarafından geliştirilen 'Spor Medyasının Etkisi Ölçeği' kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilere Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmıştır. Normal dağılım gösteren verilere bağımsız örneklemler için t test, üç ve üzeri grup karşılaştırmalarına tek yönlü anova analizi yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Hata payı $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Elde edilen veriler incelendiği zaman; katılımcıların sporcu olma durumu, spora yönlendiren faktörler, takip ettikleri medya aracı (geleneksel; tv, radyo vb., / yeni medya; instagram, twitter vb.,) değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlılık olduğu gözlemlenirken ($p < 0,05$) gelir düzeyi, cinsiyet, spor yılı değişkenlerine göre herhangi bir anlamlılığın olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$).

Sonuç: Spor medyasının spora olan ilginin artmasında yani sporun yaygınlaştırılmasında ki rolü kaçınılmazdır. Özellikle günümüzde gerek geleneksel medya araçlarının gerekse yeni medya araçlarının her geçen gün değişip dönüşerek toplumsal alanı etkilemesi durumu sporun toplumsal değerini daha fazla vurgulayarak sporun yaygınlaştırılmasında daha etkili bir araç olarak kullanılmasının önemini vurgulamaktadır. Özellikle genç yetişkinlerin spora yönelimlerinin artmasında da önemli bir zeminde yer almaktadır.

Sonuç olarak; bireylerin spora yönelmelerinde spor medyasının etkisinin varlığı kaçınılmazdır. Günümüz koşullarında yaygınlık gösteren yeni medya araçları ile bilgiye kolay erişimin spora yönelimi ed etkilediği söylenebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Medya Etkisi ve Üniversite Öğrencileri

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUM VE YAŞAM DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Eslem ÖZDEN¹, Fatih YAŞARTÜRK²

¹Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

²Bartın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

ÖZET

Bu çalışmanın amacı beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve yaşam doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma evrenini, 2022-2023 akademik yılı Bartın Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor bölümünde öğrenim görmekte olan 203 öğrenci, araştırma grubunu ise basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenen 165 (98 erkek ve 67 kadın) gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak adaylara ait kişisel bilgi formu, "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği: ÖMYTÖ" ve "Yaşam Doyum Ölçeği: YDÖ" uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde dağılımı, aritmetik ortalama, bağımsız örneklem t-Testi ve Pearson Korelasyon analizleri kullanılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında aktif spor yapma değişkeni t-Testi sonuçlarına göre ÖMYTÖ ve YDÖ toplam puan ortalamalarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Aile geliri değişkeni korelasyon analizi sonuçlarına göre ÖMYTÖ toplam puan ortalamalarında anlamlı ilişki tespit edilmezken, YDÖ toplam puan ortalamalarında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Serbest zaman süresi değişkeni korelasyon analizi sonuçlarına göre ÖMYTÖ toplam puan ortalamalarında anlamlı ilişki tespit edilmezken, YDÖ toplam puan ortalamalarında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). ÖMYTÖ ile YDÖ arasında düşük düzeyde ve pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Sonuç olarak beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arttıkça yaşam doyum düzeylerinin de artacağı benzer şekilde eş zamanlı olarak yaşam doyumunun artmasıyla mesleğe yönelik tutum düzeyinin artacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmen adayları, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, yaşam doyum

THE RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHER CANDIDATES' ATTITUDE TOWARDS TEACHING PROFESSION AND LIFE SATISFACTION LEVELS

Abstract: The aim of this study is to examine the relationship between physical education and sport teacher candidates' attitudes towards teaching profession and life satisfaction levels. The research population consists of 203 students studying in the Physical Education and Sports Department of the Faculty of Sports Sciences of Bartın University in the 2022-2023 academic year, and the research group consists of 165 (98 male and 67 female) volunteer students determined by simple random sampling method. As data collection tools, personal information form, "Attitude Towards Teaching Profession Scale: ATTPS" and "The Satisfaction with Life Scale: SWLS" were applied. Frequency, percentage distribution, arithmetic mean, independent sample t-test and Pearson Correlation analysis were used to analyze the data. SPSS 26.0 package program was used for data analysis. In the findings of the study, according to the t-test results of the variable of doing active sports, a significant difference was found in the mean total scores of the ATTPS and the SWLS ($p<0,05$). According to the results of the correlation analysis of the family income variable, no significant relationship was found in the mean total score of the ATTPS, whereas a moderate and positive significant relationship was found in the mean total score of the SWLS ($p<0,05$). According to the results of the correlation analysis of the leisure time duration variable, no significant relationship was found in the mean total score of the ATTPS, whereas a moderate and positive significant relationship was found in the mean total score of the SWLS ($p<0,05$). A low level and positively significant relationship was found between the ATTPS and the SWLS ($p<0,05$).

As a result, it can be said that as the attitudes of physical education and sports teacher candidates towards the teaching profession increase, their life satisfaction levels will increase, and similarly, the level of attitude towards the profession will increase with the increase in life satisfaction.

Key Words: *Physical education and sports teacher candidates, attitudes towards the teaching profession, life satisfaction*

1450-iscs-conference-6th-6237-MT-Oral/Online / X-526

KADINLARIN SERBEST ZAMAN KATILIMINDA KARŞILAŞTIĞI ENGELLER: BİR İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Aylin KÖSE¹ Halil SAROL²

¹ Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale
<https://orcid.org/0000-0002-0807>

² Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara
<https://orcid.org/0000-0002-1678-3244>

Email: 213304009@kku.edu.tr, hсарol@gazi.edu.tr

Özet

Serbest zaman aktivitelerine katılımın kadın sağlığı üzerine genel etkileri bilinmekle birlikte ülkemizde serbest zaman aktivitelerine katılım ile ilgili yapılan çalışmalarda kadınların katılım düzeylerinin genel popülasyona göre düşük olduğu görülmektedir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, kadınların özellikle fiziksel aktivite bağlamında serbest zaman katılımındaki engellerini incelemektir. Derleme niteliğindeki bu çalışmada uluslararası ve ulusal çalışmalar üniversite veri tabanı içerisinde yer alan dergiler, google scholar, kongreler incelenerek detaylı bir alan yazım taraması yapılmıştır. Çalışma kapsamında bulgular incelendiğinde Türk Kadınlarının özellikle ev işlerinde ve çocuk bakımında kadınlara yüklenen sorumlulukların, çalışma yaşamının ve daha çok cinsiyet ile ilişkilendirilen yapısal engellerin serbest zamanlarında fiziksel aktiviteye katılımında bir kısıtlayıcı olduğu ön plana çıkmaktadır. Sonuç olarak, kadınların serbest zamanlarda fiziksel aktiviteye katılımlarında daha fazla engel ile karşılaştığı, bireysel engeller, bireylerarası ve yapısal engellerin birbirini etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler : Kadınlar, serbest zaman, fiziksel aktivite, engel.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Hakem ve Stres

Womens' Leisure Participation Constrains: A Review And Assessment

Abstract

The positive effects of participation in leisure activities on women's health are well known. But studies in our country were revealed that, participation level of woman on leisure activity participation extremely lower compared with general population. For this reason, the aim of this review study was to examine women's barriers to leisure participation, related with physical activity. In this study, detailed literature review was conducted by examining national and international studies that include articles and scientific books in university data base, google scholar and congresses. When the findings of the study were examined, constrains of Turkish womans' leisure participation were as follows: responsibilities of housework, childcare and, working life and social gender inequality. Consequently, this study was revealed that, womens' level of leisure physical activity experiences was extremely lower, because of the individual, interpersonal and structural constrains.

Keywords : Women, leisure, physical activity, constrains.

Giriş

Serbest zaman engelleri ile ilgili yapılan çalışmalar araştırmacılar tarafından bireylerin algılamaları ve deneyimlerinden yola çıkılarak serbest zaman tercihlerini kısıtlayan, aktivitelere katılımı ve keyif almayı engelleyen faktörleri incelemeyi amaç edinmektedir (Jakson, 2000). İlk defa Crawford ve Godbey (1987) tarafından ortaya konan hiyerarşik serbest zaman modeli ve sonrasında Jackson, Crawford ve Godbey (1993) tarafından geliştirilen bu model önemli ölçüde kabul görmüştür (Godbey vd., 2010). Serbest zaman engelleri modeli birçok alanda olduğu gibi özellikle fiziksel aktiviteye katılım/ yada katılmama durumunu tespit etmek için kullanılmaktadır (Alexandris., Carroll, 1997; Andrade vd., 2019; Gürbüz vd.,200; Koçak, 2017). Fiziksel aktiviteye

katılım kardiyovasküler hastalıkların önlenmesi, kilo kontrolü, depresyonun önlenmesi yada azaltılması gibi birçok yararı bulunmaktadır (Slattery vd., 1989).

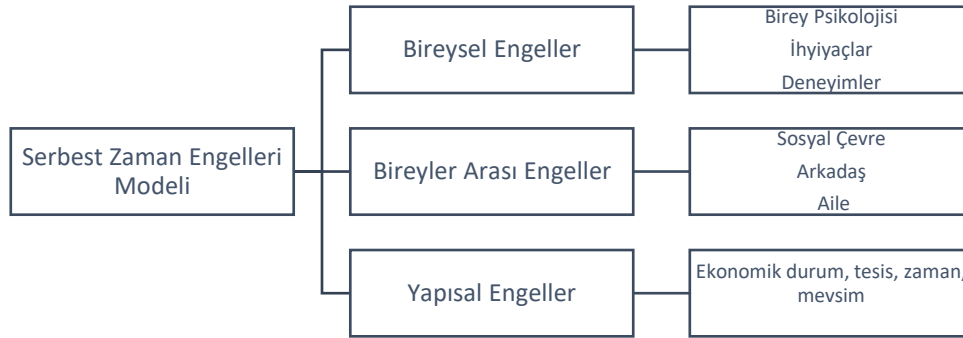
Gerçekten de fiziksel aktiviteye katılımın nasıl engellendiği özellikle fiziksel aktivite yaraları ve yaşam kalitesini unsurları düşünüldüğünde önemli görülmektedir (Andrade vd., 2019). Özellikle fiziksel aktiviteye katılımı kadınların daha fazla engelleyici unsurlar ile karşı karşıya kaldığı bir gerçektir (Liechty vd., 2022; Emir vd., 2022). Bu kapsamda çalışmanın amacı, kadınların özellikle fiziksel aktivite bağlamında serbest zaman katılımındaki engellerini literatür temelli olarak incelemektir.

YÖNTEM

Derleme niteliğindeki bu çalışmada uluslararası ve ulusal çalışmalar üniversite veri tapanı içerisinde yer alan dergiler, google scholar, kongreler incelenerek detaylı bir alan yazım taraması yapılmıştır. Bu veri tapanlarında uluslararası literatürde Serbest Crawford ve Godbey (1987) tarafından ilk defa ortaya konan serbest zaman modeli temellinde Türkiye'deki araştırmalar incelenmiştir. Özellikle modelin kullanıldığı ve kadınlar üzerinde gerçekleştirilen araştırmalar çalışmanın odak noktasını oluşturmuştur.

BULGULAR ve YORUMLAR

Serbest Zaman Engelleri: Serbest zaman literatürü incelendiğinde, "engel" kavramı, bireylerin serbest zaman tercihlerini etkileyen, katılımı sınırlayan veya olumsuz etkileyen faktörler olarak tanımlanmaktadır (Jun., Kyle, 2011). Serbest zaman engeli terimi ilk defa Crawford ve Godbey (1987) tarafından kavramsal bir teorik çerçevede ele alınmıştır.

Şekil: Serbest Zaman Engelleri Modeli. Crawford ve Godbey, (1987)' den uyarlanmıştır.

Bu kapsamda serbest zaman engelleri bireysel engeller, bireyler arası engeller ve yapısal engeller olmak üzere üç grupta modellenmiştir. Bireysel engeller daha çok stres, kaygı, anksiyete, depresyon gibi bireylerin psikolojik durumlarını ve niteliklerini içerlektedir (Crawford ve Godbey, 1987) Bununla birlikte insan ihtiyaçları, geçmiş deneyimler, tutum ve inançlar da bireysel engeller arasında yer almaktadır (Emir vd, 2022). Bireyler arası engeller, arkadaş, sosyal çevre, aile gibi unsurlardır. Örneğin, evli çiftlerin cinsiyet rol tutumları, aile çocuk ilişkileri katılımı etkileyen ve engelleyen bir durum olarak ortaya çıkabilmektedir. Yapısal engeller ise, ekonomik durum, zaman, çalışma süresi, tesis, mevsim, iklim gibi serbest zaman katılımı etkileyen durumlar olarak görülmektedir. (Crawford., Godbey, 1987; Jun., Kyle, 2011). Aslında bu üç grupta belirlenen engel birbiri ile ilişkilidir. Örneğin bireysel bir katılım engelinin bulunması ve bireyin algısı sosyal çevresi ile de etkilemekte ve bireylerarası bir engelin oluşmasına da neden olabilmektedir (Gürbüz vd, 2020). Bireylerin serbest zamanları engelleri ile ilgili araştırmaların yapılması özellikle kısıtlamaların neler olduğunun ve nasıl oluştuğunu anlamak, toplumdaki kısıtlamaların dağılımını öğrenilmesi ve bu konuda bu engelleri azaltmak için önemli görülmektedir. Bu bakımından serbest zaman araştırmacılarına için önemli bir görev düşmektedir. Yine serbest zaman engellerini ayrıca cinsiyet, yaş, yaşam evreleri ve benzeri sosyo- demografik faktörlerinin belirlenmesi de bu konuya katkı yaptığı söylenebilir.

Ülkemizde de serbest katılım engelleri ile ilgili araştırmalar yapılmaktadır. Bu konuda, Alexandris ve Carrol (1997) tarafından geliştirilmiş olan "Boş Zaman Engelleri Ölçeği" Türk kültürüne uyarlaması ilk olarak Karaküçük ve Gürbüz (2006) tarafından yapıldığı görülmektedir. Sonrasında Gürbüz, Öncü ve Emir (2020) tarafından "Boş Zaman Engelleri Ölçeği: Kısa Formunun Yapı Geçerliliğinin Test Edilmesi" uyarlaması yapılmıştır. Gerçekleştirilen

Türkçe uyarlamaları kapsamında farklı popülasyonlarda çalışmaların gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu çalışmalar üniversite öğrencileri, kadınlar, yetişkin bireyler gibi birçok farklı örneklem gruplarında gerçekleştirilmiştir. Ayrıca çalışmaların motivasyon, baş etme stratejileri, ilgilenim, yaşam doyumu, serbest zaman kolaylaştırıcıları gibi alanlarla da ilişkilendirilmiş ve gün geçtikçe serbest zaman ile ilgili çalışmalarda bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Örneğin, Serdar (2021) "Serbest Zaman Engelleri ile İlgilenim Arasındaki İlişki: Fitness Merkezi Katılımcıları Üzerine Bir Araştırma" isimli çalışmasında fitness merkezini kullanan bireylerin serbest zaman faaliyetlerine ilişkin engelleri ile ilgilenimleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu doğrultuda, bireyleri serbest zaman aktivitelerine katılımını engelleyen en önemli unsurun tesis olduğu belirtilmektedir. Karadeniz ve vd (2019) üniversite öğrencileri üzerine yapılan bir araştırma da tesis ve donanım yetersizliğinin serbest zaman aktivitelerine katılımın bir engelleyici unsur olarak değerlendirilmektedir. Yine Demirel ve Harmandar (2009) tarafından üniversite öğrencileri üzerine yapılan bir çalışmada da serbest zaman katılımındaki engelleri daha çok sosyal ortam ve bilgi eksikliği olduğu bunu takiben tesis ve hizmetlere ulaşım konusunda olduğu sonucuna varılmaktadır. Sarol (2017) "Bireylerin fiziksel aktiviteye katılımını engelleyen ve kolaylaştıran faktörlerin belirlenmesi" isimli çalışmasında bireylerin fiziksel aktiviteye katılımını engelleyen en önemli unsurun yapısal engeller olduğu tespit edilmiştir.

Kadınların serbest zamanda fiziksel aktiviteye katılımında karşılaştığı engeller: Fiziksel aktivite, fiziksel aktivite, iskelet kasları tarafından üretilen ve enerji harcaması ile sonuçlanan herhangi bir vücut hareketi olarak tanımlanmaktadır (Caspersen., Powell., Christenson, 1985). Bir başka ifade ile günlük hayat içinde kas iskelet sistemi aracılığı ile enerji tüketimi yaparak soluk alıp verme hızını arttıran ve kalp atım sayısını yükselten, farklı yoğunluklardaki hareket yolu ile ortaya çıkan aktiviteler bütünüdür (Piercy vd., 2018). Fiziksel aktivite, yürüyüş yapmak, bisiklete binmek, eğlenmek amacıyla oynanan basketbol, futbol, tenis ve benzeri (Skotte vd., 2014) bireysel ve takım halinde yapılan, su temelli aktivitelerden dans, fitness gibi birçok aktiviteyi içermektedir (Godbey., Mowen, 2010).

Fiziksel aktivite günümüzde özellikle sağlıklı ilişkilendirilmesi bakımından ön plan çıkmaktadır. Yetersiz fiziksel aktiviteye katılım birçok hastalıkla ilişkilendirilmekte ve ölüm oranını artıran bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır Fiziksel aktivitenin bu bakımdan özellikle hastalıkların önlenmesi ve ölüm oranlarının azaltılması açısından önemli görülmektedir (World Health Organization, 2018). Ancak sağlıklı bu denli ilişkilendirilen fiziksel aktivitenin katılımın tüm dünyada düşük olduğu bilinmektedir (Gomes vd, 2016). Dünya nüfusunun tahminen %31'inin önerilen fiziksel aktivitelere katılmadığı bilinmektedir (Kohl vd., 2012). Özellikle kadınların fiziksel aktiviteye katılımın çok daha düşük seviye de olduğu da bir gerçektir (Emir vd, 2022). Geçmişte günümüze kadınlar hem serbest zaman katılımında hem de yine bu zaman diliminde gerçekleştirilen fiziksel aktivite katılımında sürekli bir kısıtlama ile karşı karşıya kalmıştır (Liechty vd., 2022). Kadınların erkeklere oranla serbest zamanlarda gerçekleştirilen fiziksel aktiviteye katılımı daha düşük düzeydedir. Türkiye Toplumunun Fiziksel Aktivite Düzeyi Araştırma raporuna (2010) göre; Genel olarak fiziksel aktiviteye katılımın düşük olduğu özellikle bu durumu etkileyen birçok unsur olduğu bilinmektedir (Green vd.,1990). Toplumda kadına yüklenen ev işleri, çocuk bakımı gibi birtakım cinsiyet rolleri (Emir vd, 2022) ve yoğun bir şekilde ev içi alana konumlandırılması ve evde kadına yüklenen sorumlulukların daha fazla olması serbest zaman katılımını önemli derecede etkilemektedir (Green vd.,1990). Bu bakımdan kadınların serbest zamanlarının verimli bir şekilde değerlendirilmesinde bir engel olarak görülmektedir (Emir, 2023).

Henderson ve Hickerson (2007) özellikle kadınların serbest zaman engellerinin ve fiziksel aktivite kısıtlılıklarının bilinmesinin önemine vurgu yaparak bu konuda ki araştırma sayılarının da artması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu konuda ülkemizde de kısıtlılıklara rağmen bu konuda araştırmaların yaygınlaşmaya başladığı söylenebilir. Bu doğrultuda, serbest zaman çalışmalarını açısından kadınların engel durumları incelendiğinde, Emir vd., (2022) "Türk Kadınlarının "Serbest Zaman Aktivitelerine Katılımı: Engeller ve Kolaylaştırıcılar" çalışmasında serbest zaman katılımındaki engelleri başında daha çok yapısal engellerdir. Bu doğrultuda bu yapısal engellerin cinsiyetle ilişkili durumların, para, tesis, ekonomik durum olduğudur. Yine aynı çalışma kapsamında algılanan bireyler arası bireysel ve yapısal engellerin birbirini etkilediği yönündedir. Benzer şekilde Gümüş vd., (2014) yaptığı çalışmada da cinsiyet farklılıklarının fiziksel aktiviteyi kısıtladığı özellikle kadınların çalışma durumlarının, evdeki sorumluluklarının katılımı engelleyen bir unsur olarak görüldüğü vurgulanmaktadır. Kılıç ve Keskin (2023) yaptıkları "Ev kadınlarının serbest zaman yoksunluğunun incelenmesi: düzce örneği" çalışmasında zamanlarının büyük bir kısmını toplumsal cinsiyet rollerine bağlı olarak etkilediği belirtilmektedir. Özellikle çalışan kadınlar ve cinsiyet rollerinden dolayı serbest zaman aktivitelerine katılamamalarını "sessiz bir vazgeçiş" olarak anlamlandırdıkları dikkat çekicidir. Kılıç (2021) de akademisyenler üzerinde yaptığı bir çalışmada bu erkeklere

oranla kadınların serbest zamanlarının daha az olduğu tespit edilmiştir. Yine Turan ve diğ. (2019) “Kadın Çalışanların Yaşam Doymu İle Boş Zaman Engelleri Arasındaki İlişki: Akdeniz Üniversitesi Örneği” çalışmasında bireyin içsel motivasyona bağlı olarak daha çok serbest zaman aktivitelerine katılmadığı belirtilmektedir. Uzun ve İmamoğlu (2020) de “Boş Zaman Engelleri Farklılıkları: Kadın Üniversite Öğrencileri Örneği” üzerine yaptıkları araştırmada tesisin en önemli engelleyici faktör olduğu görülmektedir. Gümüş ve diğ. (2014) yaptıkları bir çalışmada ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin serbest zaman kısıtlayıcıları olarak anne çalışma durumu ve anne eğitim durumlarının etkilediği belirtilmektedir. Kvasoğlu ve Gümüş (2023) serbest zaman engellerinin Türkiye'nin toplumsal cinsiyet normlarını yansıttığını ve üretilen politikaların eşitlikçi bir şekilde üretmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

SONUÇLAR

Sonuç olarak, engel kavramının teorik çerçevesi ilk olarak Crawford ve Godbey (1987) tarafından ortaya konuşmuştur. Engel kavramı serbest zaman katılımını sınırlandıran önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda, bireylerin serbest zamanlarında engelleyen unsurları üç grupta incelenmiştir. Bu unsurlar bireysel, bireyler arası ve yapısal engellerdir. Model kapsamında Türkiye’de de akademik anlamda araştırmalar yapılmaya başlamıştır. Araştırma konuları farklı örneklem gruplarında olduğu gibi özellikle kadınlar üzerinde de yapılandırıldığı görülmektedir. Kadınların özellikle evdeki sorumlulukları, çocuk bakımı ve çalışma yaşamı gibi unsurların serbest zamanlarda katılımı etkileyen durumlar olarak görülmektedir. Bu konuda özellikle kadınların serbest zamanlarda fiziksel aktiviteye katılımlarında daha fazla engel ile karşılaştığı, bireysel engeller, bireylerarası ve yapısal engellerin birbirini etkilediği söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Alexandris, K, Carroll, B. (1997). *Demographic differences in the perception of constraints on recreational sport participation: Results from a study in Greece, Leisure Studies, 16 (2): 107-125.*
- Alexandris, K., & Carroll, B. (1997). *An analysis of leisure constraints based on different recreational sport participation levels: Results from a study in Greece. Leisure Sciences, 19(1), 1-15.*
- Andrade, R. D., Junior, G. J. F., Capistrano, R., Beltrame, T. S., Pelegrini, A., Crawford, D. W., & Gomes Felden, É. P. (2019). *Constraints to leisure-time physical activity among Brazilian workers. Annals of Leisure Research, 22(2), 202-214.*
- Caspersen C J., Powell K E., Christenson G M. (1985). *Physicalactivity, exercise, and physical fitness: Definitions and distinctions for healty-related research. Public Health Reports.100 (2).126-131.*
- Godbey, G., Crawford, D. W., Shen, X S. (2010). *Assessing hierarchical leisure constraints theory after two decades. Journal of Leisure Research, 42(1), 111-134.*
- Gomes, C S., Matozinhos, F P., Mendes, L L., Pessoa M C. & Velasquez-Melendez, G. (2016). *Physical and social environment are associated to leisure time physical activity in adult of a Brazilian City: A Cross-Sectional Study, Plos One, 11(2), 1-11.*
- Crawford, D.W. & Godbey, G. (1987). *Reconceptualizing barriers to family leisure. Leisure Sciences, 9, 119-127.*
- Demirel, M., Harmandar, D. (2009). *Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(1), 838-846.*
- Emir E. (2023). *Serbest Zaman Doymu, İlgilenimi ve Algılanan özgürlük ilişkisi: Fiziksel aktivite yoluyla kadınların güçlenmesi. Efe Akademi Yayınları.*
- Emir, E., Küçükılıç, S., Gürbüz., Öncü, E. (2022). *Türk kadınlarının serbest zaman aktivitelerine katılımı: Engeller ve kolaylaştırıcılar. Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences, 14(1).*
- Green E., Hebron S. & Woodward D. (1990). *Women's leisure, what leisure?. Macmillan Education Ltd Houndmills, Hampshire and London. England.*
- Gümüş, H., Özcan, I., Karakullukçu, Ö., Yıldırım, İ. (2014). *Ortaöğretim kurumlarında serbest zaman fiziksel aktivite kısıtlayıcıları. International Journal of Sport Culture and Science, 2 (Special Issue 1), 814-825.*
- Gürbüz, B., Erman, Ö., Esra, E. (2020). *Boş zaman engelleri ölçeği: Kısa formunun yapı geçerliğinin test edilmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 11(2), 120-131.*

- Henderson, K A., Hickerson, B. (2007). *Women and leisure: Premises and performances uncovered in an integrative Review. Journal of Leisure Research*, 39(4), 591-610.
- Jackson, E. L. (2000). *Will research on leisure constraints still be relevant in the twenty-first century?. Journal of leisure Research*, 32(1), 62-68.
- Jun, J. & Kyle, G.T. (2011). *The effect of identity conflict/facilitation on the experience of constraints to leisure and constraint negotiation. Journal of Leisure Research*, 43(2), 176- 204.
- Karadeniz, F., Müftüler, M., Gülbeyaz, K. (2019). *Üniversite öğrencilerinin serbest zaman aktivitelerine yönelik tutum ve engellerinin incelenmesi :Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği. Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 21-36.
- Karaküçük, S., Gürbüz B. (2006). *The reliability and validity of the Turkish Version of "leisure constraints questionnaire". 9th International Sport Sciences Congress, Muğla/ Turkey.*
- Kavasoğlu, İ., Gümüş H. (2023). *We are also in these spaces": Leisure constraints of non-heteronormative subjectivities. 4th International Recreation and Sports Management Congress. Antalya.*
- Kılıç, M., Keskin, C. (2023). *Ev kadınlarının serbest zaman yoksunluğunun incelenmesi: Düzce Örneği. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (43), 603-632.
- Kılıç, M. (2021). *Akademisyenlerin "Serbest zaman yoksunluğuna" Etki eden unsurlar: Düzce üniversitesi örneği. Sosyolojik Düşün*, 6(1), 89-111.
- Koçak, F. (2017). *Leisure constraints and facilitators: Perspectives from Turkey. European Journal of Physical Education and Sport Science.*
- Kohl, H W., Craig, C L., Lambert, E V., Inoue, S., Alkandari, J R., Leetongin, G., Kahlmeier, S. (2012). *The pandemic of physical inactivity: Global Action for Public Health. The lancet*, 380(9838), 294-305.
- Liechty, T., West S., Juris J., Son J., Wong J D. (2022). *Sports for women in later Life. Linda J. Ingram., Klára Tarkó, Susan L. Slocum (Ed). Women, leisure and tourism self-actualization and empowerment through the production and consumption of experience. CABI. 24th Floor Boston. USA.*
- Nyaupane, G P., Andereck, K L. (2008). *Understanding travel constraints: Application and extension of a leisure constraints model. Journal of travel research*, 46(4), 433-439.
- Piercy, K L., Troiano, R P., Ballard, R M., Carlson, S A., Fulton, J E., Galuska D. A., Olson, R D. (2018). *The physical activity guidelines for Americans. Jama*, 320(19), 2020-2028.
- Sarol, H. (2017). *Examination of the constraints and facilitators to physical activity participation of individuals. Journal of Human Sciences*, 14(4), 4354-4364.
- Slattery, M.L, Jacobs, D.R, & Nichaman, M.Z.(1989). *Leisure time physical activity and coronary heart disease death the US Railroad Study. Circulation Journal of the American Heart Association*, 79:304-31.
- Serdar, E. (2021). *Serbest Zaman Engelleri ile İlgilenim Arasındaki İlişki: Fitness merkezi katılımcıları üzerine bir araştırma. Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 49-61.
- Skotte J., Korshøj M., Kristiansen J., Hanisch C., Holtermann, A. (2014). *Detection of physical activity types using triaxial accelerometers. Journal of Physical Activity and Health*, 11(1), 76-84.
- Turan, E B., Gülşen, D B A., Bilaloğlu, M. (2019). *Kadın çalışanların yaşam doyumu ile boş zaman engelleri arasındaki ilişki: Akdeniz Üniversitesi Örneği. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 104-114.
- Uzun, M., İmamoğlu, O. (2020). *Boş zaman engelleri farklılıkları: Kadın üniversite öğrencileri örneği. Turkish Studies-Educational Sciences*. 15(4), 3001-3012.
- World Health Organization. (2018). *Global action plan on physical activity. 2018–2030: Moreactive People for a Healthier World.*

ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR DERNEĞİ SCIENCE CULTURE AND
SPORT ASSOCIATION

HİBRİT

ULUSLARARASI

BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ

**9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE CULTURE AND SPORT**

**11-14 EYLÜL | SEPTEMBER 2023
PRAG / ÇEKYA**

ÖNEMLİ TARİHLER

ÖZET GÖNDERİMİ BAŞLANGICI
ERKEN KAYIT SON TARİH
BİLDİRİ KABULÜ SON TARİH
KONGRE PROGRAMININ AÇIKLANMASI

01.04.2023
20.06.2023
30.08.2023
05.09.2023

IMPORTANT DATES

START OF ABSTRACT SUBMISSION
END OF ABSTRACT SUBMISSION
FINAL DATE FOR CONFERENCE REGISTRATION
DECLARATION OF CONFERENCE PROGRAMME

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
1926

TEKİRAT ÜNİVERSİTESİ
1975

BALIKIRAZ ÜNİVERSİTESİ
2005

KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
1992

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
1973

info@iscs-conference.org | www.iscs-conference.org | f ISCSA.UBIKS | t ISCSA_UBIKS | i ISCSA.UBIKS

ULUSLARARASI INTERNATIONAL
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR DERNEĞİ
SCIENCE CULTURE AND
SPORT ASSOCIATION

HİBRİT

ULUSLARARASI
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ
9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE CULTURE AND SPORT

11-14 EYLÜL | SEPTEMBER 2023
PRAG / ÇEKYA

info@iscs-conference.org www.iscs-conference.org f ISCSA.UBIKS iSCSA_UBIKS ISCSA.UBIKS

TARAFTARLIK KAVRAMI

Duygusal
Spor Takımı
Sosyal
Finansal

Materiak and Methods
The sampling method used in this project is a non-probability convenience sample with a probability of 60% was obtained. This project sampling was purposive purposive selection.
a) Sampling scheme
b) random sample convenience (non-serial) sample with a probability of 60% was obtained. This project sampling was purposive purposive selection.
c) Number of subjects included in sample: 100 (50 males, 50 females, 10000, 10000, 10000, 10000)
d) The sample size determination was based on probability.
Number of subjects included in sample: 100 (50 males, 50 females, 10000, 10000, 10000, 10000)
The total number of participants in the study was 100, of which 10 were excluded in the beginning because of the questionnaire because they were not suitable and 90 questionnaires were received in the end. The participation rate in the study was 90% (90/100) which demonstrates a good level of participation.

"ACI GEÇİCİDİR. GURUR EBEDİDİR": SPOR TARAFTARLARININ KİMLİK KORUMA STRATEJİLERİNİN ANLAŞILMASI

Nurettin Göksu ÇİNİ¹, Ebru Güzel KUYUCU²
¹Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
²Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

GİRİŞ

Taraftarlık Kavramı
Taraftar Özdeşleşmesi
Kimlik Kavramı

"ACI GEÇİCİDİR, GURUR EBEDİDİR": SPOR TARAFIYILARININ KİMLİK KORUMA STRATEJİLERİNİN ANLAŞILMASI

Nurettin Göksu ÇİNİLİ, Ebru Güzel KUYUCU¹
¹Karabük Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
²Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Ulusal Yüzme Gelişim Projesi Türkiye Finaallerinin İlere Göre İncelenmesi Analysis of National Swimming Development Project Turkey Finals by Provinces

Benil KISTAK ALTAN¹, Çiğdem BULGAN ERÇİN², Mustafa Arslan BAŞAR³**
¹Öğr. Gör., Haliç Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul
²Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamdiye Yağcı Bismilci Fakültesi, İstanbul
³Dr. Öğr. Üyesi, Haliç Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul

Sırtla Yüksek Atlama Biyomekaniğine Yeni Bir Bakış Açısı

Osman Sait COŞKUNTOBK
Ankara Üniversitesi
Doç.Dr.0000 0001 8648 2628

GİRİŞ

Sıra	İsim	Yaş	Boy	Kilo	Sırt Uzunluğu	Sırt Açısı	Sırt Genişliği	Sırt Derinliği	Sırt Genişliği/Sırt Derinliği	Sırt Açısı/Sırt Derinliği	Sırt Genişliği/Sırt Açısı	Sırt Genişliği/Sırt Açısı/Sırt Derinliği
1	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
2	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
4	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
5	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
6	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
7	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
8	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
9	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
11	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
12	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
13	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
17	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
19	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
20	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
21	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
22	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
23	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
25	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
26	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
27	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
28	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
29	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
30	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
31	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
32	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
33	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
34	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
36	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
37	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
38	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
39	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
41	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
42	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
43	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
44	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
46	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
47	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
48	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
49	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Benil Kistak Altan

Aylin KÖSE

Mehmet CEYLAN

Osman S.Coşku...

SPOR MÜSABAKALARININ ÜZLE EKONOMİNE KATKISI SAMPİYONLAR LİGİ FİNALİ ÖRNEĞİ

İbrahim AKPENAR¹, Yücel BALET²

Benil Kistak Altan

Aylin KÖSE

Mehmet CEYLAN

Osman S.Coşku...

Zeynep ÇAKIR

Mehmet ÇİĞDEM

Sevim KIR

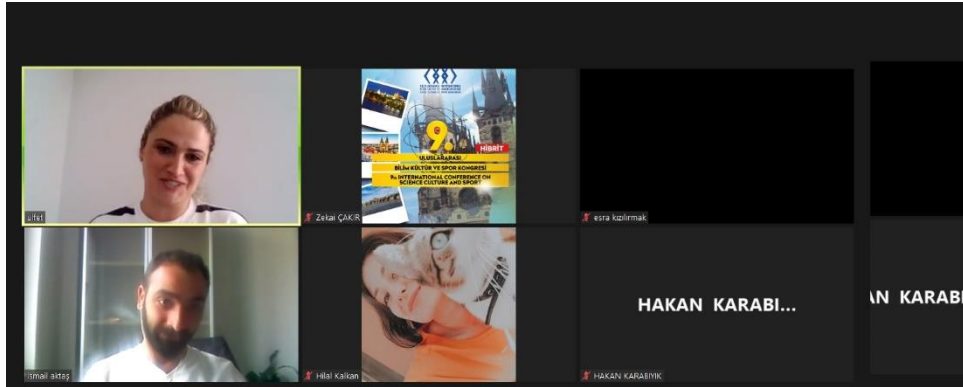
Değişkenler	Ortalama	Standart Sapma
Kıyaset Gelişim	1.365	,245
Beklenen	2.311	,057
Toplam	1.986	,095
Çalışma	2.025	,090
Eğilim	4.958	,001
Memnuniyet	1.14	1-4
İstikrarlılık	2.579	,037
Toplam	2.192	,090

Türk Dil Kurumu genci: "Gelişimini tamamlamamış olan, zihin bakımından yeterince gelişmemiş, yeni gelişmekte olan, toy, yaşlı ilerlememiş olan, kısa bir geçmişi olan, ihtiyar karşılığı, gençlikte özelliklerini koruyan, dinç" olarak tanımlanmaktadır.

GİRİŞ GENÇLİK MERKEZİ BEKLENTİ MEMNUNİYET

GENÇLİK YAŞ ARALIĞI:

- UNESCO : 15-25 YAŞ ARASI
- BM : 15-24 YAŞ ARASI
- TÜRKİYE : 14-29 YAŞ ARASI (Ulusal Gençlik Ve Spor Belgesi)

Zoom Toplantı

Görüntüle

Ulfet

Zekai ÇAKIR

Sessize alındınız. Mikrofonunuzun sesini açmak için Alt+A tuşuna basın veya sesi geçici olarak açmak için BOŞLUK tuşuna basılı tutun.

esra kızılırmak

Hilal Kalkan

HAKAN KARABI...

HAKAN KARABIYIK

ismail aktaş

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar 6 Ekranı paylaş Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Daha fazla Sonlandır

Zoom Toplantı

Görüntüle

Ulfet

Zekai ÇAKIR

esra kızılırmak

Hilal Kalkan

HAKAN KARABI...

HAKAN KARABIYIK

ismail aktaş

Sesi Açmayı İste

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar 6 Ekranı paylaş Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Daha fazla Sonlandır

giris

3 Metre 3 Metre 3 Metre 3 Metre

A B C

20 Metre 20 Metre

Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Ufete
Zekai ÇAKIR
HAKAN KARABIYIK
erdem cakaloglu
Hilal Kalkan
ismail aktaş

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekran paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Sonlandır

TÜRKİYE'DE KARDEŞ İLİŞKİSİ KONUSU İLE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Examination of Graduate Theses on the Topic of Sibling Relationship in Turkey

Esra KIZILIRMAK
Atatürk Üniversitesi
e.metiner@atauni.edu.tr

Prof. Dr. Fatma TEZEL ŞAHİN
Gazi Üniversitesi
Ftezel68@gmail.com

Ufete
Zekai ÇAKIR
Esra KIZILIRMAK
ismail aktaş
Hilal Kalkan
HAKAN KARABIYIK
HAKAN KARABIYIK

Ufete
Zekai ÇAKIR
Esra KIZILIRMAK
ismail aktaş
Hilal Kalkan
HAKAN KARABIYIK
HAKAN KARABIYIK

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekran paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Sonlandır

GEREÇ ve YÖNTEM

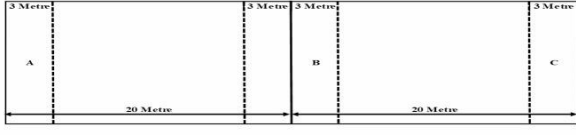
Araştırma Deseni

Borg CR10 Scale (1982)

- 0 Nothing at all
- 0.5 Extremely weak (just noticeable)
- 1 Very weak
- 2 Weak (light)
- 3 Moderate
- 4 Somewhat strong
- 5 Strong (heavy)
- 6
- 7 Very strong
- 8
- 9
- 10 Extremely strong (maximum)
- Neutral

20 Metre

Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Participants in the video call: Ulfet, Zekai ÇAKIR, HAKAN KARABİYİK, esra kızılırmak, Hilal Kalkan, İsmail Aktaş

AN OVERVIEW OF DEVELOPMENT OF RECREATIONAL SPORT FOR HANDICAPPED IN UKRAINE

Andriy Vovkanych

Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj

Participants in the video call: MEVLÜT GÖNEN, Zekai ÇAKIR, Yalçın Uyar, Dr. Hamid Abdul Sada, KAV, ЛД'В'К М. І. Боберського, Mehmet TAŞPINAR

Evren ve örneklem

Deneysel Araştırmada evren - örneklem olur mu?

Örnek:
Araştırmanın örneklem grubu 60 öğrenciden oluşmaktadır (30 deney + 30 kontrol). Bu öğrencilerin belirlenmesinde.....

- Evren örneklem yapısı tarama modeli araştırmalarda tasarlanır.
- Tam deneysel modelde (laboratuvar) deney ve kontrol grubunun oluşturulmasındaki yansızlık ve iki gruba randomize atama esastır. Her iki grubun oluşumu "çalışma grubu", «katılımcılar» başlığı altında açıklanabilir.

20

Participants in the video call: MEVLÜT GÖNEN, Zekai ÇAKIR, Mehmet TAŞPINAR, Yalçın Uyar

Zoom Toplantı

Zoom meeting grid showing participants: ozancicek, Zekai ÇAKIR, pinarkaracan, MEHTMET TAŞPINAR, MEVLÜT GÖNEN, MEHMET TAŞPINAR, Dr.Hamid Abdul Sada kadhim AL-AKRH, Gamze Durmuş.

Mehmet TAŞPINAR ekranını görüntüyorsunuz Seçenekleri Görüntüle

11

12

13

14

15

Sınırlılıklar (yapılabilen mi – yapılamayan mı?)

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1..... ili ..... ilçesindeki modüler program uygulayan resmi mesleki ve teknik eğitim ortaöğretim kurumları ile,
- 2.2016 – 2017 eğitim-öğretim yılı ile,
- 3.Bu kurumlarda 12. sınıfta öğrenim gören ve araştırmaya katılan 331 öğrenci ve nitel verilerin toplandığı 36 öğrenci ve 27 öğretmenin görüşleri ile sınırlıdır.

Bu araştırmada;

- > Sınırlılıklar araştırmanın 1. bölümünde, amaçlardan sonra yer almıştır..
- > Sınırlılıklar çoğunlukla geniş zaman ifadeleri ile yazılmıştır.
- > Yazılan ifadelerle göre, yapılan araştırmanın kapsamı belirtilmiştir. (yapılabilenler vurgulanmıştır)

14

Dr.Hamid Abdul Sada kadhim AL-AKRH

Mevlüt GÖNEN

Zekai ÇAKIR

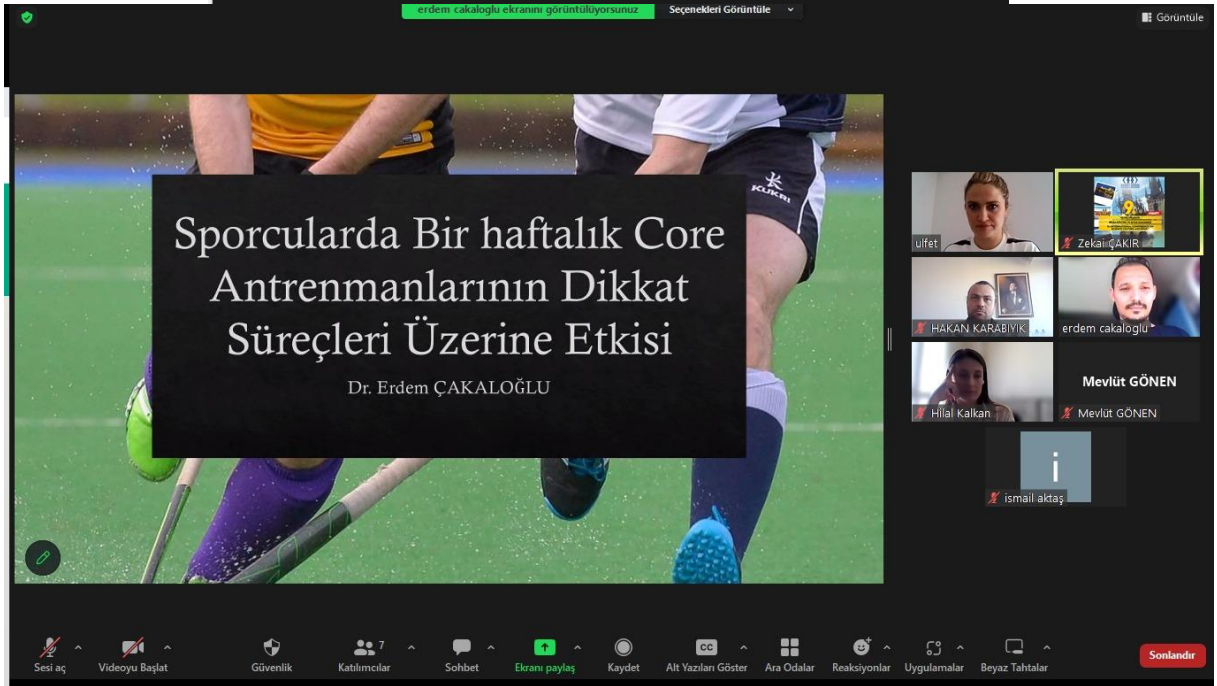
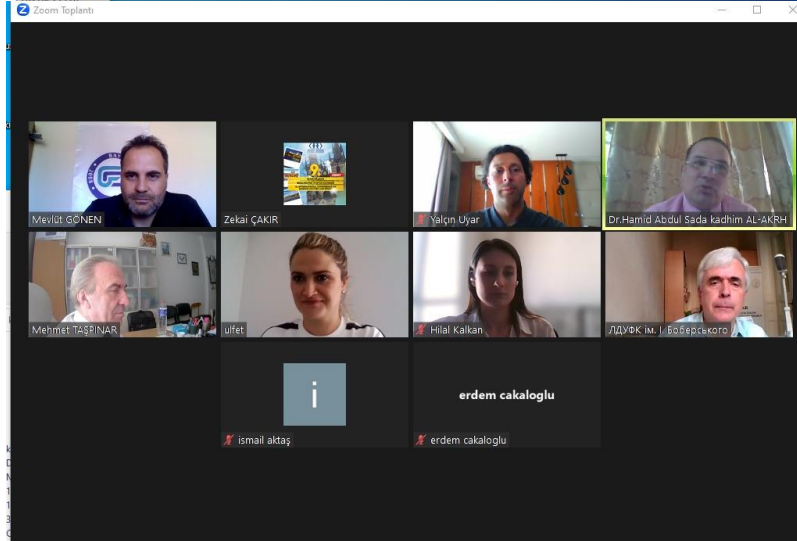
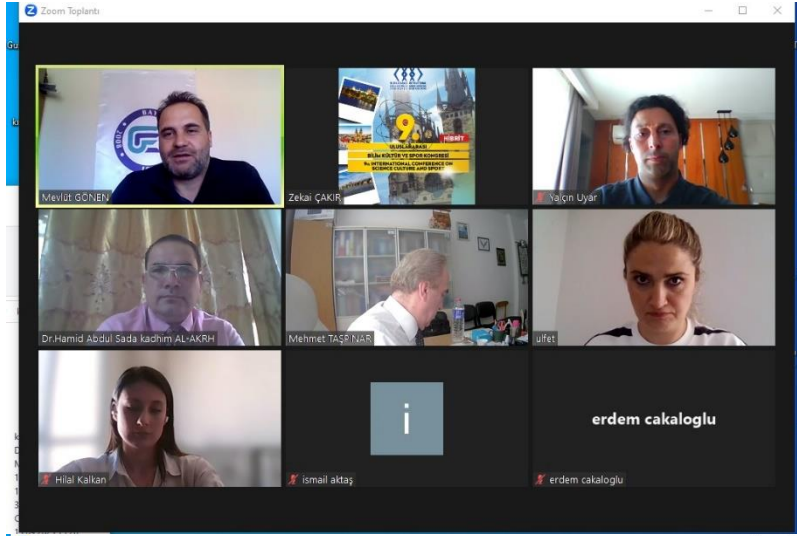
Mehmet TAŞPINAR

Yalçın Uyar

Dr.Hamid Abdul Sada kadhim AL-AKRH

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekranı paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Daha fazla Sonlandır

Yalçın Uyar ekranını görüntüleyorsunuz Seçenekleri Görüntüle Görüntüle

SOSYOTELİST OLMA ve CAN SIKINTISI İLİŞKİSİ: SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yalçın UYAR

Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Mevlüt GÖNEN

Zekai ÇAKIR

Dr.Hamid Abdul Sada ka...

Yalçın Uyar

Mehmet TAŞPINAR...

ЛДУФК М. І. Боберськ...

Mehmet TAŞPINAR

Tolga Beşikçi

Tolga Beşikçi

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekranı paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Sonlandır

Zoom Toplantı

Mevlüt GÖNEN

Zekai ÇAKIR

Dr.Hamid Abdul Sada kadhim AL-AKRH

Yalçın Uyar

ЛДУФК ім. І. Боберського

Mehmet TAŞPINAR

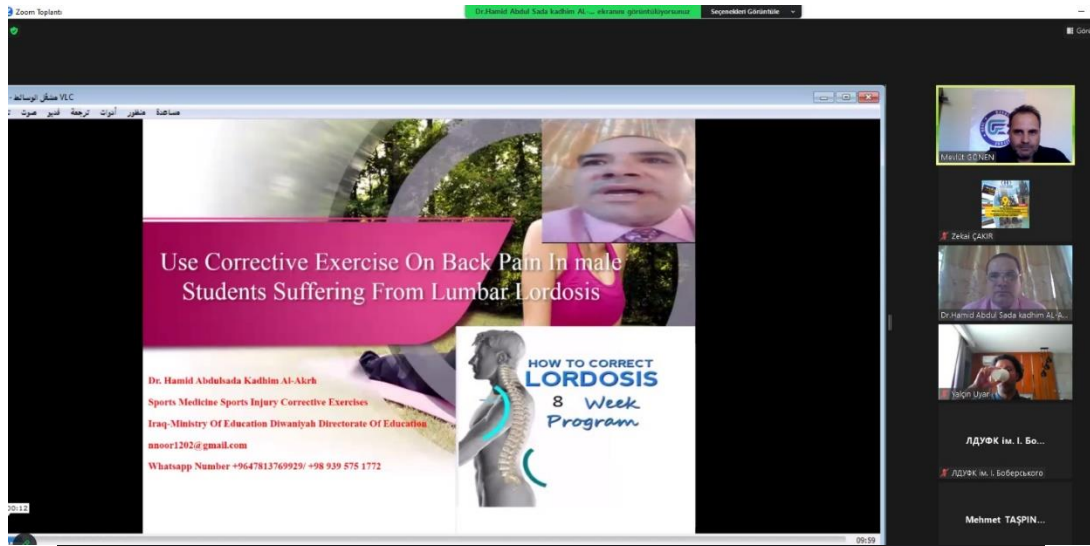
The image shows a Zoom meeting in progress. The main window displays a presentation titled "Training protocol" with a focus on "LOWER BACK STRETCHES". The presentation includes several exercises:

- 4-Strengthening the sides of the waist 16 times in 3 stages with one minute intervals
- 5-Back stretch
- 6-Contraction and stretching 20 times in 3 stages with one minute intervals.

The Zoom interface shows a list of participants on the right side:

- Mevlüt GÖNEN
- Zekai ÇAKIR
- Dr.Hamid Abdul Sada ka...
- Yalçın Uyar
- Administrator: C:\Windows\Sys...
- ЛДУФК им. И. Боберского

The bottom of the screen shows the Windows taskbar with various application icons and the system tray.

Zoom Toplantı

Dr.Hamid Abdul Sada kashim Al... chrome_920x515y190mm... Secmedbent Çakar@ile

مجلس التوجاهة VCLC

مجلس التوجاهة

Use Corrective Exercise On Back Pain In male Students Suffering From Lumbar Lordosis

Dr. Hamid Abdulsada Kashim Al-Akhrb
Sports Medicine Sports Injury Corrective Exercises
Iraq-Ministry Of Education Dwanlyah Directorate Of Education
mnoor1202@gmail.com
Whatsapp Number +9647813769929/ +98 939 875 1772

HOW TO CORRECT LORDOSIS
8 Week Program

00:12 09:59

Mehmet TASPIN...

Beginning from 2000

recreational games for handicapped with broken backbone

ЛДУФК ім. І. Боберського екранını görüntüleyorsunuz Seçenekleri Görüntüle Görüntüle Apps

AN OVERVIEW OF DEVELOPMENT OF RECREATIONAL SPORT FOR HANDICAPPED IN UKRAINE

Andriy Vovkanych
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj

OUTCOMES

- Creation of the group of Active Rehabilitation of Handicapped "Stymul"
- Strengthening and creation of sport groups of handicapped
- Introduction of the subject `Principles of Sport for Handicapped`
- Introduction of specialization `Paralympic Sport`

Mevlüt GÖNEN
Zekai ÇAKIR
Yalçın Uyar
Dr.Hamid Abdul Sada ka...
ЛДУФК ім. І. Боберського
Mehmet TAŞPINAR

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekranı paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Daha fazla Sonlandır

Mevlüt GÖNEN
Zekai ÇAKIR
Dr.Hamid Abdul Sada ka...
Yalçın Uyar
ЛДУФК ім. І. Боберського
Mehmet TAŞPINAR

The image shows a Zoom meeting interface. The main video window displays a photograph of two individuals in white fencing gear on wheelchairs, engaged in a fencing match on an outdoor court. To the right, a vertical list of participants is visible, including Mevlüt GÖNEN, Zekai ÇAKIR, Dr. Hamid Abdul Sada ka..., Yalçın Uyar, and ЛДУФК им. И. Боберського. Below the participant list, the name Mehmet TAŞPINAR is repeated. The Zoom control bar at the bottom shows various icons for audio, video, chat, and screen sharing. A secondary window in the foreground displays a presentation slide with the following text:

Use Corrective Exercise On Back Pain In male Students Suffering From Lumbar Lordosis

Dr. Hamid Abulhuda Kadhim Al-Akrh
Sports Medicine Sports Injury Corrective Exercises
Iraq-Ministry Of Education Diwanlyah Directorate Of Education
anoor1202@gmail.com
Whatsapp Number +9647813769929/ +98 939 575 1772

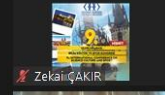
HOW TO CORRECT LORDOSIS
8 Week Program

The slide also features a diagram of a human spine with a blue arrow indicating the correction of lumbar lordosis. The Zoom meeting title bar at the top indicates the meeting is titled "Dr. Hamid Abdul Sada Kadhim AL... ekrani görüntüleyorsunuz".

OUTCOMES

- Creation of the group of Active Rehabilitation of Handicapped "Stymul"
- Strengthening and creation of sport groups of handicapped
- Introduction of the subject `Principles of Sport for Handicapped`
- Introduction of specialization `Paralympic Sport`

Mehmet TAŞPIN...

Mehmet TAŞPINAR

Mehmet TAŞPIN...

Mehmet TAŞPINAR

Microsoft PowerPoint presentation slide titled "Spor Bilimleri Öğrencilerinin Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi". The slide lists authors: Gürkan ÇETİNKAYALI, Doç. Dr. Pınar Karacan DOĞAN, and Doç. Dr. İsa DOĞAN. It also mentions affiliations: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi SBF, and Karabük Üniversitesi Hasan Değan BESYO. The email cetinkayali13@gmail.com is provided.

Participants in the video call: Gürkan ÇETİNKAYALI, Zekai ÇAKIR, Natalia Нрыбоvska, ANDRІЙ ВОВКАНИЧ, Mev, İryna.

BLACK SEA GRAIN CORRIDOR IN THE CONTEXT OF WORLD FOOD SECURITY

BLACK SEA GRAIN CORRIDOR

DR. BEKİR GÖKMEN-ÇANKIRI KARATEKİN UNIVERSİTESİ

Participants in the video call: ERSİTESİ, DR. BEKİR GÖKMEN, Zekai ÇAKIR, Gizem Saraç.

BLACK SEA GRAIN CORRIDOR IN THE CONTEXT OF WORLD FOOD SECURITY

GROWING WORLD POPULATION

More than half of the projected increase in the global population up to 2050 will be concentrated in eight countries: the Democratic Republic of the Congo, Egypt, Ethiopia, India, Nigeria, Pakistan, the Philippines and the United Republic of Tanzania. Countries of sub-Saharan Africa are expected to contribute more than half of the increase anticipated through 2050.

DR. BEKİR GÖKMEN-ÇANKIRI KARATEKİN UNIVERSİTESİ

Participants in the video call: ERSİTESİ, DR. BEKİR GÖKMEN, Zekai ÇAKIR, Gizem Saraç.

Genç Erkek Yüzcülerde Kısa Mesafe Yüzme Performans Bileşenleri İle Antropometrik Özellikler Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

YÖNTEM

KATILIMCILAR:

- 22 erkek yüzcü (12-14 yaş)
- 1 yıllık yarışma geçmişine sahip
- Araştırmaya dahil olan sporcuların haftalık antrenman gün sayıları 6, antrenman seans sayıları 8 (hafta içi 4 gün tek antrenman, hafta sonu iki gün çift antrenman olacak şekilde 8 antrenman seans), antrenman mesafeleri seans başına 3500-4500 m aralığında, antrenman seanslarının süresi ise günlük ortalama 2 saatten oluşmaktadır.

• Ölçüm akışı;

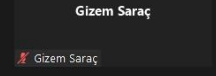
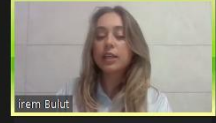
Antropometrik ölçümler;

Vücut ağırlığı(kg)	El uzunluğu(cm)
Boy uzunluğu(cm)	El genişliği(cm)
Oturma yüksekliği(cm)	Ayak uzunluğu(cm)
Kulaç uzunluğu(cm)	Ayak genişliği(cm)

Cornique index: [(oturma yüksekliği/boy uzunluğu)x100]
BMI: kg/m²

Antropometrik ölçümler Uluslararası Kinantropometri Derneği'nin (The International Society for the Advancement of Kinanthropometry - ISAK) standartlarına göre yapılmıştır.

6

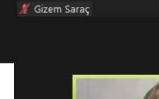
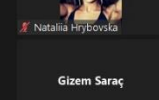
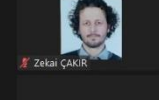
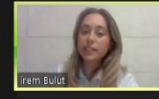

BULGULAR

Katılımcı sporcuların tanımlayıcı özellikleri korelasyon sonuçlarını içeren tablo.

Yaş	Yüzme Vitesi	Boy	Oturma	Kulaç	El	El	Ayak	Ayak	BMI	CI
12-14	uzunluğu	uzunluğu	uzunluğu	uzunluğu	genişliği	genişliği	uzunluğu	genişliği		
Yüzme vitesi	.887*	.279	.296	.174	.237	.217	.178	.397	.282	.086
Yüzme vitesi (s)	.000	.208	.181	.138	.218	.331	.428	.067	.203	.873
Boy uzunluğu	.810*	.307	.897	.207	.679	.135	.184	.285	.368	.231
Boy uzunluğu (cm)	.000	.363	.868	.355	.727	.350	.411	.198	.092	.301
Yüzme yüksekliği (cm)	.279	.307	.664*	.697	.720*	.762	.649	.649	.636	.869*
Yüzme yüksekliği (cm)	.000	.165	.893	.890	.800	.900	.901	.901	.819	.909
Boy uzunluğu (cm)	.286	.087	.854*	.773*	.828*	.774*	.834*	.739*	.330	.276
Boy uzunluğu (cm)	.181	.668	.001	.000	.000	.000	.044	.000	.303	.214
Oturma yüksekliği (cm)	.174	.207	.697*	.773*	.644*	.861*	.347	.208*	.399	.463
Oturma yüksekliği (cm)	.438	.353	.000	.000	.001	.007	.114	.016	.066	.839
Kulaç uzunluğu (cm)	.237	.079	.739*	.821*	.664*	.803*	.463*	.782*	.204	.383
Kulaç uzunluğu (cm)	.288	.727	.000	.000	.001	.000	.024	.000	.183	.077
El uzunluğu (cm)	.217	.133	.762*	.724*	.361*	.893*	.006*	.897*	.341	.490
El uzunluğu (cm)	.331	.550	.000	.000	.007	.000	.003	.000	.120	.021
El genişliği (cm)	.178	.184	.649*	.434*	.347	.453	.616*	.430	.399	.606
El genişliği (cm)	.428	.411	.001	.044	.114	.034	.003	.011	.008	.003
Ayak uzunluğu (cm)	.397	.283	.859*	.739*	.508*	.782*	.697*	.530*	.381	.427
Ayak uzunluğu (cm)	.647	.194	.001	.000	.016	.000	.000	.011	.080	.849
Ayak genişliği (cm)	.282	.348	.216	.230	.399	.294	.341	.279*	.381	.408
Ayak genişliği (cm)	.203	.092	.616	.303	.046	.183	.120	.005	.080	.013
Bel ve Kulaç İlişkisi (BSI) (kg/cm)	.056	.231	.859*	.276	.463*	.383	.490*	.607*	.427*	.498*
Bel ve Kulaç İlişkisi (BSI) (kg/cm)	.873	.301	.000	.214	.030	.077	.021	.003	.048	.018
Cornique index (CI)	.083	.370	.091	-.158	.349	-.084	-.081	.019	-.291	.283
Cornique index (CI)	.707	.090	.687	.481	.312	.711	.720	.991	.189	.203

10

BULGULAR

Kısa mesafe yüzme stireleri ile vücut ağırlığı, ekstremiteler uzunlukları (kulaç, ayak, el) kulaç frekansı ve ayak frekansı arasında negatif yönde anlamlı (p<0.05) bir ilişki olduğu belirlendi.

PD25m D: -.412
PD50m D: -.459*

Vücut ağırlığı ve 50m test derecesi arasında negatif yönlü ilişki bulunmuş, boy uzunluğu ile 25m ve 50m test dereceleri arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur.

Ayak frekansı ile 25m geçiş dereceleri ve 50m test dereceleri arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur.

PD25m D: -.489
PD50m D: -.433*

Kulaç frekansları ve ayak frekansları arasında pozitif yönlü güçlü ilişki bulunmuştur.

.693*

Kulaç frekansları ve 25m geçiş dereceleri arasında negatif yönlü anlamlı ilişki bulunurken 50m dereceleri ile kulaç frekansları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

PD25m D: -.468
PD50m D: -.391

Ayak uzunluğu ile 25m ve 50m test dereceleri ile negatif yönlü güçlü bir ilişki bulunmuştur.

PD25m D: -.476
PD50m D: -.500*

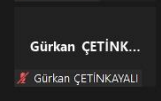
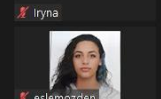
El uzunluğu ile 50 m test dereceleri arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur.

PD25m D: -.406
PD50m D: -.449*

Kulaç uzunluğu ile 25m geçiş dereceleri ve 50 m test dereceleri arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur.

PD25m D: -.510
PD50m D: -.525*

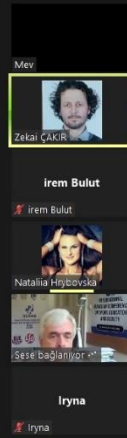
12

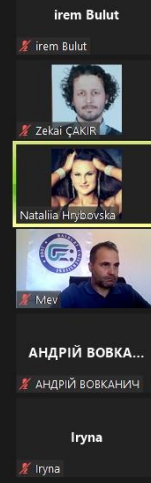
AN IMPROVEMENT OF THE PHYSICAL PREPARATION OF QUALIFIED GOALKEEPERS IN FOOTBALL BY USING THE FITNESS TOOLS

Hrybovska N., Zanevskyy I.

Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyj, UKRAINE

PHYSICAL TRAINING OF ATHLETES

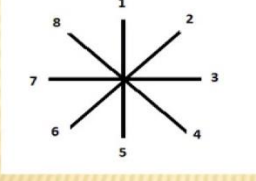

WEARABLE TECHNOLOGY

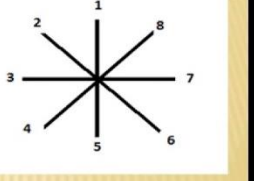

FITNESS TESTING OF FOOTBALL GOALKEEPERS

Standing on LEFT limb

Standing on RIGHT limb

× SEBT

AN IMPROVEMENT OF THE PHYSICAL PREPARATION OF QUALIFIED GOALKEEPERS IN FOOTBALL BY USING THE FITNESS TOOLS

Hrybovska N., Zanevskyy I.
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan
Boberskyj, UKRAINE

belirtmişlerdir.

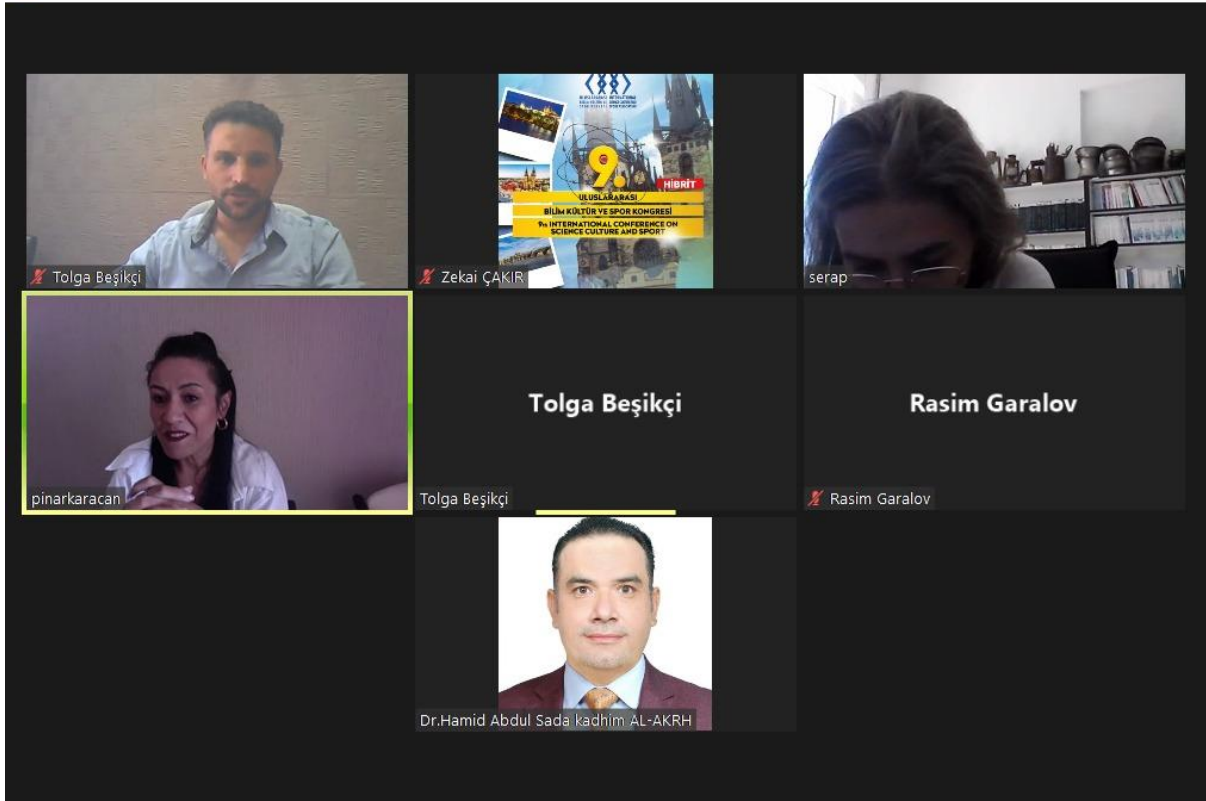
Çalışmamızda Yüksek ve arkadaşlarının aksine kulaç frekansının artmasının 25m geçiş derecelerindeki azalmayla performans artışında ilişkili bir bileşen olduğu sonucuna varılmıştır.

Öte yandan 25 metre yüzme dereceleri ve vücut uzunlukları (kulaç,el,ayak) ve sonuçlarımız Moura ve arkadaşlarının 2014 yılında yayınladığı çalışmadaki, kol açıklığı ile yüzme performansı arasında orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuyla ve Şenel ve Baykal'ın 2017 yılında, erkeklerin vücutlarındaki uzunlukların yüzme performansı süresi ile ilişkili bir parametre olduğu sonuçlarıyla uyumaktadır.

Antrenörlerin sporcuların sprint yüzme performans bileşenlerini değerlendirirken, antropometrik özellikleri de dikkate almaları önemlidir.

Bu yaklaşımla, antrenörler, bir sporcunun performans süresini optimize edebilmek ve antrenman programını planlarken performansta çok yönlü faktörlerin de ilişkili olabileceğine yönelik bir bakış açısı kazanabilirler. Araştırma sonuçlarımız yüzmede yetenek seçimi modelleri uygulanırken de kullanılması önerilebilir.

Şenel, Ö. ve Baykal, C. (2017). The relationship between stroke-rate, stroke-length and some anthropometric features in 11 – 12 year old swimmers. *International Journal of Human Sciences*, 14(4), 4077-4087.
Moura, T., Costa, M., Oliveira, S., Juncos, M. B., Reis-Dias, R., & Santos, M. (2014). Height and body composition determine arm propulsive force in youth swimmers independent of a marathon stage. *Journal of Human Kinetics*, 42, 277.
Yüksel, Selem, et al. 9-12 Yaş Yüzcülerinde 50 Metre Sırat Kogusu ile 25 Metre Serbest Stil Yüzme Performansları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 2017, 9, 2.

Geç Erkek Yüzücülerde Kısa Mesafeli Yüzme Performans Bileşenleri ile Antropometrik Özellikler Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, 12-14 yaş grubu erkek yüzme sporcularının antropometrik özelliklerinin, yüzme performans bileşenleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Genç erkek yüzücülerde 25-m ve 50-m serbest stil yüzme performans sürelerindeki azalmanın, özellikle alt ve üst ekstremite uzunluklarındaki artışla ilişkili olabileceği gözlemlenmiştir.

Ayrıca ayak (25-m ve 50-m) ve kulaç frekanslarındaki artışın (25-m), yüzme performans sürelerindeki azalmayla ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Geç Erkek Yüzücülerde Kısa Mesafeli Yüzme Performans Bileşenleri ile Antropometrik Özellikler Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Yüksek ve arkadaşları (2017), kulaç frekanslarının artmasının sprint yüzme performansını artırmak konusunda dezavantaj oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Çalışmamızda Yüksek ve arkadaşlarının aksine kulaç frekansının artmasının 25m geçiş derecelerindeki azalmayla performans artışında ilişkili bir bileşen olduğu sonucuna varılmıştır.

Öte yandan 25 metre yüzme dereceleri ve vücut uzunlukları (kulaç,e1,ayak) ve sonuçlarımız Moura ve arkadaşlarının 2014 yılında yayınladığı çalışmadaki, kol açıklığı ile yüzme performansı arasında orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuyla ve Şenel ve Baykal'ın 2017 yılında, erkeklerin vücutlarındaki uzunlukların yüzme performansı stresi ile ilişkili bir parametre olduğu sonuçlarıyla uyusmaktadır.

Antrenörlerin sporcuların sprint yüzme performans bileşenlerini değerlendirirken, antropometrik özellikleri de dikkate almaları önemlidir.

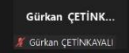
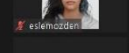
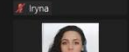
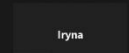
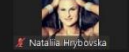
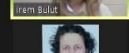
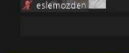
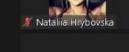
Bu yaklaşımla, antrenörler, bir sporcunun performans stresini optimize edebilmek ve antrenman programını planlarken performansta çok yönlü faktörlerin de ilişkili olabileceğine yönelik bir bakış açısı kazanabilirler. Araştırma sonuçlarımız yüzmede yetenek seçimi modelleri uygulanırken de kullanılması önerilebilir.

14

Şenel, O. ve Baykal, C. (2017). The relationship between stroke-rate, stroke-length and some anthropometric features in 11-12 year old swimmers. International Journal of Human Sciences, 14(10), 4007-4007.

Moura, T., Costa, M., Oliveira, S., Jacso, M. B., Reis Dias, R., & Santos, M. (2014). Height and body composition determine anaerobic power in youth swimmers independent of a substrate usage. Journal of Human Kinetics, 4(2), 271.

Yüksek, Selami, et al. 9-12 Yaş Çocuklarında 50 Metre Serbest Stil Yüzme Performansları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi. Türkiye Etilimleri Journal of Sports Sciences, 2017, 9, 2.

Zoom Toplantı

Zoom meeting grid showing participants: Tolga Beşikçi, Zekai ÇAKIR, serap, pinarkaracan, Rasim Garalov, and Dr.Hamid Abdul Sada kadhim AL-AKRH. A central slide displays the conference logo and title: "9th ULUSLARARASI BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ 9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE CULTURE AND SPORT".

Zoom Toplantı

TARTIŞMA

- Dijital oyun oynama motivasyonunun yaşla ilişkisi üzerine yapılan araştırmalar, çeşitli sonuçlar ortaya koymuş olsa da, yaşın oyun motivasyonunu etkileyebileceğini gösteren bulgular bulunmaktadır.
- Yaş ve Oyun Motivasyonu İlişkisi
- Yaşın Getirdiği Deneyim
- Sosyal Bağlam
- Dijital Göç
- Boş Zaman Aktivitesi

Ancak, yaş ile oyun motivasyonu arasındaki ilişki çok karmaşık olabilir ve her birey için farklıdır. Genel olarak, yaşlı bireylerin oyunlara olan ilgisi artsa da, bu konuyla ilgili daha fazla araştırma yapılması ve bu ilişkinin altında yatan faktörlerin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi gerekebilir. Ayrıca, yaşla birlikte gelen fiziksel ve bilişsel değişikliklerin oyun oynama deneyimini nasıl etkilediğini anlamak için daha fazla çalışma yapılması önemlidir (Douglas, 2013; Luo and He, 2021).

22

Zoom meeting grid showing participants: pinarkaracan, Zekai ÇAKIR, Tolga Beşikçi, Dr.Hamid Abdul Sada ka..., and Tolga Beşikçi.

Zoom Toplantı

Tolga Beşikçi ekranını görüntüyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

9. Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Kongresi
11-14 Eylül 2023 PRAG/ÇEKYA

MANİSA
CELAL BAYAR
ÜNİVERSİTESİ

Dijital Oyun Oynayan Bireylerde Motivasyon ve Yaşam Doyumu
İlişkisinin İncelenmesi

Tolga Beşikçi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Serap Kendüzler
Serap Kendüzler
Zekai ÇAKIR
pinarkaracan
Tolga Beşikçi
Tolga Beşikçi
Tolga Beşikçi

Sonlandır

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar 7 Ekranı paylaş Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Daha fazla

Zoom Toplantı

Tolga Beşikçi ekranını görüntüyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

9. Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Kongresi
11-14 Eylül 2023 PRAG/ÇEKYA

MANİSA
CELAL BAYAR
ÜNİVERSİTESİ

Dijital Oyun Oynayan Bireylerde Motivasyon ve Yaşam Doyumu
İlişkisinin İncelenmesi

Tolga Beşikçi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi

Serap Kendüzler
Zekai ÇAKIR
pinarkaracan
Tolga Beşikçi
Tolga Beşikçi
Tolga Beşikçi
Rasim Garalov
Rasim Garalov

Sonlandır

Sessize al Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar 7 Ekranı paylaş Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Daha fazla

Zoom Toplantı

Serap Kendüzler ekranını görüntüleyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

Okul öncesi öğretmenlerinin ve okul öncesi dönem çocuklarının Türkçe dil etkinlikleri hakkındaki görüşleri

Dr. Serap EFE KENDÜZLER

Sesize al Videoyu Durdur Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekranı paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Sonlandır

Zoom Toplantı

Rasim Garalov ekranını görüntüleyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

Yapıcı Egzersiz, bilişsel ve yapılandırılmış fiziksel aktivite ile ilgili olumlu sonuçlar göstermektedir. Özellikle, bilişsel işlevleri artırarak, öğrenme ve diğer bilişsel süreçleri destekler. Fiziksel aktivite bilişsel performansı artırarak, öğrenme ve diğer bilişsel süreçleri destekler. Özellikle, bilişsel işlevleri artırarak, öğrenme ve diğer bilişsel süreçleri destekler. Özellikle, bilişsel işlevleri artırarak, öğrenme ve diğer bilişsel süreçleri destekler. Özellikle, bilişsel işlevleri artırarak, öğrenme ve diğer bilişsel süreçleri destekler.

Diğerler aramak için tıklayın

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekranı paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Sonlandır

Zoom Toplantı

Rasim Garalov ekranını görüntüleyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

BİLİŞSEL PERFORMANS, YEREL DAVRANIŞI VE EGERSİZ DEĞİŞİMİ

BARTIN ÜNİVERSİTESİ LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI, BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DEPARTMANI

Doç. Dr. Mine TURGUT
Hazretleri RASİM GARALOV

Sesi aç Videoyu Başlat Güvenlik Katılımcılar Sohbet Ekranı paylaş Kaydet Alt Yazıları Göster Ara Odalar Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Sonlandır

Zoom Toplantı

The screenshot shows a Zoom meeting interface. At the top, there is a Zoom logo and the text "Zoom Toplantı". The main area displays a grid of participants. The participants are: Zekai ÇAKIR (red shirt), pinarkaracan, Oğuz Gürkan, Natalia Hrybovska, Gürkan ÇETİNKAYALI, and Sese bağlantıyor... (muted). Below the grid is a Zoom control bar with icons for Mute, Video Off, Security, Participants (6), Screen Share (active), Reactions, Apps, Whiteboard, and More (1). A red "Sonlandır" button is on the right.

Below the Zoom interface, a PowerPoint presentation is visible. The title bar reads "Sunum son - PowerPoint (Deneme)". The slide content is as follows:

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

- Öneriler

Engelliler için beden eğitimi ve spor dersi daha etkin olarak işlenebilir ve her hafta bir birey derse davet edilebilir ya da öğrenim görülen okullar ziyaret edilebilir.

Otizm ile ilgili seminer, kurs ve programlar daha fazla yapılabilir.

The bottom of the screenshot shows the same Zoom control bar as above.

Zoom Toplantı

Oğuz Gürkan'ın görüntülüyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

Irem K.

Irem K.

Zekai ÇAKIR

Natalia Hrybovika

Mevlüt GÖNEN

Mevlüt GÖNEN

Oğuz Gürkan

Zoom Toplantı

Irem K. ekranını görüntülüyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

Yozgat Bozok Üniversitesi

2022 AMPUTE FUTBOL DÜNYA KUPASINDA ATILAN GOLLERİN ANALİZ EDİLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Ferhat Esatbeyoğlu¹, Oğuz Gürkan², İzzet Kırkaya³
¹Yozgat Bozok Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Zoom Toplantı

Irem K. ekranını görüntülüyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

eslemozden

Zekai ÇAKIR

Oğuz Gürkan

Oğuz Gürkan

Irem K.

Ihor Zanevsky

Sonlandır

Sesi aç

Videoyu Başlat

Güvenlik

Katılımcılar

Ekranı paylaş

Reaksiyonlar

Uygulamalar

Be Yaz Tahtalar

Daha fazla

İmgeleme Nedir ?

- İmgeleme kelimesi gölge, hayal, görüntü gibi kelimelerle ifade edilir. Gerçek ile imgeler arasında ilişki kurma, yeni üretimler gerçekleştirme kapasitesi de imgelem olarak tanımlanır (İşıldak, 2008, s. 64)
- İmgeleme kavramı ise bireyin fiziksel bir güç göstermeden tamamıyla zihninde düşünüp tasarladığı ve planlı bir şekilde yönettiği bir metottur ve bu öğrenme biçiminde öğrenilen yeni fiziksel hareketin mükemmelleştirilmesi evresi olarak nitelendirilir (İkizler & Karagözoğlu, 1997).

Zoom Toplantı

Irem K. ekranını görüntülüyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

Irem K.

Irem K.

Zekai ÇAKIR

Natalia Hrybovika

Mevlüt GÖNEN

Mevlüt GÖNEN

Oğuz Gürkan

Oğuz Gürkan

Zoom Toplantı

Irem K. ekranını görüntülüyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Görüntüle

SUNUM PLANI

- AMPUTE FUTBOLU
- ÇALIŞMANIN AMACI
- YÖNTEM
- BULGULAR
- SONUÇ VE ÖNERİLER

Zoom Toplantı

eslemozden ekranını görüntüyorsunuz

Sevdiğiniz Görüntüle

Görüntüle

Tartışma ve Sonuç

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının serbest zaman süresi değişkenine göre yapılan korelasyon analizi sonucunda, ÖMYTÖ toplam puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

-Erdemli (2019)

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının serbest zaman süresi değişkenine göre yapılan korelasyon analizi sonucunda, YDÖ toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Ihor Zanevsky

Zekai ÇAKIR

eslemozden

Fatih YAŞARTURK

Oğuz Gürkan

Oğuz Gürkan

Ihor Zanevsky

Sonlandır

Sesi aç

Videoyu Durdur (Alt+V)

Katılımcılar

Ekranı paylaş

Reaksiyonlar

Uygulamalar

Beyaz Tahtalar

Daha fazla

Ihor Zanevsky

Zekai ÇAKIR

eslemozden

Mev

Fatih YAŞARTURK

Natalia Hrybovska

Mev

Irem K.

Irem K.

Gürkan ÇETİNKAVALI

Zekai ÇAKIR

Zekai ÇAKIR

Ihor Zanevsky

Natalia Hrybovska

Mev

Mev

Irem K.

Fatih YAŞARTURK

Irem K.

Zoom Toplantı

eslemozden ekranını görüntüyorsunuz

Sevdiğiniz Görüntüle

Görüntüle

Tartışma ve Sonuç

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yaş değişkenine göre yapılan korelasyon analizi sonucunda, ÖMYTÖ toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

-Kocaeli (2018)

-Serdar, Hamandar Demirel ve Demirel (2018)

-İşeri, Kahraman ve Karadağ (2019)

-Yakar ve Yelpeze, 2019

-Yazıcılar, Özçelik, Çobanoğlu ve Koç (2020)

-Şen ve Koçak (2022)

-Üçüncü (2019)

-Karaaslan, Uslu ve Eren (2020)

-Meran ve Çoruk (2021)

-Saraçlar, Ada ve Gönenç (2022)

-Güldür ve Yaşartürk (2020)

-Pelaez-Fernandez vd. (2022)

Ihor Zanevsky

eslemozden

Zekai ÇAKIR

Fatih YAŞARTURK

Oğuz Gürkan

Oğuz Gürkan

Ihor Zanevsky

Sonlandır

Sesi aç

Videoyu Başlat

Güvenlik

Katılımcılar

Ekranı paylaş

Reaksiyonlar

Uygulamalar

Beyaz Tahtalar

Daha fazla

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

- Otizmlili bireylerle çalışma değişkeni ile OYTTÖ toplamı ve bilgi alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Toplumsal tutum alt boyutuna göre otizmlili bireylerle çalışma isteği olmayanlara lehine anlamlı farklılık tespit edilirken, kişisel mesafe alt boyutuna göre otizmlili bireylerle çalışma isteği olanların lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Batum (2019) yaptığı çalışmada OYTTÖ ile otizmlili bireyle çalışma değişkeni arasında, otizmlili bireylerle çalışmak isteyenler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık elde etmiştir.
- Otizm ile ilgili program, seminer ya da kursa katılma durumu değişkeni ile OYTTÖ arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir. Şan (2021) yapmış olduğu çalışmada otizm ile ilgili program, seminer ya da kursa katılanların lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmiştir.
- Otizm ile ilgili program, seminer ya da kursa katılma durumu değişkeni ile OYTTÖ toplamı ve kişisel mesafe alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Bilgi alt boyutunda, toplumsal farkındalığın olduğunu ifade edenlerin lehine istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Arslan (2023) ise çalışmasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit etmiştir.

Verilerin Toplanması

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, öğrenim görülen bölüm, yakın çevrede otizmlili birey olma durumu, otizmlili bireylerle çalışmayı isteme durumu, otizm ile ilgili program, seminer ya da kursa katılma durumu, otizmlili bireylerin nerede ve nasıl eğitim aldığını bilme durumu, toplumsal otizm spektrum bozukluğu(OSB) farkındalığı olup olmadığı hakkındaki görüşü ve otizmlili bireyler için önerilen eğitim ortamı gibi bağımsız değişkenleri içermektedir.

Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Toplumsal Tutumlar Ölçeği (OYTTÖ)

Flood, Bulgin ve Morgan (2013) tarafından geliştirilen Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Toplumsal Tutumlar Ölçeği (OYTTÖ), Toplumsal Tutumlar (16 madde), Bilgi (5 madde), Kişisel Mesafe (5 madde) olmak üzere 3 alt boyut ve 26 maddeden oluşmaktadır. Batum ve Aydın (2021) tarafından da Türkiye'ye uyarlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak, "Kişisel Bilgi Formu" ve "Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Toplumsal Tutumlar Ölçeği (OYTTÖ)" kullanılmıştır.

Zoom Toplantısı

Katılımcılar (7)

- Zekai ÇAKIR (Oturum Sahibi, ben)
- Gürkan ÇETİNKAYALI
- АНДРИЙ ВОВКАНИЧ
- Iryna
- Mev
- Natalia Hrybovska
- Tolga Beşikçi

Dalet Edin Tümüü Sessize Al

ULUSLARARASI İNTERNET
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR DERNEĞİ
INTERNATIONAL
SCIENCE CULTURE AND
SPORT ASSOCIATION

11-14 EYLÜL | SEPTEMBER 2023
PRAG / ÇEKYA

info@iscs-conference.org www.iscs-conference.org ISCSA.UBIKS ISCSA_UBIKS ISCSA.UBIKS

TR - ENG

*****

Dear Colleagues,

The International Science, Culture and Sports Congress (iscs-conference.org), which we have organized since 2012 with the support of domestic and foreign academics and hosted by different universities, both at home and abroad. The ninth will be held in Prague, Czech Republic, between 11-14 September 2023, with the participation and support of you, our valuable academicians, with ONLINE and FACE-TO-FACE options.

Our Congress covers Sports and Health Sciences, Social Humanities and Administrative Sciences, Fine Arts and Design, Educational Sciences and Language and Literature Sciences, and aims to bring together scientists internationally and contribute to studies in science at the international level. In addition, our congress aims to bring together undergraduate, graduate students and valuable academicians who contribute to science, and to provide presentations accompanied by an academic atmosphere in which the scientific environment is created, which provides a critical look at the studies. In addition, we aim to keep the information sharing at the top level by bringing our invited speakers and current community with our current topics.

As a tradition of our conferences, we want to establish a dynamic platform with workshops, panels, lectures, interviews, individual and group performances, cultural visits, and many other activities. With this frame, we are open and definitely welcome to evaluate any demands, suggestions and contributions from individual participants and partner associations. Contact: info@iscs-a.org

Upon the request of the participants, the full texts of the papers presented at the congress will be published in the International Journal of Sport Culture and Science (IntJSCS), International Journal of Current Educational Research (UGEAD) if they comply with the spelling rules and are approved by the referees.

The submissions for the conference will start on the 10 April 2023, and end on the 30 August 2023. Early registrations will also come to an end on the 20 June 2023.

All the full-text articles presented in the conference will be published in Proceedings Book with an ISBN number, and some selected presentations will also be published in our two journals, IntJSCS and IntJCES.

Congress Full Text Theme
Conference_Programme.....

Last 5 Approved Submissions

Congress Venue Prag-Çekya

LOGIN PANEL

You should register to the web site in order to submit your article.
If you have already registered, you should login to the web site.

E-mail
Password
Enter

New Registration

BİLİMSEL PROGRAM: "9. Uluslararası Bilim, Kültür ve Spor Kongresi"
SCIENTIFIC PROGRAM: "9th International Science, Culture and Sports Congress"

12.09.2023 Salı

Salon A

Açılış Programı/Opening Program
Salı

Saat/Time: 10:30-12:10

PROGRAM DETAYI/PROGRAM DETAILS

Saat/Time:

Opening Shows

10:00-10:20

Açılış ve Protokol Konuşmaları

10:25-10:40

Prof. Dr. Antonio ROBUSTELLI "Complexity in Sport Science: Making Sense of the Chaos " Konuşması

10:45-11:00

Prof. Dr. Dana Badau "Education through Adventure - the connection between physical and recreational activities" Konuşması

13.09.2023 – Çarşamba

Saat/Time: 09:45-11:00

ONLINE

Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Zekai ÇAKIR

Katılım Linki/Participation Link:

<https://us04web.zoom.us/j/5475300005?pwd=Z0aCC8yruqWtF2vxd2DF11HI7SI5ab.1>

Meeting ID:

547 530 0005

Passcode:

iscs2023

Saat/Time:

Başlık/Title

Yazarlar/Authors

09:30-09:45

Dünya Gıda Güvenliği Bağlamında Karadeniz Tahıl Koridoru

Bekir GÖKMEN

09:45-10:00

Gıda Neofobisi ve Egzersiz İlişkisi: Sistemik Bir Derleme

Gizem SARAC, Mine TURĞUT

10:00-10:15

Genç Erkek Yüzücülerde Kısa Mesafe Yüzme Performans Bileşenleri ile Antropometrik Özellikler Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

İrem BULUT, Nuri TOPSAKAL, Ani AGOPYAN, Pemra ÜNALAN

10:15-10:30

Fitness Merkezine Giden Bireylerin Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Yusuf Burak YAMANER, İbrahim GIRAK, Mine TURĞUT

10:30-10:45

An Improvement of the Physical Preparation of Qualified Goalkeepers in Football by using the Fitness Tools

Natalia HRYBOVSKA, Ihor ZANEVSKYY

10:45-11:00

Kadın Voleybolcularda 8 Haftalık Pliometrik Antrenmanın Anerobik Güç ve Yön Değiştirmeye Özelliklerine Etkisi

Sibel YILDIRIM, Ömer AKYÜZ, Atilla Orkun DİLBER

13.09.2023 – Çarşamba

Saat/Time:11:00-12:30

ONLINE

Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Zekai ÇAKIR

Katılım Linki/Participation Link:

<https://us04web.zoom.us/j/5475300005?pwd=Z0aCC8yruqWtF2vxd2DF11HI7SI5ab.>

Meeting ID:

547 530 0005

Passcode:

iscs2023

Saat/Time:

Başlık/Title

Yazarlar/Authors

11:00-11:15

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutum ve Yaşam Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişki

Eslem ÖZDEN, Fatih YAŞARTÜRK

11:15-11:30

Spor Bilimleri Öğrencilerinin Otizm Spektrum Bozukluğuna Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Pınar KARACAN DOĞAN, İsa DOĞAN, Gürkan ÇETİNKAYALI

11:30-11:45

Çoklu Zekâ Alanları ile İmgeleme Becerileri: Geleneksel Okçuluk Sporcuları Üzerine İnceleme

Didem Gülçin Kaya, İrem Kahya, Yaşar İsmail Gülünay

11:45-12:00

Bilişsel Performans: Yeme Davranışı ve Egzersiz İlişkinin İncelenmesi

Rasim GARALOV, Mine TURĞUT, Emre YAMANER

12:00-12:15

2023 Ampute Futbol Dünya Kupasında Atılan Gollerin Analiz Edilmesi ve Değerlendirilmesi

Ferhat Esatbeyoğlu, Oğuz Gürkan, İzzet Kırkaya

12:15-12:30

Okul öncesi öğretmenlerinin ve okul öncesi dönem çocuklarının Türkçe dil etkinlikleri hakkındaki görüşleri

Serap EFE KENDÜZLER

13.09.2023 – Çarşamba

Saat/Time:12:30-14:00

ONLINE

Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Pınar KARACAN DOĞAN

Katılım Linki/Participation Link:

<https://us04web.zoom.us/j/5475300005?pwd=Z0aCC8yruqWtF2vxd2DF11HI7SI5ab.1>

Meeting ID:

547 530 0005

Passcode:

iscs2023

Saat/Time:

Başlık/Title

Yazarlar/Authors

12:30-12:45

Dijital Oyun Oynayan Bireylerde Motivasyon ve Yaşam Doymu İlişkisinin İncelenmesi

Tolga Beşikçi

12:45-13:00

Sosyotelist Olma Ve Can Sıkıntısı İlişkisi: Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

Yalcın UYAR

13:00-13:15

Antrenörlerin Sporda Sosyalleşme Ve Antrenör Öz Yeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişkiler Üzerine Bir Araştırma: Gaziantep Örneği

Reşit Salan, İbrahim Halil Korkmaz

13:15-13:30

Halkoyunlarının Algılanan Öğretmen Özyeterliğine Etkileri Üzerine Bir Araştırma: Gaziantep Örneği

Gökтуğ Akdoğan, Hüseyin Öztürk

13:45-14:00

Halk Oyuncular ve Salon Dansçılarının Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Pınar KARACAN DOĞAN, Gamze DURMUŞ, Ozan ÇİÇEK

ONLINE SUNUMLAR/ONLINE PRESENTATIONS

13.09.2023 – Çarşamba

Saat/Time:14:00-15:30

ONLINE

Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Mevlüt GÖNEN

Katılım Linki/Participation Link:

<https://us04web.zoom.us/j/5475300005?pwd=Z0aCC8yruqWtF2vxd2DF11HI7SI5ab.>

Meeting ID:

547 530 0005

Passcode:

iscs2023

Saat/Time:

Başlık/Title

Yazarlar/Authors

14:00-14:15

From grassroots to performance, an antique sport; Bocce

Mutlu TÜRKMEN

14:15-14:30

Development of recreational sport for handicapped in Ukraine

Andriy Vovkanych

14:30-14:45

Nicel araştırmalara eleştirel bakış

Mehmet Taşpınar

14:45-15:00

The effect of mindfulness training on increasing the courage of male taekwondo athletes

Mir Hamid Salehian

15:00-15:15

Use Corrective Exersise On Back Pain In Male Students Suffering From Lumbar Lordosis

Hamid ABDULSADA

15:15-15:30

Sağlıklı Hayat tarzı- Düz enli Spor ve Kısıtlı Yıyecek Tüketimi

Nagif HAMZAYEV

ONLINE SUNUMLAR/ONLINE PRESENTATIONS

13.09.2023 – Çarşamba

Saat/Time:15:30-16:30

ONLINE

Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Ülfet ERBAŞ

Katılım Linki/Participation Link:

<https://us04web.zoom.us/j/5475300005?pwd=Z0aCC8yruqWtF2vxd2DF11HI7SI5ab.1>

Meeting ID:

547 530 0005

Passcode:

iscs2023

Saat/Time:

Başlık/Title

Yazarlar/Authors

15:30-15:45

Sporcularda Bir haftalık Core Antrenmanlarının Dikkat Süreçleri Üzerine Etkisi

Erdem Çakaloğlu

15:45-16:00

30-15 Aralıklı Fitness Testi: Kalp Atım Hızı Ve Algılanan Zorluk Derecesi Arasında İlişki Var Mıdır?

Hakan Karabıyık

16:00-16:15

Fiziksel Aktiviteden Keyif Alma, Tekrar Katılma Niyeti ve Mutluluk Arasındaki İlişki: Kampüs Rekreasyonuna Katılan Üniversite Öğrencileri Örneği

Harun PEKER, Cemile TEKE, Bayram ÇAKAR, Yeşim KABADAYI, Nihal CANER

16:15-16:30

Farklı Egzersiz Modellerinin Kalp Atım Hızı Değişkenliği ve Kas Oksijen Doygunluğu Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi

Hilal Kalkan, Serdar Orkun Pelvan

16:30-16:45

Taraftar Fair Play Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

İsmail AKTAŞ

16:45-17:00

Children and physical loads

Edison İKONOMİ

17:00-17:15

Sırıkla Yüksek Atlama Biomekanikğine Yeni Bir Bakış Açısı

Osman Satı Coşkuntürk

17:15-17:30

Türkiye’de Kardeş İlişkisi Konusu ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Esra Kızılırmak, Fatma Tezel Şahin

9. HİBRİT
ULUSLARARASI
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ
9th INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE CULTURE AND SPORT

ULUSLARARASI ULUSLARARASI
BİLİM KÜLTÜR VE SPOR KONGRESİ
INTERNATIONAL SCIENCE CULTURE AND
SPORT ASSOCIATION

11-14 EYLÜL | SEPTEMBER 2023
PRAG / ÇEKYA

info@iscs-conference.org www.iscs-conference.org ISCSA_UBIKS ISCSA_UBIKS ISCSA_UBIKS
info@iscs-conference.org www.iscs-conference.org ISCSA_UBIKS ISCSA_UBIKS ISCSA_UBIKS

ONLINE SUNUMLAR/ONLINE PRESENTATIONS

13.09.2023 – Çarşamba

Saat/Time:17:30-18:00

ONLINE

Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Pınar KARACAN DOĞAN

Katılım Linki/Participation Link:

<https://us04web.zoom.us/j/5475300005?pwd=Z0aCC8yruqWtF2vxd2DF11HI7SI5ab.1>

Meeting ID: 547 530 0005

Passcode: iscs2023

Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
17:30-17:45	GENÇLİK MERKEZİ FAALİYETLERİNE KATILAN BİREYLERİN BEKLENTİ VE MEMNUNİYET DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)	Ali KARAGÖZ, Hakki ULUCAN
17:45-18:00	Kadınların Serbest Zaman Katılımında Karşılaştığı Engeller: Bir İnceleme ve Değerlendirme	Aylin KÖSE, Halil SAROL
18:00-18:15	3. Bölge futbol hakemlerini strese iten faktörlerin incelenmesi	Cihan ÇEKİÇ, Mine TURĞUT
18:15-18:30	SPOR MÜSABAKALARININ ÜLKE EKONOMİSİNE KATKISI: ŞAMPİYONLAR LİĞİ FİNALİ ÖRNEĞİ	İdris AKPUNAR, Velittin BALCI
18:30-18:45	Beden Eğitiminde Algılanan Çeşitlilik Desteğinin Katılma Etkisi: Zevk ve Motivasyonun Seri Aracılık Roller	Mehmet CEYLAN, Nurettin Göksu ÇİNİ, Buğra AKAY, Sevim Handan Yılmaz
18:45-19:00	Ulusal Yüzme Gelişim Projesi Türkiye Finallerinin İllere Göre İncelenmesi	Benil KISTAK ALTAN, Çiğdem BULGAN ERCİN, Mustafa Arslan BAŞAR
19:00-19:15	Genç Kadın Voleybolcularda 8 Haftalık Direnç ve Kor Antrenmanlarının Sürat ve Çeviklik Performanslarına Etkisi	Atilla Orkun DİLBER, Ömer AKYÜZ, Ömer AKYÜZ

ONLINE SUNUMLAR/ONLINE PRESENTATIONS

13.09.2023 – arşamba		ONLINE
Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Yunus Emre INGÖZ		
Katılım Linki/Participation Link:	https://us04web.zoom.us/j/5475300005?pwd=Z0aCC8yruqWtF2vxd2DF11HI7SI5ab.1	
Meeting ID:	547 530 0005	
Passcode:	iscs2023	
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
19:15-19:30	Genç voleybolcularda farklı sıçrama yöntemleri ile fonksiyonel hareket taraması test skorları arasındaki ilişki	<u>Meral MİYAC</u> , <u>Mehmet GÖKTEPE</u> , <u>Züleyha SAFİ</u>
19:30-19:45	Lise Düzeyinde Öğrenim Gören Lisanslı Futbolcuların Çeviklik İle Hız Değerleri Arasındaki İlişki	<u>Meral MİYAC</u> ,
19:45-20:00	Oyun Yönteminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi	Mehmet Ali CEYHAN
20:00-20:15	"Acı geçicidir. Gurur ebedidir": Spor Taraftarlarının Kimlik Koruma Stratejilerinin Anlaşılması	Nurettin Göksu Çini, Ebru Güzel Kuyucu

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Salı		Salon A
Saat/Time:11:00-12:00		
Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Recep CENGİZ		
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
11:00-11:10	İlkokul Ders Kitaplarında Spor Temalı İçerik Analizi	Arzu ÖZKAN, Ümit ÖZ, Ali ÖZKAN
11:10-11:20	Sporda Çocuk İstismarının Çok Yönlü İncelenmesi	<u>Damla Güler</u> , Semiyha Tuncel, Yağmur Güler, Caner Cengiz
11:20-11:30	Terapatik Rekreasyonel Faaliyetlere Katılım Durumunun Duygusal Beceri ve Yetkinlik İle Yaşam Yönelimi Üzerine Etkisi	Tebessüm AYYILDIZ DURHAN, Ferhat KILIÇARSLAN, <u>Ecem TÜRKMEN</u> , Beyza Merve AKGÜL
11:30-11:40	Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Bakış Açısından Dersin Konumu Ve Öğretmenlerin Statüsü	<u>Esmâ Yılmaz</u> , Hidayet Suha Yüksel
11:40-11:50	Denetim Odağının Beden Eğitiminde Oluşan Başarı Duygularına Etkisi: Başarı Güdüsü ve Öğretmen Desteğinin Roller	<u>Mehmet CEYLAN</u> , Ünal KARLI
11:50-12:00	Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Metaforik Yüzleri: Okul Yöneticilerinin Bakış Açısından Bir İnceleme	Gizem Ceylan Acar, <u>Yağmur Güler</u> , Damla Güler, Semiyha TUNCEL

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Salı		Salon A
Saat/Time: 12:00-13:00		
Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Ali ÖZKAN		
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
12:00-12:10	BASKETBALL MASTER THESES IN TÜRKİYE	Atakan Yazıcı, Ramazan Taşçıoğlu, Serdar Solmaz, Ahmet Köksal, Serdar Kocaekşi
12:10-12:20	Adölesan Kadın Voleybolcularda Üst Ekstremitte Egzersizlerinin Vücut Postürüne Etkisi	Şebnem ŞARVAN CENGİZ, Buse DELEN
12:20-12:30	Denge Yeteneği ile Spor Performansı Arasındaki İlişkinin Bilimsel İncelemesi	Ebrar Şevval COŞKUN, Şebnem ŞARVAN CENGİZ
12:30-12:40	Voleybol Antrenmanlarının Gövde Simetrisi Üzerine Etkisi	Şebnem ŞARVAN CENGİZ, Buse DELEN
12:40-12:50	Sport as a Tool of Türkiye's Soft Power and Nation Branding	Berkay Ayverdi, Semiyha Tuncel, Hakan Sunay
12:50-13:00	Relative age effect in male youth basketball	Ramazan TAŞÇIOĞLU, Atakan Yazıcı

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Salı		Salon A
Saat/Time: 13:00-14:00		
Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Özlem TEPEKÖYLÜ		
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
13:00-13:10		
13:10-13:20	Spor Örgütü Çalışanlarının Kişisel Gelişim, İş Performansı ve Psikolojik İyi Oluş Durumlarının İncelenmesi	<u>Hakan GÜLER</u> , Kadir YILDIZ
13:20-13:30	Örgütsel Politika Algısının Farklı Branş Sporcuları Üzerine Etkisinin İncelenmesi	Kemal Sargin, Mesut Güleşçe, <u>Umut Sonbahar</u>
13:30-13:40	Türkiye'nin Küresel Sportif Silahlanma Yarışındaki Yeri	<u>Berkay Ayverdi</u> , Hakan Sunay
13:40-13:50	2018 ve 2023 Dünya Kupalarının Disiplin Cezaları Açısından Değerlendirilmesi	Atakan AKSU, <u>Gürkan TANOĞLU</u> , Mehmet Şükrü KÖZCÜ
13:50-14:00	Leadership and its Role in Building Effective Work Teams in Sports Federations	Ali Najm, <u>Ghassaq Abdul Majeed</u>

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Salı		Salon A
Saat/Time: 14:00-15:00		
Oturum Başkanı/Session Chair: Prof. Dr. Semiyha TUNCEL		
KONUŞMACI DAVETLİLER		
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
14:00-14:10	Ritmik Cimnastik Sporcularının Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutumlarının ve Sosyal Fizik Kaygılarının İncelenmesi	<u>Duygu Doğan</u> , Nevin Gündüz, Semiyha Tuncel
14:10-14:20	Akıllı Saat: Fiziksel Aktivite Yapan Bireylerin Beklenti ve Deneyimleri	<u>Duygu Doğan</u> , Hidayet Suha Yüksel, Semiyha Tuncel
14:20-14:30	PARA-KARATE SPORCULARININ SPORA KATILIM MOTİVASYONLARI İLE YAŞAM KALİTE VE YAŞAM DOYUM DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	<u>Emre BOZ</u> , Murat KUL, Yasin ÇETİNTAŞ
14:30-14:40	Beden Eğitiminde ChatGPT Kullanımının Araştırılması	<u>Hande Buşra Eren</u>
14:40-14:50	Beden Eğitiminde Eğitim Teknolojileri ve Öğrenmenin Güncel Konuları	<u>Hande Buşra Eren</u>
14:50-15:00	Antrenörlerin Sportmenlik Yönelimlerinin İncelenmesi	Gökhan DOKUZOĞLU, Hasan GÜLER, Ünsal ALTINIŞIK, <u>Murat TUNÇBİLEK</u>

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Salı		Salon A
Saat/Time: 15:00-16:00		
Oturum Başkanı/Session Chair: Prof. Dr. Fatma Tezel Şahin		
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
15:00-15:10	Okul Öncesi Dönemde Sayı Hissine Yönelik Çalışmaların İncelenmesi: Bir Meta-Analiz Çalışması	Cansu TUTKUN, <u>Fikrinaz Damla AKBABA</u>
15:10-15:20	Ders kitabı aracılığıyla matematik tarihinin incelenmesi	<u>Semra POLAT</u>
15:20-15:30	Matematik Ders Kitabının Teknolojik Araçlardan Bahsetme Açısından İncelenmesi	<u>Semra POLAT</u>
15:30-15:40	Annelerin Çocuklarının Akran İlişkilerine Bakış Açısı	<u>Tuğba Kanmaz</u> , Fatma Tezel Şahin
15:40-15:50	Öğretmen Görüşlerine Göre 4-6 Yaş Grubu Çocukların Akran İlişkilerinin İncelenmesi	<u>Tuğba Kanmaz</u> , Fatma Tezel Şahin, Tülay BOZKUŞ
15:50-16:00	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yazı Farkındalığı Becerilerine İlişkin Görüş ve Uygulamaları	<u>Hilal KAROĞLU</u>

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Salı		Salon A
Saat/Time: 16:00-17:00		
Oturum Başkanı/Session Chair: Prof. Dr. Şebnem Şarvan CENGİZ		
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
16:00-16:10	1989 Ve Sonrasında Bulgaristan'dan Göç Eden Türk Göçmenlerin Ağızları Üzerine Yapılan Araştırmaların Önemi: Bursa Örneği	Hatice ŞAHİN, Şükrü BAŞTÜRK, Anıl ÇELİK, Ebru KUYBU DURMAZ
16:10-16:20	Şeyh-Zâde Atâyî Dîvânında İkillemeler	Gökçenur AKBOĞA
16:20-16:30	21. Yüzyıl Becerileri Modeli: Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı	Sevilcan YAVUZ, Ülfet YAVUZ, H. Özge BAYDAR ARICAN
16:30-16:40	Futbolda Spor Etiği İle İlgili Teknik Direktörlerin Görüşleri	Göksel YIKMIŞ, Recep CENGİZ
16:40-16:50	Sporcularda Rol Belirsizliği: Antrenör İletişim Becerilerinin Etkisi	Özden Tepeköylü Öztürk, Mümine Soytürk, Orhan Deymeci
16:50-17:00	Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Karar Verme Stratejileri ve Çözüm Odaklı Yaklaşımlarının İncelenmesi	Mümine Soytürk, Özden Tepeköylü Öztürk

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Salı		Salon A
Saat/Time: 17:00-18:00		
Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Mümine SOYTÜRK		
Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
17:00-17:10	Silymarin'in MDA-MB-231 Meme Kanseri Hücrelerinde Apoptoz ve İnflamasyonuna Olan Etkisi	<u>Tuğçe Aladağ</u> , Fatma Fırat, Hülya Çetin
17:10-17:20	Yüzme Sporu ile Vücut Duruşu Arasındaki İlişki	<u>Ebrar Şevval COŞKUN</u> , Şebnem ŞARVAN CENGİZ
17:20-17:30	LİRAGLUTİDE'İN A549 AKCIĞER KANSERİ HÜCRELERİNİN PI3K-AKT-MTOR SİNYAL YOLUNA VE MİGRASYONUNA OLAN ETKİLERİ	<u>Fatma FIRAT</u> , Tülay AKAN, Tuğçe ALADAĞ
17:30-17:40	PROFESYONEL KADIN FUTBOLCULARDA HAMSTRING KAS KUVETTİNİN ACCELERATIONA ve ANAEROBİK GÜÇE OLAN ETKİSİ	<u>Hüseyin KARESİ</u> , Şebnem ŞARVAN CENGİZ
17:40-17:50	PROFESYONEL KADIN FUTBOLCULARDA HAMSTRING KAS KUVETTİNİN ACCELERATIONA ve ANAEROBİK GÜÇE OLAN ETKİSİ	<u>Hüseyin KARESİ</u> , Şebnem ŞARVAN CENGİZ
17:50-18:00	Genç yetişkinlerde düzenli açık hava bisiklet egzersizlerinin etkinliğinin randomize kontrollü bir pilot çalışması	<u>Manolya Acar</u>

SÖZEL SUNUMLAR/ORAL PRESENTATIONS

12.09.2023 – Pazartesi

Saat/Time: 18:00-19:00

Salon A

Oturum Başkanı/Session Chair: Dr. Caner CENGİZ

Saat/Time:	Başlık/Title	Yazarlar/Authors
18:00-18:10	Türkiye’de Yamaç Paraşütü Sporu Üzerine Bir İnceleme	<u>Betül AYHAN</u> , Mutlu TÜRKMEN
18:10-18:20	Spor Bilimleri Alanında Yetenek Seçimi Parametreleri: Bir İçerik Analizi	<u>Betül Ayhan</u> , Cansu SELECİLER, Murat KUL
18:20-18:30	Sporda İmgeleme ve Sanal Gerçeklik Kullanımı	<u>Cansu SELECİLER</u> , Mutlu TÜRKMEN
18:30-18:40	Spor Medyasının Spora Yönelime Etkisinin İncelenmesi	<u>Ümran SARIKAN</u> , Hakan SUNAY
18:40-18:50	Sığınmacı Öğrencilerin Halk Oyunlarına Yönelik Tutumları İle Okula Uyumluları Ve Sosyal Bütünleşmeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	<u>Ender ÖZBEK</u> , Nevin GÜNDÜZ, Tebessüm AYYILDIZ DURHAN
18:50-19:00	Attitude of Students towards Physical Education: A Case Study of Public High Higher Secondary Schools of Peshawar, Pakistan	<u>Abdul Waheed Mughal</u>
19:00-19:10	The Relationship Between Regular Physical Activity, Sociability and Subjective Well-Being	<u>Hamideh SHERAFATMANDYARI</u> , Farzad GHAFOURI
19:10-19:20	GENÇLİK MERKEZLERİNDE SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNE KATILAN BİREYLERİN SOSYAL BECERİ DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ	<u>Muhsin DURAN</u> , Mehmet AYDOĞAN, Ender ÖZBEK

